

METRYKA LITEWSKA

Rejestry podymnego Wielkiego Księstwa Litewskiego Województwo połockie 1667 i 1690 r.

Opracowali Henryk Lulewicz i Andrzej Rachuba

Instytut Historii PAN

<http://rcin.org.pl>

REJESTRY PODYMNEGO
WIELKIEGO KSIĘSTWA LITEWSKIEGO
WOJEWÓDZTWO POŁOCKIE 1667 I 1690 R.

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

METRYKA LITEWSKA

Rejestry podymnego
Wielkiego Księstwa Litewskiego
Województwo połockie 1667 i 1690 r.

Pod redakcją Andrzeja Rachuby

Opracowali Henryk Lulewicz i Andrzej Rachuba

Instytut Historii PAN
Warszawa 2018

<http://rcin.org.pl>

Korekta
Małgorzata Świerzyńska

Indeksy zestawili
Henryk Lulewicz i Andrzej Rachuba

Opracowanie graficzne
Dariusz Górski

© Copyright by Henryk Lulewicz
© Copyright by Andrzej Rachuba
© Copyright by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla
Polskiej Akademii Nauk

ISBN 978-83-65880-30-7

Publikacja dotowana ze środków publicznych
Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Wydanie I, Warszawa 2018

Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
tel. 22 831-02-61 w. 44
www.ihpan.edu.pl
wydawnictwo@ihpan.edu.pl

Dystrybucja
<http://ksiegarnia-ihpan.edu.pl>

Druk i oprawa Fabryka Druku

<http://rcin.org.pl>

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Geneza abiuraty z 1667 r.	22
Sposób i czas przeprowadzenia abiuraty z 1667 r.	24
Wartość abiurat	26
Podstawa wydania abiuraty z 1667 r.	27
Podstawa wydania taryfy podymnego z 1690 r. w wersji zmodyfikowanej przez lustratorów województwa połockiego w 1723 r. i okoliczności jej sporządzenia	28
Zasady wydawnicze	34
Wykaz skrótów	36
Bibliografia	38
Rejestry podymnego	41
[Abiurata dymów województwa połockiego 1667 r.]	41
Taryffa dymów województwa połockiego w roku 1690 abiuratowanych, a przez nas Daniela Szpakowskiego i Dominika Chrapowickiego, starostów kuszlickiego i szuneliskiego, kommissarzów i lustratorów województwa tegoż <i>in virtute</i> dekretu generalnego Trybunału Skarbowego WKsL kadencji mińskiej 1722 roku, podług konstytucji sejmu <i>pacificationis 1717 ad normam Generalis WKsL Tabellae</i> , ekskludowawszy wszystkie dobra królewskie, na dymów cztery tysiące ośmset [4800] redukowana	79
Indeks osób	144
Indeks nazw geograficznych	166

WSTĘP

Kolejny tom źródeł z serii: „Metryka Litewska. Rejestry podymnego Wielkiego Księstwa Litewskiego” zawiera opracowanie dwóch zachowanych w pojedynczych egzemplarzach kopii taryf podymnego województwa połockiego: wcześniejszej z 1667 r. oraz sporządzonej przez lustratorów w 1723 r. mutacji taryfy podymnego na podstawie zeznań (abiurat) składanych w 1690 r. Utworzone na początku XVI w. województwo połockie było spadkobiercą średniowiecznego księstwa połockiego istniejącego do schyłku XIV stulecia. Władali nim od połowy wieku XIII książęta wywodzący się od plemiennych kunigasów (naczelników, książąt) litewskich spokrewnionych z władcą i pierwszym królem Litwy Mendogiem (ok. 1240–1263), a po nich w XIV w. młodszy zazwyczaj przedstawiciele dynastycznego rodu Giedyminowiczów. Jeden ze starszych braci przyrodnych króla Władysława Jagiełły, Andrzej Olgierdowicz zwany Garbatym (zm. 1399), książę połocki w latach 1349–1377/78 i 1382–1387, próbował wyłamać się spod zwierzchniej władzy Jagiełły jako wielkiego księcia Litwy, przybierając tytuł wielkiego księcia połockiego, a w latach 1385–1386 nawet króla Połocka. Został on pokonany wiosną 1387 r. przez rodzonego brata królewskiego Skirgiełłę Iwana Olgierdowicza (zm. 1394), któremu Jagiełło prócz księstwa połockiego powierzył także w latach 1386–1392, w trakcie chrystianizacji Litwy, funkcję swego namiestnika w Wielkim Księstwie Litewskim. Uwięziony po klęsce Andrzej Olgierdowicz spędził natomiast kilka lat (do 1394 r.) jako jeniec Władysława Jagiełły na zamku w Chęcinach.

Wielki książę Witold Kiejstutowicz (1392–1430) spośród licznych braci rodzonych, przyrodnych oraz stryjecznych Władysława Jagiełły stał się po 1392 r. na cztery bez mała dziesięciolecia głównym jego partnerem politycznym, gdyż zapewniał nie tylko stabilizację wewnętrzną w WKsL po latach wojen między Giedyminowiczami, ale przystąpił też do centralizacji państwa,

zamieniając poszczególne feudalne księstwa w namiestnictwa podległe władzy centralnej. Po śmierci Skirgiełły Olgierdowicza również księstwo połockie w ostatnim dziesięcioleciu XIV w. podzieliło los innych udzielnych władztw Giedyminowiczów i zostało zamienione w namiestnictwo. W imieniu wielkiego księcia władzę administracyjną oraz sądową nad ludnością pochodzenia plebejskiego, w tym również nad mieszkańcami Połocka (do przywileju magdeburskiego z 1498 r.), a także nad szlachtą niższego rzędu sprawował namiestnik (starosta), nazywany sporadycznie również słowiańskim terminem wojewody. Od początku XVI stulecia (1504 r.) namiestników połockich zaczęto stale nazywać wojewodami, a ziemię połocką (dawne księstwo) podniesiono do rzędu województw na wzór najwcześniejszych tego typu jednostek administracyjnych w WKsL, mianowicie województwa wileńskiego i trockiego utworzonych podczas unii horodelskiej w 1413 r. na terytorialnej podstawie głównych księstw Giedyminowiczów¹.

Połock i ziemia połocka, następnie województwo w granicach WKsL, odgrywały ważną rolę gospodarczą, a także strategiczną w dziejach tego państwa, zaś po zawarciu unii lubelskiej w 1569 r. również dla federacyjnej polsko-litewskiej Rzeczypospolitej. O znaczeniu Połocka przesądzało jego położenie nad dogodną drogą wodną, którą była spławna rzeka Dźwina. Już w IX w. wykorzystywali ją Waregowie, wojowniczy mieszkańcy Skandynawii, do penetrowania Europy Wschodniej po drodze do Konstantynopola, centrum ówczesnego świata. W schyłkowych stuleciach średniowiecza, po skolonizowaniu przez Niemców na przełomie XII i XIII w. ujścia Dźwiny i utworzeniu państwa zakonnego w Inflantach (dzisiejsza Łotwa i Estonia), rzeka ta łączyła cały region swego dorzecza z Rygą, drugim po Gdańsku co do znaczenia portem nad Bałtykiem. Interesy przeważnie gospodarcze, ale też i szerszej natury kontakty dotyczące sfery wzajemnych stosunków, łączyły radę miejską Rygi i tamtejsze kupiectwo nie tylko z kupcami połockimi, ale również z miejscowymi namiestnikami (starostami) oraz elitą bojarską ziemi połockiej, podobnie jak i z sąsiednim Witebskiem. Już w XIV i XV w. mamy tego liczne dowody w postaci spuścizny archiwalnej poświadczającej owe kontakty w formie korespondencji, zawieranych układów i dokumentacji dotyczącej innych kwestii wynikających ze wzajemnych relacji². W drugiej

---

¹ J. Wolff, *Senatorowie i dygnitarze Wielkiego Księstwa Litewskiego 1386–1795*, Kraków 1885, s. 44–45; K. Pietkiewicz, *Wielkie Księstwo Litewskie pod rządami Aleksandra Jagiellończyka. Studia nad dziejami państwa i społeczeństwa na przełomie XV i XVI wieku*, Oświęcim 2014, s. 68–70.

² *Russisch-Livländische Urkunden*, von K.E. Napiersky, Sankt Peterburg 1868; *Liv-, Est- und Curländisches Urkundenbuch*, Abt. I, Bd. 12, Hrsg. von Ph. Schwartz und A. von Bulmering,

połowie XV w. rozpoczął się najbardziej dynamiczny w dziejach Połocka okres rozwoju gospodarczego. Warto przy tej okazji wspomnieć, że struktura społeczna ziemi połockiej (podobnie jak i witebskiej) różniła się od innych ziem stanowiących WKsL, gdyż spotykamy tam mieszczan właścicieli ziemskich, zwanych w sąsiednim Witebsku mieszczanami konnymi, zobowiązanych na równi z bojarami (szlachtą) do pełnienia z tego tytułu obowiązku konnej służby wojskowej w sytuacji zagrożenia kraju. Potomkowie niektórych mieszczan połockich posiadających ziemię, których wykazano podczas popisu wojskowego sporządzonego w 1528 r., w ciągu XVI i w XVII w. zasilali szeregi szlachty połockiej, zwykle tej niezbyt bogatej.

Jednocześnie Połock, leżący od schyłku XV w. na pograniczu z Wielkim Księstwem Moskiewskim, ze swoim zamkiem stał się niezwykle ważną dla Litwy pod względem strategicznym twierdzą, jedyną w zasadzie na drodze prowadzącej do stołecznego Wilna. Od początku XVI w. miasto wraz z województwem doświadczały zmiennych kolei losu przede wszystkim z powodu częstych wojen z Moskwą. W latach 1500–1503 i wojny starodubowskiej (1534–1537) utracono na jej rzecz północny pas terytorium z zamkiem Ostry i Newlem oraz Siebież. Istotny dla obrony państwa potencjał ekonomiczno-militarny w tym okresie wyznaczała liczebność oraz zasobność bojarstwa (szlachty), także miejscowego kupiectwa oraz zamieszkującej jego terytorium ludności poddanej. Najwcześniejsze źródła, które dostarczają tego typu zbiorczych informacji dotyczących całego obszaru województwa połockiego, pochodzą z pierwszej połowy XVI w. Zawiera je przede wszystkim wspomniany wyżej pierwszy z zachowanych dla ogółu szlachty WKsL popis wojskowy z 1528 r. W świetle jego wyników właściciele majątków ziemskich należący do kategorii lokalnych kniaziów i bojarów połockich w liczbie 107 zobowiązani byli do wystawienia na wypadek wojny w sumie 582 konie, natomiast 89 majątków ziemskich mieszczan połockich (najczęściej niedzielnych bądź wykazanych zbiorczo jako rodzinne typu „Mieszczanie Cwietinskije 4 konie³”) powinno było wystawiać 138 koni³. W sumie 720 koni kniaziów, bojarów

---

Riga–Moskau 1910, Abt. II, Bd. 1–3, Hrsg. von L. Arbusow, Riga–Moskau 1900–1910; *Полоцкие грамоты XIII – начала XVI вв.*, сост. А.Л. Хорошкевич, вып. I–VI, Москва 1977–1989; *Вицебска-Рыжскія акты*, вып. I: *Дакументы гаспадарча-гандлевыя, XV–XVI ст.*, падр. А. Дзярновіч, Мінск 2005; *Полоцкие грамоты XIII – начала XVI века*, подг. А.Л. Хорошкевич, С.В. Полехов, В.А. Воронин, А.И. Груша, А.А. Жлутко, Е.Р. Сквайрс, А.Г. Тюльпин, т. 1–2, Москва 2015; *Древнейшие города Беларуси: Полоцк*, [граса zbiorowa], Мінск 2012.

³ *Lietuvos Metrika. Knuga nr 523/1 (1528)*, par. A. Baliulis, A. Dubonis, Vilnius 2006, s. 138–141; *Перепіс войска Вялікага княства Літоўскага 1528 года*, падр. А.І. Груша, М.Ф. Спірыдонаў, М.А. Вайтовіч, Мінск 2003, s. 154–156.

i mieszczan połockich można w przybliżeniu przełożyć na obraz zaludnienia ówczesnego województwa, gdyż ustawa sejmu panów rady z 1528 r. nakładała obowiązek wystawienia jednego zbrojnego na koniu z każdego ośmiu służb ludzi poddanych⁴. W rezultacie otrzymujemy orientacyjną liczbę 5760 służb ludzi poddanych lub 11 520 dymów w całym województwie, ale nie jest to pełny obraz stanu jego zaludnienia. Popis wojskowy z 1528 r. nie obejmował bowiem dóbr należących do domeny wielkksiążęcej oraz nie ujmował w wykazie wojewódzkim majątków możnowładczych należących do wyższej kategorii właścicieli ziemskich, w WKsL zaliczanej do warstwy kniaziów i panów, których ujmowano w odrębnych wykazach. Można tu jedynie dodać, że na początku XVI w. własność możnowładcza na terenie ziemi połockiej nie była jeszcze rozwinięta.

Kolejne źródło rejestrujące potencjał demograficzny oraz gospodarczo-militarny ziemi połockiej sporządzono z nakazu Zygmunta Augusta w ramach przygotowań do wzmocnienia obrony WKsL przed przewidywaną agresją ze strony Iwana IV Groźnego. Zajmował się tym problemem sejm panów rady WKsL w 1551 r. Tak zwaną rewizję województwa połockiego, datowaną 22 lutego 1552 r., przeprowadzili dworzanie gospodarscy Jan Wojciechowicz Kmita⁵ oraz Marcin Podsędkowski, koniuszy trocki⁶. Jej tekst kilkakrotnie dotychczas publikowano⁷. Rewizja z 1552 r. jest wspaniałym źródłem opisującym stan województwa w połowie XVI w., o wiele doskonalszym jeśli

---

⁴ Służby, jako jednostki gospodarczo-fiskalne na wzór krzyżackich *dienste* na terenie państwa zakonnego w Prusach wprowadził do WKsL podczas swych rządów Witold Kiejstutowicz. Podczas jego rządów (pierwsza połowa XV w.) służba oznaczała areal ziemi uprawnej wraz z uprawiającą go rodziną włościan bądź obszar leśny, z jeziorami i rzekami, na którym rodzina poddanych prowadziła gospodarstwo bartnicze, łowiła ryby albo pozyskiwała zwierzęta futerkowe. W ramach systemu służb wyznaczano także i regulowano ujednolicone powinności poddanych wobec właścicieli gruntowych oraz państwa. System służb w WKsL obowiązywał do lat 60. XVI w., kiedy Zygmunt August zapoczątkował reformę włochną w dobrach domeny hospodarskiej, a na obszarach nad Dnieprem przetrwał nawet do pierwszej połowy XVII w. Na „służbę” w połowie XVI w. liczone przeciętnie dwa dymy, to znaczy dwie rodziny poddanych.

⁵ Jan Wojciechowicz Kmita Kuncowicz Sakowicza (zm. 1564), starosta (dzierżawca) wilkomierski od 1553 i oniksztyński od 1554, marszałek hosp. już 1554.

⁶ Marcin Podsudowski (Podcenkowski, Podsędkowski) (zm. pocz. 1578), koniuszy trocki (już 1551–1570), podsędek kowieński od 1566.

⁷ *Rewizja województwa połockiego z roku 1552*, wyd. J. Szujski, w: *Archiwum Komisji Historycznej*, t. II, Kraków 1880, s. 173–255 i w formie odrębnej odbitki (zawiera niepełny tekst źródła na podstawie kopii z połowy XVIII w. z biblioteki Branickich w Suchej); *Полоцкая ревизия 1552 года*, изд. И.И. Лаппо, Москва 1905; *Ревізія Полацкага ваяводства 1552 года* (dalej: *Rewizja 1552*), укладъ В. Варонін, Менск 2011.

chodzi o zawartość od wyżej przedstawionego popisu z 1528 r., rejestrującym znacznie bogatszy zestaw danych i to pomimo swej niekompletności potwierdzonej przez rewizorów, gdyż według ich słów liczni „kniaziowie, panowie i ziemianie” nie stawili się do popisu. Poza informacjami statystycznymi źródło to zawiera nazwiska właścicieli majątków ziemskich, także nazewnictwo należących do nich dworów, siół i miasteczek, również innych miejsc zasiedlonych nawet przez pojedynczych poddanych, oraz ziem pustych nadających się do uprawy. W świetle tej rewizji, według skrupulatnych podliczeń białoruskiego historyka Michaiła Spirydonowa, 163 szlacheckich właścicieli majątków ziemskich na terenie województwa połockiego w 1552 r., które w sumie liczyły 5026 dymów poddanych, powinno było wystawić 323 konie w ramach służby ziemskiej, co odpowiada w przybliżeniu wielkości 15,5 dymu na jednego konia. Ponadto 50 koni deklarował dostarczyć prawosławny arcybiskup (władyka) połocki z dóbr cerkiewnych⁸. Do tego dochodziło 47 koni z majątków ziemskich 157 (10,5% ogółu) mieszczan połockich oraz 55 koni wystawianych przez poszczególne kategorie służebnych wykonujących określone powinności na rzecz zamku połockiego z tytułu nadanej im w użytkowanie ziemi, mianowicie tzw. kozaków zamkowych, sługi pancerne oraz sługi putne⁹. W sumie według tej rewizji województwo połockie miało wystawiać zdecydowanie mniejszą liczbę żołnierzy w ramach służby ziemskiej w porównaniu do 1528 r., bo zaledwie 472 konie. Taki rezultat był najpewniej skutkiem niestawienia się części szlachty do popisu, a ponadto zastosowania niejednorodnej podstawy wymierzania obowiązku służby ziemskiej, obejmującej zwiększoną liczbę podstawowych jednostek gospodarczych, które składały się na jednego zbrojnego na koniu. Źródło operuje bowiem pojęciami określającymi różnorakie jednostki gospodarczo-podatkowe, gdyż obok terminu „koń” i „służba” pojawia się także „dym” w znaczeniu domu zasiedlonego przez rodzinę włościan. We wszystkich formach własności ziemskiej rewizja z 1552 r. zarejestrowała 7961 dymów włościańskich¹⁰. Trudno natomiast dociec, co i w jakiej wysokości stanowiło ową podstawową jednostkę wymiaru służby ziemskiej w 1552 r., gdyż dla poszczególnych majątków po przeliczeniu wypadają różnorakie liczby dymów poddanych na jednego konia. Najpewniej przeprowadzający rewizję ograniczyli się do sporządzenia opisu zastanej rzeczywistości, opierając się nie tylko na okazywanej dokumentacji,

---

⁸ Rewizja 1552, s. 81–151; М. Спірыдонаў, *Полаччына ў сярэдзіне XVI ст.*, „Commentarii Polocenses historici”, t. I, 2006, s. 5–19.

⁹ Rewizja 1552, s. 48–66.

¹⁰ Tamże, s. 13.

ale również korzystając z ustnych zeznań podawanych przez właścicieli dóbr ziemskich oraz miejscową ludność.

W początkach ery wczesnonowożytnej województwo połockie doświadczało szczególnie dotkliwie skutków wojen toczących się w skali globalnej w całym regionie Europy Północnej. Zaledwie po upływie kilku lat od przeprowadzenia rewizji, w 1558 r. wybuchł konflikt na tle podziału upadającego państwa zakonnego w Inflantach z udziałem głównych państw leżących w basenie Morza Bałtyckiego oraz Moskwy (Rosji). Wojna objęła po pewnym czasie również pogranicze litewsko-moskiewskie i toczyła się z różnym natężeniem w latach 1562–1570 i 1577–1582. Na samym początku Połock i znaczna część województwa w trakcie kampanii zimowej w lutym 1563 r. zostały zajęte przez wojska Iwana IV Groźnego. Okupacja moskiewska w latach 1563–1579 objęła prócz Połocka głównie słabo zaludnione tereny na prawym brzegu Dźwiny. W środkowej części województwa na lewym jej brzegu na południe od miasta ustaliła się na wiele lat linia frontu i na tym obszarze przynajmniej do rozejmu z 1570 r. trwały uporczywe zmagania o charakterze wojny podjazdowej, które doprowadziły do kompletnej depopulacji oraz dewastacji struktury gospodarczej. Na zajętej prawobrzeżnej części województwa Iwan Groźny zainstalował własną administrację z wojewodami i horodniczymi w samym Połocku oraz osobnych wojewodów w Ostrogu za Połotą¹¹. Podległe jej terytorium, nazywane w rosyjskiej nomenklaturze „połockim powetom”, obejmowało także nabytki terytorialne przynależne wcześniej do województwa witebskiego, mianowicie leżące w jego północnej części włości Uświat i Jeziorzyszcze (Ozieryszcze). Po ustaniu najbardziej intensywnej fazy wojny, głównie w latach 1570–1572 car rozdawał nadania ziemskie dla swoich ludzi, w większości dla przesiedlanych „dworian” z sąsiedniego Newla i Siebieża, oraz dla dzieci bojarskich z włości przynależnych do Nowogrodu Wielkiego. W sumie carskie nadania ziemi na terenie owego powiatu połockiego podległego moskiewskiej administracji złożyły się na 146 „pomiestij”, które rozdano wraz z 422 rodzinami poddanych włościan. Zostały one skrupulatnie spisane przez diaków carskich, a następnie, zebrane w odrębną księgę, stworzyły osobliwe źródło do dziejów województwa połockiego. Rosyjska administracja archiwalna w XIX w. dołączyła tę księgę do zespołu Metryki Litewskiej pod numerem 573, chociaż z założenia Metryka Litewska jest zbiorem dokumentów wydanych przez kancelarię wielkich książąt litewskich. Nazwana przez współczesnych edytorów rosyjskich „Połockaja piscovaja kniga 1567–1572”, została wydana pod znamienym

---

¹¹ RGB, F. OP – 234, k. 305–v oraz F. 218–546, k. 172v.

tytułem: *Iwan Groźny – zdobywca Połocka (nowe źródła do dziejów wojny inflanckiej)*¹².

Poza okupacją moskiewską po 1563 r. znalazła się wprawdzie mniej rozległa, ale gęściej zasiedlona lewobrzeżna część województwa połockiego z ośrodkami w Dziśnie dla zachodniej jego części oraz w Leplu na południu, które od 1571 r. funkcjonowały przez kilkanaście lat jako odrębne starostwa grodowe. Szlacheckim uciekinierom z ziemi połockiej, którzy uszli z życiem i nie trafili do niewoli moskiewskiej, ale stracili majątki, Zygmunt August już w sierpniu 1563 r. wydał 34 przywileje na tzw. odmiany w dobrach domeny monarszej do momentu odzyskania ojcowizny¹³. Losem owych egzulantów połockich z lat 1563–1580 zajmował się szczególnie Ryszard Mienicki, historyk z międzywojennego Wilna, którego przodkowie znaleźli się także wśród poszkodowanych przez wojnę¹⁴. Pomimo utraty Połocka i dostania się do niewoli moskiewskiej tamtejszego wojewody Stanisława Dowoyny, po roku 1563 nie przestała funkcjonować litewska administracja województwa połockiego. Rychło pojawił się nowy urząd kasztelana połockiego, powołanego po raz pierwszy w 1566 r. w osobie doświadczonego w bojach rotmistrza Jerzego Zenowicza, jednocześnie starosty lepelskiego. Chociaż z pewnym opóźnieniem, spowodowanym działaniami w trakcie intensywnej fazy wojny, odbudowano strukturę administracji monarszej zarówno w postaci urzędów grodzkich w Dziśnie i Leplu, jak i poprzez nominacje w 1570 r. na nowe urzędy ziemskie (podkomorzego, sędziego, podsędką i pisarza ziemskiego) stanowiące o autonomii sądownictwa szlacheckiego zadekretowanej w II Statucie Litewskim z 1566 r. Gruntowne zmiany w tej materii wynikały z przeprowadzanej przez Zygmunta Augusta w WKsL w latach 60. XVI w. reformy obejmującej administrację, sądownictwo i system polityczny z wprowadzeniem nowych na Litwie instytucji sejmiku szlacheckiego i obieralnych posłów na sejmy. Wprawdzie sejmik połocki nie był jeszcze reprezentowany podczas sejmów unii lubelskiej w 1569 r.¹⁵, ale znani są już imiennie i potwierdzeni źródłowo posłowie połocky na dwa ostatnie sejmy z końcowych lat panowania

---

¹² RGADA, F. 389, nr 573; wydanie: *Иван Грозный – завоеватель Полоцка (новые документы по истории Ливонской войны)*, podgot. В.Ю. Ермак, Санкт-Петербург 2014.

¹³ AGAD, AR, dz. XXIII, teka 14, plik 2, s. 2–7, 9–16; druk w: *Метрыка Вялікага Княства Літоўскага, Кніга 44 (1559–1566)*, подр. А.І. Груша, Мінск 2001, s. 95–98.

¹⁴ R. Mienicki, *Egzulanci połocky (1563–1580 r.). Karta z dziejów ziemi połockiej*, Wilno 1934.

¹⁵ AGAD, Dokumenty pergaminowe, nr 5627; edycja w: *Akta unji Polski z Litwą 1385–1791*, wyd. S. Kutrzeba, W. Semkowicz, Kraków 1932, s. 348–356; У. Падалінскі, *Прадстаўніцтва Вялікага Княства Літоўскага на Люблінскім сойме 1569 года*, Мінск 2017, s. 204–207.

Zygmunta Augusta, mianowicie na sejm zwołany latem (maj–lipiec) 1570 r.¹⁶ oraz odbywający się na wiosnę (marzec–maj) 1572 r.¹⁷ W trakcie tejże reformy zdecydowano również, że województwo połockie zachowa do końca swego istnienia strukturę jednolitego powiatu z jedną hierarchią urzędów ziemskich oraz z jednym sejmikiem.

Kresowe położenie województwa było utrapieniem dla jego mieszkańców w kolejnych wiekach, pomimo korzystnego rozstrzygnięcia przez Rzeczpospolitą konfliktu z Moskwą o Inflanty. Pierwsza z trzech ekspedycji wojennych Stefana Batorego przyniosła w sierpniu 1579 r. sukces, na który złożyło się zdobycie Połocka po krótkim oblężeniu oraz przywrócenie WKsL zajętego uprzednio terytorium województwa, co sankcjonował rozejm w Jamie Zapolskim, uzgodniony w styczniu 1582 r. Stefan Batory wkrótce po odzyskaniu Połocka wyznaczył rewizorów w osobach Teodora Skumina Tyszkiewicza, podskarbiego nadwornego litewskiego¹⁸ i Jerzego Druckiego Sokolińskiego, podkomorzego witebskiego¹⁹ do przeprowadzenia rewizji stanu gospodarczego odzyskanego terytorium. Sądząc po fragmencie tekstu zachowanej instrukcji danej rewizorom, interesowały króla w pierwszej kolejności stan zachowania zamków w Woronoczu (Woroneczu), Ciotczy, Suszy oraz w Leplu, na których opierała się do niedawna główna linia obrony litewskiej w ziemi połockiej, oraz możliwości prowadzenia akcji osadniczej na pustych ziemiach we włościach należących do tych zamków. Po drugie, król nakazał zrewidować odzyskane majątki szlachty egzulanckiej, która w 1563 r. i później otrzymała czasową rekompensatę w postaci nadań w dobrach domeny gospodarskiej oraz zebrać od niej deklaracje, które dobra rodziny egzulanckie decydowały się zachować w swoim posiadaniu: dawniejsze ojcowizny czy późniejsze nadania²⁰. W początku XX w. znany był Iwanowi I. Łappo, wydawcy rewizji połockiej z 1552 r., również fragment rewizji zamków i dóbr ziemskich przeprowadzonej przez T. Tyszkiewicza i J. Druckiego

---

¹⁶ L. Kolankowski, *Posłowie sejmów Zygmunta Augusta*, „Reformacja w Polsce”, t. V, 1928, z. 17/18, s. 134–136.

¹⁷ H. Lulewicz, *Sejmiki litewskie przed sejmem 1572 roku*, w: *Litwa w epoce Wazów*, red. W. Kriegseisen, A. Rachuba, Warszawa 2006, s. 115–127.

¹⁸ Teodor (Fiodor) Skuminowicz Tyszkiewicz (zm. 1618), dworzanin hosp., podskarbi nadworny lit. 1576 i starosta brasławski 1579–88, podskarbi ziemski i pisarz lit. od 1586, wojewoda nowogródzki od 1590.

¹⁹ Jerzy (Jurij) Drucki Sokoliński (zm. 1606), rotmistrz JKM, podkomorzy witebski 1576–1606, dzierzawca jezierzyski 1577–1597 i uświacki 1577–1597, 1601–1606, marszałek JKM i witebski od 1590.

²⁰ RGADA, F. 389, nr 63, k. 271; Rewizja 1552, s. 163–164.

Sokolińskiego w początku 1580 r., prawdopodobnie na całym obszarze odzyskanego województwa, który znajdował się obok tekstu poprzedniego opisu w tym samym rękopisie Wojenno-Naukowego Archiwum Głównego Sztabu w Petersburgu (oddział 5 nr 78). Fragment dotyczący 1580 r. obejmował dobra duchowne (władzyki połockiego, monasterów i cerkwi fundacji głównie książęcej i mieszczańskiej w Połocku oraz bojarskiej w prywatnych majątkach), następnie zawierał opis odbudowanego zamku w Połocku wraz z przynależnymi do niego sługami pancernymi i putnymi oraz włością zamkową z dworami Czerświaty i Bielczyca, ponadto opis Lepla oraz zamków w Woronoczu (Woronieczu) i Ciotczy²¹. Na bliskie związki genetyczne obu rewizji wskazuje nie tylko umieszczenie w jednym rękopisie, ale przede wszystkim liczne odniesienia, tak pod względem treści opisu, jak i terminów określających jednostki gospodarczo-podatkowe występujące w obu rewizjach.

W długim procesie historycznym między XIV a XVI stuleciem ziemia, a następnie województwo połockie uzyskały trwałą kształt terytorialny. Po oswojeniu Połocka oraz okupowanej części jego terytorium, co usankcjonował rozejm z Moskwą w Jamie Zapolskim ze stycznia 1582 r. kończący wojnę o Inflanty, województwo obejmowało ziemie nad środkowym biegiem Dźwiny wraz z jej głównymi na tym odcinku dopływami, mianowicie środkowym i dolnym biegiem Dżisny, także Uszaczą i Ułą oraz pomniejszymi Naczą i Wołmą na lewym brzegu oraz Dryssą, Połotą, Obolą i pomniejszymi Saria, Użycą i Sośnicą na prawym jej brzegu. Zajmowana powierzchnia sytuowała województwo połockie w połowie XVII w. pośród średniej wielkości jednostek administracyjnych w WKsL i wynosiła 16 315 km², co zrównywało je pod tym względem z dużymi powiatami, jak sąsiadujący z nim oszmiański (w województwie wileńskim) lub nieco rozleglejszy powiat piński (województwo brzesko-litewskie) na Polesiu²². Graniczyło natomiast od zachodu z powiatami brasławskim i oszmiańskim, wchodzącymi w skład województwa wileńskiego, na południu z województwem mińskim, utworzonym dopiero w 1566 r. z włości podległych wcześniej stołecznemu wojewodzie oraz z powiatem orszańskim przynależnym do rówieśniczego województwa (wcześniej księstwa i namiestnictwa) witebskiego, które z połockim sąsiadowało na całym odcinku jego wschodniej granicy. Na północy i północnym zachodzie granicę województwa stanowiła zewnętrzna granica WKsL, u schyłku średniowiecza z Pskowem i Nowogrodem Wielkim, wchodzącymi od końca

---

²¹ Rewizja 1552, s. 18, 164–180.

²² J. Morzy, *Kryzys demograficzny na Litwie i Białorusi w II połowie XVII wieku*, Poznań 1965, tabela 16.

XV w. w skład państwa moskiewskiego (w XVIII w. w Imperium Rosyjskim), oraz z państwem zakonnym w Inflantach, a po jego rozpadzie w połowie XVI w. na krótkim odcinku z lennym Księstwem Kurlandii i Semigalii oraz Inflantami w składzie Rzeczypospolitej. Niewielkie korekty graniczne nastąpiły wprawdzie w XVII w. po rozejmie w Deulinie (1618), kiedy do Rzeczypospolitej powróciły utracone przed wiekiem Nowel i Siebież, ale nie zmieniło to początkowo północnego odcinka granicy województwa, gdyż włości te weszły w skład odzyskanego wówczas województwa smoleńskiego. Dopiero na skutek zmian granicznych ustalonych podczas negocjacji rozejmowych w Andruszowie (1667 r.), a potwierdzonych przez traktat pokoju wiecznego w 1686 r., które akceptowały utratę przez Rzeczpospolitą województwa smoleńskiego, włości Nowel i Siebież zwrócone przez Rosję dopiero po 1678 r. znalazły się w obrębie województwa połockiego. Co istotne, obie te włości od połowy XVII w. po nadaniach królewskich stanowiły część latyfundium Radziwiłłów birżańskich, które po ich wymarcu nazywano dobrami neuburskimi²³.

Od samego początku XVII stulecia, poczynając od interwencji w sprawy wewnętrzne Rosji i wojny o Smoleńsk w latach 1609–1611, na granicy WKsL z Moskwą trwały działania wojenne, zakończone dopiero rozejmem w Deulinie w 1618 r. Wojska moskiewskie po raz kolejny najechały pogranicze połockie w latach 1632–1634. Liczne i długotrwałe konflikty prowadzone przez cały okres pierwszej połowy XVII w. przez Rzeczpospolitą niemal z każdym jej sąsiadem wymagały utrzymywania stałej armii zaciężnej, co pociągało za sobą ogromne obciążenie budżetów obu części federacyjnego państwa polsko-litewskiego. Tradycyjny system podatkowy w WKsL od czasu reformy włócznej przeprowadzonej w dobrach domeny wielkich książąt w latach panowania Zygmunta Augusta, po 1557 r. zwany poborem i oparty na włoce lub służbie jako podstawowej jednostce fiskalnej, nie dostarczał odpowiednich środków na opłacenie wojska. Wymusiło to wprowadzenie nowej podstawy opodatkowania, którą stał się dym równoznaczny początkowo z gospodarstwem poddanego, od którego jedno podymne wynosiło pół złotego, czyli 15 groszy. Reformę podatkową opartą na dymach jako podstawowej jednostce fiskalnej, którą połączono z prowadzoną jednocześnie akcją rewidowania rzeczywistego stanu zasiedlenia dóbr ziemskich oraz w miastach i miasteczkach dla koronnej części Rzeczypospolitej wprowadził sejm

---

²³ J. Lesiński, *Spory o dobra neuburskie*, „Miscellanea Historico-Archivistica”, t. 6, 1996, s. 95–132; *Urzędnicy Wielkiego Księstwa Litewskiego. Spisy*, t. IV: *Ziemia smoleńska i województwo smoleńskie XIV–XVIII wiek*, pod red. A. Rachuby, oprac. H. Lulewicz, A. Rachuba, P.P. Romaniuk, Warszawa 2003, s. 13–14, 226–228.

zwyczajny w 1629 r.²⁴, natomiast dla WKsL ustanowił sejm warszawski z przełomu lat 1649/1650²⁵. Podymne jako podstawowy podatek od nieruchomości przetrwał aż do uchwalenia przez Sejm Wielki u schyłku istnienia Rzeczypospolitej stałego podatku opłacanego przez dorosłych mężczyzn, zwanego daniną dziesiątego grosza. Według tego porządku podatkowego przeprowadzono w WKsL cztery akcje zbierania zeznań (tzw. abiurat) dotyczących wielkości poszczególnych majątków ziemskich oraz posesji miejskich mierzonych w dymach. Pierwsza z nich odbywała się w marcu i trwała do połowy kwietnia 1650 r. na mocy wspomnianej konstytucji sejmu 1649/1650 pt.: „Podymne w Wielkim Księstwie Lit[ewskim]” i dostarczyła danych wyjściowych, gdyż w istocie podstawą wymiaru był dym rzeczywisty, jak głosił tekst prawa stanowionego: „poddani od każdego domu, tak wielkiego, jako i małego po pół złotego dawać mają”. Natomiast w miastach i miasteczkach oraz wobec szlachty nieposiadającej poddanych zastosowano już wówczas dymy szacunkowe (fiskalne), gdyż nieruchomości wartościowe (ponadnormatywne) płaciły kilkakrotność podstawowej stawki podatkowej równej dymowi rzeczywistemu. I tak od „kamienicy większej” w miastach główniejszych opłacano sześciokrotną stawkę podstawową podymnego (3 zł), kamienice mniejsze i domy szynkowe na przedmieściach oraz kamienice większe i domy szynkowe w miasteczkach czterokrotną stawkę (2 zł), a jedynie domki mniejsze w miastach i miasteczkach uiszczały podstawę opodatkowania równą dymowi włościańskiemu. Podobnie zróżnicowano podatek od szlachty bez poddanych, gdyż „ci co na wólkach siedzą po złotemu, a co na półwólczkach pół złotego, a co na mniejszych po groszy dziesięć płacić powinni”²⁶, co daje odpowiednio dwa, jeden i 2/3 dymu rzeczywistego. W ten sposób zaprojektowana reforma podatkowa przyniosła w 1650 r. na terenie województwa połockiego 23 204 dymy zaprzysiężone, w tym 20 345 dymów w dobrach szlacheckich i królewsczyznach oraz 2859 w dobrach duchowieństwa²⁷, co według szacunku dawało 174 030 mieszkańców z gęstością zaludnienia 10,7 osoby na km². Był to wynik porównywalny, co do liczby dymów, z sąsiednim, znacznie rozleglejszym, ale słabiej zaludnionym województwem mińskim, albo z niewiele tylko większym terytorialnie powiatem pińskim na Polesiu, lub też zajmującymi zdecydowanie mniejsze terytoria i gęściej zaludnionymi powiatami grodzieńskim i upickim leżącymi w zachodniej części WKsL.

---

²⁴ VL, t. III, f. 605–607.

²⁵ VL, t. IV, f. 321–322.

²⁶ Tamże, f. 322.

²⁷ J. Morzy, dz. cyt., tabele nr 1, 9, 16 i 22.

Drugą z kolei akcję zbierania zeznań podatkowych przeprowadzono w WKsL w lipcu 1667 r. na mocy konstytucji „Podymne W[ielkiego] X[ięstwa] Litewskiego” po kończącej działania wojenne z Rosją rozejmie w Andruszowie. Miała na celu uaktualnienie stanu zaludnienia po ogromnych stratach demograficznych i dewastacji struktury gospodarczej poniesionych w trakcie wojen połowy XVII w. przed poborem podymnego na opłacenie wojska litewskiego²⁸. W przypadku województwa połockiego prócz depopulacji i strat materialnych na skutek działań wojennych dochodziła jeszcze długotrwała okupacja całego terytorium województwa przez wojska rosyjskie w latach 1654–1665. Na niedawno wyzwolonym obszarze w 1667 r. stwierdzono zaledwie 3322 dymy²⁹ lub, według innego przekazu, 3301 dymów, z których opłacono podatek podczas bezkrólewia w 1668 r.³⁰ Według wyliczeń Józefa Morzego pierwszą z podanych wyżej liczb należy uzupełnić jeszcze o dymy miast zwolnionych od podatku, mianowicie w Połocku 102 domy i w Dziśnie 208 domów, także o 221 dymów w dobrach duchowieństwa oraz w nienaruszonych przez wojnę, a zwróconych przez Rosję po przeprowadzeniu abiuraty w 1667 r., włościach siebieskiej, liczącej na podstawie inwentarza z 1681 r. 822 domy, oraz newelskiej z 2252 domami. Dopiero uzyskana w ten sposób suma wynosząca 6927 dymów odzwierciedlała, zdaniem wymienionego historyka, rzeczywisty ubytek dymów w województwie połockim w połowie XVII w. W porównaniu do wyjściowej abiuraty z 1650 r. był on i tak najwyższy ze wszystkich jednostek administracyjnych w WKsL i sięgał aż 70% wykazanych wówczas dymów³¹, choć niewiele odbiegał od proporcjonalnych strat w sąsiednim powiecie orszańskim i w województwie mściśławskim. Wskaźnik ten jeszcze bardziej wzrastał, aż do 83,4%, gdy odejmiemy od dymów województwa połockiego w 1667 r. obliczonych przez J. Morzego włączone przezeń bezpodstawnie dane dotyczące domów we włościach newelskiej i siebieskiej, które ani w 1650, ani w 1667 r. nie znajdowały się w jego granicach. Należy więc raz jeszcze podkreślić, że panowanie moskiewskie przyniosło totalną katastrofę Połoczczyźnie, która została spustoszona i wyludniona. Z pewnością zdecydowana większość tak drastycznych strat ludnościowych była nie tyle skutkiem samych działań wojennych, co towarzyszących im zjawisk, jak na

---

²⁸ VL, t. IV, f. 977–980.

²⁹ NBU-IR, F. 1, nr 54953, k. 317 i 321 (oryginał dokumentu pt.: „Informatio, jako około dymów WKsL zaprzysiężonych *vigore constitutionis anni* 1667, tak około wydawania z nich podatków za zapłatę wojsku uchwalonego – –, oprócz tych którzy się po tym wyjawią, iż ani przysięgali, ani podatku tego płacili”).

³⁰ AGAD, AR, dz. II, nr 1578; BCzart., rkps 2115, s. 1; J. Morzy, dz. cyt., tabela nr 19.

³¹ J. Morzy, dz. cyt., s. 145–146, tabela nr 22.

dużą skalę prowadzone wywózki ludności miast i wsi w głąb Rosji oraz klęsk elementarnych (zarazy, nieurodzaje).

Po ponad dwudziestu latach względnej stabilizacji wewnętrznej WKsL, w lipcu 1690 r. przeprowadzono trzecią akcję składania zeznań podatkowych na mocy konstytucji „Podymne W[ielkiego] X[ięstwa] Lit[ewskiego] y czas wniesienia”. Sejm z początku tego roku uchwalił zarazem 26 stawek podymnego, obciążając każdy dym sporą sumą podatku w wysokość 13 zł na opłacenie wojska podczas trwającej wojny z Turcją, wybieranych w czterech ratach: w sierpniu i grudniu 1690 r. po 8 podymnych, a w maju i sierpniu 1691 r. po 5 podymnych³². Jej celem było również uaktualnienie danych dotyczących postępów odbudowy demograficznej i gospodarczej, ale rezultat abiuuraty w tej materii może zaskoczyć. Okazuje się, że w całym województwie połockim naliczono tylko 5460 dymów, w tym zaledwie 435 dymów w dobrach królewskich³³, czyli mniej niż to wynika z podsumowań Morzege dla 1667 r., które naszym zdaniem były przez tego badacza grubo zawyżone. Nie jest wszakże tajemnicą i drugi powód mizernej liczby dymów zaprzysiężonych w 1690 r., gdyż znaczna część poddanych, szczególnie w dobrach prywatnych średniozamożnej szlachty oraz w latyfundiach magnackich, w trakcie abiuuraty z 1690 r. została ukryta. Podobnie było w całym WKsL, gdyż ubytek dymów w stosunku do wyników abiuuraty z 1667 r. wynosił ok. 34%³⁴. Dla przykładu ubytek dymów na terenie Żmudzi między 1667 a 1690 r. był jeszcze wyższy i sięgał 50,4% (z 31 102,5 w 1667 r. do 15 430 dymów w 1690 r.), pomimo jej bardziej korzystnego położenia względem kresowych województw. W tym miejscu skorygować należałoby również wypaczone przez nieuzasadnione dołączenie do abiuuraty połockiej z 1667 r. domów przekształconych w 1690 r. na 1845 dymów we włościach Newla i Siebieża, gdyż po ich wyeliminowaniu z porównań konstatujemy w Połockiem zdecydowanie niższy ubytek dymów,

³² VL, t. V, f. 805–809.

³³ AGAD, AR, dz. XXIII, teka 6, plik 3, s. 41; BN XVII 4.229 (starodruk pt.: „Summaryusz liczby J.W. jm. pana Benedicta Pawła na Czerei Sapiehy, podskarbiego wielkiego, pisarza ziemskiego W.X.L. ——. *Insuper* z podym[ia] 26. na Seymie an[no] 1690 za nowemi abiuuratami, także y z podatków extraordinarynych na tymże seymie uchwalonych — wniesionych y wydanych pieniędzy. *Ad productum* na Seym przeszły *in anno 1692 die 31 Decembris* w Grodnie przypadający a za nie doysciem onego na Seym terażniejszy w Warszawie die 22 Decembris anni 1693 złożony, sporządzony”); BCzart. 3834, s. 275.

³⁴ Taki wynik przynosi porównanie zbiorczych zestawień dymów wszystkich województw i powiatów według abiuuraty w 1667 r., która wyniosła nawet 258 554,5 dymu (NBU-IR, F. 1, nr 5953, k. 317 i 321) do wyniku abiuuraty z 1690 r. w wysokości 170 788 dymów (BN XVII 4.229 – cytowany wyżej starodruk z rachunkami sejmowymi podskarbiego wielkiego lit. Benedykta Pawła Sapiehy; zobacz też przyp. 31).

zaledwie rzędu 6% (mianowicie w proporcji 3853 do 3615 dymów). Natomiast gdy uwzględnimy dymy Newla i Siebieża w abiuracie z 1690 r. obserwujemy nawet spory ich przyrost, osiągnięty wprawdzie na drodze administracyjnego zwiększenia terytorium województwa. W sąsiednim powiecie witebskim przy niezmiennym terytorium zanotowano także niewielki przyrost dymów rzędu 4% między abiuratami z 1667 a 1690 r. (w stosunku 3334 do 3475 dymów)³⁵, co również, porównując abiuraty z 1667 i 1690 r., przemawia za skorygowaniem wysokości ubytków na terenie województwa połockiego. Wracając natomiast do praktyki stosowanej przez administracje dóbr prywatnych, która polegała na tym, że od ukrytych dymów poddanych wybierano podatki uchwalone przez sejm na równi z wykazanymi w taryfach podymnego, to jej zamysł sprowadzał się do oszustwa podatkowego. Część zebranych pieniędzy z tego tytułu trafiała bowiem do prywatnej szkatuły właściciela dóbr, zamiast zasilać skarb państwowy. O skali tych zafałszowań pisałem przy okazji wydanych rejestrów podymnego województwa trockiego na podstawie abiuraty z 1690 r.³⁶ Podobny proceder można stwierdzić także na podstawie taryfy podymnego województwa połockiego. Oto przykład charakterystyczny dla opisywanej praktyki. Józef Morzy przy okazji podliczania dymów województwa połockiego w 1667 r. uwzględnił na podstawie późniejszych inwentarzy 2252 domy włości newelskiej³⁷, z której dwa lata po sporządzeniu inwentarza zeznano tylko 1512 dymów uwzględnionych w publikowanej niżej taryfie połockiej, i analogicznie 822 domy we włości siebieskiej³⁸ zamieniono na 333 dymy w taryfie z 1690 r. Dla przypomnienia obie włości nie znajdowały się w 1667 r. w granicach województwa połockiego, więc ich włączenie do sumarycznego wyniku abiuraty jest błędem metodologicznym. W przytoczonych przykładach nie chodziło nawet o dymy szacunkowe (fiskalne), gdyż w Newlu przypadało około półtora domu na dym, a w Siebieżu 2,5 domu. Jak zatem traktować dymy w taryfie z 1690 r.? W odniesieniu do własności ziemskiej posiadającej wielu poddanych, tak średnioszlacheckiej, jak i magnackiej, większą rolę od przepisów prawa odgrywała praktyka skarbowa dopuszczająca możliwość ukrywania dymów rzeczywistych. Wymienione w taryfie liczby wskazywały naszym zdaniem jedynie na liczbę dymów, z których opłacano podatek. Miały

---

³⁵ Rezultaty abiurat podymnego w 1667 i 1690 r. na terenie Żmudzi, województwa połockiego i centralnego powiatu województwa witebskiego zostały przytoczone za źródłami wskazanymi w przypisie 33 (AGAD, AR XXIII, teka 6, plik 3, s. 41; BN XVII 4.229, BCzart. 3834, s. 275).

³⁶ *Metryka Litewska. Rejestry podymnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Województwo trockie 1690 r.*, oprac. H. Lulewicz, Warszawa 2000, s. 20–22.

³⁷ AGAD, AR, dz. XXV, nr 2616; J. Morzy, dz. cyt., s. 146.

³⁸ AGAD, AR, dz. XXV, nr 3683; J. Morzy, dz. cyt., s. 146.

one natomiast poza nazwą niewiele wspólnego z realną wielkością majątku, wykazywaną w opisach inwentarzowych w dymach rzeczywistych, w rozumieniu pojedynczego gospodarstwa poddanego, na przykład sporządzanych na użytek prywatny bądź przy okazji różnych form alienacji dóbr ziemskich.

Na podstawie taryfy dymów w formie sporządzonej według danych abiuraty z 1690 r., pomimo jej niedostatków i zafałszowań, wybierano w WKsL podatek podymnego najdłużej, bo przez 85 lat, aż do pierwszego rozbioru Rzeczypospolitej. Była to epoka trudna dla mieszkańców WKsL, w tym i województwa połockiego, gdyż kolejne wojny, w sytuacji słabnącej pozycji międzynarodowej Rzeczypospolitej, oznaczały fale przelewających się przez jej terytorium obcych wojsk, na utrzymanie których nakładano na ludność kontrybucje, a które to wojska dopuszczały się grabieży, podobnie jak i wojska własne oraz sojusznicze saskie. Połoccyznę w XVIII w. dotykały głównie interwencje wschodniego sąsiada i związane z tym stacjonowanie wojsk rosyjskich na jej terytorium, które stały się zjawiskiem cyklicznym, co tym bardziej zwiększało obciążenia, gdyż oznaczało także uprowadzanie ludności do Rosji. Uwzględniając zmienne okoliczności, tak wewnętrzne, jak i zewnętrzne, które przechodziło państwo w ciągu obfitującego w wydarzenia XVIII stulecia, ustaliła się pewna praktyka postępowania lokalnych społeczności szlacheckich w kwestiach podatkowych, która sprowadzała się do systemowego ukrywania rzeczywistego stanu dóbr poprzez pomniejszanie liczby jednostek figurujących w urzędowej taryfie podymnego, która stanowiła podstawę prawną do wybierania podatku. Jednym z przykładów takowej praktyki jest również publikowana niżej taryfa, opracowana na podstawie danych abiuraty z 1690 r., ale dostosowana do nowych realiów politycznych Rzeczypospolitej po sejmie niemym 1717 r., gdy Rzeczpospolita stała się państwem peryferyjnym, podporządkowanym wpływom i interesom Imperium Rosyjskiego. Była ona także przejawem dostosowania danych do nowych stosunków własnościowych w województwie połockim, zmienionych przez upływający czas w wymiarze jednego pokolenia, o czym niżej. Generalnie schemat owej skarbowości w czasach kryzysu Rzeczypospolitej sprowadzał się do tego, iż arbitralnie narzucano wysokość kontyngentu dymów przypadających do opłacenia przez poszczególne województwa lub powiaty, natomiast rozdzielenie obciążeń pomiędzy podatników pozostawiano do autonomicznej decyzji sejmiku.

Dopiero sejm rozbiorowy (delegacyjny) z lat 1773–1775 uchwalił konstytucję pt.: „Ustawa podatku w W[ielkim] X[ięstwie] L[itewskim]”, na mocy której w 1775 r. zorganizowano czwartą i ostatnią w dziejach skarbowości litewskiej akcję zbierania zeznań podatkowych. Przeprowadzono ją według nowych zasad, gdyż podatkiem podymnym obciążono również dwory szlachty

zamożnej, posiadającej poddanych, ale dotychczas zwolnionej od wszelkich danin, traktując każdy dwór w dobrach królewskich, szlacheckich i duchownych tak samo jak domy szlachty okolicznej (zagrodowej), nieposiadającej poddanych, które jak i „każda chata wiejska gospodarzem osadzona” z przypisanym do niej gruntem większym od przydomowego ogrodu miały być liczone za równe jednemu dymowi. Ponadto terytorium WKsL zostało podzielone według żyzności gruntu na siedem klas podatkowych, natomiast nieruchomości w miastach i miasteczkach na trzy klasy miejskie, według których ustalano wysokość podymnego. Województwo połockie, a właściwie to, co z niego pozostało w granicach Rzeczypospolitej po pierwszym rozbiore, wspomniana konstytucja klasyfikowała w szóstej klasie podatkowej, uiszczającej po 5 zł na rok z dymu, czyli połowę wysokości stawki podymnego w klasie pierwszej³⁹. Sporządzona na nowych zasadach taryfa podymnego województwa połockiego z 1775 r. objęła tylko jego część lewobrzeżną, na którą składały się w całości bądź częściowo tereny siedmiu parafii rzymskokatolickich (połockiej, dziśnieńskiej, bieszenkowickiej, lepelskiej, kublickiej, zadoroskiej i głębockiej)⁴⁰. Reszta, leżąca na prawym brzegu Dźwiny, razem z Połockiem pozostała za kordonem rosyjskim. Województwo połockie, choć znacznie okrojone terytorialnie w 1772 r., przetrwało w składzie Rzeczypospolitej aż do kolejnego rozbioru w 1793 r., kiedy w całości dostało się pod panowanie rosyjskie.

Geneza abiuraty z 1667 r.

Ogromne wyniszczenie kraju w wyniku trwających od 1648 r. walk z wrogami wewnętrznymi (głównie powstaniem Kozaków na Ukrainie i ruchami ludowymi na południowych ziemiach Wielkiego Księstwa) oraz zewnętrznymi (Rosja, Szwecja, Brandenburgia, Siedmiogród, Turcja), przy wprost niebotycznych sumach (ok. 14 mln zł), które skarb był winien wojsku, zmusiło władze Rzeczypospolitej tuż po zakończeniu wojny w Rosję w 1667 r. do podjęcia próby ostatecznego załatwienia kwestii zadłużenia państwa wobec jego żołnierzy poprzez uchwalenie nowych, wysokich podatków. Sprawę tę poruszano na sesjach prowincjonalnych litewskich od 28 kwietnia do 3 maja, godząc się ostatecznie „podymne uchwalić *per iuramentum personale* samych pańów”⁴¹.

³⁹ VL, t. VIII, f. 631–636.

⁴⁰ Taryfa podymnego z 1775 r. dla pozostałej resztówki województwa połockiego znajduje się w archiwum w Wilnie: LVIA, F. 11, inw. 1, nr 659.

⁴¹ J.A. Chrapowicki, *Diariusz*, cz. 2: *Lata 1665–1669*, oprac. A. Rachuba, T. Wasilewski, Warszawa 1988, s. 314.

Konstytucją sejmku warszawskiego z tego roku postanowiono więc wydać w jednej racie 15 stawek podymnego (czyli po 7,5 zł z dymu poddańczego i od tzw. sąsiadów w miastach, a po 15 zł z kamienicy dużej) „ze wszystkich miast, miasteczek, wsi, slobod, W.X.Lit. naszych [ss], duchownych, y szlacheckich, iurysdykcji zamkowych obojga stanu, także z dobr naszych ekonomicznych, y reformacyi Naiśnieyszej Krolowey Jeymci, Pani Małżonki naszey podległych, generaliter wszystkie libertacye Seymowe, przywileie, dekreta nasze ad praesens na stronę uchylając”. Nim jednak dojść miało do wniesienia owych podatków, postanowiono przedtem przeprowadzić w WKsL spis własności ziemskiej i miejskiej w celu ustalenia podstawy ich wymiaru⁴². Była to reakcja na żądania szlachty zaktualizowania danych abiuratoryjnych, jak to wynika chociażby z instrukcji szlachty brzeskiej danej posłom na sejm 1670 r.: „Jako ten sposób zaprzysiężonych anno 1667 dymów *solennitarius* wszystkim objaśnił skarbu WKsL auctiā, tak nie mniejszą w różnych województwach i powiatach przyniósł trudność *per decessum* dymów, kiedy lubo *temporum iniquitate* niszczały, lubo poddani z prawa pospolitego (iż *unicuique quod suum est* przywrócić potrzeba) do własnych powrócili panów; przeto na przysłym sejmie *disquiratur modus*, jakoby *circumspecta*, bez złożenia na stan szlachecki ciężarów, takowym mogło zabezpieczyć się *obstaculis*”⁴³.

Pierwotnie, kiedy podymne na mocy konstytucji sejmku warszawskiego z 1649/1650 r. wprowadzono na Litwę, w istocie podstawą wymiaru tego podatku był dym rzeczywisty, równoznaczny z domem poddanego. Konstytucja owa pt.: „Podymne w Wielkim Księstwie Lit.” głosiła bowiem, że: „poddani od każdego domu, tak wielkiego, jako i małego po pół złotego dawać mają”, czyli podstawową stawkę jednego podymnego. Wszakże w odniesieniu do miast konstytucja ta operuje także dymem szacunkowym: „w miastach główniejszych mieszczanie od kamienic większych, od każdej mają dawać po złotych trzy, a z osobna sąsiedzi w tych kamienicach najmujący – –. Od mniejszych zaś kamienic po złotych dwa, – – a od domków, które przy mieście bywają, po pół złotego. Na przedmieściach także, od większych domów szynkowych po złotych dwa a od domków mniejszych po pół złotego. – – W miasteczkach zaś mniejszych od kamienic większych i domów szynkowych po złotych dwa, od mniejszych domków po pół złotego”⁴⁴, czyli odpowiednio jak od sześciu, czterech bądź jednego dymu rzeczywistego. Podobnie różnicowała konstytucja sejmowa 1649/1650 r. obciążenia fiskalne szlachty ubogiej,

⁴² VL, t. IV, f. 977.

⁴³ Акты, издаваемые Виленскою археографическою комиссиею, t. IV, Акты Брестского гродского суда, Вильна 1870, s. 99–106.

⁴⁴ VL, t. IV, f. 321–322.

nieposiadającej poddanych: „stanu szlacheckiego ludzie, którzy się rozrodzili, na rolach budynki mają, tedy – – ci co na włókach siedzą po złotemu, a co na półwólczkach pół złotego, a co na mniejszych po groszy dziesięć płacić powinni”⁴⁵, co daje odpowiednio dwa, jeden bądź 2/3 dymu rzeczywistego.

Sposób i czas przeprowadzenia abiuraty z 1667 r.

Dla przeprowadzenia spisu własności ziemskiej i miejskiej w obu przypadkach oparto się na znanej metodzie zeznawania, na podstawie sporządzonych przez poszczególne kategorie posiadaczy spisów dymów w odpowiednich urzędach grodzkich i zaprzysiężenia prawdziwości zeznania. Tym samym, z powodu słabości aparatu skarbowego, w gruncie rzeczy akcja ta spoczęła na barkach samych posiadaczy dóbr ziemskich i nieruchomości w miastach, a także odpowiednich urzędach grodzkich i miejskich. Instytucja najbardziej zainteresowana, czyli skarb publiczny, w gruncie rzeczy nie uczestniczyła w spisie, a jedynie w końcowym etapie zbierania podatków. Wspomniane konstytucje sejmowe dokładnie określały, jak cały proces sporządzania abiurat miał się odbywać. Do składania zeznań zobowiązani więc zostali wszyscy „obywatele” Wielkiego Księstwa (świeccy i duchowni), trzymający dobra ziemskie tytułem własności, lenna, dzierżawy, arendy, dożywocia, tzw. dziesiątego grosza, opieki nad małoletnimi, służby wojennej (Tatarzy), właściciele nieruchomości miejskich – szlachta, mieszczanie, żydzi, a wreszcie posiadacze karczem, młynów, rudni, bud smolnych, hut, papierni i prochowni. Winni oni byli spisać swój stan posiadania, uwierzytelnić go podpisem i złożyć ów dokument do grodu w tym powiecie, w którym leżały owe dobra, a na koniec złożyć przysięgę przed pełnym składem urzędu grodzkiego (starosta lub podstarości, sędzia i pisarz) o następującej treści: „Ja, N. przysięgam P. Bogu Wszchemogącemu w Trójcy S. jednemu na tym, iż ja prawdziwie w majątnościach moich, dzierżawach i ekonomicach, w różnych powiatach będących, liczbę wszystkich dymów mieszczan, Szotow, żydow, Tatarow, poddanych we wsiach tak bogatych, jako i ubogich, gospodarzów porachowałem, i nijakim żadnego dymu sposobem nie ochroniłem, i onych przed porachowaniem z domów nie wyprawilem, ani cudzych u siebie ochraniać dopuściłem, ani też nikomu prawem zastawnym, y arendownym dla uchylenia się od juramentu po konstytucyi terażniejszej in conducto ante data napisanym żadnej mej majątności nie ustąpiłem, i z nich podatek według uchwały sejmowej sprawiedliwie oddaję, tak mi Panie Boże

---

⁴⁵ Tamże, f. 322.

pomóż i męka jego święta”⁴⁶. Do tej przysięgi koniecznie każdy właściciel dóbr w jednym tylko powiecie musiał dodać, iż więcej od zeznanych dymów nie posiada.

Oczywiście, część zeznających miała swe dobra rozrzucone po wielu powiatach – ci musieli zeznać stan posiadania w jednym grodzie, a do pozostałych przekazać atestację wykonanej przysięgi oraz dokonanego zeznania i w oparciu o to tamtejszym poborcom płacić podatek. Jeszcze w inny sposób postępować miało duchowieństwo – w imieniu biskupów katolickich dwaj członkowie danej kapituły, a osobiście metropolita i biskupi unicyjni winni byli dostarczyć poborcom rejestr dóbr duchownych i zapłacić podatek, a przysięgi wykonać przed obliczem komisji skarbowej. Duchowni katolicy jako posiadacze dóbr ziemskich, także proboszczowie, kanonicy, opaci etc., mieli zaś postąpić tak, jak osoby stanu świeckiego, z tym iż skład urzędu grodzkiego miał zostać wówczas powiększony o przedstawiciela danego biskupa. Duchowieństwo innych wyznań również postępować miało jak osoby stanu świeckiego. Wreszcie miasta prawa magdeburgskiego (wyłączywszy jurydyki) miały uczynić spis kamienic i domów we własnym zakresie, a następnie zeznać go i poprzysiąc w grodzie poprzez dwu burmistrzów i jednego członka rady. Oddzielnie składać mieli zeznania i przysięgi w grodach w imieniu społeczności żydowskich ich szkolnicy.

Czas dokonania owych zeznań i przysięg wyznaczono na przeciąg czterech tygodni zaczynając od 30 czerwca 1667 r., przy czym każdy składający atestację miał uiścić urzędowi grodzkiemu stosowną opłatę proporcjonalną do wielkości dóbr – wielcy właściciele ziemscy po 6 groszy, mniejsi po 3 grosze, a nieposiadający poddanych zwolnieni zostali z opłaty⁴⁷. Niestety, nie podano granicy między wielką a mniejszą własnością ziemską. Następnie urzędy grodzkie sporządzały w kilku egzemplarzach spis szczegółowy dla całego powiatu, który aktykowano w księdze grodzkiej, a z oryginałem udawano się przed oblicze komisji skarbowej litewskiej, aby złożyć relację ze swych prac i poprzysiąc prawdziwość rejestru. Egzemplarz ten otrzymywał następnie podskarbi wielki litewski, a sporządzone z niego kopie trafiały

---

⁴⁶ Tamże, f. 977–978.

⁴⁷ Twórcy konstytucji sejmowej nieopatrznie zapisali w niej „od szlachty mniejszej po gr. 3”, co wywołało ogromne oburzenie szlachty, która na sejmach (zerwanych zresztą) 1692/1693 i 1695 ostro napiętnowała owo uchybienie równości szlacheckiej i ostatecznie doprowadziła na sejmie 1699 r. do wydania specjalnej konstytucji („Zniesienie słowa contra aequalitatem”) regulującej po jej myśli całą sprawę, a wykreślającą podziały na mniejszą czy większą szlachtę (H. Olszewski, *Sejm Rzeczypospolitej epoki oligarchii 1652–1763. Prawo, praktyka, teoria, programy*, Poznań 1966, s. 265).

do rąk któregoś z pieczętarzy (kanclerza lub podkanclerzego) i pozostawały w papierach samej komisji. Otrzymywała też ona od urzędu grodzkiego tzw. rejestr delatowy, czyli spis tych właścicieli ziemskich i miejskich, którzy nie dopełnili w przewidzianym terminie obowiązku zeznania i zaprzysiężenia dymów. Ów rejestr delatowy był też publikowany przez gród w parafiach danego powiatu. Komisja skarbowa była ostateczną instancją oceniającą wykonanie przez poszczególne urzędy grodzkie ich powinności, forum wysłuchiwanie przysięg oraz składania zeznań przez duchowieństwo katolickie i poszczególne grody. Wypada jeszcze dodać, że dla uchylających się od zapłacenia podatku przewidziano surowe kary infamii i utraty dóbr⁴⁸.

Przeprowadzony spis dymów wykazał, że wojny lat 1648–1667 bardzo wyraźnie wpłynęły na stan zaludnienia WKsL, które według obliczeń Józefa Morzego straciło ok. 49% swych mieszkańców – z ponad 4,54 mln (bez województwa smoleńskiego) do ponad 2,34 mln⁴⁹. Podane przez nas za Morzym liczby dymów nie uwzględniają jednak przyjętych przez tegoż badacza w dalszych obliczeniach 15% ukrytych dymów. Znane nam spisy sumaryczne z lat 1650 i 1667, częściowo tylko uwzględnione przez Morzego, podają zresztą bardzo różne dane, zwłaszcza odnośnie do 1667 r.

Wartość abiuraty

Już w tomie poświęconym rejestrom podatkowym województwa wileńskiego z 1690 r. przytoczyłem poglądy historyków (H. Łowmiańskiego, J. Ochmańskiego, J. Morzego) o wyższości informacyjnej dla badań nad demografią Wielkiego Księstwa Litewskiego abiuraty z 1667 r. w stosunku do 1690 r.⁵⁰ Prezentowana abiurata województwa połockiego z 1667 r. jest co prawda materiałem cennym, ale niestety bardzo niekompletnym i to nie tylko z powodu podejścia szlachty do swego obowiązku, skoro znamy wiele osób – właścicieli ziemskich niewystępujących w niej⁵¹. Zdecydowanie bar-

---

⁴⁸ VL, t. IV, f. 978–980.

⁴⁹ J. Morzy, dz. cyt., s. 153.

⁵⁰ *Metryka Litewska. Rejestry podymnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Województwo wileńskie 1690 r.*, oprac. A. Rachuba, Warszawa 1989, s. 16–18.

⁵¹ Brak np.: Heleny Orzechowińskiej, 1 v. Janowej Kościny, 2 v. Pawłowej Szostakowej, posiadaczki Motyrzyna i Niesina; Ludwika Konstantego Oborskiego, stolnika liwskiego, właściciela Wiesina; Anny Klonowskiej, wojewodzianki brzeskiej Mikołajowej Szolkowskiej, podcaszyny wileńskiej, właścicielki Sieliszcz; Piotra Szukszy, podkomorzego wendeńskiego, właściciela Hołomyśla etc.

dziej wpłynęło na to fizyczne uszkodzenie tekstu – zwłaszcza brak początku (ze spisem właścicieli na litery od A do C) i końca (brak liter Z i Ż, a może i części W–U). Zachowane karty też jednak są częściowo uszkodzone, z dużymi ubytkami zwłaszcza na brzegach. W tej sytuacji dysponujemy informacjami tylko o części właścicieli ziemskich w Połockiem, a nie mamy ich w ogóle odnośnie do dóbr duchownych. Żal, zwłaszcza że ważną rolę w tym województwie odgrywały rodziny Bohomolców, Buynickich, Zenowiczów i Żabów, a ponadto posiadłości ziemskie miały Kościoły katolicki, unicki i prawosławny. Niemniej zachowany tekst pozwala zorientować się co do kondycji majątkowej wielu liczących się wówczas, aktywnych politycznie osób. Stanowi więc cenne uzupełnienie ich biografii. Brak duchowieństwa przynajmniej po części chcemy zrekomensować, dołączając sporządzony w 1672 r., odnoszący się do niego, fragment rejestru delaty trzeciej raty poboru podymnego.

Podstawa wydania abiuuraty z 1667 r.

Teksty, na których się oparliśmy przygotowując niniejszą edycję, nie mają charakteru jednorodnego i znajdują się w różnych zbiorach archiwalnych. Abiuurata z 1667 r. znajduje się w Archiwum Historycznym Państwa Litewskiego (LVIA) w Wilnie pod sygnaturą SA 3235 na kartach od 13 do 21. Spisana została jedną ręką, dość starannie, ale jej stan zachowania jest zły. W XIX lub na początku XX w. sporządzona została kopia tego tekstu, dołączona obecnie do ww. rękopisu na k. 1–12, ale kopista miał do dyspozycji jedynie nieznacznie lepiej zachowany tekst, także już bez początku i końca. Stanowiła ona jednak dla nas istotną pomoc w rekonstrukcji zniszczonych fragmentów obrzeży kart. Tekst stanowiący podstawę wydawniczą z pewnością też jest kopią, sporządzoną zapewne w oparciu o oryginał, ale w układzie alfabetycznym, a nie kolejności składania zeznań w grodzie. Taki układ był niewątpliwie wygodniejszy dla urzędu skarbowego, bo szybciej można było odnaleźć właściciela dóbr. Są oni zgrupowani pod daną literą, przy czym niektóre z liter mają brzmienie fonetyczne (razem są nazwiska na Ch i H, I i J, L i Ł oraz U i W). Na każdej stronie jest wydzielony margines z prawej strony, na którym wpisane są liczby dymów (cyframi) każdej z majątności znajdującej się w województwie połockim. Dymy dóbr leżących w innych powiatach zapisane zostały słownie i znajdują się w tekście. Na lewym marginesie, niewydzielonym graficznie, kopista zamieszczał dodatkowe informacje o miejscu zeznania abiuuraty, jeśli dokonano tego w innym powiecie. Pisarz sporządził zapisy dość chaotycznie, nie przestrzegał zasad gramatycznych, stosował dowolnie duże

i małe litery, niekiedy nie wydzieliał nazwy własnej od spójnika (zapisał np. Storonkowicz zamiast z Toronkowicz), nie zawsze rozdzielał nazwy dóbr lub imiona osób.

Podstawa wydania taryfy podymnego z 1690 r.
w wersji zmodyfikowanej przez lustratorów województwa połockiego
w 1723 r. i okoliczności jej sporządzenia

Taryfy dymów w województwach i powiatach WKsL na podstawie abiurat składanych w lipcu 1690 r. sporządzano według podobnych założeń jak w 1667 r. Konstytucja sejmu warszawskiego z 1690 r. pt.: „Podymne W[ielkiego] X[ięstwa] Lit[ewskiego] y czas wniesienia” głosiła, że „Stosując się do konstytucji a[nni] 1667 a życząc w zapłacie woysko nasze W[ielkiego] X[ięstwa] L[itewskiego] dobrze zasłużone, y na przyszły ukontentować kommissyi, za zgodą wszech Stanów, – – postanawiamy podymnych 26 ratami w tey konstytucyi wyrażonemi, ze wszystkich dóbr naszych Królewskich, duchownych y szlacheckich, miast, miasteczek, wsi, swobód – –”⁵². Według tejże konstytucji składanie zeznań w grodach i w urzędach miejskich przez właścicieli majątków ziemskich oraz posesji w miastach odbywało się według procedury identycznej jak opisana wyżej, sprecyzowana przez sejm 1667 r. Podstawę publikacji stanowi jedyna znana dotychczas kopia na bazie taryfy dymów województwa połockiego z 1690 r., odnaleziona przed kilkunastu laty pośród rękopisów przechowywanych w Bibliotece Rosyjskiej Akademii Nauk (BRAN) w Petersburgu, ale w wersji dostosowanej do norm podatkowych przyjętych podczas sejmu zwanego „niemym” w 1717 r. oraz realiów majątkowych o jedno pokolenie późniejszych niż wymieniony wyżej 1690 r.

Nagłówek wyjaśnia okoliczności powstania tekstu źródła opracowanego w wersji zmodyfikowanej, gdyż, jak głosi, jest ono co prawda oparte na taryfie dymów województwa połockiego abiuratowanych w 1690 r., ale zmodyfikowanej przez wojewódzkich komisarzy Daniela Antoniego Szpakowskiego, starostę kuszlickiego, i Dominika Chrapowickiego, starostę szuneliskiego (sunaliskiego). Obaj zostali wyznaczeni do przeprowadzenia lustracji dymów oraz podatku czopowego od produkcji i sprzedaży napojów alkoholowych w województwie połockim przez Trybunał Skarbowy WKsL kadencji mińskiej, zatem jesienią 1722 r., gdy pełnili funkcję z wyboru, jako przedstawi-

---

⁵² VL, t. V, f. 805.

ciele województwa wysłani przez sejmik gromniczny obradujący w Połocku 9 lutego 1722 r. do składu tegoż Trybunału Skarbowego⁵³. Dekret trybunalski w tej sprawie został potwierdzony przez kolejny sejmik gospodarczy połocki w dniu 9 lutego 1723 r.⁵⁴ Podstawę prawną do przeprowadzenia przez komisarzy lustracji modyfikującej taryfę podymnego z 1690 r. stanowiły postanowienia sejmu pacyfikacyjnego w 1717 r., który formalnie zakończył okres chaosu wewnętrznego w Rzeczypospolitej. W przypadku WKsL okres ten rozciągał się na dwa dziesięciolecia i obejmował najpierw wojnę domową szlachty litewskiej z Sapiehami w ostatnich latach XVII w., następnie działania wojskowe w ramach wojny północnej i okupację części jego terytorium przez wojska szwedzkie, a po 1709 r. zamienioną na okupację przez armię rosyjską formalnie sojuszniczą, wreszcie działania zwalczających się wzajemnie ugrupowań występujących pod szyldem konfederackim i towarzyszące tym wydarzeniom koszmarne epidemie chorób zakaźnych. Sejm pacyfikacyjny zwołany w początku 1717 r. na zakończenie konfederacji tarnogrodzkiej zatwierdził m.in. szereg decyzji podatkowych gwarantujących ciągły dochód na opłacenie stałego kontyngentu wojska tak w Koronie, jak i w WKsL. Podatki, które miały temu służyć, mianowicie hiberna z królewszczyzn oraz czopowe i szelężne z miast, wyrażone w pieniądzu, zostały rozdzielone kwotowo na poszczególne województwa i powiaty. Podobnie w kwestii podatku podymnego od dóbr ziemskich wyrażonego w dymach opracowano podczas sejmu akt prawny: „Summaryusz dymów ziemskich, dziedzicznych, szlacheckich, duchownych y dóbr ekonomicznych stołowych *ad proportionem* taryffy anni 1690 *ad preasens* umoderowaney, według której na zapłatę wojska W[ielkiego] X[ięstwa] L[itewskiego] w nowym kompucie zostającego ma być wybrany podatek *sine ulla defalcatione* z dymu po złot[ych] 7 y gr[oszy] 20”.

Według owego sumariusza, jak określono w nagłówku źródła „*ad normam generalis WKsL Tabellae*”, dokonano podziału kwot dymów na poszczególne powiaty i województwa. Przydzielona na województwo połockie suma wynosiła 4800 dymów do corocznego zapłacenia podatku w wysokości 7 zł i 20 gr z dymu⁵⁵. Nie ujęto w niej dóbr królewskich opłacających hibernę, które według abiu raty z 1690 r. liczyły zaledwie 435 dymów⁵⁶. Po odjęciu ich od 5460 dymów, które wykazała abiu raty w 1690 r. w całym województwie

---

⁵³ Laudum sejmiku gromnicznego w Połocku z 9 lutego 1722 r. w: NGABM, F. 1734, nr 16, k. 253–v i toż samo k. 254–255v, 256–v.

⁵⁴ Laudum sejmiku gospodarczego połockiego z 9 lutego 1723 r., tamże, k. 616–617.

⁵⁵ VL, t. VI, f. 350, 352.

⁵⁶ BCzart., rkps 3834 („Taryfa generalna dymów JKM repartycznych w województwach i powiatach WKsL według abiu raty roku 1690”), s. 275.

połockim⁵⁷, otrzymujemy 5025 dymów w dobrach ziemskich należących do magnaterii, szlachty i duchowieństwa obu obrządków Kościoła katolickiego, czyli rzymskiego (łacińskiego) i greckiego (unickiego). Zatwierdzeni przez sejmik połocki w 1723 r. lustratorzy nie napracowali się zbytnio, skoro ich zadaniem było zredukowanie owych 5025 dymów do kwoty 4800 dymów przydzielonej województwu przez decyzje przyjęte podczas sejmu w 1717 r. Wydaje się, że Daniel Szpakowski i Dominik Chrapowicki zabrali się do wykonania nałożonego obowiązku bez pośpiechu, jeśli ze znanych w sumie 20 kwitów lustracyjnych przez nich wystawionych i wpisanych do księgi grodzkiej połockiej z lat 1721–1723 wszystkie noszą datyienne z końca września i początku października 1723 r.⁵⁸ Natomiast ich bezsprzeczną zasługą jest to, że w formie dokonanej przez nich lustracji dymów województwa połockiego taryfa podymnego z 1690 r. zachowała się po dzień dzisiejszy.

Na koniec zdań kilka o rękopisie, który stanowi podstawę wydania taryfy podymnego województwa połockiego sporządzonej na podstawie abiurat w lipcu 1690 r. z modyfikacjami dokonanyymi przez Daniela Szpakowskiego i Dominika Chrapowickiego podczas lustracji w 1723 r. Z formalnego punktu widzenia jest to kopia, zapewne jedna z kilku spisanych w 1723 r. z przeznaczeniem jako materiał źródłowy do sporządzania rejestrów birczych dla poborców podymnego. Lustratorzy uwiarygodnili ją swoimi autografami, a jako swoistą prawidłowość można uznać fakt, że podpisali każdą ze stron rękopisu, mianowicie Szpakowski składał podpisy na stronach parzystych, a Chrapowicki na nieparzystych. Rękopis obecnie przechowywany jest w Bibliotece Rosyjskiej Akademii Nauk w Petersburgu w zespole nr 33 (dawniej: Rymkokatoličeskoj akademii), inwentarz (opis) 1, nr 22. Jego opis sugeruje, że trafił do zbiorów Biblioteki RAN w nieznanych okolicznościach z dawnej Akademii rzymskokatolickiej funkcjonującej w stolicy Imperium Rosyjskiego, w której kształcili się w XIX i na początku XX w. klerycy przygotowywani do posługi duszpasterskiej wśród wiernych katolickiego arcybiskupstwa mohylewskiego i biskupstw na obszarze dawnego WKsL. Rękopis o współczesnej sygnaturze: Sobranije (zespół) 33, opis 1, nr 22, liczy 58 zapisanych stron i posiada dawny numer inwentarzowy wpisany alfabetem cyrylickim na pierwszej stronie tekstu w następującej formie: „И№в. N 8253”. Są też na nim i inne dopiski numeryczne, obecnie trudne do interpretacji. Tekst źródła sporządzono alfabetem łacińskim pismem kursywnym charakterystycznym dla

⁵⁷ Podane liczby dymów w królewsczyznach oraz we wszystkich rodzajach własności ziemskiej w województwie połockim według abiuraty z 1690 r. za: AGAD, AR, dz. XXIII, teka 6, plik 3, s. 41.

⁵⁸ NGABM, F. 1734, nr 16 (księga grodzka połocka z lat 1721–1723), k. 592–619v.

pierwszej połowy XVIII w. i staropolszczyzną. Karty papieru o wymiarach 19 na 31 cm posiadają znaki wodne co najmniej trzech rodzajów, których nie zdołano rozpoznać. Cały tekst rękopisu został sporządzony jedną ręką, ale z naniesionymi drobnymi poprawkami, skreśleniami i uwagami, które różnią się od zasadniczego tekstu źródła rękoma, na przykład wyróżnia się wyraźnie w kilku miejscach na marginesach przy pozycjach majątkowych Trojana Hłaski duża litera „H”, sugerująca, że prowadzono na jego podstawie jakąś kwerendę. Karty papieru złożono w formę niewielkiej książeczki, którą oprawiono, dodając okładki z szarej tektury.

Treść źródła składa się nie tylko o samej taryfy dymów, opracowanej na bazie danych abiuraty województwa połockiego z 1690 r. Taryfę podymnego poprzedza bowiem dodany przez jej autorów wykaz dóbr hibernowych województwa połockiego, wyłączonych z obowiązku opłacania podymnego. Jest on zgodny (oprócz paru odmianek nazw dóbr królewskich w Połockiem) z fragmentami tekstu prawnego zawierającego wykaz dóbr hibernowych w WKsL wraz z wysokością opłacanego z nich podatku publikowanego w *Volumina legum* pośród konstytucji sejmu 1717 r.⁵⁹ Natomiast w odniesieniu do taryfy podymnego kopia, która jest podstawą wydania danych abiuraty województwa połockiego z 1690 r., to stanowi ona jedyny znany dotychczas przekaz. Niestety, podobnie jak i wcześniejsza kopia taryfy podymnego z 1667 r., jest niekompletna. Brakuje w niej jednej z kart początkowych (s. 3–4), która ewidentnie została wycięta albo wydarta, o czym świadczą pozostałe po niej fragmenty. Na obu brakujących stronach, sądząc po kontynuacji treści, znajdował się początek abiurat dymów w majątkach ziemskich należących do duchowieństwa oraz instytucji zakonnych Kościoła rzymskokatolickiego. Następujący po dobrach duchowieństwa obu obrządków katolickich – łacińskiego i greckiego (unickiego) wykaz dóbr szlachty połockiej ułożony został według porządku alfabetycznego nazwisk właścicieli dóbr ziemskich w 1690 r. Jest to typowy model taryf podymnego przystosowanych do poboru podatku ze względu na łatwość odnalezienia nazwiska podatnika. Szpakowski i Chrapowicki zrobili jeszcze coś więcej, gdyż do zapisów informujących o szlachcie połockiej i jej majątkach w momencie składania abiurat w lipcu 1690 r. dopisywali informacje o współczesnych im właścicielach owych dóbr. Lustratorzy przedzielali zwykle obie warstwy informacyjne łacińskim sformułowaniem „*ad praesens*”, które łączyło w czasie właścicieli tych samych majątków lub ich części po upływie 33 lat, ze wszystkimi skutkami z tego faktu wypływającymi. Sądząc po nazwiskach, to najczęściej w warstwie odnoszącej się do 1723 r.

---

⁵⁹ VL, t. VI, f. 358, 363.

występują spadkobiercy osób składających zeznania w 1690 r., a więc osoby spokrewnione. Publikacja tego źródła otwiera na przykład możliwość przeprowadzenia gruntownych badań genealogicznych nad szlachtą połocką z przełomu XVII i XVIII w.

Niestety, publikowana taryfa podymnego województwa połockiego na podstawie abiurat z 1690 r. poza oczywistymi zaletami ma jedno znaczące ograniczenie. Wykaz podatników w kopii, jaką dysponujemy, zachował się z nieznanymi powodami tylko do litery R włącznie, choć nie ma pewności, że zawiera wszystkie nazwiska od niej rozpoczynające się. Brakuje natomiast całkowicie zeznań podatkowych szlachty połockiej o nazwiskach z końca alfabetu, mianowicie szczególnie licznych na literę S i Ś, ponadto T, U, W, Z i Ż. Według wykazu podatku pogłównego z 1676 r. w województwie połockim było wówczas 113 podatników z nazwiskami rozpoczynającymi się od S bądź Ś, ale kolejne litery miały już mniej liczną reprezentację, mianowicie T – 13 nazwisk, U – 2 nazwiska, W – 18 nazwisk oraz Z i Ż – 28 nazwisk⁶⁰, czyli w sumie 174 pozycje. Mimo wieloletnich i usilnych poszukiwań w archiwach Litwy, Białorusi, Rosji i Polski nie udało się dotychczas odnaleźć kompletnej kopii tej taryfy. Zdołano zaledwie dotrzeć do trzech rodzajów przekazów uzupełniających taryfę, które nie wypełniają istniejącej luki w materiale publikowanym, chociaż i one są cenne, ale o nich niżej. Pomimo niekompletności taryfa połocka sporządzona na podstawie abiurat z 1690 r., jako zachowana w pojedynczej kopii, zasługuje na utrwalenie w formie publikacji, gdyż jest nośnikiem unikalnych informacji. Jej waga wzrasta jeszcze bardziej, gdy stwierdzimy, że publikowane źródło zawiera dwie warstwy informacyjne oddzielone od siebie przestrzenią jednego pokolenia.

Jeśli chodzi o przekazy uzupełniające taryfę połocką z 1723 r., to identyczny z podstawą wydawniczą walor poznawczy posiada w sumie 20 kwitów lustracyjnych wydanych przez Szpakowskiego i Chrapowickiego w końcu września i na początku października 1723 r., które ich odbiorcy wpisali do księgi grodzkiej połockiej z lat 1721–1723⁶¹. Jak stwierdzono, aż siedem z nich dotyczy dóbr i osób nieuwzględnionych lub niewystępujących w taryfie podymnego opracowanej na podstawie abiurat z 1690 r. Wpisano je zaraz po tekście publikowanej taryfy podymnego jako Dodatek 1 wyróżniony osobnym przypisem literowym. Pozostałe kwity lustracyjne potwierdzają w całej rozciągłości dane, które publikowana taryfa zawierała i zostały odnotowane w formie przypisów rzeczowych przy nazwiskach podatników i ich dobrach.

---

⁶⁰ LVIA, F. 11, inw. 1, nr 786.

⁶¹ NGABM, F. 1734, nr 16, k. 592–619v.

Kolejnym typem źródła uzupełniającego podstawę są zbiorcze zestawienia danych o liczbie dymów w dobrach magnatów bądź zasobnych zakonów katolickich sporządzonych na użytek wewnętrzny po abjuracji z 1690 r. W przypadku województwa połockiego odnalazły się dwa takowe zestawienia, które odgrywają istotne znaczenie, gdyż w sumie dostarczają informacji o 510 dymach, których nie wyszczególnia publikowana taryfa. Pierwsze w tych zestawieniach to zbiorczy wykaz dymów w dobrach latyfundiów wojewody wileńskiego i hetmana wielkiego Kazimierza Jana Sapiehy rozsianych po całym terytorium WKsL. Sapieha, uważany ówczesnie za najbogatszego magnata litewskiego, posiadał również majątki na terenie województwa połockiego, z których podczas abjuracji 1690 r. zeznано 294 dymy⁶² ujęte jako Dodatek II i oznaczone osobnym przypisem literowym. Dodatek ten ulokowano po kwitach lustracyjnych z 1723 r. Podobny charakter jak wykaz dymów w dobrach składających się na latyfundiów Sapiehy ma również zbiorczy wykaz dymów w dobrach kolegiów zakonu SJ prowincji litewskiej pt.: „A[nn]o 1690. *Specificatio* dymów zaprzysiężonych w dobrach ichmm. oo. jezuitów w różnych w[ojewo]dztwach i powiatach WKsL –” i opatrzony roboczym dopiskiem „Summa dymów kto kędy zaprzysięgł 1690 r.,” których spuścizna dokumentowa znajduje się dziś w archiwum w Moskwie. Kolegium połockie należało do zasobnych i w 1690 r. ze swoich dóbr zeznало 216 dymów⁶³. Dane dotyczące dymów tego kolegium umieszczono na początku publikowanej taryfy dymów województwa połockiego z 1690 r. w miejscu gdzie powinny znajdować się brakujące dane o dymach w dobrach duchowieństwa rzymskokatolickiego.

Dodatek III zawiera natomiast fragment laudum sejmiku relacyjnego województwa połockiego z 23 października 1736 r. dotyczący podatników, którzy na czas nie uiszcili podatku lokalnego zwanego poselszczyzną na opłacenie diety dla posłów wysyłanych na sejmy do Warszawy. Z punktu widzenia edytora taryfy podymnego z 1690 r. istotne jest, że wymienionych w uchwale sejmikowej delatorów zalegających z opłatą poselszczyzny szacowano po tynfie z dymu według abjuracji składanych w tymże roku. Owa „Delata z taryfy podymnego zaległej poselszczyzny *et in tempore* nie oddanej *vigore* laudum województwa połockiego w roku 1736 miesiąca oktobra 23 dnia czasu sejmikowania relacyjnego uchwalonego –” wymienia ponad trzydziestu właścicieli majątków w województwie połockim i była już publikowana w seryjnym wydawnictwie rosyjskim pt.: „Istoriko-Juridičeskije Materiały” (t. 29, Witebsk

---

⁶² Zbiorcze zestawienia dymów latyfundiów Kazimierza Jana Sapiehy zawiera spuścizna archiwalna po Sapiebach, m.in. sygnatury: BPAU/PANKr., rkps 377, s. 389–390, 397–399; VUB, F. 4, nr A-1744, k. 36–37.

⁶³ RGADA, F. 1603, inw. 4, nr 2774, k. 19v.

1901, s. 171–174), w którym drukowano głównie akty publiczne i dokumenty prywatne zaczerpnięte z ksiąg grodzkich i ziemskich dotyczące województw i powiatów, w tym i połockiego, leżących na terenie dzisiejszej wschodniej Białorusi. Większość tych archiwaliów została już utracona, więc przedruk danych dotyczących dziesięciu właścicieli majątków w województwie połockim o nazwiskach z końca alfabetu ma charakter źródła niezastąpionego. Pozostałych właścicieli majątków z 1690 r. o nazwiskach od A do R, których abiuraty służyły w 1736 r. jako podstawa do upominania się o zaległą poselszczyznę, odnotowano w przypisach liczbowych przy ich nazwiskach. Nie było potrzeby przedrukowywania całej delaty poselszczyzny z 1736 r., gdyż podawane tam dane idealnie pokrywają się z uwzględnionymi w publikowanej podstawie taryfy podymnego z 1690 r. Źródłowy tekst zamieszczony w Dodatku III również został oznaczony odpowiednim przypisem literowym.

Na zakończenie warto podać kilka danych dotyczących stanu zachowania publikowanej taryfy podymnego z 1690 r. po jej modyfikacji przez lustratorów w 1723 r. Oryginalny tekst niekompletnej podstawy zawiera informacje o w zaokrągleniu 3442 dymach w dobrach duchownych i szlacheckich. Stanowiłoby to w przybliżeniu około 72% kwoty 4800 dymów, do której taryfę podymnego nakazywała zmniejszyć konstytucja sejmu 1717 r. Uzupełnienia na podstawie źródeł wykazanych w trzech dodatkach oraz przekaz dotyczący dymów kolegium połockiego SJ w 1690 r. pozwoliły dopełnić podstawę o kolejne 904,5 dymu, czyli w sumie dokładnie do 4346 i 5/24 dymu wykazanych w formie prezentowanej w niniejszej publikacji. Suma ta redukuje lukę brakujących dymów województwa połockiego do rozmiarów około 9,5% z kwoty 4800 dymów taryfy podymnego zmniejszonej przez lustratorów w 1723 r.

Zasady wydawnicze

Tekst abiuraty z 1667 r. oraz dotyczącą jej partię „Wstępu” opracował Andrzej Rachuba, natomiast abiuratę z 1690 r. i odpowiadającą jej część „Wstępu” wraz z rysem historycznym świadczona przez szlachtę województwa połockiego powinności wojskowo-fiskalnych Henryk Lulewicz. Przy przygotowaniu tekstu do druku stosowaliśmy się do ogólnych zasad wydawniczych nakreślonych w *Instrukcji*⁶⁴. Całość opatrzona została stosownymi przypisami tekstowymi i rzeczowymi oraz indeksami osobowym i geograficznym. Ponieważ publikowane teksty źródłowe dotrwały w formie niedoskonałych

---

⁶⁴ *Instrukcja wydawnicza dla źródeł historycznych od XVI do połowy XIX wieku*, red. K. Lep-szy, Wrocław 1953.

kopii, przy identyfikacji złożonych nieraz nazw miejscowości i dóbr przy ich poprawnej wersji korzystaliśmy ze *Słownika geograficznego Królestwa Polskiego*⁶⁵ oraz *Indeksu alfabetycznego miejscowości dawnego Wielkiego Księstwa Litewskiego*⁶⁶. Uzupełnienia w oparciu o kopie tekstów źródłowych są przez nas zaznaczone nawiasami ostrymi { }. Nawiasami prostokątnymi [ ] zaznaczyliśmy zaś uzupełnienia własne, w oparciu o dane z ksiąg grodzkich, ziemskich, archiwów podworskich etc. W sytuacji, gdy zapis nazwy majątności jest kilkuczłonowy (zjawisko dość powszechne), a nie byliśmy w stanie jednoznacznie stwierdzić, czy chodzi tu o jedną, czy o kilka majątności, pozostawialiśmy zapis zgodnie z tenorem źródła i stosownie do tego podane są odnośniki w indeksie. Podstawą jest tam więc nazwa kilkuczłonowa z odnośnikami przy każdym z członów do niej. Wreszcie do tego dochodzi wykaz skrótów stosowanych w edycji oraz mapa województwa połockiego sporządzona przez nieodżałowanego Michała Spiridonowa z Instytutu Historii Narodowej Akademii Nauk Białorusi w Mińsku.

Bardziej rozbudowany tekst poszczególnych pozycji podatkowych w abiu-racie z 1690 r. wymagał nieco innego opracowania edytorskiego, niż w przypadku oschłych wpisów z 1667 r. Przede wszystkim opuszczono wszystkie autografy lustratorów, które składali na każdej ze stron rękopisu. Jako wyjątek pozostawiono jedynie ich podpisy na stronie 1, którą wyjątkowo sygnowa-li obydwa. Opuszczano także w tekście przygotowanym do edycji ciągle powtarzane elementy towarzyszące wykazywanym dymom, jak „dico N-o” bądź występujące rozdzielnie: „dico” i „N-o”. Ujednolicono również pisownię dwóch kluczowych dla tekstu abiu-rat słów, występujących niemalże w każdym tekście opisującym poszczególne jednostki podatkowe. Rozwinięto więc do pełnego brzmienia słowo „abiurata”, które występowało w tekście rękopisu zarówno w formie pełnej, jak i skracanej na różnorodne nieuregulowane sposoby np.: „abj.”, „abjur.” etc. Identycznie wyłącznie w formie rozwiniętej w tekście publikowanym występuje słowo „majątność”, które prócz pełnego brzmienia w rękopisie przybierało także różnorodne formy skrótowe: „m.”, „ma.”, „maj.” czy też „majętn.” Konsekwentnie natomiast skracano w oby-dwu publikowanych tekstach abiu-rat zarówno tytułaturę grzesnościową, jak i terminy określające przynależność stanową podatników zgodnie z zamieszczonym poniżej wykazem skrótów.

---

⁶⁵ *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. I–XV, Warszawa 1880–1902.

⁶⁶ *Indeks alfabetyczny miejscowości dawnego Wielkiego Księstwa Litewskiego*, cz. I: *Abakowicze – Kujany*, oprac. I. Sprogis, Wilno 1929.

WYKAZ SKRÓTÓW

†	– zmarł
a.	– ante (przed)
AGAD	– Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
BCzart.	– Biblioteka Czartoryskich w Krakowie;
BN	– Biblioteka Narodowa w Warszawie
BNANB	– Biblioteka Narodowej Akademii Nauk Białorusi (Цэнтральная навуковая бібліятэка імя Якуба Коласа Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі) w Mińsku
BPAU/PANKr.	– Biblioteka Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
BRAN	– Biblioteka Rosyjskiej Akademii Nauk (Библиотека Российской академии наук) w Petersburgu
f.	– folio
F.	– fond, fondas (zespół archiwalny)
gr	– grosz, groszy
ichm.	– ich miłośćcie, ich mościowie
IJM	– <i>Историко-юридические материалы, извлечённые из актовых книг губерний Витебской и Могилёвской, t. XXV, Витебск 1894; t. XXIX, Витебск 1901</i>
inw.	– inwentarz archiwalny
j.o.	– jaśnie oświecony(-e)
jejm.	– jej miłość
jejmp.	– jej miłość pani
JKM	– Jego Królewska Miłość
jm.	– jego miłość
jmp.	– jego miłość pan
jw.	– jaśnie wielmożny
jwiel.	– jaśnie wielebny
K	– Kopia

k.	– karta
ks.	– ksiądz
ks.ks.	– książę
lit.	– litewski
LVIA	– Archiwum Historyczne Państwa Litewskiego (Lietuvos valstybės istorijos archyvas) w Wilnie
NBU-IR	– Narodowa Biblioteka Ukrainy im. W.I. Wiernadzkiego (Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського), Instytut Rękopisów (Институт рукопису) w Kijowie
NGABM	– Narodowe Archiwum Historyczne Białorusi (Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі) w Mińsku
nr	– numer
O	– oryginał
o., oo.	– ojciec, ojcowie
ok.	– około
p.	– pan, pani
pow.	– powiat
pp.	– panowie
PSB	– <i>Polski słownik biograficzny</i>
RGADA	– Rosyjskie Archiwum Państwowe Akt Dawnych (Российский государственный архив древних актов) w Moskwie
RGB	– Rosyjska Biblioteka Państwowa (Российская государственная библиотека) w Moskwie
[s]	– sic
sekr.	– sekretarz
SGKP	– <i>Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich</i> , t. I–XV, Warszawa 1880–1902
ś.	– święty; śś. – święty, święci
v	– verso
v.	– voto
VL	– <i>Volumina legum. Przedruk zbioru praw staraniem XX. Pi-jarów</i> , t. III–VIII, Petersburg 1859–1860
VUB	– Biblioteka Uniwersytetu Wileńskiego, Oddział rękopisów (Vilniaus universyteto biblioteka, Rankraščių skyrius)
wiel.	– wielmożny, wielmożna
wieleb.	– wielebny, wielebna
WKsL	– Wielkie Księstwo Litewskie
woj.	– województwo
zł	– złoty, złotych

BIBLIOGRAFIA

- Akta unji Polski z Litwą 1385–1791*, wyd. S. Kutrzeba, W. Semkowicz, Kraków 1932
- Chrapowicki J.A., *Diariusz*, cz. 2: *Lata 1665–1669*, oprac. A. Rachuba, T. Wasilewski, Warszawa 1988
- Hedemann O., *Historja powiatu brasławskiego*, Wilno 1930
- Hedemann O., *Testamenty brasławsko-dziśnieńskie XVII–XVIII wieku jako źródła historyczne*, Wilno 1935
- Indeks alfabetyczny miejscowości dawnego Wielkiego Księstwa Litewskiego*, cz. I: *Abakanowicze – Kujany*, oprac. I. Sprogis, Wilno 1929
- Instrukcja wydawnicza dla źródeł historycznych od XVI do połowy XIX wieku*, red. K. Lepszy, Wrocław 1953
- Kolankowski L., *Posłowie sejmów Zygmunta Augusta*, „Reformacja w Polsce”, V, 1928, z. 17/18, s. 134–136
- Kurczewski J., *Biskupstwo wileńskie od jego założenia aż do dni obecnych, zawierające dzieje i prace biskupów i duchowieństwa djecezji wileńskiej oraz wykaz kościołów, klasztorów, szkół i zakładów dobroczynnych i społecznych*, Wilno 1912
- Kurczewski J., *Kościół zamkowy czyli Katedra wileńska w jej dziejowym, liturgicznym, architektonicznym i ekonomicznym rozwoju. Na podstawie aktów kapitulnych i dokumentów historycznych*, t. I–III, Wilno 1908–1916
- Lesiński J., *Spory o dobra neuburskie*, „Miscellanea Historico-Archivistica”, t. 6, 1996, s. 95–132
- Lietuvos Metrika. Knyga nr 523/1 (1528)*, par. A. Baliulis, A. Dubonis, Vilnius 2006
- Liv-, Est- und Curländisches Urkundenbuch*, Abt. I, Bd. 12, Hrsg. von Ph. Schwartz und A. von Bulmerinq, Riga–Moskau 1910; Abt. II, Bd. 1–3, Hrsg. von L. Arbusow, Riga–Moskau 1900–1910
- Lulewicz H., *Sejmiki litewskie przed sejmem 1572 roku*, w: *Litwa w epoce Wazów*, red. W. Kriegseisen, A. Rachuba, Warszawa 2006, s. 115–127

- Metryka Litewska. Rejestry podymnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Województwo trockie 1690 r.*, oprac. H. Lulewicz, Warszawa 2000
- Metryka Litewska. Rejestry podymnego Wielkiego Księstwa Litewskiego. Województwo wileńskie 1690 r.*, oprac. A. Rachuba, Warszawa 1989
- Mienicki R., *Egzulanci połoccy (1563–1580 r.). Karta z dziejów ziemi połockiej*, Wilno 1934
- Morzy J., *Kryzys demograficzny na Litwie i Białorusi w II połowie XVII wieku*, Poznań 1965
- Olszewski H., *Sejm Rzeczypospolitej epoki oligarchii 1652–1763. Prawo, praktyka, teoria, programy*, Poznań 1966
- Pietkiewicz K., *Wielkie Księstwo Litewskie pod rządami Aleksandra Jagiellończyka. Studia nad dziejami państwa i społeczeństwa na przełomie XV i XVI wieku*, Oświęcim 2014
- Rewizya województwa połockiego z roku 1552*, wyd. J. Szujski, w: *Archiwum Komisji Historycznej*, t. II, Kraków 1880
- Russisch-Livländische Urkunden*, von K.E. Napiersky, Sankt Peterburg 1868
- Urzednicy Wielkiego Księstwa Litewskiego. Spisy*, t. IV: *Ziemia smoleńska i województwo smoleńskie XIV–XVIII wiek*, pod red. A. Rachuby, oprac. H. Lulewicz, A. Rachuba, P.P. Romaniuk, Warszawa 2003
- Wolff J., *Kniazio wie litewsko-ruscy. Od końca 14 wieku*, Warszawa 1895
- Wolff J., *Senatorowie i dygnitarze Wielkiego Księstwa Litewskiego 1386–1795*, Kraków 1885, s. 44–45
- Акты издаваемые Виленскою археографическою комиссиею для разбора и издания древних актов*, t. IV, Вильна 1870
- Вицебска-Рыжскія акты*, вып. I: *Дакументы гаспадарча-гандлевыя, XV–XVI ст.*, падр. А. Дзярновіч, Мінск 2005
- Древнейшие города Беларуси: Полоцк*, [praca zbiorowa], Минск 2012
- Иван Грозный – завоеватель Полоцка (новые документы по истории Ливонской войны)*, подгот. В.Ю. Ермак, Санкт-Петербург 2014
- Лісейчыкаў Дзяніс, *Святар у беларускім соцыюме. Прасапаграфія уніяцкаго духавенства 1596–1839 гг.*, Мінск 2015
- Метрыка Вялікага Княства Літоўскага, Кніга 44 (1559-1566)*, падр. А.І. Груша, Мінск 2001
- Падалінскі У., *Прадстаўніцтва Вялікага Княства Літоўскага на Люблінскім сойме 1569 года*, Мінск 2017
- Перапіс войска Вялікага княства Літоўскага 1528 года*, падр. А.І. Груша, М.Ф. Спірыдонаў, М.А. Вайтовіч, Мінск 2003
- Полоцкая ревизия 1552 года*, изд. И.И. Лаппо, Москва 1905

- Полоцкіе грамоты XIII – начала XVI вв.*, сост. А.Л. Хорошкевич, вып. I–VI, Москва 1977–1989
- Полоцкіе грамоты XIII – начала XVI века*, подг. А.Л. Хорошкевич, С.В. Полехов, В.А. Воронин, А.И. Груша, А.А. Жлутко, Е.Р. Сквайрс, А.Г. Тюльпин, т. 1–2, Москва 2015
- Рэвізія Полацкага ваяводства 1552 года*, уклаў В. Варонін, Менск 2011
- Спірыдонаў М., *Полаччына ў сярэдзіне XVI ст.*, „Commentarii Polocenses historici”, t. I, 2006, s. 5–19

[ABIURATA DYMÓW WOJEWÓDZTWA POŁOCKIEGO 1667 R.]

O: LVIA, SA 3235, k. 13–21

K: LVIA, SA 3235, k. 1–12

C

[Wielm. jm. pan Albrycht Ciech]anowiecki, oboźny [WKS]L, starosta orszański, ope]ski¹ z majątności Boczejkowa, Zapola^a ..... dymów^{b2}

[Jm. pan] Heliasz Czerkas z majątności swej Swołny i Świraws[zczyzny z d]ymu [1]

[Jejm.] pani Zofia Korsakówna Danielowa Ciapińska z majątnośc[ci swej Na]czy z dymu [1]

[Jejm.] pani Zofia Swołyńska Fiedorowa Czarkasowa³ z majątnośc[ci sw]yich Mochirowa i Świbła żadnego dymu

[Jm. pan] Andrzej Czyszkowski z majątności Dobrynia żadnego dymu

[Jejm.] pani Barbara Korsakówna Aleksandrowa Czerkasowa⁴ z [m]ajątności swych Kowszelewa {i} Dziernowicz żadnego dymu⁵, z Świbła [i] Mochirowa Przypiesza z dymu [1]

---

^a K: zapłacił

^b K nie zna liczby dymów, więc tekst już wtedy musiał być zniszczony

¹ Albrycht Konstanty Ciechanowiecki † 12 VI 1675, stolnik orszański 10 VIII 1651, marszałek 25 I 1656, starosta VII 1666, oboźny WKS]L 1663.

² W 1672 r. podano, iż Ciechanowiecki ma w dobrach Boczejków, Zapole, Jezierzycie i Zalesie 122 dymy (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

³ Zofia Swołyńska † po 1673, 1 v. Fiedorowa Czerkasowa, 2 v. już 1673 Rafałowa Jasińska.

⁴ Barbara † a. 1686, córka Łukasza Korsaka, była najpierw żoną Aleksandra Czerkasa, a następnie (już 1672) Daniela Kazimierza Hłaski † po 1709, strażnika inflanckiego już 1686. Notabene syn Czerkasa – Nikodem Kazimierz poślubił córkę ww. Hłaski Eleonorę.

⁵ Kowszelowo w części trzymała w zastawie od Lwa Szyrwińskiego, a część zapisał jej syn Nikodem Kazimierz Czerkas.

[J]m. pan Stefan Czarkowski z Orzechowna Daniewa żadnego dymu ⁶	
Jm. pan Stefan Cielica z majątności Wołcza Uszaczy z dymu	1
Jm. pan Ostafi Ciapiński z Ciapina [z] dymu	[1]
Jm. pan Roman Ćwieciński z majątności swej Ćwiecina z dymu	[1]

D

Jm. pan Marcján Domontowicz z majątności swej Kublicz dymów	4
Jm. pan Daniel Domża z majątności swej Uszacza <i>alias</i> Wołcza żadnego dymu	
Jm. pan Aleksander Dziechciejewski z majątności Wołodźkowa z dymu	1
Miasto JKM Dżisna z dymów	190
A osobliwie w tymże mieście dzisieńskim plebańskich i franciszkańskich dymów	18
Jm. pan Andrzej Doboszyński ⁷ z majątności swych Świła, Duszek, Kolena, Karaczyna, Boryskowicz dymów	10
Jm. pan Sebestyjan Dębiński z Ostrowła Pohereła ⁸ z dymu	1

Dymów...

[13v] {jm. pan Wa}sili Dłuski z maj{ętności} {Bo}[huszewicz]^a
 {Pan Pi}otr Deręgowski z ma{jętności} [...towa⁹ dym]^b

^a K ma tylko taki zapis

^b Jak wyżej

⁶ Gdy 8 III 1660 Stefan Rypiński, podstoli połocki puszczał w zastaw za 1200 zł Stefanowi Czarkowskiemu i jego żonie Elżbiecie Bykowskiej Orzechowno, to miało ono dwie służby ziemi z czterema poddanymi (NGABM, F. 1778, nr 6, k. 357–361), a gdy Czarkowski zastawiał Orzechowno z wsiami Daniewo i Wietrzyn (trzymane w zastawie od Michała Jawgiela) 12 VI 1672 Stanisławowi Kamińskiemu i Annie Mienickiej, to zeznał, że jest tu służb 6 (tamże, k. 352–363). Rejestr delaty z 1673 r. wymienił 1 dym w Orzechownie (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 42–47).

⁷ Andrzej Iwanowicz Doboszyński († 1688) był jednym z trzech właścicieli tych „niedzielnych” jeszcze dóbr, wraz z bratankami Rafałem Kazimierzem i Janem Michałem (synami Marcina). Wśród dóbr owych nie wymieniono tu Dołhego. Boryskowicze jego zmarły brat Marcin miał w zastawie od Michała Frąckiewicza Radziwińskiego, stolnika połockiego za 930 kop gr lit.

⁸ Ostrowlany *alias* Pohorele i wieś Dżienisionki wzięła w zastaw za 1000 kop gr lit. (=2500 zł) od Kaspra i Zofii z Sołtanów Stabrowskich matka Sebastiana Dębińskiego (Demińskiego) – Regina Łukomska Eliaszowa Dębińska.

⁹ Zapewne winno być: Łutowa.

[Jmp.] Jan Druhowina, mieszczanin połocki¹⁰ [z majątności Szostowa],
Rowca zastawnych żadnego dymu

Jm. pan Gabryjel Deręgowski z Łutowa ża[dnego] dy[mu]

Jm. pan Piotr Deręgowski z Hiholnicy żadnego dymu

Jm. pan Jerzy Piotrowicz Derożyński z Cieszyłowicz i z Wojlewa^a
żadnego dymu

^bJm. pan Mikołaj Derożyński z Dobii i z Sośnicy z dymów^{c11}

Jejm. pani Nastazyja Wysokińska Mateuszowa Dukszczyńska z Ormia
żadnego dymu^b

Pan Andrzej Dolecki z Rosicy żadnego dymu¹²

Jm. pan Samuel Doroszkowski¹³ z Horek Łakisowszczyzny
Narbutowszczyzny z dymu {1}

Drugi jm. pan Samuel Doroszkowski¹⁴ z majątności swej Wołcza
Ulanowa z dymu [1]

Jm. pan Andrzej Doroszkowski z Doroszkowicz Horek {z} dymu [1]

Jm. pan Atanazy Doroszkowski¹⁵ z Doroszkowicz z dymu [1]

Jm. pan Jakub i pan Stefan Dziahilewiczowie z majątności swej
Białego zastawnej¹⁶ {z} dymu 1

^dJm. pan Andrzej Dziahilewicz z majątności Cimonowszczyzny^d
i Chołomierza z dymów 2

---

^a Lekcja niepewna, wyraz urwany? (zniszczona karta), w K: Woj.....

^{b-b} Tego fragmentu zapisów w K brak

^c Dalej tekstu brak z powodu urwanej karty

^{d-d} Tekst podkreślony

¹⁰ Jan Sebastianowicz Druhowina (Druhowicz) † po 1673, rajca połocki, miał w zastawie Szostowo i Rżawiec od Samuela Stanisławowicza Łosowskiego i jego żony Zofii Rahozianki oraz od bratanka tegoż Krzysztofa Bronisława Łosowskiego od 1669 r.[!]

¹¹ Według rejestru delaty z 1673 r. w dobrach tych było 6 dymów (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 42–47).

¹² Według rejestru delaty z 1673 r. w Rosicy był już 1 dym (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 42–47).

¹³ Był synem Nikifora, bratem wymienionego niżej Atanazego.

¹⁴ To mąż Marianny Wszyńskiej, wdowy już 1670.

¹⁵ Był synem Nikifora, bratem wymienionego wyżej Samuela.

¹⁶ Od metropolity Calej Rusi Gabriela Jerzego Kolendy († 11 II 1674).

- Jm. pan Stefan Drozdowicz z majątności Bołotnicy ^az jednego^a dymu – 1^b
- Jm. pan Wojciech Damecki z majątności Ormieja z dymu 1
- Jejm. pani Halszka Szczytówna Iwanowa Dederczyzna¹⁷ z majątności Bolina, zastawnej od jm. pana Kazimierza Sokolińskiego¹⁸, dymu żadnego

E

- Jm. pan Michał Epimach z majątności z Prozorok^c żadnego dymu
- Pan Teodor Eliaszewicz, rajca połocki¹⁹ z majątności zastawnej Kozłowa Klikunowa Niesiadowa Kiwańska²⁰ żadnego dymu

Dymów 17

- [14] [Jm. Kazimierz F]ronskiewicz Radzimień[ski, ciwun wieszwiański, krewski] i wiszniewski starosta²¹ z ma[jętności swych Sieliszcz] z dymów 48, z Pli[na] 22, z Puciciacina²² [s] 20, z Kub[licz 15], z Łutowa 2, z Ziabek 4, [ze wszy]tkich ogółem z dymów [111]

G

- ^dJm. pan Mikołaj Gorski, stolnik^e mścislawski²³ z majątności swej Babcza z dymów 24

^{a-a} Przerobiono z „żadnego”

^b Cyfra dopisana po przerobieniu tekstu

^c Lekcja niepewna

^d Na marginesie: {Juram}ent {w Wi}lnie

^e Przeprawiono z podsędek?

¹⁷ Elżbieta Niemirowiczówna Szczytówna † po 1667, wdowa po Iwanie Dederce.

¹⁸ Kazimierz Drucki Sokoliński † a. 1667, syn (nieznany J. Wolffowi) wojewodzica połocznego Bohdana.

¹⁹ Teodor Paweł Eliaszewicz † po 1672, ławnik połocki, rajca już 1667, w 1671 pisarz miejski połocki.

²⁰ W rejestrze z 1672 r. dobra te nazwane są: Klimowo Niefiedewicze i Iwańsk i liczyły 4 dymy (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v); w rejestrze z 1673 r. zaś: Kozłowo Klikunowo Niefudowo i Kiwańsk (tamże, k. 42–47)

²¹ Kazimierz Jan Frąckiewicz Radzimiński 1 III 1638–23 VIII 1694, podczaszy miński 1662, ciwun wieszwiański 1663–1673, podkomorzy lidzki 1670, podskarbi nadworny WKsL 20 XI 1689.

²² Sieliszcze i Puciacin to ojczyste dobra Frąckiewicza Radzimińskiego.

²³ Mikołaj Jan Górski (Gorski, Gurski) † 1676/7, stolnik parnawski już 1661, mścislawski już 1666, ciwun twerski już 1668.

^a Jm. pan Kazimierz Gorski, marszałek brasławski, ciwun twerski ²⁴ z majątności Jezierzyszcz z dymów	2
Jm. pan Jan Jerzy Gratus z majątności Naczy żadnego dymu. A w wojewódstwie witebskim z Skrusiny Kuźmicz żadnego dymu	
Jm. pan Jerzy Kazimierz Gulczewski ^{b25} z majątności arendownych od ichm. panów Darewskich – Świła, Psui, Dziwników z dymów	22
A w powiecie oszmiańskim z majątności wieczystej Charczewszczyzny i Mikuliczna z dymów	3
Jm. pan Jerzy Gumowski ²⁶ z majątności Moszny żadnego dymu ²⁷	
Jm. pan Paweł Gieczański z Tomaszewszczyzny ²⁸ z dymu	1
Jm. pan Andrzej Grubszewicz z majątności zastawnej Prozorok z dymu	1
^c Wielm., w Bodze wielebny jm. ks. Tomas[z] Kazimierz Girski, kanonik wileński ²⁹ z majątności swej Horodzka z dymów	14

Dymów...

^a Na marginesie: Jurament w grodzie żmujskim

^b Wyraz przeprawiony z Gubiewski?

^c Na marginesie: Jurament w gr{odzie} wil{eńskim}

²⁴ Gabriel Kazimierz Górski (Gorski, Gurski) † 1670, stolnik miński już 1666, ciwun twerski 1666–1668, marszałek brasławski 1666.

²⁵ Jerzy Kazimierz Gulczewski, dworzanin JKM wziął te dobra w arendę od 11 XI 1666 na cztery lata za 1000 zł od Aleksandra Judyckiego, starosty jaśwojńskiego, opiekuna dzieci Baltazara Darowskiego, podczaszego połockiego – Jana Konstantego, Aleksandry i Justyny. Już jednak w 1668 r. dobra te objął Jan Konstanty Darowski † 1700, skarbnik połocki już 1676.

²⁶ Jerzy Gumowski to woźny (generał) połocki.

²⁷ W rejestrze delatowym z 1673 r. podano, iż w Mosznie Dworcach jest 1 dym (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 42–47).

²⁸ W rejestrze delatowym z 1673 r. podano, iż Gieczański trzymał te dobra w zastawie od Kublickiego (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 42–47). Był on jednak właścicielem Starzyny (pow. oszmiański) tu niewymienionej.

²⁹ Tomasz Kazimierz Andruszko Girski † 1673, sekr. JKM, kanonik wendeński, pleban i dziekan świrski i niestaniski już 1655, kustosz smoleński 8 III 1658, kanonik wileński 20 X 1659, sekr. JKM, kantor prałat wileński i pleban zadoroski 1669.

- {Jm. pan S}tefan^a Antoni Hornowski³⁰ z Dworca {z} dymów^b
 [w] rzeczywecim powiecie z Boloni i Wołożny dym 1,
 [w orszańskim – w Za]moszu z dymów 2
- [Jm. pan] Jarmosz [s] Huszcza z Rańca³¹ żadnego dymu
- Jm. pan Aleksander Stefan Hercyk³² z majątności swych Oboli, Dobrynia,
 Łowoży, Czykowszczyzny, Słowien, Usai z dymów^c
- Jm. pan Hrehory Huszcza z Puciłkowicz³³ dymów 2^d
- Jm. pan Kazimierz Aleksander Hrebnicki³⁴ z Oboli, DUBY, Leźnej,
 Wierbint żadnego dymu
- Jm. pan Stefan Hrebnicki³⁵ z Mosarza {z} dymów 3^e
- Jm. pan Samuel Hłuszanin z Leszczyłowicz z dymu [1]
- Pan Marcyjan Hreznowski z majątności zastawnej Szołomowszczyzny
 żadnego dymu
- Jm. pan Hrehory Hłazko³⁶ z majątności swych Borkowicz Żochtowicz
 żadnego dymu, z Kniażyc z dymów 10
 Tenże jm. z Grulewa z dymów 3, z Wielca i Czeropowa
 z dymów 2, z Hodykowszczyzny z dymów 5, in summa
 z dymów 10

^a K nie daje tego imienia

^b Dalej karta urwana

^c Dalej strona (z liczbą dymów) zniszczona, nie zna liczby dymów już K

^d Dalej karta urwana

^e Jw.

³⁰ Stefan Antoni Stanisławowicz Hornowski † po 1682, był właścicielem Dworca, Wiszenki i Horodyszczu.

³¹ Winno być Rżawca, a właściwie dobra nazywały się Uszacze Rżawiec.

³² Aleksander Stefan z Łubna Połubiński Hercyk † 1706, stolnik dorpacki już 1673.

³³ Huszcza wszedł w posiadanie tych dóbr jako mąż Zofii Jeleńskiej.

³⁴ Kazimierz Aleksander Doktorowicz Hrebnicki † ok. 1672, wojski połocki 19 VI 1659 (nie utrzymał się), cześnik już 31 VII 1668

³⁵ Stefan Hrebnicki był synem Jana, strażnika witebskiego.

³⁶ Hrehory Juriewicz Hłazko † 1673, w testamencie z 6 XII 1672 wymienił następujące majątności: Otuch, Stajki, Żochtowice i Norów (woj. połockie), Szostaków (woj. trockie) i zastawny Komajsk (pow. oszmiański).

A w powiecie oszmiańskim z majątności zastawnej, nazwanej Komajsk³⁷ i Niebyszyna, z dymów ośmdziesiąt i jednego

Jm. pan Piotr Huszcza z majątności swej Zawiedzycz z dymów	4
^a Jm. pan Michał Choroszcza z Ostrowna i Czeroszowa z dymów	3
Jm. pan Władysław Hermanowicz z Bohosta [s] Rakusińskiego ^{b38} z dymu	1
Iwan Hawryłowicz, mieszczanin dzisieński z majątności zastawnych Horek pod Osinówek ³⁹ [ss] żadnego dymu	
Jm. pan Adam Kazimierz Hornowski ⁴⁰ z majątności Okolnika z dymów	2
A z Hodyca [s] w wojewódstwie witebskim żadnego dymu nie ma	
Jm. pan Tomasz Hercik ⁴¹ z majątności swoich Dobrynia, Łowoży, Oboli, Sczykowszczyzny, Uszaczy i z Zapołocia [s] dymów	9
Jm. pan Jerzy Chełchowski ⁴² z Kublicz i z Wieśnicka z dymów	4
Jm. pan Tomasz Chrapowicki, horodniczy połocki ⁴³ z Swołny Żółtowszczyzny z dymów	3
A w wojewódstwie mińskim z Maćków z dymu 1 dymu	1 [ss]
Jm. pan Teofil Dadzibóg Chrapowicki, wojski połocki ⁴⁴ z majątności swych Zadzieża i Toboek z dymów	5

---

^a Na marginesie: {Jurament} w Orszy

^b Przerobione z Rakusizkiego lub odwrotnie

³⁷ Od Gabriela Rudominy Dusiackiego za 3 tys. zł.

³⁸ Władysław Hermanowicz ożenił się z Heleną Machcińską, której matka Maryna Dobożyńska Janowa Machcińska w 1665 przekazała im prawo do połowy Pohosta i Pleskowszczyzny w sumie 550 kop gr lit.

³⁹ Hawryłowicz († po 1672) trzymał je w zastawie od Spirkowicza, a w 1672 r. miały one 1 dym (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

⁴⁰ Adam Kazimierz Hornowski † 1673, lantwójt połocki już 1668. W testamencie z 20 X 1670 wymienił następujące dobra: Ochowo i część Chodczy (pow. witebski), Okolnik i Starzyna (woj. połockie) (NGABM, F. 1734, nr 1a, k. 47, 166).

⁴¹ Tomasz Stanisław Hercyk † 1676, pisarz grodzki połocki 1647–1666?, koniuszy już 1673.

⁴² Jerzy Chełchowski z żoną Łucją Ciołkówną Komorowską kupili w 1666 część Kublicz w Wieśnicku i Sudziłowiczach od Jerzego Kublickiego i Nastazji Ciołkówny Komorowskiej.

⁴³ Tomasz Kazimierz Chrapowicki † 1669, podczaszy brasławski 10 II 1650, horodniczy połocki 14 II 1654.

⁴⁴ Teofil Dadzibóg Chrapowicki † 1681, wojski połocki już 1640. Prócz tu wymienionych miał dobra Zahlinniki i Kamień.

A w powiecie oszmiańskim z Wojstomia ⁴⁵ {z} dymów	39
^a Jm. pan Mikołaj Chlewiński ⁴⁶ z majątności Czerca z dymów	3
Pan Stanisław Chrostowski z majątności Kornilowszczyzny i Hłuszniewa z dymu	1
Jm. pan Józef Chrapkowicz z Obola Szmatów z dymu A z Wasilewicz i z Sonkowszczyzny żadnego dymu	1
Jm. pan Piotr Chodkowski z majątności zastawnej Prudowej z dymów	3

Dymów 80

[15] [Jm. pan Samuel Kazimierz] Hłasko ⁴⁷ z majątności [arendowanej ...wicz, z drugiej z M]aków – żadnego dymu, a z trzeciej, zas[tawnej Książyc z dymu	1]
[Jm. pan J]erzy Harasimowicz z majątności zastawnej Ło[woża żadnego dymu] ⁴⁸	
[Jm. p]an Jan Hłazko ⁴⁹ z majątności swej Zamszan Hłazkowszczy[zny ⁵⁰ i Bia]łego z dy[mu	1]
[Jm. pan] Michał Kondratowicz Huszcza z majątności Huszczyna [żadnego] dymu ⁵¹	
Jm. pan Michał Chądziński z majątności Sudziłowicz i Zasko[rek {z} dym] ^b	
Jm. pan Jakub Haykowicz z majątności Drozdowicz zastawnej {z} dymu	[1]

^a Na marginesie: Jur{ament} w Orszy

^b Dalszy tekst urwany, już w K brak dalszego ciągu

⁴⁵ Chrapowickiemu dobra te wniosła żona, Marcela Gniewińska, która otrzymała je od pierwszego męża, Jana Aleksandra Koreywy, podstarościego oszmiańskiego.

⁴⁶ Zapewne to syn Jana, stolnika rzeczywistego i Zofii Boratyńskiej, sędziarki ziemskiej orszańskiej.

⁴⁷ Zapewne to syn Jana Lwowicza.

⁴⁸ Łowoże (Łwoje) Sudziłowicze trzymał on w zastawie od Michała Hercyka i w 1672 r. liczyły 1 dym (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

⁴⁹ Jan Lwowicz Hłasko † IX 1673.

⁵⁰ Dobra te nazywane też były Zamszanami Hłaskowskimi, a Jan Hłasko kupił je od siostry stryjecznej, Fiedory Ławryńowny Hłaskówny Stefanowej Obuchowej.

⁵¹ W 1672 r. były tu już 2 dymy (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

Pan Amielian Dziemieszkowicz Huszcza z majątności Oboli Huszczyna {z} dym[u]	1]
Jm. pan Stefan Hornowski ⁵² z majątności Dworców {z} dymów	[5]
Jm. pan Andrzej Hłazko z majątności Apanasowszczyzny ⁵³ z dymu	[1]
Jejm. pani Barbara Łukomska Pawłowa Chomicka z Tronkowicz z dymu	[1]
Jm. pan Aleksander Bazyli Chełchowski ⁵⁴ z majątności swej Klimowszczyzny z dymu	[1]
^a Jm. pan Jan Chlewiński ⁵⁵ z majątności z Uła i Nieposzcza żadnego dymu	
^b Jm. pan Andrzej Chrapowicki, stolnik orszański ⁵⁶ ez majątności swych ^c Krzywina dymów ośm, Wienuży dymów siedm, w Budnikach dymów cztery, <i>in summa</i> z dymów	19 ^d
Jm. pan Samuel Hotkiński ⁵⁷ z majątności Naczy żadnego dymu	

I

Jm. pan Ludwik Jeśman z majątności zastawnych Horek i Przypiesza z dymów	4
Pan Hrehory Illinicz, burmistrz dzisieński ⁵⁸ z majątności zastawnej Ościewicz z dymów	2
Pan Ostafi Jotko z Horek z dymu	1
Pan Daniel i Samuel Jakowickie z Ćwiecina {z} dymów	2

^a Na marginesie: {Juramen}t {u grodu} or{szzań}kiego

^b Na marginesie: {Jura}ment {w grodzie} witebskim

^{c-c} Fragment powtórzony dwa razy

^d Na marginesie dopisano: jurament w grodzie witebskim

⁵² Czy to nie wymieniony już wyżej Stefan Antoni?

⁵³ Inaczej Ofanasowszczyzna, którą 20 III 1668 podzielili się bracia Andrzej i Gabriel Hłaskowie.

⁵⁴ Aleksander Bazyli Chełchowski † 1688, cześnik połocki już 1673.

⁵⁵ Jan Franciszek Chlewiński † 1683?, koniuszy witebski już 1671.

⁵⁶ Andrzej Kazimierz Chrapowicki † 1689?, stolnik orszański 18 III 1658.

⁵⁷ Samuel Bogusław Hotkiński (Otkiński) † po 1672, był żonaty z Konstancją Łukaszówną Korsakówą, 1 v. Michałową Rypińską. Zapewne ona to wniosła mu Nacze.

⁵⁸ Hrehory Illinicz † po 1668, burmistrz dzisieński już 1665.

Jm. pan Jarosław Jeśman z majątności Usai z dymów	2
Jm. pan Aleksander Hlebicki Jozefowicz ⁵⁹ z Usai {z} dymów	2
A w wojewódstwie witebskiem z Kowszelowa {z} dymów	4
Pani Raina Maszanka Mironowa Jakimowiczowa, wdowa, mieszcanka połocka, z majątności Łahunowa, Rurańszczyzny, Siencirowa, z Wielkiego Sioła, z Charkowszczyzny ⁶⁰ {z} dymu	1
Dymów...	
[15v] [Jmp. Juszkievicz z majątności Hryszkievicz żadnego dymu]	
Jm. pan Michał Juriewicz ^a z mają[tności swej Treskowicz Arciejkowicz ^b z dymu	1]
[Jm.] pan Jerzy Jarosławowicz z majątności Bieczkowszczyzny z dy[mu	1]
Jm. pan Aleksander Iwaszkiewicz z majątności Łowoża S[zczykowszczy] zny Oboli żadnego dymu nie masz	
[Jm. pan] Krzysztof Juszkowski z Horek Cieszyłowicz żad[nego dymu]	
Jm. pan Kazimierz Jakimowicz Hołownia ⁶¹ z Zarębkowa [z dymu	1]
A w powiecie oszmiańskim z Bartoszewszczyzny dym	1
[Jm. p]an Jan Jakowicki z Trońnicy żadnego dymu	
Jm. pan Jerzy Hlebicki Jozefowicz ⁶² z majątności Bikulinicz z dy[mów	10]
Jejm. pani Halszka Duboszyńska Michałowa Juriewska ⁶³ z majątności Naczy i Oszytek z dymu	[1]

^a K: Jurewicz

^b Być może tak było w oryginale, ale obecnie jest widoczna jeszcze jedna, trzecia miejscowość, której K nie notuje. To zapewne (tekst w konserwacji został przemieszczony!): Borysowszczyzny

⁵⁹ Aleksander Ferdynand Hlebicki Józefowicz † ok. 1708, cześnik witebski już 1693.

⁶⁰ Według delaty z 1672 r. Raina Muszanka [s] Mironowa [s], mieszcanka połocka miała dobra Łuhowo Ruszczyzna, Wielkie Sioło, Citukowszczyzna (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

⁶¹ Zapewne to podczaszy upicki już 1671, zm. a. 10 V 1673.

⁶² Jerzy Hlebicki Józefowicz † 1718, miecznikowicz miński, podstoli witebski już 1676, jednocześnie wojski połocki 1682?. Był właścicielem Bikolenicz.

⁶³ Elżbieta Doboszyńska † w/po 1687, 1 v. już 1650 Michałowa Juriewska, 2 v. Józefowa Czapińska. Miała od Juriewskiego zapisane w sumie 1000 kop gr lit., dobra Nacza, Bratoszyn, Czereskowo, Oszytki i Bołotnica.

- Pan Jan Jankowski z majątności Trośnicy zastawnej żadnego dymu
 Jm. pan Albrycht Jeśman z majątności swej Hryhorowicz i Zielek
 z dymów 15
- Jm. pan Aleksander Janicki⁶⁴ z majątności Naczy zastawnej z dymu
 żadnego [ss]
- Jm. pan Dawid Jeśman z majątności Zabołocia dymu żadnego

K

- ^aJaśnie wielm. jm. pan Jan Karol Kopeć, wojewoda połocki⁶⁵ z dóbr
 do wojewódstwa połockiego należących *in genere* żadnego *ante*
pacta dymu nie było
- ^bJaśnie wielm. jm. pan Jan Korsak, kasztelan połocki⁶⁶ z majątności
 swych Psui i Dziwników z dymów 8
- ^cJm. pan Władysław Jan Korsak, podczaszy połocki⁶⁷ z majątności
 swych Litowszczyzny z dymów 24
- Jm. pan Piotr Józef Kublicki, ekonom połocki⁶⁸ z majątności
 niedzielnych między ich. pp. bracią⁶⁹ z Kublicz, Uchwiszcza,
 z Stawrów z dymów 5

---

^a Na marginesie dopisano: [ant]e pacta 68 dymów, [jura]ment u [grodu] brzeskiego

^b Na marginesie dopisano: [Jurament] u grodu nowogródzkiego

^c Na marginesie dopisano: [Jura]ment u [grodu] oszmiańskiego

⁶⁴ Aleksander Dadzibóg Janicki † 1672.

⁶⁵ Jan Karol Kopeć † 1 V 1681, dworzanin JKM, starosta brzeski 14 IX 1652, wojewoda
 połocki 2 III 1658, kasztelan trocki 1670.

⁶⁶ Jan Kazimierz Korsak Bobynicki † 1691, podkomorzy połocki 25 IX 1658, kasztelan 3 VI
 1660. Prócz tu wymienionych dóbr był właścicielem Piotrowicz (woj. połockie) i Sitca (pow.
 oszmiański).

⁶⁷ Władysław Jan Korsak Zaleski † ok. 1690, dworzanin i strukczaszy JKM, podczaszy po-
 łocki 21 II (26 VI) 1654, chorąży 1667/1668. Był właścicielem Litowszczyzny i Kasztalanowsz-
 czyzny.

⁶⁸ Piotr Józef Kublicki † 1700, ekonom połocki, podczaszy 19 IV 1670, lantwójt już 1678–
 1682.

⁶⁹ Piotr miał siedmiu braci, ale nie wiemy, ilu z nich żyło w 1667. Z pewnością jednak żyli:
 Jan Aleksander † 1684, pisarz grodzki połocki już 1667, podsędek 1677; Józef † po 1686; Ga-
 briel Krzysztof † po 1692; Aleksander † a./w 1674; Rafał † a./w 1674; byli jeszcze Jerzy (zm.
 dzieckiem?) i Michał.

Jm. pan Nikodym [s] Korsak z majątności swej Naczy Ostrowszczyzny ^a żadnego dymu, z Wydryna Odzinkowszczyzny z dymu ^a A w powiecie oszmiańskim z Kuczewszczyzny z dymów dwóch	1
Jm. pan Stefan Korsak ⁷⁰ z majątności swych Sokoliszcza, Dziernowicz i Ulanowa z dymu	1
^b Jm. pan Bazili Korsak ⁷¹ z majątności swej Starosielia [s] Czeszków z dymów	5
<i>Item</i> jm. pan Piotr Józef Kublicki, ekonom połocki z majątności Polesia, zastawnej w powiecie oszmiańskim, z dymów	14
Dymów 73	
[16v] ^c [Jmp. Pi]otr Korsak ⁷² z majątności Chwoszczownicy [Świadowa dymów	7]
[Jejmp.] Zofia Woynianka Józefowa Korsakowa z m[ajątności swej Staro]sielia i Świadoja z dymów	[7]
[Jmp.] Symon Korsak ⁷³ z majątności Rudnik i Dziwni[ków z dymów	7]
[Jm. p]an Jarosz Klukowski z majątności swej Żezlina [z dymu	1]
[Jm.] pan Jerzy Korsak ⁷⁴ z majątności swej Bobynicz z dy[mu	1]
[Jm.] pan Samuel Korsak ⁷⁵ z majątności swej Bołotnicy z dym[u	1]
[Jm.] pan Jan Klimañski z majątności Zawołoża żadnego dymu	
[J]m. pan Marcján Koszka z majątności Świrzna i Rukszenicz d[ym	1] ⁷⁶

^{a-a} Fragment podkreślony

^b Na marginesie dopisano: [Ju]rament [u] grodu trockiego

^c Odtąd układ tekstu oparty został w edycji na K, ponieważ w O jest inny, a więc został on błędnie zmieniony (przeniesiono błędnie karty) w trakcie konserwacji rękopisu! Z pewnością kopista miał jeszcze do czynienia z oryginalnym ułożeniem kart

⁷⁰ Zapewne to Stefan Łukaszewicz Korsak † 1668.

⁷¹ Zapewne to Bazyli Romanowicz Korsak Bobynicki, brat Jana Kazimierza, kasztelana połockiego, Konstantego i Piotra.

⁷² Zapewne Piotr Romanowicz Korsak Bobynicki † po 1671.

⁷³ Szymon Łukaszewicz Korsak † po 1700.

⁷⁴ Zapewne Jerzy Krzysztofowicz Korsak Bobynicki.

⁷⁵ Samuel Bohdanowicz Korsak Hołubicki, Bołotnica przypadła mu z działu z bratem Władysławem.

⁷⁶ W 1672 r. dobra te miały 2 dymy (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

Jm. pan Władysław Korsak ⁷⁷ z majątności swych Żurawny, Chrołłowszczyzny [s] {i} z Bobynicz z dymów	[4]
Jm. pan Mikołaj Korsak z majątności swej Zarębkowa z dymu	[1]
Jm. pan Maciej Kublicki ⁷⁸ z majątności Kublicz z dymów	2
Jm. pan Józef Kublicki ⁷⁹ z majątności swej Wołyńca dymu żadnego	
Jm. pan Hrehory Koszka z Uszaczy Wirów dymu żadnego	
Jm. pan Aleksander Onikiewicz Koszka z Uszaczy żadnego dymu	
P. Andrzej Kosobucki, rajca połocki ⁸⁰ z majątności zastawnych Nawlicz, Niszczu, Jasa, Szerednej, Szatków i Chudobelszczyzny Trośnicy dymów	2
Jm. pan Aleksander Koszka ⁸¹ z majątności Uszaczy Lipowca ^a żadnego dymu	
Jm. pan Samuel Koszka z majątności swych Koszczyna Horodzia ^b , Zakrzywicz i Pietuchowszczyzny ^c dymów	3
Pan Bazyl Krzszonowicz [s] Kieczka z Ładośna żadnego dymu	
Jm. pan Stefan Kozakiewicz z majątności swych Mieżowa Korolkiewicz i Utuhi z dymów	2
Pani Zuzanna Połupięcianka Adamowa Krajewska z Ostrolan żadnego dymu	
Jm. pan Stanisław Stret Kozaryn z majątności swej Drucznan żadnego {dymu}	
A w wojewódstwie mściławskim z dymów	4
Pan Marcin Klimañski z Arzeczenia ^d żadnego dymu	
Pan Rafał Kowalewski z Łutowa żadnego dymu	

^a K: Lipowia

^b K: Horodka

^c K: Pieluchawszczyzny

^d Lekcja niepewne, bo wyraz przeprowiany; K: Arszczenia

⁷⁷ Władysław Bohdanowicz Korsak Hołubicki † 1708.

⁷⁸ Maciej Lwowicz Kublicki † po 1668.

⁷⁹ Józef Stanisław Juriewicz Kublicki.

⁸⁰ Andrzej Kosobucki † po 1673, rajca połocki, burmistrz już 1673.

⁸¹ Aleksander Mikołajewicz Koszka.

Jm. pan Aleksander Jerzy Krocha z Daniewa Wyszkwoszczyzny⁸²,
Żerczenicz z dymów

2

Pan Samuel Smółka Kozakiewicz z majątności Duchownicy⁸³ żadnego
dymu

Jm. pan Symon Kurosz z majątności swej Iliudczyc⁸⁴ żadnego dymu

Jm. pan Samuel Jakub Bohatyr Kosarzewski, podczaszy witebski⁸⁵
z majątności swych Podrysia, Podubia, Kossarowa, Szypowa,
z Stajek, Koskowszczyzny, Czarnej, Tarantowa żadnego dymu,
a w zamku niżnym połockim dwa dymy

Pan Marcin Kawecki z Kasperowszczyzny żadnego dymu

Pan Samuel Kamionka z Trojdziewicz i Białowodki żadnego dymu

Dymów...

[16] [...yca,] burmistrz [dzisieński⁸⁶ z Horek S]pi[rko]wszczyzny
z dym[u]^b

[Jmp. Jan] Krzczetowski⁸⁷ z majątności Zastarzynia z dym[ów] 5]

[Jmp.] Maryjanna Suszczewska Stefanowa Kamieniecka żadnego [dymu]

[Jmp. Hi]eronim Korsak z majątności swej Rudnik {z} dymów [2]

[Jm. pa]n Zachariasz Korsak z majątności swej Utuhi żadnego dymu

[Jm.] pani Tekla Suchodolska Romanowa Korsakowa, chorążyna
połocka⁸⁸ z majątności swej Hołubic Wielkich i Turosy z dymów [3]

---

^a K: Sliudczyc

^b W K fragment „wszczyzny z dym” powtórzono niżej, nie wiadomo czy dlatego, iż kopista nie wiedział, czy winno być „dymu” czy „dymów”, czy był to zachowany fragment kolejnego zapisu

⁸² Też Waškowszczyzny.

⁸³ Też Duchnowicze, które w 1672 r. miały 1 dym.

⁸⁴ Zapewne chodzi o Ludczycze Dremlowszczyznę.

⁸⁵ Samuel Jakub Bohatyr Kosarzewski † w/po 1673, podczaszy witebski już 1667.

⁸⁶ Z pewnością chodzi o Stefana Koszycę, który trzymał w zastawie od Szpyrkowiczów dobra Horki Ochramieniewszczyzna mające w 1672 r. 1 dym (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

⁸⁷ Jan Antoni Krzczetowski † w/po 1705, sędzia grodzki witebski 1686–1695, cześnik nowogródzki już 1686.

⁸⁸ Tekla Suchodolska † 1696/7, pisarzówna ziemska wołkowyska, 1 v. Romanowa Korsakowa Hołubicka, chorążyna połocka, 2 v. już 1670 Samuelowa Kazimierzowa Ciechanowiecka, podkomorzyna mściśławska.

A osobliwie też jejm. z Lewczowszczyzny <i>alias</i> z Świsłoczy w powiecie wołkowyskim z dymów	33
[J]m. pan Michał Krocha z majątności swej Łutowa <i>alias</i> Obuchowszczyzny, z Sieliszcz Woskowszczyzny żadnego dymu	
Pan Stefan Szewerdykowicz Kowalewski z majątności swej Jakuszewszczyzny żadnego dymu	
Pan Heliasz Fiedorowicz Kozaryn ⁸⁹ z majątności swej Druczan Fiedorowszczyzny dymu żadnego	
Jm. pan Jakub Korsak z majątności swej zastawnej Silina i Puczyna żadnego dymu	
Jm. pan Samuel Fiedorowicz Korsak z majątności swej Żerczenicz z dymów	3
Pan Mikołaj Kamionka z Nieszczorda Trośnicy Stołpcy z dymu	1
Jm. pan Adam Konopacki ⁹⁰ z majątności swej Leszczyłowicz z dymu	1
Jm. pan Krzysztof Kazimierz Bohatyr Kosarzewski ⁹¹ z części swej Podrysia Szypowa {z} dymu	1
^a Jm. pan Andrzej Kurpski, marszałek upicki ⁹² z majątności swych Hołomyśla i Kubka z dymów	25
Ichm. panowie Michał, Jerzy, Hrehory Korsacy [s] Udzielscy ⁹³ z majątności swych Udziała, Jasa, Wierzbiłowa z dymów	34
Jm. pan Jan Kosarzewski ⁹⁴ z majątności swej zastawnej Jankowszczyzny żadnego dymu	
Pan Jan Krasowski z majątności Hołyszowszczyzny żadnego dymu	

^a Na marginesie: {jura}ment u {grodu} upickiego

⁸⁹ Eliasz Kazimierz Stret Kozaryn.

⁹⁰ Adam Kazimierz Konopacki.

⁹¹ Krzysztof Kazimierz Bohatyr Kosarzewski † 1692?, skarbnikowicz połocki.

⁹² Andrzej Kurbski Jarosławski † 1668, podczaszy upicki 17 II 1647 (nie utrzymał się), podczaszy wiłkomierski 27 VI 1651, sędzia grodzki wileński 1653–1655, podkomorzy upicki 20 X 1662, marszałek 10 II 1666.

⁹³ To synowie Piotra Korsaka Udzielskiego i Zofii Siellickiej, a mieli jeszcze brata Stefana († po 1688). Z nich Michał † I 1687, podczaszy połocki; Jerzy † 1688, budowniczy połocki już 1672; Hrehory † 1688, skarbnik połocki już 1674.

⁹⁴ Zapewne to syn Krzysztofa Janowicza Bohatyra Kosarzewskiego.

- Pan Konstanty Kluczata z majątności swej Bołotnicy żadnego dymu
- Jm. pan Marcyjan Zbigniew Korsak, sędzia grodzki połocki⁹⁵
z majątności Świadoja, Dołhego, Naczy Oskierczyńskiej z dymów 5
- Jejm. pani Katarzyna Pietrowiczówna Dawidowa Kłusowska
z Szymkowa żadnego dymu
- Pan Siemion Koszka z Uszaczy Wirów żadnego dymu
- Jm. pan Aleksander Krajewski Storonkowicz^a dym 1
- Pan Andrzej Kuczyński z majątności Hrybów żadnego dymu
- ^bPan Teodor Kozaryn⁹⁶ z majątności Kowalewsczyczny
Jakubowszczyzny, Druczan, Zamszan Hłazkowskich z dymu 1

Dymów 110

- [Jm. pan K]asper Ciołek Komorowski⁹⁷ z majątności zastawnej
[Naszczy⁹⁸] z dymu [1]
[Tenże] jmp. Komorowski w wojewódstwie mińskim
z Metliczyc z dymów 5
- [Jm. p]an Michał Korsak⁹⁹ z majątności swej Bobynicz z dymu [1]
- [Jm.] pan Jan Dunin Koniński^c z Wietrzyna¹⁰⁰ żadnego dymu
- [Jm.] pan Trojan Kazimierz Korsak¹⁰¹ z majątności swej Dziernowicz
i Jurzewicz zastawnej z dymów ^di Kubka¹⁰² [13]

^a K właściwie: z Toronkowicz

^b Na marginesie dopisano: {Ju}rament {u grodu źm}ujtskiego [?]. W K tylko: Jurament (reszty nie odczytano)

^c K błędnie: Kamiński

^{d-d} Dopisano

⁹⁵ Marcjjan Zbigniew Korsak Bobynicki † ok. 1688, podczaszy wendeński już 1661, sędzia grodzki połocki 1667–1682, podczaszy 1668, wojski smoleński już 1684.

⁹⁶ Teodor Okulicz Kozaryn † a. 23 IV 1696, podstoli połocki.

⁹⁷ Kasper Ciołek Komorowski † po 10 IX 1693, wojski miński 1684.

⁹⁸ Komorowski ożenił się z Anną Stankiewiczówną Podborską, która wniosła mu prawo do dóbr Pohost, Niszczce, Polzin i Rukszenicze alias Żywołoka. Zapewne tu więc winno być Niszczycy.

⁹⁹ Michał Tomasz Krzysztofowicz Korsak Bobynicki † 1703.

¹⁰⁰ Koniński († po 1679) był właścicielem dóbr Wietrzyno i Bykowszczyzna Ptakowszczyzna Puciłowo.

¹⁰¹ Trojan Kazimierz Korsak Bobynicki † 25 I 1684, wojski kowieński 2 III 1670. Prócz wymienionych Korsak miał dobra Zierębkowo lub Zaremkowicze, Ulanowo i Tarantowo.

¹⁰² Kubek Trojan trzymał wraz z wdową po bracie Mikołaju – Konstancją Massalską.

[Jaśnie] wielm. jejm. pani Kazanowska, marszałkowa koronna¹⁰³
z majątności swej Czaśnik {z} dymów 230^a

Ł

^bJmp. Karol Stanisław Łukomski¹⁰⁴ z Korajewicz z dymów 6

Pan Heliasz Łaski z majątności zastawnej Pokryszek z dymu 1

Jm. pan Karol Lisowski¹⁰⁵ z majątności swej Bolina i ^cZahlinnik^{c106}
z dymów 11

Jm. pan Samuel Łyskowski z majątności z Motyryna [ss] z dymów 6

Pan Stefan Łabuć z Oboli z dymu 1

Jm. pan Krzysztof Łosowski¹⁰⁷ z Hołowczyc z dymu 1

^dPan^e Samuel Łokaczewski z majątności Jazna i Pruny z dymu 1^d

Pan Gabryjel Lachowicz z majątności zastawnej od jm. pana Szczyta¹⁰⁸
^fz Kisielowa żadnego dymu^f

Jm. pan Adam Łośmiński¹⁰⁹ z majątności Orzechowna z dymów 4

---

^a K: 23

^b Na marginesie dopisano: Jur[ament] w Orszy

^{c-c} K: Zahlin w nich

^{d-d} W K tego zapisu brak

^e Wyraz podkreślony

^{f-f} Fragment dopisany

¹⁰³ Elżbieta Słuszkówna † 1671, wojewodzianka trocka, 1 v. 1634 Adamowa Kazanowska, marszałkowa nadworna koronna, 2 v. 1650 Hieronimowa Radziejowska, podkanclerzyna koronna (rozwód 1663 i wróciła do nazwiska Kazanowska).

¹⁰⁴ Karol Stanisław Łukomski † po 3 IV 1691, syn Władysława, podstarościego orszańskiego. Miał także Czarnoruce w pow. orszańskim, czego tu nie zgłosił.

¹⁰⁵ Karol Lisowski † 1691?, pułkownik wojsk lit. 10 IV 1667 za pożyczone od żony, Aleksandry Konstancji Chrapowickiej, 7 tys. zł zastawił jej dobra Bolin Hrehorowicze, Turyce i Toronkowicze w woj. połockim.

¹⁰⁶ Zahlinniki wniosła mu w posagu żona, Aleksandra Konstancja Chrapowicka, wojszczanka połocka.

¹⁰⁷ Krzysztof Jan Łosowski (Łosowski) † ok. 1700, podczaszy smoleński już 1682. Dnia 13 V 1668 Krzysztof-Jan i Władysław-Jan Łosowscy podzielili się dobrami po zmarłym ojcu Janie, koniuszym połockim – Krzysztof wziął Borkowicze, Załuże i Hołowczyce, a Władysław – Ulino.

¹⁰⁸ Z pewnością chodzi o Samuela Niemirowicza Szczytta († a. 1666).

¹⁰⁹ Adam Niekras Ludwikowicz Łośmiński.

- Jm. pan Kazimierz Łodziata¹¹⁰ z majątności Wietrzyna, Bykowszczyzny, Ptakowszczyzny i Puciłowa, Jurkowszczyzny, Białego, Daniego, Dokuciowa, Pieciułowa, Barankowszczyzny i z Cieszonkowa żadnego dymu nie masz
- Jejm. pani Aleksandra Chełchowska Łukomska¹¹¹ z Korajewicz z dymu 1
- Jm. pan Piotr Łamanowski z majątności zastawnej Dubów i Rusiłów z dymów 2
- Jmp. Władysław Jan Łosowski z majątności Ulina Borkowicz i Załuża żadnego dymu nie masz

Dymów...

- [17v] [Jm.] pan Jan Lungner^a ze wsi Tarantowa od Czaśnik z dym[ów]^b
- [Jm.] pan Samuel Łaski z majątności zastawnej Nirszy^c żadnego [dymu]
- Jm. pan Samuel Łosowski z majątności swej Ładośna^d
- Jm. pan Mikołaj Łuszczyk¹¹² z majątności swej Starzyny z dy[...]^e

M

- Jm. pan Stanisław Mogilnicki z majątności Czyszkowszczyzny Affanowszczyzny, zastawnych, z dymów 2
- Jm. pan Michał Mienicki¹¹³ z majątności swych niedzielnych Mienicy, Bliźnicy i Sielihor z dymów 6

^a Lekcja niepewna, w K: Ł (i miejsce puste na dalszą część nazwiska)

^b Tak w K, ale brak ich ilości

^c K: Nirozy

^d Dalszy tekst urwany, nie zna go też K

^e Dalszy tekst urwany, nie zna go też K

¹¹⁰ Kazimierz Łodziata † 1703, strażnik połocki już 1677. Część tych dóbr trzymał w zastawie za 8000 zł od Jana i Pawła Duninów Konińskich, szwagrow swych, być może w zamian za posag dla Barbary Łodziatowej.

¹¹¹ Aleksandra Chełchowska † po 1672, już w 1654 wdowa po Stanisławie Łukomskim.

¹¹² Mikołaj Michał Łuszczyk † po 1674, namiestnik połocki, podczaszy mściśławski już 1670.

¹¹³ Michał Karol Hieronimowicz Mienicki († 1695) miał braci Dymitra Kazimierza, Jana i Pawła. Wspólnie trzymali ww. dobra.

Pan Heliasz Michalewicz z majątności swej Ładośnej żadnego dymu	
Pan Michał Możeyko z majątności Moszny dymu żadnego	
Jm. pan Daniel Masło z majątności Świła z dymu	1
Pan Iwan Moczulski z Barankowszczyzny dymu żadnego nie masz	
Pan Andrzej Machciński z Pohosta ¹¹⁴ z dymu	1
Jejm. pani Helena Gałyńska ¹¹⁵ Janowa Machwicowa z majątności Sannik od pana Starzyńskiego ¹¹⁶ z dymów	2
Pan Sylwester Michałkiewicz z Bielakowszczyzny dym	1
Pan Mikołaj Milkowski z Szapczyna Otużek z dymu	1
Jm. pan Jerzy Miecznikowski ¹¹⁷ z majątności zastawnej Cimoszkowszczyzny i Hułubów ^a z dymów	7
A w wojewódstwie mińskim z Beynarowszczyzny i w powiecie orszańskim z Pyszyna żadnego dymu nie masz	
Dymów [36]	
[18v] [Jm. p]an Filon Mościcki ¹¹⁸ z majątn[ości Wasil]ewicz i Kosowsz[czyzny] zastawnej ^b z dymów ^c	
Jmp. Zachariasz Kazimierz Miłaszewicz Krasny, podczaszy smoleński ¹¹⁹ z majątności Istu z dymów	26
A w wojewódstwie witebskim Wydroże, Ochowaja Skoroda dymów	10
[Pa]ni Anna Ignatówna Matyjaszowa w derewnie Filipinie ^d żadnego dymu	

^a K: Hołubów

^b W K brak tego słowa

^c Fragment z liczbą dymów zniszczony, nie zna go już K

^d K: Pilipinie (w O: Philipinie)

¹¹⁴ Andrzej Janowicz Machciński był właścicielem Pohosta i Pleskowszczyzny, gdzie miał dwór.

¹¹⁵ Właściwie Gołyńska.

¹¹⁶ Zapewne to Michał, który w 1674 sprzedał swą część Sannik Justynianowi Szczyttowi Niemirowiczowi, podkomorzemu połockiemu.

¹¹⁷ Jerzy Bogusław Miecznikowski † ok. 1707, stolnik smoleński już 1684.

¹¹⁸ Filon Mościcki † 1707, był mężem Rajny Korsakówny.

¹¹⁹ Zachariasz Kazimierz Krasny Miłaszewicz † 1704?, podczaszy smoleński już 1666.

- ^aJejm. pani Raina Ciapińska Samuelowa Mogilnicka¹²⁰ z majątności Prosołkowszczyzna¹²¹, Puzyrowa, Naczy z dymu 1
- Jm. pan Kazimierz Mirski z majątności Nakowaników z dymów 2
- Pan Jan Jozafat Mackiewicz z Rukszenicz i Dziernowicz po panu Zacharzewskim¹²² żadnego dymu nie masz

N

- Jw. jm. pan Aleksander Naruszewicz, podkanclerzy WKsL z majątności Woronia¹²³ z dymów 172
- ^bJm. pan Mikołaj Narbut z Osiedczyc {z} dymów 8
- Jm. pan Stefan Newelski, budowniczy smoleński¹²⁴ z majątności swej Zalesia {z} dymów 2
 A w powiecie oszmiańskim^c w Sorach dymów 6,
 w Jakikach dymów 3, w mieżańskim folwarku żadnego dymu nie masz
- Jm. pan Stefan Nieciecki¹²⁵ z majątności swej Zaborza z dymu 1
- Pan Hrehory Niebierzwicki z majątności Ładośny żadnego dymu nie masz

^a Na marginesie fragment zapisu: Ju {ament} u {grodu}

^b Na marginesie dopisano: Jur {ament} w Witebsku

^c K: orszańskim

¹²⁰ Raina (Reina, Regina) Janówna Ciapińska † po 1671, wdowa po Samuelu Mogilnickim.

¹²¹ Częściej w źródłach nazywana jest ona Prosielkowszczyzna, a w 1671 Mogilnicka przekazała ją synowi Tomaszowi, podstolemu smoleńskiemu.

¹²² W 1672 r., gdy Rukszenicze miały 1 dym, podano, iż były one „opieką trzymającej od Zacharzewskiego” (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

¹²³ Aleksander Krzysztof Naruszewicz † 21 VI 1668, starosta lidzki 1646, pisarz wielki WKsL 8 I 1654, podkanclerzy 2 III 1658. Woron wniosła mu w posagu drugą żonę, poślubioną 1 V 1661 Teodora Sapieżanka († 5 X 1678), wojewodzianka wileńska (2 v. 11 VII 1671 Władysławowa Tyszkiewiczowa, krajczyna WKsL).

¹²⁴ Stefan Newelski † w/po 1690, dworzanin pokojowy JKM, budowniczy smoleński już 1666, podstoli 1686.

¹²⁵ Stefan Nieciecki † 16 II 1673, pisarz ziemski połocki 1 XI 1658. Zaborze wniosła mu pierwsza żona, Aleksandra Adamówna Korsakówna. Miał też Pyraszowo (pow. nowogródzki), którego tu nie wymienił.

Jm. pan Jan Newelski ¹²⁶ z Niszczu z dymu	1 ¹²⁷
Jm. pan Trojan Dadzibóg Niepokoyczycki ¹²⁸ z majątności swej Uszaczy z dymów	9
Jm. pan Michał Newelski, stolnik połocki ¹²⁹ z majątności z Kublicz Newelszczyzny ¹³⁰ , Sienkowszczyzny z dymów	12
Jm. pan Florian Nowoszyński ¹³¹ z Kochanowicz z dymów	3
Dymów...	

O

[18] [J]m. pan Stefan Ostrouch ¹³² z majątności Żezłina z dym[ów] ^a	
Jm. pan Jan Ostrouch z majątności swej z Żezłina z dymów ^b	
Pan Bogdan i Samuel Ostrowscy z Orzechniewicz z dymu	[1]
Pan Marcin Ostrowski z majątności Orzechniewicz z dymu	1]
Pan Symon Ososko z Korajewicz z dymu	[1]
Jmp. Hrehory Oskierko z majątności swej Sudziłowicz z dymu	1]
Pan Fiedor Oskierko z Uszaczy ¹³³ żadnego dymu nie masz	

^a Z powodu uszkodzenia karty brak jest liczby dymów, także w K

^b Jw.

¹²⁶ Jan Samuelowicz Newelski † po 1693, skarbnik połocki już 1693.

¹²⁷ Według opisu dóbr sporządzonego 13 III 1667, przy okazji przekazywania tych dóbr przez Newelskiego w zastaw Andrzejowi i Nastazji Kosobudzkiemu, mieszczanom połockim, składająca się z trzech służb majątność nie miała żadnego poddanego, była też spustoszona (IJM, t. XXV, s. 361–362).

¹²⁸ Trojan Dadzibóg Niepokoyczycki † po 1704, skarbnik piński już 1666.

¹²⁹ Michał Janowicz Newelski † 1684, łowczy połocki już 1648, stolnik 11 VIII 1651, podsedek już 1668, sędzia ziemski 1677.

¹³⁰ Kublicze Dubrowina *alias* Newelszczyzna, które w 1691 r. syn Michała Newelskiego, Jozafat, sprzedał za 30 tys. zł Kazimierzowi i Annie z Ogińskich Tyszkiewiczom, starostom starodubowskim.

¹³¹ Florian Nowoszyński † po 1693, strażnik smoleński już 1688.

¹³² Stefan Filonowicz Ostrouch † 1700.

¹³³ Zapewne Teodor Daniłowicz Oskierka, właściciel Uszaczy w Oskierczyniczach (Uszaczy Oskierczyna).

Jm. pan Symon Oskierko ¹³⁴ z Sudziłowicz majątności swojej z dymu	[1]
Jejm. pani Helena Chrapowicka Dmitrowa Ogińska ¹³⁵ z majątności swej Uzmion, Tobołek, Horek z dymów	[19]
Pan Jan Ososko z Stasiulewa żadnego dymu nie ma ¹³⁶	
Jm. pan Kazimierz Orzechowiński z majątności swej Mniuta i Utuhi ¹³⁷ z dymu	[1]
Jm. pan Jan Ostrowski ¹³⁸ z majątności swej Nizhołowa z dymów	16
A z drugiej, zastawnej, z Starkańców w powiecie wołkowyskim z dymów	15
Pan Seweryn Oskirko [s] z Orzechowna z dymu	1
Pan Żdan Ostrowski z Ulina żadnego dymu nie masz	
Pan Jan Ostrowski ¹³⁹ z Horek z dymu	1
Jejm. pani Krystyna Świrszczewska Aleksandrowa Okołowa z majątności zastawnej Turosy ¹⁴⁰ z dymów	2
Jejm. [s] pan Stanisław Oymuciański z Sudziłowicz Wiesnicka ^a z dymu	1
Jm. pan Krzysztof Ochocki z Skorody żadnego dymu nie masz	
Jm. pan Kazimierz Okuszko ¹⁴¹ z Usai z dymów	2
^b Jm. pan Krzysztof Obrompalski z majątności swej Bordziłowicz i Zaborza pustych, żadnego dymu nie masz	

^a K: Wiejnicka

^b Na marginesie dopisano: Jurament {u} gr{odu} oszmiańskiego

¹³⁴ Zapewne Szymon Mikołaj Oskierka † 1668.

¹³⁵ Helena Chrapowicka † po 1668, wojszczanka połocka, od 22 VI 1650 żona Dymitra Ogińskiego, wdowa już 1662.

¹³⁶ W 1672 r. Jan Ososko był właścicielem 1 dymu w Starosielu (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

¹³⁷ Kazimierz Orzechowiński † a. 10 IX 1684, w 1667 wyszedł on po wielu latach z niewoli moskiewskiej, był właścicielem Mniuty, Orzechowna, Utuhi i Tupiczyna.

¹³⁸ Jan Ostrowski † po 1673, stolnik smoleński już 1656.

¹³⁹ Jan Ostrowski † po 1668, namiestnik połocki.

¹⁴⁰ Okołowowie trzymali część Turosi (4,5 włóki) za 700 zł od Hrehorego Korsaka, chorążego połockiego.

¹⁴¹ Kazimierz Hieronim Okuszko † po 10 I 1692, cześnik wendeński już 1674–1689, jednocześnie podstoli rzczycki już 1681–1692.

- ^aJmp. Bohdan Ogiński¹⁴² z majątności swej Mohilna i Kołpina z dymów 5
- ^bJmp. Jan Ogiński, marszałek wołkowyski¹⁴³ z majątności Bieszonkowicz z dymów 11

P

- Jm. pan Jan Podbipięta, podsędek połocki¹⁴⁴ z majątności swych Plisa z dymów 2, z Miniuta 22, z Dubrowek żadnego, z Horsplia [s] dymów 5. *In summa* wszytkich dymów 29

Dymów [96]

- ^c{Tenże jm.}^c [p]an podsędek połocki z ma[majątności swej] Dubrowlian^d {w powiecie} [osz]miańskim leżącej na dymach 240 [j]urament wykonał
- {Jm. pan Jer}zy Konstanty Podbipięta z majątności swej Horek i K[ub]{licz}¹⁴⁵ z dymów [8]
- [Jmp.] Jan Papliński, łowczy kowieński¹⁴⁶ z majątności swej [B]obynicz, Naczy, Bezdzedowicz z dymów [6]
- Jm. pan Jan Jerzy Podbipięta¹⁴⁷ z majątności swej Krzywina {z} dymów 3
- A w oszmiańskim powiecie Świnno i Dziedzino dymów 10

^a Na marginesie dopisano: {Jurament} u gr{odu} brasławskiego

^b Na marginesie dopisano: {Jurament} u gr{odu} wołkowyskiego

^{c-c} Tekst uszkodzony, nie zna go już K

^d Błędnie K: Dubrowka

¹⁴² Bohdan Hrehorowicz Ogiński † ok. 1680.

¹⁴³ Jan Jacek Stefan Ogiński † 24 II 1684, chorąży wołkowyski 20 III 1650, marszałek 7 IX 1657, podwojewodzi wileński 1661–1665, pisarz polny WKsL 1668, wojewoda i starosta mści-sławski 1672, wojewoda połocki 1682, hetman polny WKsL 15 II 1683.

¹⁴⁴ Jan Hrehorowicz Podbipięta † 1673, cześnik połocki 25 XI 1635, pisarz ziemski 15 III 1636, podsędek 13 I 1645, sędzia ziemski już 4 VI 1668.

¹⁴⁵ Jerzy Konstanty Podbipięta † 29 X 1673, syn ww. Jana, odziedziczył Horki, Kublicze, Kaminowszczyne, Orzechowno i wieś Daniewo po dziadzie, Stefanie Rypińskim, podstolim połockim.

¹⁴⁶ Jan Papliński † w/po 1694, łowczy kowieński już 1659.

¹⁴⁷ Jan Jerzy Gabrielowicz Podbipięta † ok. 1690, podczaszy orszański już 1681.

Jm. pan Jan Jaroszewicz Podbipięta z majątności swej zastawnej Strumiłowszczyzny Zaszczesta ^a żadnego dymu nie masz ¹⁴⁸	
Pan Fiedor Pietuch z Kublicz ¹⁴⁹ żadnego dymu	
Pan Aleksander Plewako majątności swej Kościnej Słobody z dymu	1
Jm. pan Gabryjel Pruski z majątności Horedczewicz ¹⁵⁰ i Rosinowa z dymów	8
Jm. pan Władysław Piotrowicz z Bielakowszczyzny z ^b dymu	1
Pan Jerzy Piskorski z Wydryna Odzinkowszczyzny ¹⁵¹ żadnego dymu	
Jm. pan Samuel Pietrowicz ^c {z} majątności swej Kublicz, Wieśnicka, Suszyna, Dziechciorek z dymów	5
Pan Marcyjan ^d Pohoski z Pohosta Afanasowszczyzny żadnego dymu ¹⁵²	
Pan Illa Parfienowicz z majątności arendownej od pana Heliasza Ososka ¹⁵³ żadnego dymu nie masz	
Pan Gabryjel Pczycki z Krupnicy żadnego dymu	
Pani Maryna Nieranowska Hrehorowa Poukowa z Żyłna {z} dymów	2
Pan Teodor Pczycki z Pohosta żadnego dymu	
Pan Jan Poradnia z Hołowczyc Ożarkowszczyzny z dymu	1

^a K: Zaszczesta

^b W K brak

^c Wyraz przeprawiony, w K: Piotrowicz

^d K: Marcin

¹⁴⁸ W rejestrze delaty z 1672 r. w dobrach tych jest już 1 dym (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v). Dobra te, zwane też Sakowszczyzną, Jan Podbipięta (Połupięta) z żoną Aleksandrą Chrapkowiczówną trzymali w zastawie od Stefana Chrapkowicza i Estery Barbary Strumiłowskiej (rodziców?).

¹⁴⁹ Teodor (Fiedor) Janowicz Pietuch był właścicielem Kublicz Pietuchowszczyzny.

¹⁵⁰ Gabriel Waclaw Pruski (zm. po 1673) z pierwszą żoną, Anną Stetkiewiczówną, podkomorzanką brasławską kupili Horodczewicze 26 XII 1652 od Antoniego Stefana Hornowskiego za 8 tys. kop gr lit., a 10 V 1665 dokupił do tego część w Horodczewiczach, Ludzycach i Toronkowiczach za 9,5 tys. zł od Bohdana Drukckiego Sokolińskiego.

¹⁵¹ Właściciel Odyńcowszczyzna nad Drysą.

¹⁵² W wykazie delaty z 1672 r. jest już w tych dobrach 1 dym (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

¹⁵³ Elias Ososko † po 1670, woźny (generał) połocki.

Miasto JKM Połock z przedmieściami, to jest Zapołocie, Kabak,
Krzywców posad z Kamienicą, dymów 102
A z majątności miastu służących z Polanki, z Trośnicy,
Okieńczyzny, z Ślada Babińskiego żadnego dymu nie
masz

^aWielm. jm. pan Konstanty Pac, chorąży nadworny WKsL¹⁵⁴
z majątności swych Dolec, Perochocia, Wietrzyna, Czernicy,
Kreszut z dymów 39

^bJm. pan Albrycht Prażmowski, podkomorzy czerski¹⁵⁵ z Czołniszek
z dymów 17

^cJejm. pani Hanna Brygida Obrompalska Janowa Franciszkowa
Poźniakowa, pisarzowa ziemska i podwojewództwa wileńska¹⁵⁶
z majątności swych Klimowszczyzny¹⁵⁷ z dymów 2
A z Lachowszczyzny, Bononii, Położowa i Uszaczy pustych
żadnego dymu

Dymów...

[19v] [Jmp. Poszajewicki z majątności swej] Ładośna żadn[ego
dymu]

[Pan Józe]f Pietuch z Kublicz żadnego dymu nie ma[sz]

[Jmp. Jan] Przeddziecki z majątności Kamionki z dymu [1]

[Jmp. P]iotr Pietraszkiewicz z majątności z Wydryna
Odzi[n{kowszczy}]zny z dymu [1]

---

^a Na marginesie dopisano: Jurament w Grodzie

^b Na marginesie dopisano: Jurament u gr{odu} orsza{ńskiego}

^c Na marginesie dopisano: Jurament u grodu oszmiańskiego

¹⁵⁴ Konstanty Władysław Pac † 1686, chorąży nadworny WKsL 7 III 1658.

¹⁵⁵ Wojciech (Albrycht, Olbrycht) Remigian Prażmowski † a. 10 IX 1685, podstoli braślawski 10 IV 1641, dworzani pokojowy JKM 1655, chorąży wołyński już 1655, podkomorzy czerski 22 XI 1658, starosta łomżyński 25 V 1668–1685, chorąży nadworny koronny 7 X 1669. Być może jest on tu wymieniony błędnie, bo Czołniszki (folwark odłączony od dóbr Świecza) trzymał w arendzie jego syn, Piotr Franciszek, podczaszy czerski od Elżbiety Hertwianówny Pawłowej Helmsingowej, mieszczeni ryskiej, która miała je za 9,6 tys. zł od Stabrowskich.

¹⁵⁶ Anna Brygida Obrąpalska (Obrompalska) † 1677, wdowa po Janie Franciszku Poźniaku † 12 IX 1666, pisarzu grodzkim żmudzkiem 1659–1662, pisarzu dekretowym WKsL 30 VI 1660–1664, pisarzu ziemskim wileńskim 11 VI 1663, podwojewództw 1666.

¹⁵⁷ Zwana też Krasnym Stawem.

[P]an Kazimierz Pliska¹⁵⁸ z majątności zastawnej Jaźnicy^a

[Jm. p]an Jan Poczawicki z L [s]

[Ichm.] panowie Stefan i Matyjasz Pankiewiczowie z Owdokowicz
i Strun[ia dym 1]

Jejmp. Anna Lisowska Pakoszowa¹⁵⁹ z majątności Uszaczy,
Waropajewszczyzny, Jazna Królewskiego, Chlewiszcza, dwor{u}
w zamku wyższym z dymów [9]

Pan Aleksander Puczkowski {z} zostawnej [s] majątności Błoznik¹⁶⁰
żadnego dymu nie masz

Pan Fiedor Prytyka z Lewonowszczyzny żadnego dymu

Jmp. Bronisław Przysiecki, wojski wołkowyski¹⁶¹ z majątności swych
Kamienia Porzeckiego, z Strzeżowa^b, Pleskunowa^{c162} z dymów [30]
A osobliwie z Widz w powiecie brasławskim dymów 23¹⁶³,
w powiecie wołkowyskim z Mojsiejewicz dymów dwadzieście
dwa, w powiecie stonimskim z Eszejkowszczyzny dymów
cztyrdzieście dwa, z kamienicy wileńskiej dym 1, w powiecie
oszmiańskim z połowicy Sargowkiszek *alias* Równego^d Pola
żadnego dymu nie masz

Pan Iwan Połujanowicz z majątności zastawnej Horek dymu żadnego

Jmp. Hrehory Pyliński z majątności zastawnej Berezewia^e i Jusznyna^f
z dymu 1

---

^a Dalszej części tekstu brak z powodu uszkodzenia karty. Nie zna go też K

^b K: Strzeżewa

^c K: Plekunewa

^d K: Równe (bo nie rozwinięto skrótu!)

^e Wyraz przeprawiony z: Berezynia, w K: Berezienia

^f K: Justyna

¹⁵⁸ Z rejestru delaty z 1673 r. wynika, że to mieszczanin dziśnieński, który wówczas miał Omutnię (dym 1) w zastawie od niejakiego Ososka (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 42–47).

¹⁵⁹ Anna Lisowska † po 1668, podwojewodzianka połocka, wdowa po Krzysztofie Kazimierzu Pakoszu.

¹⁶⁰ Błozniki były majątnością Tyszkiewiczów, więc zapewne od nich miał ich część Puczkowski.

¹⁶¹ Bronisław Kazimierz Juriewicz Przysiecki † a. 6 V 1679, wojski wołkowyski 23 II 1659.

¹⁶² Strzyżewo i Pleskunowo Przysiecki odziedziczył po bracie Władysławie.

¹⁶³ Widze z kamienicę w Wilnie odziedziczył Przysiecki po Krzysztofie Mirskim, podkomorzym brasławskim (bratanku matki).

- Jmp. Stanisław Stankiewicz Podborski z majątności swych Sokoliszcza, Dziernowicz, Pohosta, Bobynicz, Żywołok, Wydryna, Hołowczyc, Rukszenicz z dymów 16
- Jm. pan Stefan Pawłowski z majątności swej Obruba Szyszczkańskiego z dymu 1
- Jmp. Krzysztof Pczycki^a z majątności Zamszan żadnego dymu
- Pan Konstanty Pietryszcze¹⁶⁴ z majątności Sałatczyna, Bezdzedowicz, Bystrycy^b Szewerdzińskiej, z Moszny żadnego dymu¹⁶⁵
- Pan Andrzej Pierchalski^c z majątności Żarkowszczyzny z dymu 1
- Jejm. pani Nastazyja Wiskowska Bohdanowa Podbipięcina z majątności Szepielowa żadnego dymu nie masz
- Jejimp. Konstancja Świacka Józefowa Pietuchowa¹⁶⁶ z majątności Porzecza Kartyńskiego żadnego dymu
- Pan Fiedor Pohoski z majątności swej Pohosta i Horek z dymów 3
- Pan Leon i pan Hrehory Pohosecy¹⁶⁷ z Uszaczy Wołcza dymu żadnego
- Pan Paweł Pohoski z majątności Wołcza [s] Uszaczy żadnego dymu
- Pan Jan Piętka z Krupina Oboli żadnego dymu nie masz
- Pan Aleksander Pczycki z majątności Kozianek żadnego dymu

Dymów [65]

^a K: Peżycki

^b K: Bystrzycy; w innych źródłach nazywana Bystrą Szewerdzińską

^c K: Pierchalski

¹⁶⁴ Konstanty Pietryszcza (Petryszczo), Bezdzedowicze wniosła mu żona Helena Aleksandra Janówna Łodziałówna.

¹⁶⁵ W informacji z 1668 r. zaznaczono, iż „jeszcze przy abiuuracie nie było tu poddanych, teraz przyszło dwóch” (NGABM, F. 1734, nr 1a). W wykazie delaty z 1672 r. jest już w tych dobrach 1 dym (tamże, nr 2, k. 34–37v).

¹⁶⁶ Konstancja Andrzejówna Świacka † po 1671, od 1653 wdowa po Jerzym Chrapowickim, horodniczym witebskim, następnie żona Józefa Pietucha (który żył jeszcze 1670), a wreszcie (już 1671) żona Abrama Rypińskiego, miecznika połockiego. Porzecze Karcino należało do Świackich, wniosła je ona pierwszemu mężowi, a on je jej zapisał.

¹⁶⁷ Hrehory Pohoski † po 1670, woźny (generał) połocki od 22 II 1662.

- [Jmp.] Jan Różanka z majątności swych Zadołh[e Borkowszczyzny z]¹⁶⁸
dymów [5]
- [Jmp.] Daniel Rahoza z majątności swej Wieśnicka z dymu [1]
- [Jmp.] Krystyna Łukomska Józefowa Rabiejowa¹⁶⁹ z mająt[ności
swy]ch Leszczyłowicz, Pohosta, Wodwy, Kostołomów z dymów [15]
- [Jm.] pan Daniel Reut z Szapczyna żadnego dymu
- ^aJm. pa}n Heliasz Reut z Chrołkowicz żadnego dymu^a
- Jm. pan Lew Reut z Hali z dymów 2
- Jm. pan Ostafi Rypiński z Brodowicz i z Szeciłowa z dymu 1
- Jm. pan Roman Rypiński¹⁷⁰ z majątności Krupnicy i Jasa z dymu 1
A w wojewódstwie witebskim z Chodźca z dymu 1
- Jm. pan Aleksander Rahoza z majątności zastawnej Borsuków¹⁷¹ z dymu 1
- Jm. pan Mikołaj Reut z majątności swej Latyhołowszczyzny z dymu 1
- Pan Jakub Rudziewski^b z majątności Tarankiewicz Krupnicy żadnego
dymu
- Jm. pan Michał Rudzki z Naczy Drozdowszczyzny żadnego dymu
- Jm. pan Abram Rypiński, mieczny połocki¹⁷² z Naczy z dymu 1
- Jm. pan Michał Ryło¹⁷³ z Midkiewicz i Cieszyłowicz z dymów 5

^{a-a} W K tego zapisu brak

^b K: Rudzcewski

¹⁶⁸ Dobra lenne Zadołhoje *alias* Borkowczyzna zostały nadane 24 IX 1641 Janowi Różance za cesją jego rodziców, Łukasza i Teodory Wołkówny.

¹⁶⁹ Krystyna Łukomska Józefowa Rabiejowa Gnojnicka († po 1679) była córką Sergiusza i Anny Mirskiej, rodzoną siostrą Samuela Eustachego Łukomskiego a przyrodnią Benedykta, Sebastiana i Samuela Przysieckich. Wymienione tu dobra to spadek po Mirskich. Brak zaś tu informacji o posiadanych przez nią majątności Korościelewo (woj. połockie) i Pleskunowo (pow. orszański).

¹⁷⁰ Roman Józefowicz Rypiński † po 1668.

¹⁷¹ Nie jest jasne, dlaczego wymieniono tu tylko dobra zastawne Rahozy, a nie jego dobra własne Prozoroki.

¹⁷² Abram Rypiński † po 1682, miecznik połocki 6 III 1643 – 5 VII 1682 (zrezygnował).

¹⁷³ Michał Kazimierz Jundziłł Ryło † po 1675, miecznik lidzki 1665. Był właścicielem Mitkiewicz i Cieszyłowicz.

Jm. pan Józef Kazimierz Roguski ¹⁷⁴ z Uszaczy, Szewina i z Swołny z dymu	1
Jm. pan Jakub Reut z majątności Szymkowszczyzny i Słowszczynek ¹⁷⁵ z dymów	10
A w powiecie orszańskim z Andruków z dymów	6
Jejm. pani Maryjanna Niemirzanka Józefowa Reutowa z Prudzina, Brodu, Dubiszcz z dymów	7
Jejm. pani Halszka Galimska Piotrowa Rudominowa, podczaszyna orszańska ¹⁷⁶ z majątności zastawnej Dawidkowicz ¹⁷⁷ z dymów	11
A w powiecie orszańskim z Dudarów dymów	17
Jejm. pani Halszka Szałuszancka [s] Mikołajowa Rahożyna ^a z majątności zastawnej Bobynicz z dymów	2
Pan Demian Rypiński ¹⁷⁸ z Horan i z Słobódki z dymów	2
^b Jm. pan Teofil Rajecki, marszałek lidzki ¹⁷⁹ z majątności swej Pyszna z dymów	40

Dymów [106]

[20v]

S

[Jm.] pan [Krz]ysztof Stabrowski, starosta suraski¹⁸⁰ z mają[tności swych Hu]bina^c, Ładośny z dymów [41]

^a K: Rahożina

^b Na marginesie dopisano: Jurament u grodu wielkomirskiego [s] (w K: wiłkomierskiego)

^c K: Hu.ina

¹⁷⁴ Roguski 3 I 1692 sprzedał te dobra za 12 tys. zł Józefowi i Michałowi Różankom, zapewne braciom swej żony Heleny.

¹⁷⁵ Jakub Reutt † po 1686, stolnikowicz smoleński, stolnik już 1684. Właściciel Szymkowszczyzny Czuraków i Słoszczenicy (woj. połockie).

¹⁷⁶ Elżbieta Galińska † po 1696, starościanka orszańska, od 13 XI 1651 żona Piotra Rudominy Dusiackiego † ok. 1665, podczaszego orszańskiego.

¹⁷⁷ Dobra te Piotr Rudomina Dusiacki wzięł w zastaw od Samuela Eustachego Łukomskiego.

¹⁷⁸ Demian Rypiński † ok. 1706, miecznik połocki 1682, pisarz ziemski 1684.

¹⁷⁹ Teofil Dunin Rajecki † a./l. 1 V 1680, marszałek lidzki 12 X 1651. Był właścicielem licznych dóbr (ok. 500 dymów) w różnych powiatach i województwach, tu niewymienionych.

¹⁸⁰ Krzysztof Juriewicz Stabrowski † 1692, starosta suraski; na mocy działu dóbr z bratem Piotrem, starostą bialskim z 12 V 1664 otrzymał Hubin, Zamielocz, Ładośno i Czeresowo, Dąbrówkę Zaponie z miasteczkiem Wituniczami i folwarkiem, sioła Nowosiółki, Osinowiki, Dubowiki, Zaborze, Sajlińce, Osowin, słobódki Osowińską i Wołodźkową oraz Dubrowkę (Dąbrówkę).

A w wojewódstwie mińskim z Osowina dymów 8, w powie[ci osz]miańskim z Dubrowek dymów	15
[Jm.] pan Krzysztof Świdorski z majątności Błoznik i Mohiłe[k z dymu	1]
[Jm.] pan Ambroży Szedziwski z majątności zastawnej Błoznik i [Mohiłek z] dymu	1
Jm. pan Samuel Streż z majątności Zaharynicz i Zapołocia [žad]nego dymu nie ma	
Pan Łukasz Spirydowicz z Uszaczy żadnego dymu nie ma	
Jejm. pani Helena Ogińska Starosielska, chorążyna witebska ¹⁸¹ z majątności Czerświat i Sudziłowicz ¹⁸² , i z części w Boczejkowie, z dymów	30
Jm. pan Samuel Szklennik z majątności swej zastawnej Czerca z dymów	3
Pan Hrehory Siwocha z Arciejkowicz ¹⁸³ żadnego dymu	
Pan Michał Spirydowicz z Uszaniczy żadnego dymu	
Jm. pan Jan Sielawa ¹⁸⁴ z majątności Żerczenicz i z Możujek ^a dymów	15
Jm. pan Piotr Szołucha ¹⁸⁵ z majątności wieczystej Prozorok i z Sannik dymów 5, a z zastawnych Zadzilówek Kistów ^b i Zastarzynia żadnego dymu	
Jm. pan Bazyli Szypiło z majątności Ulina z dymu	1

^a K: Moźnik

^b Wyraz przeprawiany przy literze „i” na Kisstów. Stąd w K: Kystów

¹⁸¹ Helena Teodora Ogińska † 1689/90, córka Samuela, ciwuna trockiego, żona najpierw Mikołaja Starosielskiego (zm. 1655), chorążego witebskiego, a następnie (już 1680) Michała Jana Tyszkiewicza († a. 1702), podwojewódzkiego witebskiego 1688–1695.

¹⁸² Czerświaty i Sudziłowicze były dobrami królewskimi, więc Starosielska była ich dzierżawczynią. W wykazie delaty z 1672 r. Czerświaty, Sudziłowicze i Ładośna miały 10 dymów (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

¹⁸³ Arciejkowicze dał w zastaw Hrehoremu Mikuliczowi Siwusze Michał Stretowicz Tyszkiewicz, sędzia ziemski połocki 26 I 1646 za 900 kop gr lit.

¹⁸⁴ Jan Aleksandrowicz Siellawa † 6 II 1689?, skarbnik smoleński już 1684.

¹⁸⁵ Piotr Pawłowicz Szołucha † po 1688, cześnik miński już 1664, sędzia grodzki orszański 1673–1675.

- Ichm. panowie Daniel, Józef, Samuel Swołyński [s] z majątności swych niedzielnych Swołny, Świrawszczyzny¹⁸⁶, Biolkowszczyzny żadnego dymu
- Pan Michał Siedzieniewski z majątności zastawnej Sokoliszcza z dymu 1
- Pan Piotr Sarafinowicz¹⁸⁷ z Filipowa żadnego dymu
- Jejm. pani Zofija Konińska Pawłowa Szypilina¹⁸⁸ z majątności swej dożywotnej Swołny Szypiłowszczyzny żadnego dymu
- Pan Andrzej Szymborski z Swołny Szypiłowszczyzny żadnego {dymu}
- ^aJm. pan Władysław Sielicki¹⁸⁹ z majątności Czerniewicz z dymu 1
- Jm. pan Jerzy Sielicki¹⁹⁰ z Czerniewicz z dymów 3
- Pan Krzysztof Sulikowski z majątności zastawnej Fiedorkowa z dymów 3
- Pan Kazimierz Szymkiewicz¹⁹¹ z majątności Kuksina¹⁹² z dymów 3
- Pan Michał Szpakowski¹⁹³ z majątności swych Naczy, Mochirowa, Zacharenicz^b, Świbła, Mokna dymów 3
- Pan Piotr Epimach Szypiło z majątności Zahłowa Alexandrowicz żadnego dymu
- ^cPan Teodor Snarski, podstarości wileński¹⁹⁴ z Zaborza Ulina z dymu 1

^a Na marginesie dopisano: Jument u gr {odu} oszm {iańskiego}

^b K: Zacharewicz

^c Na marginesie dopisano: U grodu wileńskiego jument

¹⁸⁶ Właściwie Świrowszczyzna.

¹⁸⁷ Właściwie Serafinowicz, właściciel niewymienionych tu Kniażyc.

¹⁸⁸ Zofia Aleksandrówna Misopadówna Konińska, już w 1663 wdowa po Pawle Szypile. Niewymienione są tu jej dobra ojczyste Nacza Biedrzyca, których część odziedziczyła wraz z siostrami Jadwigą (żoną Michała Szpakowskiego) i Felicjanną (potem Michałową Snarską).

¹⁸⁹ Władysław Samuelowicz Sielicki (Sielicki) † 1699?, strukczaszy połocki już 1674.

¹⁹⁰ Jerzy Samuelowicz Sielicki (Sielicki) † a. 1684.

¹⁹¹ Kazimierz Władysław Szymkowicz (Szymkiewicz) Rodowicz † 1698, dworzanin skarbowy WKsL, skarbnik połocki już 1670.

¹⁹² W rejestrze delaty z 1672 r. to Kuleszyno (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

¹⁹³ Michał z Mistiatycz Szpakowski † ok. 1700, mostowniczy połocki już 1673. Naczę Biedrzycę wniosła mu w posagu żona, Jadwiga Aleksandrówna Misopadówna Konińska, a inną część tych dóbr kupił od Jana Wincentego Swarackiego.

¹⁹⁴ Teodor Kazimierz Snarski † a. 1687, namiestnik połocki już 1652, podstarości wileński 1666–1668, podstoli połocki już 1666. Zaborze było królewsczczyzną.

Pan Roman Snarski z Ulina żadnego dymu

Dymów...

[21v] Pani Wasilowa Spirydowiczowa z Uszaczy żadnego dymu

Pan Jarosław Drucki Sokoliński¹⁹⁵ z Bykłoży¹⁹⁶ z dymów 5

Pan Jan Samuylowicz z Konasowszczyzny żadnego dymu

Pan Zachariasz Siwocha z Arciejkowicz^a żadnego dymu

Jmp. Piotr Stabrowski, starosta bialski¹⁹⁷ z majątności Suszy z dymów 80

W powiecie oszmiańskim w Zaponiu dymów 65

W powiecie słonimskim z majątności arendownej z Rudy
Sienkowszczyzny z dymów 9

Jmp. Dadzibóg Stabrowski¹⁹⁸ z majątności Świeczy i Sukurowa
z dymów 22

Pan Stefan Spirkowicz, rajca dzisieński z Horek Spirkowszczyzny
z dymu 1

^bJm. pan Symon Władysław Sipowicz, podstoli połocki¹⁹⁹ z majątności
swej Naczy Czarnego Ruczaja z dym[ów] 5

Jmp. Krzysztof Szadurski z majątności swej zastawnej Swołny żadnego
dymu

Jejmp. Zofija Rucka Piotrowa Swaracka z majątności Naczy Biedrycy
żadnego dymu nie masz

---

^a K: Arciejkowicz

^b Na marginesie dopisano: [Juram]ent [w Mińs]ku

¹⁹⁵ Jarosław Drucki Sokoliński † po 1676, podwojewodzie połocki.

¹⁹⁶ Z pewnością chodzi o Bokłaże, które były w rękach Tymofieja Juriewicza Sokolińskiego (pradziadka Jarosława) już w 1552 r. (J. Wolff, *Kniaziowie litewsko-ruscy. Od końca 14 wieku*, Warszawa 1895, s. 464). W rejestrze delaty z 1672 r. dobra te nazwane są jednak Bikłoża (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

¹⁹⁷ Piotr Juriewicz Stabrowski † 1673, starosta bialski, podkomorzy połocki już 1669. Na mocy podziału dóbr ojczystych z bratem Krzysztofem, starostą suraskim, przeprowadzonego 12 V 1664, otrzymał dobra Susza, dwór w Zaponiu z folwarkiem, siołami Dzieruszki, Bierozki, Zaponie Dułkowe, Sachonówka, Maciejowce, Tracewszczyzna, Hrebienie i Mołodziejowo.

¹⁹⁸ Dadzibóg Janowicz Stabrowski † po 1684.

¹⁹⁹ Szymon Władysław Sipowicz † po 1669, podstoli połocki już 1667.

^a Jm. pan Krzysztof Stancewicz ^b z majątności swej Uświja ^c z dymów	2
^d Jm. pan Teodor Kazimierz Snarski, podstarości wileński z majątności swej Zaborza i Ulina z dymu	1 ²⁰⁰
Wielm. jm. pan Kazimierz Jan Sapięha, podskarbi nadworny WKsL ²⁰¹ z majątności swych w Zadwiniu, Oświeja z domami żydowskimi i młynarskimi, z Ikaźni i Drui, z Sapięzyna <i>in genere</i> wszystkich dymów	386 ^e
Jm. pan Leo Śledziewski ²⁰² z majątności Żurawna i Kosarzewa ²⁰³ żadnego dymu	
Jm. pan Stanisław Starzyński, pisarz grodzki Ks. Żmujskiego [s] ²⁰⁴ z Sanik i Wiechowicz {dymów}	2

T

Jejm. pani Anna Świdęrska Aleksandrowa Tyszkiewiczowa, sędzina ziemska połocka ²⁰⁵ z majątności Hatowszczyzny z dymów	2
Jejm. pani Zofija Judyęcka Michałowa Tyszkiewiczowa, sędzina ziemska połocka ²⁰⁶ z majątności Błosznik, Noszczenicz, Turyczna z dymów	17

^a Na marginesie dopisano: [U grodu] wil {ęńskiego}

^b K: Skancewicz (bo t przeprawiano)

^c Wyraz przerobiony z Uśweia

^d Na marginesie dopisano: [U grodu wilk]{omierskiego}

^e K: 385

²⁰⁰ Uwaga! Ten wpis jest powtórzeniem wcześniejszego!

²⁰¹ Kazimierz Jan Paweł Sapięha 1643–13/14 III 1720, cześnik WKsL 9 XI 1659, podstoli 20 VII 1661, podskarbi nadworny 22 XI 1663, starosta brzeski 1665–1670, wojewoda połocki 1670, hetman polny WKsL 23 I 1681, starosta żmudzki 1681, wojewoda wileński V 1682–1703, 1705–1720, hetman wielki 15 II 1683–1703, 1705 – 8 V 1708.

²⁰² Leon ze Śledzi Śledziewski † po 1670, instygator połocki już 1659.

²⁰³ Kosarzewo trzymał Śledziewski w zastawie.

²⁰⁴ Stanisław Staręski (Starzeński) † 1683, cześnik połocki 4 VIII 1656, pisarz grodzki żmudzki 1662–1668 i 1670–1678, wojski połocki już 1668, surogator grodzki żmudzki 1668–1674, ciwun pojurski już 1679.

²⁰⁵ Anna Świdęrska † po 1671, od 1644 wdowa po Aleksandrze Stretowiczu Tyszkiewiczu, sędzi ziemskim połockim.

²⁰⁶ Zofia Judyęcka † po 1678, stolnikówna rzeczycka, od 1655 wdowa po Michale Ignacym Stretowiczu Tyszkiewiczu, sędzi ziemskim połockim.

Pan Jerzy Trąbczyński z majątności Horek niedzielnej ²⁰⁷ z dymu	1
Pan Jan Tołwiński z majątności Łatyhoł i Barsuków z dymu	1
Pan Gedion ^a Towiański ²⁰⁸ z majątności Zsza z dymów	3
Pan Jakub Tukowicz z majątności zastawnej Sokoliszcza z dymu	1
Pan Jan Tukowicz z majątności Hołowczyc Sokoliszcza zastawnego żadnego dymu	
Pan Heliasz Tuczkieicz z Doroszkiewicz zastawnej [s] z dymu	1
Pan Jan Tyszka z Skorody żadnego dymu	
Pan Stanisław Troska z Lachowszczyzny żadnego dymu ²⁰⁹	
Jm. pan Jerzy Tułowski, podstarości wołkowyski ²¹⁰ z majątności swych Bobynicz, Uhłów, Żerczenicz z dymów	12

Dymów...

[21]	U W
^b Jw. jmp. Władysław Wołowicz, wojewoda witebski, hetman polny WKsL ²¹¹ z majątności starost[w]a dzisieńskiego z dymów	38
Pan Jan Walkowski {z} Walkowszczyzny <i>alias</i> z Rulewszczyzny z dymu	1
Pan Michał Ulianowski z Ulianowa żadnego dymu	
Pan Konstanty Hołowicz Woyna z majątności swej Porzecza Tyszyńskiego z dymów	4

^a K: Gedeon

^b Na marginesie dopisano: Jurament u gr{odu} wil{eńskiego}

²⁰⁷ Jerzy Trąbczyński miał brata Stefana (bodaj starszego) i siostrę Reginę za Feliksem Spirkowiczem.

²⁰⁸ Gedeon Gineyt Towiański † po 1679, wszedł w posiadanie Zsza jako mąż Ewy Stanisławówny Biegańskiej, 1 v. Gabrielowej Korsakowej Hołubickiej, pisarzowej ziemskiej połockiej.

²⁰⁹ W rejestrze delaty z 1672 r. dobra te miały już 1 dym (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 34–37v).

²¹⁰ Jerzy Tułowski † 22 I 1685, sekr. JKM, pisarz grodzki wołkowyski już 1659, podstarości już 1666–1671. Wszedł w posiadanie tych dóbr jako mąż Elżbiety Korsakówny.

²¹¹ Władysław Wołowicz † 14 IX 1668, dworzanin pokojowy JKM, chorąży trocki 1 IV 1636 – IV 1653, pisarz polny WKsL VI 1639, kasztelan smoleński 21 IV 1653, wojewoda witebski 23 III 1656, hetman polny WKsL 3 I 1667, starosta dzisieński od 1652.

Pan Hrehory Ulianowski z majątności Ulianowa Tarantowicz żadnego {dymu}	
Pan Awłas Wus, rajca dzisieński z Omietnej ²¹² z dymu	1
Pan Michał Wołk z majątności zastawnej Uświeczy z dymu	1
Pan Krzysztof Wężyk z majątności Korajewicz z dymów	3
Pan Jerzy Wilkowski z Rukszenicz, z Pietrasowa, spoddubia [s] ^a z dymu	1
Pan Dominik Wasilewski z majątności Owdziejewicz z dymów	3
Pan Stanisław Wołczek z majątności Korajewicz, Trankowicz, Horodzieja z dymów	1 ^b
Fiedor Wierejemiejewicz z majątności zastawnej Jazna z dymu	1
Pan Jan Wasilewski z Borsuków żadnego dymu nie masz	
Pani Maryna Krajewska Kaz {imierzowa} Wilska z Bijowa ^c Sienkowszczyzna żadnego {dymu}	
Pan Krzysztof Worotyniec, budowniczy połocki ²¹³ z Sosna żadnego dymu A w powiecie oszmiańskim z Szyłańców dymów	4
Pan Bazyli Ulski z Poula żadnego dymu	
Pan Stefan Wołodkowicz z majątności Kisielowa <i>alias</i> Komorzowa żadnego dymu	
^d Pani Aleksandra Kublicka Stefanowa Wiskowska z Utuhi, z Kublicz żadnego dymu ^d	

^a W K słusznie poprawiono na: z Poddubia

^b Przeprawione z 2, w K: 1

^c K: B (dalej nie potrafiono odczytać?)

^{d-d} Całego tego wpisu w K brak

²¹² W rejestrze delaty z 1673 r. dobra te nazwane są Amusno (NGABM, F. 1734, nr 2, k. 42–47).

²¹³ Krzysztof Worotyniec † V 1668, budowniczy połocki 1648. W swych testamentach (z 6 IV i 12 V 1668) wymienił folwark Szylińce (nie Szyłańce) trzymany w zastawie za 725 zł od Krzysztofa Stabrowskiego, starosty suraskiego i Sosno, a także podstępnie od niego uzyskane (ale nie przyznane!) przez brata Jana, miecznika witebskiego dobra Andronowicze z trzema wsiami i folwarkiem (pow. witebski) oraz dom w Połocku.

^aJmp. Jerzy Uhlík, wojski wendeński z majątności swych Zamosza i Dalek Śledniewicz²¹⁴ {z} dymów

8

Dymów 62

Regestr ichm. pp. delatorów województwa połockiego trzeciej raty przez ichm. panów poborców, jmp. Jerzego Korsaka Udzielskiego²¹⁵ i jmp. Mikołaja Łuszczyka²¹⁶ w r. 1672 podanych

K: NGABM, F. 1734, nr 2, k. 37v

Duchowieństwo:

Jm. ks. gwardyjan dzisieński ²¹⁷ z plebanii dzisieńskiej i placów w Dziśnie będących dymów	18
O. Jerzy Kublicki, swieszczennik oświęjski	1
O. Wasili Kuźmicz, swieszczennik dryski [s]	1
Kudrycki, swieszczennik cerkwi dzisieńskiej	1
O. Sylwester Czereuszka, starszy monastyrza dzisieńskiego z Borsuków	1
O. Fiłon Wołyński, swieszczennik hermanowski	1
O. Leon Jankowicz, swieszczennik bobynicki z Naleszów	1
O. Stefan Moczulski, swieszczennik kublicki	1
Swieszczennik stajski Tyrski	1
Jmp. ks. Stankiewicz ²¹⁸ , pleban lepelski z plebanii lepelskiej	10

---

^c Na marginesie dopisano: Jurament u grodu trockiego; cały zapis dopisany inną ręką

²¹⁴ Jerzy Władysław Uhlík † 1680, stolnik trocki już 1657, wojski wendeński już 1665, pisarz grodzki orszański ok. 1670–1675. Dobra te (Śladniewiczze z wsiami Kamięszczyzną, Kuszniérówką, Zamoszem i Dalkami) leżały w pow. orszańskim, a wniosła mu je w posagu pierwsza żona, Aleksandra Bazylówna Łukomska († po 1673), 1 v. Florianowa Słońska.

²¹⁵ To budowniczy połocki.

²¹⁶ Podczaszy mścislawski i namiestnik połocki.

²¹⁷ Zapewne Franciszek Komoniowski † po 1673, gwardian klasztoru dziśnieńskiego Franciszkanów.

²¹⁸ Mateusz Kazimierz Stankiewicz.

Jm. ks. przeor głembocki ojców bosych ²¹⁹ z[e] Świła	1
Ichm. ojcowie dominikanie klasztoru połockiego z lagaty [s] w Bodze wielbnego jm. ks. Girskiego, kanonika wileńskiego ²²⁰ z majątności Horodca i plebanii zadoroskiej	14
O. swieszczennik jaski	1
Protopopa czaśnicki	1

---

²¹⁹ Eugeniusz Acruie, przeor karmelitów bosych w Głębokim.

²²⁰ Tomasz Kazimierz Andruszko Girski.

TARYFFA DYMÓW WOJEWÓDZTWA POŁOCKIEGO
W ROKU 1690 ABIURATOWANYCH, A PRZEZ NAS DANIE-
LA SZPAKOWSKIEGO¹ I DOMINIKA CHRAPOWICKIEGO²,
STAROSTÓW KUSZLICKIEGO I SZUNELISKIEGO, KOM-
MISSARZÓW I LUSTRATORÓW WOJEWÓDZTWA TEGOŻ
IN VIRTUTE DEKRETU GENERALNEGO TRYBUNAŁU
SKARBOWEGO ^aWKSL^a KADENCYI MIŃSKIEJ 1722 ROKU,
PODŁUG KONSTYTUCJI SEJMU *PACIFICATIONIS 1717*
AD NORMAM GENERALIS WKSL TABELLAE, EKSKLUDO-
WAWSZY WSZYTOKIE DOBRA KRÓLEWSKIE, NA DYMÓW
CZTYRY TYSIĄCE OŚMSET [4800] REDUKOWANA

K: BRAN, Sobranije 33 (Rimsko-katoličeskoj Akademii), inw. 1, nr 22, s. 1–58

złote; grosze

[s. 1] *In primario* hiberna tegoż w[ojewó]dztwa p[ołockieg]o:

Miasto JKM Połock z Żydami i juryzdykami ma wypłacać na rok dwoma ratami podług Tabeli WKsL ³ złotych dwa tysiące ośmset	dico zł 2800
Ekonomia połocka ⁴ złotych dwa tysiące sześćset	dico zł 2600
Niszczce, K[l]aszyce i Lisno ^b złotych pięćset dwadzieście	dico zł 520

^{a-a} Dopisano inną ręką nad wierszem

^b Według VL, t. VI, f. 358: Lešno

¹ Daniel Antoni z Mistyjatycz Szpakowski † po 1735, starosta kuszlicki, cześnik trocki 1697–1722, oboźny połocki 1699 (nie objął), mostowniczy 1699–1707, ale w 1720 tylko starosta kuszlicki, rezygnował z mostowniczego w 1735.

² Dominik Chrapowicki † 1729, starosta szuneliski (sunaliski) już w 1723.

³ Chodzi o uchwałę sejmu pacyfikacyjnego 1717 r. rozdziałającego dochody, m.in. z hiberny, na poszczególne oddziały wojska litewskiego. Publikowany tu wykaz dóbr hibernowych województwa połockiego wraz z wysokością opłacanej hiberny również w: VL, t. VI, f. 358, 363.

⁴ Dobra ekonomii połockiej stanowiły uposażenie tamtejszych wojewodów. Urząd wojewody połockiego sprawował w latach 1686–1713 Dominik Michał Stuszcza, a po nim w latach 1713–1723 pozostawał nieobsadzony.

Szatrowo złotych ośmdziesiąt	dico zł	80
Kreszuty i Czernica ⁵ złotych pięćset ośmdziesiąt i dwa	dico zł	582
Prychaby i Czemosy tenuty jmp. Wincentego Rypińskiego złotych pię[ć]dziesiąt sześć	[zł]	56
Biedzco jmp. Aleksandra Hlebickiego Józephowicza, starosty biedzkiego ⁶ zł[otych] pięćdziesiąt sześć	[zł]	56
Latus facit	zł	6694
<p>^aD[a]n[ie]l Ant[oni] Szpakowski starosta kuszlicki, comm[isarz] Lustr[ator] w[o]jewó[d]z[twa] Poł[ockieg]o Dominik Chrapowicki starosta szuneliski, Comisarz lustrator w[o]jewó[dztwa] P[ołockieg]o^a</p>		
<p>[s. 2] Miasto JKM Dzisna z starostwem dzisieńskim tenuty jmp. Kozioła, starosty dzisieńskiego⁷ złotych cztery tysiące</p>		
Sitno jmp. Franciszka Rypińskiego, budowniczego połockiego ⁸ złotych trzydzieście	dico zł	30
Dworzyszcze, Milonki i Jasienowiec ^b jmp. Michała Łuszczyka, starosty dworzyskiego złotych ośmdziesiąt	dico zł	80

^{a-a} Autografy obydwóch komisarzy lustratorów taryfy podymnego województwa połockiego widnieją u dołu każdej strony rękopisu poniżej tekstu źródła. Występuje zauważalna prawidłowość składania autografów, gdyż Daniel Szpakowski podpisywał wszystkie strony parzyste, natomiast Dominik Chrapowicki strony nieparzyste. Wyjątkowo na stronie nr 1 podpisali się obydwaj. Autografy złożone na pozostałych stronach rękopisu w tekście wydanym zostały opuszczone

^b Według VL, t. VI, f. 363: Jasieniowicze

⁵ W latach 1673–1680 podatek z sióła Krzesztujć [s] i Czernic z dymów 6 opłacał Konstanty Władysław Pac † 1686, chorąży nadworny WKsL (LVIA, F. 11, inw. 1, nr 755).

⁶ Poprzednik Aleksandra, Jerzy Józefowicz, podstoli witebski, opłacał w latach 1673–1682 podatek z dzierżawy Biedzca z 1 dymu (LVIA, F. 11, inw. 1, nr 755).

⁷ Właściwie Fabian Kozioł (Kozieł) Poklewski † 1731, starosta dzisieński w latach 1688–1707, 1713–1727. Jego poprzednik Jerzy Kozioł Poklewski, chorąży oszmiański zeznał w 1676 r. w starostwie dzisieńskim 311 głów poddanych obojga płci, natomiast w latach 1683–1684 opłacał z starostwa podatek z 38 dymów (LVIA, F. 11, inw. 1, nr 755).

⁸ Franciszek Mikołaj Rypiński † 1754, budowniczy połocki co najmniej od 1711.

Bołdysze ^a jmp. Bazylego Rypińskiego, czesznika [s] połockiego ⁹ złotych dwadzieście ośm	dico zł	28
Sznitowki ^b jm. pana Zenowicza, starosty sznitowskiego złotych pięćdziesiąt sześć	dico zł	56
Jazno jmp. K[azi]m[ie]rza Kunińskiego, starosty jaźnieńkiego złotych dwadzieście ośm	dico zł	28
Kuszliki jmp. Daniela Szpakowskiego, starosty kuszlickiego złotych dwadzieście ośm	dico zł	28
Zaborze jmp. Aleksandra Snarskiego, starosty zaborskiego ¹⁰ złotych pięćdziesiąt sześć	dico zł	56
Summa hiberny złotych jedynaście tysięcy	dico zł	11 000

[Duchowieństwo *ritus latini*]:

°[.....]°

^d Kol[egium] połockie ¹¹ ks. Andrzej Wyrwicz, rektor ¹² [dymów]		216 ^d
[s. 5] Jm. ks. pleban newelski z majątności Krataj dymów dwa		2

^a Według VL, t. VI, f. 363: Bołdysze

^b Według VL, t. VI, f. 363: Sznitowki

^{c-c} W rękopisie brak stron 3 i 4, na których rozpoczynał się wykaz dymów duchowieństwa obrządku rzymskiego, co sugeruje treść kolejnych stron źródła. Kartę niechybnie wycięto, o czym świadczą pozostałe po niej fragmenty

^{d-d} Uzupełnienia dymów duchowieństwa katolickiego w taryfie połockiej według abiuraty z 1690 r. dokonano za zbiorczym wykazem dymów w dobrach kolegiów jezuitów w WKsL pt.: „A[nn]o 1690. *Specificatio* dymów zaprzysiężonych w dobrach ichm. oo. jezuitów w różnych w[o]jewó]dztwach i powiatach WKsL –” (RGADA, F. 1603, inw. 4, nr 2774, k. 17)

⁹ Bazyli Iwanowicz Rypiński † ok. 1743, rotmistrz, cześnik połocki 1700–1726, pisarz ziemski po 1726.

¹⁰ Zapewne ojciec Aleksandra, Teodor Kazimierz Snarski, podstoli połocki w latach 1681–1682 opłacał podatek z dzierżawy Zaborze z dymu 1 (LVIA, F. 11, inw. 1, nr 755).

¹¹ Kolegium jezuitów w Połocku fundował w 1580 r. król Stefan Batory, a rzeczywistym jego organizatorem z ramienia jezuitów był Piotr Skarga.

¹² Andrzej Wyrwicz (1636–1698), jezuita prowincji litewskiej, profesor poetyki, filozofii i teologii w różnych kolegiach na terenie WKsL oraz w Warszawie (1674–1676, 1679–1680), rektor kolegium w Połocku (1688–1691).

Jm. ks. pleban dzisieński z majątności Pawłowicz dym jeden	1
Jm. ks. pleban kublicki ¹³ z majątności Kublicz dymów dwa	2
Jm. ks. pleban drujski z przedmieścia Przydrujka, wójtostwa kaluckiego i karcieniawskiego dymów dwadzieście	20
Tenże jm. z probostwa siebieskiego dymów dwa	2
Ichm. oo. augustianie miorscy z abiuraty wieleb. o. ihumena monastyrza miorskiego ¹⁴ z majątności Leszczyłowicz dymów dziewięć	9
W Bogu przewieleb. ichm. panny bernardynki reguły ś. Franciszka klasztoru wileńskiego u ś. Michała z majątności Lepła ze włością, młynami i karczmannami ¹⁵ dymów sto dwa	102
W Bogu wieleb. jm. ks. Jan Pietuch, pleban kublicki z abi[uraty] jmp. Tomasza Kublickiego z majątności Kublicz Sorzowa pół dymu	½
Tenże jm. z abi[uraty] jejm. paniej Krystyny Ihnatowiczówny Dowmątowej, stolnikowej kowieńskiej ¹⁶ z majątności Kublicz Domątowszczyzny dymów trzy	3

¹³ Plebanem w Kubliczach był w 1723 r. ksiądz Jan Pietuch.

¹⁴ Znaczący dziejów biskupstwa wileńskiego ksiądz Jan Kurczewski przypisał błędnie fundację drewnianego kościoła w Miorach (pow. brasławski) w 1641 r. wyznawcy prawosławia Sebastianowi Mirskiemu, sędziemu ziemskiemu brasławskiemu, przy którym osadzić miał on kanoników regularnych od pokuty zwanych białymi augustianami. W istocie S. Mirski w 1641 r. wyposażył prawosławną cerkiew w Miorach, a w 1644 r. założył tu także monaster dla mnichów prawosławnych. Dopiero jego spadkobiercy, mianowicie syn Michał oraz wnukowie, odebrali monaster prawosławnym, obalając decyzję przodka, i przekazali fundację w ręce unitów, która wraz z nadaniem już na pocz. XVIII w. znalazła się w posiadaniu białych augustianów (zob.: O. Hedemann, *Historja powiatu brasławskiego*, Wilno 1930, s. 394; tenże, *Testamenty brasławsko-dziśniewskie XVII–XVIII wieku jako źródła historyczne*, Wilno 1935, s. 14). J. Kurczewski, *Biskupstwo wileńskie od jego założenia aż do dni obecnych, zawierające dzieje i prace biskupów i duchowieństwa djecezji wileńskiej oraz wykaz kościołów, klasztorów, szkół i zakładów dobroczynnych i społecznych*, Wilno 1912 (zob. wg indeksu).

¹⁵ Fundatorem klasztoru Bernardynek z kościołem pod wezwaniem ś. Michała w Wilnie był w 1594 r. kanclerz lit. Lew Sapieha, który zapisał jako uposażenie dobra Lepel w województwie połockim. Klasztor ten pełnił jednocześnie funkcję nekropolii rodziny kanclerza Lwa Sapiehy.

¹⁶ Krystyna Róża Ihnatowiczówna Łubiańska, stolnikówna kowieńska († po 1690), była już w 1682 żoną Jerzego Dominika Dowmonta † 1709, podczaszego żmudzkiego 1679, stolnika kowieńskiego 1686–1709.

Tenże jm. z abi[uraty] jmp. Konstantego Pietucha z majątności Kublicz Pietuchowszczyzny dymów dwa	2
Latus dymów sto czterdzieści trzy i pół	143½
[s. 6] Ichm. oo. franciszkanie hubińscy z abiuraty jmp. Jana Pakosza, stolnika połockiego ¹⁷ z majątności Pohorełego, Słobotki Wysokiej Góry i Chwatyni dymów dwa	2
Ichm. oo. dominikani uszaccy z abiur[aty] wielm. jmp. K[azi]m[ie]rza Radziwińskiego Frąckiewicza, podskarbiego nadwornego WKsL ¹⁸ z majątności Zamosza dymów dwa	2
Ciż ichm. z abiuraty jmp. Ankudowicza z majątności Zienkowszczyzny dymu pół	½
W Bogu przewieleb. ichm. ks. dominikani drujscy ¹⁹ z abiuraty jmp. Sebestyjana Przysieckiego z majątności Czuryłowicz dymów dwa	2
Ichm. oo. dominikani konwentu witebskiego z abiuraty jejm. paniej Ziembickiej Skłotowskiej z majątności Białego Furtajowa dym jeden	1
Wieleb. ichm. oo. dominikani połoccy ²⁰ z abiuraty jmp. Michała Rypińskiego [z] mająt[ności] Kołodna i Waluszek pół dymu	½
Latus dymów ośm	8

[s. 7] **Duchowieństwo *ritus graeci*:**

Z abiuraty jwielm. w Bogu najprzewieleb. jm. ks. Cypryjana
Żochowskiego, metropolity kijowskiego i wszytkiej Czarnej

¹⁷ Jan z Ułaszewicz Pakosz † po 1723, starosta koziański, pisarz grodzki połocki 1687–1697, stolnik 1697–1723. W 1714 r. fundował on w Hubinie klasztor oo. Franciszkanów.

¹⁸ Kazimierz Jan Frąckiewicz Radziwiński † 23 VIII 1694, podczaszy miński 1662, ciwun wieszwiański 1663–1671, podkomorzy lidzki 1670, starosta 1682–1694, podskarbi nadworny WKsL 1689. Wraz z żoną Aleksandrą Naruszewiczówną byli dobrodziejami dominikanów w Uszaczy. Według źródeł kościelnych właściwym fundatorem dominikanów w Uszaczy w 1716 r. był Hieronim Żaba, starosta koszański i podwojewodzi połocki w latach 1687–1721.

¹⁹ Dominikanów w Druńcu fundował w 1706 r. Piotr Kaczanowski.

²⁰ Dominikanów w Połocku fundował w 1671 r. prałat wileński Tomasz Kazimierz Girsi.

- i Białej Rusi, archiepiskopa połockiego²¹ z dóbr do archiepiskopii należących nazwanych Ciotcza, Dolec, Woronecza i wiosek zadźwińskich: Struni, Nosilic, Białej, Chorobrowa, Zamszan, Kuszlik, Krynek, Łąki, Trojeckiego z Rostowskim i Zawieczele dymów dwadzieścia ośm 28
- Z teże abiuraty z dóbr należących do fundacyi ś. Jozafata, nazwanych Czerświat, Ładośna, Borkowszczyzny i Sudziłowicz ichm. oo. bazylianie połoccy²² dymów dziesięć 10²³
- Z teże abi[uraty] ichm. panny zakonne reguły ś. Bazylego W[ielkiego] u ś. Sofii przy cerkwi w Wysznim Zamku²⁴ będące z majątności Dziehotek dym jeden 1
- Z ihumenii berezweckiej²⁵: wsi Wierzbilowa [s] *cum attinentiis* dymów szesnaście²⁶, a z Berezwecza dymów sześć, ogółem dymów dwadzieścia dwa 22
- Zwielm. w Bogu najprzewieleb. jm. ks. arcybiskup połocki²⁷ z dóbr swych do archiepiskopii połockiej należących, to jest z abiuraty

²¹ Cyprian Żochowski † 1693, doktor teologii, archimandryta leszczyński 1668, dermański 1670, koadiutor metropolity unickiego Gabriela Kolendy od 7 XI 1670, elekt 18 I 1671 na biskupa witebskiego i mściślawskiego, a po śmierci G. Kolendy arcybiskup unicki w Połocku i metropolita kijowski 1674–1693.

²² Monaster Bazylianów w Połocku został założony w 1668 r., dla których w tym celu przekazano katedrę ś. Sofii na Górnym Zamku. Była ona zarazem miejscem spoczynku doczesnych szczytków błogosławionego Jozafata Kuncewicza po ich przeniesieniu we wrześniu 1667 r. z Żyrowic. W związku ze staraniami o jego kanonizację ustanowiono przy tej okazji fundację ś. Jozafata, na rzecz której król Michał Korybut Wiśniowiecki w 1673 r. przekazał dwa starostwa, mianowicie czerświackie i sudziłowickie.

²³ W 1676 r. z dóbr arcybiskupstwa połockiego oraz należącej do bazylianów fundacji ś. Jozafata metropolita C. Żochowski zeznał w sumie 198 osób czeladzi i poddanych obojga płci, od których opłacił pogłównie.

²⁴ Żeński monaster przy cerkwi ś. Sofii na Wysokim zamku w Połocku miał metrykę średniowieczną.

²⁵ Monaster Bazylianów w Berezweczu pod wezwaniem śś. Piotra i Pawła fundował w 1638 r. Józef Korsak Głębocki, starosta mściślawski oraz dzierżawca dziśniński. On także w 1639 r. fundował w Głębokiem, w swych dobrach w województwie połockim, klasztor Karmelitów Bosych, przeznaczając na ich rzecz bogate uposażenie, m.in. Wierzbołów niedaleko granicy z Prusami.

²⁶ W 1676 r. metropolita C. Żochowski zeznał w Wierzbołowie należącym do archimandrii berezweckiej 143 głowy poddanych obojga płci, od których opłacił pogłównie.

²⁷ Florian Hrebnicki h. Ostoja (1683 – 18 VII 1762), doktor teologii 1710, unicki archiepiskop połocki w latach 1716–1762 i od 1748 metropolita kijowski. Był synem wymienionego

jmp. Michała Hłaska ²⁸ z majątności Nawlicz Hrydkowszczyzny dymów dwa	2 ²⁹
Latus dymów sześćdziesiąt trzy	63
[s. 8] Tenże jm. z abiuraty jmp. Bazylego Dłuskiego z majątności Krupnicy pół dymu	½
Tenże jm. z abi[uraty] jmp. Gabriela Pczyckiego z majątności Krupnicy pół dymu	½
Z abi[uraty] wieleb. jm. ks. Symeona Ohurcewicza, starszego monasteru wileńskiego u ś. Trójcy ³⁰ z majątności Połowicy i Zalesia dymów ośm	8
Wieleb. o. Jan Szawlewicz, praezbiter Ładośniański ³¹ z plebanii swej dym jeden	1
W[ieleb.] o. Bazyli Ginko, praezbiter łuzeczki dym jeden	1
W[ieleb.] o. Tymofiej Kozurko, praezbiter nowolepelski ³² dym jeden	1
W[ieleb.] o. Stanisław Januszkowski, praez[biter] pliski dym jeden	1
W[ieleb.] o. Nicefor Kamionka, praez[biter] dryski pół dymu	½
W[ieleb.] o. Jakob Zaw[i]elejski [s], praezbiter nieszczorecki dym jeden	1
W[ieleb.] o. Stefan Oryński, praezbiter kowalewski dym jeden	1
W[ieleb.] o. Michał Nikonowicz, praez[biter] mieżowski ³³ dym jeden	1

w źródle szlachcica Michała Kazimierza Hrebnickiego † 1698, używającego zamiennie tytułu podstolego witebskiego bądź połockiego, dobrodzieja bazylianów w Sirocinie.

²⁸ Michał Karol Hłasko † a. 1707, wojski inflancki już 1686.

²⁹ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 6 X 1723 r. arcybiskup połocki Florian Hrebnicki z majątności cerkiewnej Naulicze Hrytkowczyzna z abiuraty Michała Hłaski, wojskiego inflanckiego razem z dymem w Krupnicy z abiurat Bazylego Dłuskiego i Gabriela Pczyckiego płacił podatek z dymów 3 (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 601–v).

³⁰ Symeon (Szymon) Ohurcewicz, duchowny unicki, członek zakonu ś. Bazylego Wielkiego, w którym pełnił funkcję konsultora ś. teologii, a zarazem już w 1690 r. był starszym monasteru Bazylianów ś. Trójcy w Wilnie.

³¹ Jan Szawlewicz był prezbiterem cerkwi w Ładośnie co najmniej w latach 1703–1723.

³² Tymofiej Kozurko był prezbiterem cerkwi w Nowym Leplu w latach 1703–1723 i proto-papą lepelskim w 1703.

³³ Michał Nikonowicz został wyświęcony na kapłana unickiego przez metropolitę G. Kolenkę, potem był prepozytem cerkwi w różnych miejscach na terenie powiatu oszmiańskiego i województwa połockiego, m.in. w 1723 r. w Mieży.

W[ieleb.] o. Michał Niekraszewicz, praebiter jaznieński dym jeden	1
W[ieleb.] o. Charyton Piotrowicz, praebiter niewiodrański ³⁴ dym jeden	1
Latus dymów ośmnaście i pół	18½
[s. 9] W[ieleb.] o. Bazyli Dobroniecki, praebiter kamieński ³⁵ dym jeden	1
W[ieleb.] o. Aleksander Moczulski, praeb[iter] kublicki pół dymu	½
W[ieleb.] o. Tymofiej Benedyktowicz, praebiter ulski dym jeden	1
W[ieleb.] o. Jan Rokosz, praebiter sujecki dym jeden	1
Z abi[uraty] wieleb. o. Kaliksta Łapickiego, ihumena monastyru Bohojawleńskiego połockiego z majątno[ści] części Ropna i Treskowicz i placów na Zapłociu w Połocku dymów dwa	2
W[ieleb.] o. Jerzy Dudczyński, praebiter dolecki dym jeden	1
W[ieleb.] o. Antoni Wadarski, praebiter ciotczański dym jeden	1
W[ieleb.] o. Samuel Michajłowicz, praebiter niszczański dym jeden	1
W[ieleb.] o. Daniel Markianowicz, praebiter kopciewski ³⁶ dym jeden	1
W[ieleb.] o. Jan Ulski, praebiter wietrzyński ³⁷ dym jeden	1
W[ieleb.] o. Marek Alexandrowicz praebiter swołniański dymu pół	½
W[ieleb.] o. Bazyli Szaulski, praebiter puciaciński dym jeden	1
W[ieleb.] o. Jan Tomkowid, praebiter woronecki ³⁸ dym jeden	1
Latus dymów trzynaście	13
[s. 10] W[ieleb.] o. Stefan Szaulski, praebiter zaleski dym jeden	1

³⁴ Charyton Piotrowicz został wyświęcony na kapłana przez metropolitę C. Żochowskiego, następnie pełnił funkcję prezbitera cerkwi w Niewiodrze co najmniej w latach 1703–1723.

³⁵ Bazyli Dobroniecki (Dobromecki) został wyświęcony na kapłana przez metropolitę C. Żochowskiego, a co najmniej w latach 1703–1723 był prepozytem cerkwi w Kamieniu.

³⁶ Daniel Markianowicz został wyświęcony na kapłana przez metropolitę C. Żochowskiego, a następnie co najmniej w latach 1703–1723 był prepozytem cerkwi w Kopciowie.

³⁷ Jan Ulski został wyświęcony na kapłana przez metropolitę C. Żochowskiego, a następnie co najmniej w latach 1703–1723 był prepozytem cerkwi w Wietrzynie.

³⁸ Jan Tomkowid został wyświęcony na kapłana przez metropolitę C. Żochowskiego, a następnie co najmniej w latach 1703–1723 był prepozytem cerkwi w Woroneczu (Woronoczu).

Z abi[uraty] w[ieleb.] o. Stefana Martyszkiewicza, archimandryty połockiego Borysohlebskiego z majątności Turca, Turowli, Dołhego i Pustynek ichm. oo. bazyliani Borysohlebscy dymów pięć	5 ³⁹
Ciż ichm. z abi[uraty] jmp. Michała Gegera z majątności Sannik dym jeden	1
Ciż ichm. z abi[uraty] jm. ks. Żochowskiego, metropolity Białej i Czarnej Rusi z majątności Sannik dym jeden	1
Ichm. ks.ks. bazyliani sirocińscy z abi[uraty] jmp. Michała Hrebnickiego, podstolego witebskiego ⁴⁰ z majątności Sirocina dym jeden	1
O. w[ieleb.] Fiedor Zabłocki Symonowicz, praezbiter boczejkowski dym jeden	1
W[ieleb.] o. Jan Reytarowski, praezbiter jakimański dym jeden	1
W[ieleb.] o. Konstanty Poźniak, praezbiter starolepelski dym jeden	1
W[ieleb.] o. Paweł Poźniak, praezbiter pyszniański dym jeden	1
W[ieleb.] o. Jan Maximowicz, praezbiter rosicki dym jeden	1
W[ieleb.] o. praezbiter bobynicki z majątności Bobynicz i Ciesleszow dym jeden	1
Latus dymów piętnaście	15
[s. 11] W[ieleb.] o. Dawid Maximowicz, praezbiter oświejski dym jeden	1
W[ieleb.] o. protopopa brasławski z majątności Skomorochow dym jeden	1
W[ieleb.] o. Maxim Charytonowicz, praez[biter] siebieski dym jeden	1
Ichm. ks.ks. bazylianie uszaccy ⁴¹ z majątności Uszaczy z abi[uraty] jmp. Jana Kozarzewskiego dym jeden	1

³⁹ W 1676 r. archimandryta Borysohlebski w Połocku zeznał pogłówne od siebie samego, dwóch zakonników bazylianów oraz czeladzi i poddanych obojga płci w liczbie 35 z Turca Cerkiewnego i Pustyniek z przynależnościami.

⁴⁰ Michał Kazimierz Hrebnicki † 1698, pisarz grodzki połocki 1681–1684, podstoli witebski 1688–1698, podstoli połocki 1696–1698.

⁴¹ Bazylianów w Uszaczy fundował w 1672 r. Dawid Frąckiewicz Radziwiński, ciwun wieszwiański razem z żoną Elżbietą z Grotkowskich.

Ciż ichm. z abi[uraty] jmp. Krzysztofa Butowicza z majątności Uszaczy pół dymu	½
Ichm. oo. bazyliani połoccy w zamku przy cerkwi ś. Sofii z abi[uraty] jmp. Cypriana Łossowskiego z majątności Ładośna dym jeden	1
W[ieleb.] oo. bazyliani dobrohorscy z abi[uraty] jmp. Ewstachieja [s] Rabieja z majątności Wodwy Pohosta dymów sześć	6
Ciż ichm. z tejez abi[uraty] z m[ajątności] Osinowki czterć dymu	¼
W[ieleb.] o. Jan Mucewicz, praez[biter] liśnianśki dym jeden	1
W[ieleb.] o. Włodymier Zawielejski, praezbiter kickowski dym jeden	1
W[ieleb.] o. Dawid Markowski, prae[zbiter] woroński ⁴² dym [jeden] Latus dymów czternaście pół i czterć	14½¼

[s. 12] A A

Z abi[uraty] jm. pana Bałtromieja [s] Antuszewicza <i>ad praesens</i> jmp. Wiskowski z majątności Ćwecina dymu pół i czterć	½¼
Z abi[uraty] jejm. paniej Krystyny Śliwowskiej Abramowiczowej jmp. Jozafat Rudnicki z majątności Zamosza dym jeden	1

B B

Z abi[uraty] jmp. Jana Bohomolca za wykonanym juramentem w grodzie witebskim z majątności Uszcza z popem alias Dźmitrowa jmp. Michał Głuszyński, podstoli wołkowyski ⁴³ dymów dziesięć i pół	10½
Z tejez abi[uraty] z drugiej połowy Uszcza jmp. Paweł Bohomolec, stolnik witebski ⁴⁴ dymów dziesięć i pół	10½

⁴² Dawid Markowski został wyświęcony na kapłana przez metropolitę C. Żochowskiego, a następnie co najmniej w latach 1703–1723 był prepozytem cerkwi w Woroniu.

⁴³ Michał ze Skrzynna Dunin Głuszyński, podstoli wołkowyski 1721–1725.

⁴⁴ Paweł Józef Bohomolec † po 1754, starosta dworzyski, stolnik witebski 1716–1754, pisarz grodzki już 1731, jezuita (PSB, t. II, s. 224, 226).

Z abi[uraty] jmp. Jerzego Blumberka z majątności Pleszowa <i>ad praesens</i> jmp. Paweł Świącicki, horodniczy orszański ⁴⁵ dymów dwanaście	12
Z teźże abi[uraty] z majątności Ruskinowa Kamię[s]zczyzny [s] <i>ad praesens</i> jej m. pani Łaska [s] dymów trzynaście	13
Z teźże abi[uraty] z mają[tności] Kamieńszczyzny jm. pan Deługowski dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. Jana Bykowskiego z majątno[ści] Sokoliszcz jmp. Aleksander Korsak, podstoli połocki ⁴⁶ dym jeden	1
Latus dymów pięćdziesiąt pół i czwierć	50½¼
[s. 13] Jmp. Stefan Bobrowski z majątności Przypiesza pół dymu	½
Ichm. pp. Michał i Hrehory Bobiatyńscy z majątności Bobrowa dymów dwa	2
Ichm. pp. Bazyli i Michał Bobiatyńscy z mająt[ności] Wojłakowa dymów dwa	2
Jmp. Samuel Bużycki z majątności Tupiczyna dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Władysława Bielewicza, koniuszego Ks[ię]stwa Żmudzkiego ⁴⁷ z majątności Krasnego i Rukszenicz jmp. Michał Podwiński, podczaszy orszański ⁴⁸ dymów dwa	2
Z teźże abi[uraty] jmp. Jan Reutt, podstoli smoleński ⁴⁹ z majątności Curakow dymów dwa	2
Z teźże abi[uraty] z majątności Hlinnik ichm. pp. Łukasz i Bazyli Ulscy pół dymu	½

⁴⁵ Paweł Stanisław Świącicki, horodniczy chełmski już 1698–1723, incydentalnie horodniczy orszański 1723.

⁴⁶ Aleksander Konstanty Korsak Bobynicki † ok. 1735, podstoli połocki już 1708, chorąży 1726.

⁴⁷ Władysław Billewicz (Bielewicz) był w 1690 r. tylko koniuszycem żmudzkiem, synem Jerzego Krzysztofa Billewicza, koniuszego żmudzkiego w latach 1668–1689 i zapewne Reginy Hrehorówny Hłaskówny.

⁴⁸ Michał Narkowicz Podwiński, cześnik orszański 1712–1714, potem podczaszy notowany w 1723.

⁴⁹ Jan Reutt (Reut), podstoli smoleński 1723, ale brak w wykazie urzędników smoleńskich.

Z abi[uraty] jmp. Aleksandra Bohuszewicza z majątności Stajek, Łutowa, Zapolenicz i Orzechowna, jmp. Jan Rypiński, krajczy połocki ⁵⁰ dymów dwa	2
Jmp. Jan Borowski z majątności Polejenowszczyzny dym jeden	1
Jmp. Stanisław Bohuszewicz z majątności Orzechowna dym jeden	1
Jmp. Franciszek Bohuszewicz z majątności Isakowszczyzny czwierć dymu	¼
Z teźże abi[uraty] z ma[jętności] Kasperowszczyzny jmp. Józef Szczytt, cześnik [s] WKsL ⁵¹ pół dymu	½
Latus dymów czternaście pół i czwierć	14½¼
[s. 14] Jmp. Hrehory Butowicz z majątności Tołścikowszczyzny dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Krzysztofa Braciszewskiego jmp. Łenkawski i jm. pan Szyrwiński z majątności Swołny Dołhego dym [jeden]	1
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Bortnowskiego z majątno[ści] Girdziuszowa jmp. Remian Siellicki, podwojewodzy witebski ⁵² dym [jeden]	1
Z abi[uraty] jejm. paniej Mikołajowej Bujanowskiej z m[ajątności] Horek ichm. p.p. Krzys[z]tof Bujanowski, Andrzej Żyliński, Bazyli Budźko dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Stanisława Buynickiego <i>ad praesens</i> jejm. pani Samuelowa Szczytowa, horodniczyzna poł[ock]a ⁵³ z Zabiela dymów dwa	2
Z teźże abi[uraty] jejm. pani Felicjanowa Hłaskowa z m[ajątności] Zabiela dymów dwa	2

⁵⁰ Jan Józef Rypiński † ok. 1750, krajczy połocki już w 1716.

⁵¹ Józef Szczytt Niemirowicz † 1744, cześnik WKsL 1713, kasztelan mścisławski 1740.

⁵² Remian (Remigian) Siellicki (Sielicki), podwojewodzi witebski 1716–1731.

⁵³ Joanna Helena Nowosielska, podczaszanka orszańska, żona Aleksandra Dominika Buynickiego, skarbnika połockiego, a później Samuela Karola Szczytta Niemirowicza, horodniczego połockiego † 1709.

Z tejże abi[uraty] z ma[jętności] Kotowicz <i>ad praesens</i> jmp. K[azi]m[ie]rz Buynicki, mieczny połocki ⁵⁴ dymów dwa ^a i z dworu poł[ockieg]o ^a	2
Tenże jm. z abi[uraty] jmp. Jerzego Maximowicza z m[ajętności] Stołpocow ⁵⁵ [s] Suchorukowa ^b i Litwoszczyzny ^b ćwierć dymu	¼
Z abi[uraty] jmp. Aleksandra Bućki z m[ajętności] Uścia Naczy <i>ad praesens</i> jmp. Weytko i jmp. Skrzędziewski dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Stefana Bylińskiego <i>ad praesens</i> jejmp. Felicjanowa Hłaskowa z m[ajętności] Kniażyna Naczy dym jeden	1
Latus dymów dwanaście i czwierć	12¼
[s. 15] Jmp. Krzysztof Butowicz z m[ajętności] Kossowszczyzny pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Teodora Butowicza z m[ajętności] Uszaczy Szumborowszczyzny jmp. Jan Żaba, starosta koszański dym jeden	1
Jmp. Aleksander Bużycki z m[ajętności] Toronkowicz pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Piotra Butowicza z majątności Uszaczy Wołcza <i>ad praesens</i> jm. pan Jan Żaba, starosta koszański dym jeden	1
^c [.....] dym jeden	1 ^c
Z abi[uraty] jmp. Jana Boreyki z majątności Soża <i>ad praesens</i> jmp. Szczytt, podsędowicz [s] połocki ⁵⁶ dym jeden	1

^{a-a} Fragment dopisany inną ręką

^{b-b} Nazwa majątku dopisana inną ręką

^{c-c} W rękopisie ten wpis został zacerniony. Nazwisko posesora i nazwa dóbr niemożliwe do odczytania

⁵⁴ Kazimierz Nieścieszko Buynicki † ok. 1754, miecznik połocki 1707–1723 i 1727–1732, skarbnik 1718–1753.

⁵⁵ Zapewne chodzi o Stołpce, w XIX w. wieś w pow. sieńskim?

⁵⁶ Chodzi zapewne o Jana Szczyta Niemirowicza, podsędkowicza połockiego, syna Konstantego Marcjana Szczyta Niemirowicza † 1712, podsędką połockiego w latach 1696–1712.

C C C

- Z abi[uraty] wielm. jejmp. Tekli Suchodolskiej Ciechanowieckiej, podkomorzynę mścisławskiej⁵⁷ za juramentem z grodu wołkowyskiego z ma[jętności] Hor Pupowicz *ad praesens* jmp. Jan Żaba, starosta koszański dymów piętnaście 15⁵⁸
- Z teźże abi[uraty] z ma[jętności] Hołubicz jmp. Antoni Buynicki⁵⁹ dymów trzy 3
- Z teźże abi[uraty] z drugiej części Hołubicz⁶⁰ *ad praesens* jmp. Michał Suszyński dymów półtora 1½
Latus dymów dwadzieścia cztery i pół 24½
- [s. 16] Z abi[uraty] jmp. Nikodema Ciechanowieckiego, starosty stęgwilskiego⁶¹ z ma[jętności] Zalesia z karczmą i młynem *ad praesens* jmp. Karol Ciechanowiecki, starosta wielkosielski⁶² dymów dziesięć 10⁶³
- Z abi[uraty] jmp. Hipolita Ciechanowieckiego⁶⁴ za juramentem z grodu brasławskiego z m[a]jętności] Jezierca jejmp. starościna opeska⁶⁵ dymów dziesięć 10⁶⁶

⁵⁷ Tekla z Suchodolskich Ciechanowiecka † 1696/1697, 1 v. Romanowa Korsakowa Hołubicka, chorążyna połocka, od 1670 była trzecią żoną Samuela Kazimierza Ciechanowieckiego † 15 II 1699, podkomorzego mścisławskiego od 1678.

⁵⁸ W październiku 1736 r. również z 15 dymów w Horach Pupowiczach według danych taryfy podymnego z 1690 zalegał z opłatą poselszczyzny horodniczy witebski Józef Zaronowski Łuska.

⁵⁹ Może to Antoni Cyprian Nieściszko Buynicki † 1737, występujący niżej jako podczaszy połocki?

⁶⁰ Według kwitu poborców połockich z 2 I 1691 Tekla Suchodolska Samuelowa Ciechanowiecka z obu części Hołubicz „z młynem spustoszałym” opłaciła podymne w sumie z 6 dymów (BNANB, F. 23, inw. 1, nr 195).

⁶¹ Nikodem Michał Feliks (Feliks Nikodem) Ciechanowiecki, starosta stęgwilski † 6 V 1701.

⁶² Karol Ciechanowiecki † 19 IV 1724, starosta wielkosielski, starszy brat Nikodema Michała.

⁶³ W październiku 1736 r. również z 10 dymów w Zalesiu według danych taryfy podymnego z 1690 zalegał z opłatą poselszczyzny Feliks (Felicjan) Nikodem Ciechanowiecki † 2 V 1747, starosta mścisławski i opeski, bratanek Nikodema i Karola Ciechanowieckich, syn Hipolita Konstantego oraz Felicjanny z Podbereskich.

⁶⁴ Hipolit Konstanty Ciechanowiecki † 20 V 1712, starosta opeski, brat Karola i Nikodema Michała.

Taż jejm. z abi[uraty] jmp. Jerzego Kantego z m[ajętności] Boczejkowa i Zapola dymów dziewiętnaście	19 ⁶⁷
Z abi[uraty] jmp. Andrzeja Cegleckiego z ma[jętności] Hołomyśla jejmp. Wazgirdowa ⁶⁸ dym jeden	1 ⁶⁹
Z abi[uraty] jmp. Nikodema Czerkasa z m[ajętności] Przypiesza jmp. Józef Czerkas pół dymu	½
Z teźże abi[uraty] z majątności Żwanego ichm. pp. Stanisław i Antoni Czerkasowie z trzech ćwierci dymu	¾ ⁷⁰
Jmp. Stefan Cielica z ma[jętności] Dmitrowszczyzny <i>ad praesens</i> jmp. Jan Żaba, starosta kosański dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Michała Ćwiecińskiego z ma[jętności] Ćwecina ichm. pp. Jerzy Kamionka i Józef Jakowicki dym jeden	1
Latus dymów czterdzieści trzy i czwierć	43¼
[s. 17] Z abiu[raty] jmp. Piotra Ćwiecińskiego z majątności Ćwecina jmp. Marcyjan Ćwieciński pół dymu	½
Jmp. Stefan Cielica z majątności Uszaczy Wołcza <i>ad praesens</i> jmp. Bazyli Cielica pół dymu	½
Z teźże abiu[raty] z majątności Wołcza jmp. Jan Rypiński, krajczy połocki pół dymu	½

⁶⁵ Starościną opeską tytułowała się po mężu Felicjanna z Podbereskich † ok. 1732, wojewodzianka smoleńska, 1 v. Janowa Eustachowa Kossakowska, kasztelanowa mściławska, 2 v. Hipolitowa Ciechanowiecka.

⁶⁶ W październiku 1736 r. również z 10 dymów w Jeziercu według danych taryfy podymnego z 1690 zalegał z opłatą poselszczyzny ich syn Feliks (Felicjan) Nikodem Ciechanowiecki, starosta mściławski i opeski.

⁶⁷ Podobnie tenże Feliks (Felicjan) Nikodem Ciechanowiecki, starosta mściławski i opeski przed październikiem 1736 r. zalegał z opłatą poselszczyzny z 19 dymów w Boczejkowie i Zapolu.

⁶⁸ Zapewne chodzi o Różę Wysocką żonę Piotra Wazgirda, cześnika trockiego w latach 1707–1715, która została wymieniona w dalszej części taryfy jako opłacająca w 1723 r. podymne z innych części Hołomyśla oraz z jurydyki w Dziśnie i z Załużca.

⁶⁹ W październiku 1736 r. do opłacenia poselszczyzny również z 1 dymu w Hołomyślu zobowiązana była nieznaną z imienia Wazgirdowa, cześnikowa trocka.

⁷⁰ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 30 IX 1723 r. Antoni Czerkas z majątności Żwane płacił podatek z trzech ćwierci dymu (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 603).

Jmp. Jerzy Czerkas z majątności Przypiesza <i>ad praesens</i> jmp. Szczyt ⁷¹ , podsędkowicz połocki dym jeden	1
Z abiuraty jmp. Eusta[c]hiego Ciapińskiego z majątności Dworca Gałaszewskiego jmp. Samuel Ciżkiewicz [s] dym [jeden]	1
Jmp. Konstanty Cielewicz z majątności Zamosza dym jeden	1
Jmp. Piotr Ciapiński z majątności Naczy Sipowszczyzny i Czarnego Ruczaja dymów dwa, z której <i>ad praesens</i> jmp. Jerzy Ciapiński dym, a jmp. Piotr Ciapiński dym, ogółem dymów dwa	2

D D D

Z abiuraty jejm. paniej Krystyny Ihnatowiczówny Dowmątowej, stolnikowej kowieńskiej z majątności Kublicz Domątowszczyzny jmp. Jan Bućko dymów dwa i pół	2 ½
Latus dymów dziewięć	9
[s. 18] Jmp. Jan Deręgowski z majątności Ohulnicy Nieszczorda pół dymu i czwierć	½¼
Jmp. Andrzej Dziahiłowicz z majątności Oboli Cimonowszczyzny dym jeden	1
Jmp. Bazyli Dembski z majątności Kulbowszczyzny dym jeden	1
Jmp. Rafał Doboszyński ⁷² z majątności Du[s]zek, Kolena i Boryskiewicz [s] <i>ad praesens</i> ichm. pp. Franciszek i Mikołaj Doboszyńscy i jmp. Sokołowski ⁷³ dymów dwa	2
Z tejeż abiuraty z ma[jętności] Karaczynowa <i>ad praesens</i> jmp. Żaba, starosta koszański d[ym jeden]	1

⁷¹ Jan Szczyt Niemirowicz.

⁷² Trzej bracia Doboszyńscy, Bonifacy † a. 1727, Franciszek i Mikołaj dokonali 17 IV 1715 r. podziału dóbr spadkowych po śmierci ojca Rafała Kazimierza Doboszyńskiego, podczaszego smoleńskiego, mianowicie leżących w województwie połockim majątności Boryskowicze z folwarkiem, wsią i puszczą, majątności Koleno z dworem, wsi Dothe Borowa alias Psui z cerkwią, młynem i puszczą, majątności Duszki z dworem, dworu w Połocku i placów na prawie ziemskim w Krzywcowym Posadzie. Ponadto w zastawie znajdowała się majątność Nacza alias Bratoszyn z Cierszkowem, na której ich matka miała dożywocie (LVIA, F. 599, inw. 1, nr 218, k. 77–86).

⁷³ Niechybnie Aleksander Sokołowski, łowczy kaliski już 1727 i mąż Heleny z Korsaków, 1 v. Bonifacowej Doboszyńskiej.

Z teŝże abiuraty z majętności Naczy Bratoszyna <i>ad praesens</i> jmp. Kozieł, łowczy oszmiański ⁷⁴ z jmp. Antonim Świrszczewskim i z jmp. Stanisław[em] Leśniewskim dymu pół	½
Z abiuraty jmp. Konstantego Darewskiego, skarbnika połockiego ⁷⁵ z majętności Rabszczyzny jmp. Heliasz Darewski dymów sześć i pół	6½
Z teŝże abiuraty z Sciudzieńca ⁷⁶ [s] jmp. Chrzanowski, cześnik lidzki ⁷⁷ dymów dziesięć i pół	10½
Z teŝże abiuraty z majętności Rabszczyzny alias Jaszkowa z części jm. p. Antoniego Darewskiego jmp. Szyptowski ^a dym jeden i pół	1½
Z teŝże abiuraty z Rabszczyzny jmp. Stefan Bobiatyński dymów trzy i pół	3½
Z teŝże abi[uraty] z Jemieńca jmp. Hrehory Rypiński, skarbnik połocki ⁷⁸ dymów dziesięć	10 ⁷⁹
Z teŝże abi[uraty] z m[ajętności] Starosiela <i>ad praesens</i> jmp. Aleksander Rypiński, stolnik smoleński ⁸⁰ dymów [dwa]	2
Latus dymów czterdzieści i czwierz	40¼
[s. 19] Z teŝże abi[uraty] z ma[jętności] Rabszczyzny alias Samarynowa i wioski Sigowa jmp. Maciej Suszko dymów półtora	1½
Z teŝże abi[uraty] z maję[tności] Kudzinowa jmp. Antoni Przelecki dym jeden	1

^a W rękopisie: Szyptowski, ale lekcja niepewna; może: Suptowski?

⁷⁴ Jan Kozieł Poklewski † a. XII 1724, łowczy oszmiański 1713–1724.

⁷⁵ Jan Konstanty Darewski (Darowski) † a. 1703, skarbnik połocki w latach 1676–1700.

⁷⁶ Według SGKP poprawna nazwa tej majętności brzmi Studzieniec.

⁷⁷ Jan Michał Chrzanowski † 1724, cześnik lidzki już 1691, albo jego brat Symeon Piotr Chrzanowski, cześnik lidzki w latach 1714–1725.

⁷⁸ Hrehory Rypiński mylnie występuje tu z tytułem skarbnika połockiego, choć był niechybnie synem Dominika († 1718), skarbnika połockiego od 1703. Był on natomiast w tym czasie skarbnikiem smoleńskim podobno już z nominacji Jana III Sobieskiego.

⁷⁹ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 27 IX 1723 r. skarbnik smoleński Hrehory Rypiński z majętności Jemieniec płacił podatki Rzeczypospolitej z dymów 10 (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 596-v).

⁸⁰ Aleksander Rypiński, stolnik smoleński 1702–1726, sędzia grodzki połocki 1725–1726.

Jmp. Aleksandra Darewskiego z majątności Toronkowicz jmp. Płochocki pół dymu	½
Jmp. Sebastian Dembiński, jmp. Mikołaj Parfianowicz z majątności Pohorełego i Dziwnięk [s], jmp. Aleksander Hlebicki Józefowicz, starosta biedzki dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. Daniela Domży z majątności Uszaczy Sienkowszczyzny jmp. Paweł Domża pół dymu	½
Z teje abiuraty ichm. pp. Bazyli i Aleksander Domżowie pół dymu	½
Z abiur[aty] jmp. Piotra Deręgowskiego z majątności Łutowa jmp. Hrehory Szostak pół dymu	½
Z teje abi[uraty] z mają[tności] Łutowa jmp. Justynian Koszka, jmp. Roman Ohrysko [pół dymu]	½
Z abiur[aty] jmp. Józefa Drozdowicza z Orzechowna Kononowszczyzny ichm. pp. Jan Haykowicz, Jan [i] Mikołaj Drozdowiczowie pół dymu	½
Z teje abiuraty z Orzechowna jmp. Józef Szczyt, czesznik WKsL czwierć	¼
Latus dymów siedm i trzy czwerci	7¾
[s. 20] Z abiur[aty] jmp. Józefa Deręgowskiego z ma[jętności] Łutowa jmp. Wawrzyniec Deręgowski [dym jeden]	1
Jmp. Jan Duksza z majątności Ormieja dymu pół	½

F F F

Z abiuraty jmp. Dawida Frąckiewicza, ciwuna wiesznińskiego ⁸¹ z majątności Uszaczy wielm. jmp. Jan Żaba, starosta koszański dymów piętnaście	15 ⁸²
---	------------------

⁸¹ Dawid Frąckiewicz Radziwiński, ciwun wieszniński 1673–1694, fundator bazylianów w Uszaczy.

⁸² Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 29 IX 1723 r. Jan Kozakiewicz administrator uszacki z ramienia Jana Żaby, starosty koszańskiego i tenentariusza miasta Uszacza Słobody Frąckiewiczowskiej miał wnosić z tytułu podatku czopowego i szelęznego do skarbu Rzeczypospolitej 400 złotych (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 594-v).

Z teŝże abiuraty z majętności Kublicz jmp. Jozefat Siellawa, oboŝny w[ojewódtw]a p[ołockieg]o ⁸³ dymów [oóm]	8
Z teŝże abiuraty z majętności Nieszczorda Muro[c?]how jmp. Bazyli Rypiński, czesznik w[ojewódtw]a p[ołockieg]o dymów pięć	5
Z teŝże abi[uraty] z majętności Zaborza jmp. Michał Korsak, budowniczy połocki ⁸⁴ dymów dwa	2
Z teŝże abi[uraty] z Puciacyna [s] jmp. H[i]eronim Korsak, podstoli smoleński ⁸⁵ dymów dwa	2 ⁸⁶
Z teŝże abi[uraty] z ma[jętności] Zaucia Klimiat jmp. Piotr Kirkor, łowczy mścislawski ⁸⁷ dymów [dwa]	2
Z teŝże abiuraty z majętności Horek i Szołowow jmp. Karol Rypiński dymów trzy	3
Z abiuraty jmp. Kazimierza Frąckiewicza, starosty lidzkiego z majętności Plina wielm. jmp. Jan Źaba, starosta koszański dymów dziesięć	10
Latus dymów czterdzieści oóm i pół	48½
[s. 21] Z teŝże abi[uraty] z majętności Sieliszcz, inkludując ichm. pp. Dereŝyńskich pół dyma, jmp. Baykowskiego z Czerepowszczyzny dymów cztery, a w posesji jmp. Siellawy, oboŝnego po[łockieg]o, z majętności Sieliszcz dymów oóm, ogółem dymów dwanaście i pół	12½

G G G

Z abiuraty jmp. Andrzeja Grubszewicza z majętności Prozorok jmp. Jan Rahoza, podczaszy połocki ⁸⁸ dym jeden	1
--	---

⁸³ Jozafat Antoni Siellawa (Sielawa) † 1745, oboŝny połocki 1700–1726, podsędek od 1726.

⁸⁴ Michał Korsak Hołubicki, budowniczy połocki 1701–1728.

⁸⁵ Hieronim Michał Korsak Bobynicki, podstoli smoleński 1702– po 1723.

⁸⁶ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 9 X 1723 r. podstoli smolenski Hieronim Korsak z majętności Puciacina płacił podatki Rzeczypospolitej z dymów 2 (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 599).

⁸⁷ Piotr Kirkor, łowczy mścislawski 1723–1737.

⁸⁸ Jan Rahoza † 1735, rotmistrz i podczaszy połocki juŝ od 1701.

Z abi[uraty] jmp. Benedykta Gurskiego [s] z majątności Ulyna [s] jmp. Piotr Kowalewski i jmp. Jan Snarski dym jeden	1
Jmp. Wojciech Goliński ^a z majątności Krzemieńca dymów półtora	1½
Z teźże abi[uraty] z majątności Krzemieńca jmp. Piotr Konoplański dymu sześćcina	⅙
Z abi[uraty] jmp. Michała Gradowskiego z majątności Czarnej jmp. Biedrzycki pół d[ymu]	½
Z teźże abi[uraty] jmp. Gabriel Meduniecki z m[ajątności] Szczerbinkowa dym jeden	1
Z abi[uraty] jejm. paniej Samuelowej Gadomskiej <i>ad praesens</i> jmp. Damian Rodziewicz z majątności Ostrowlan dym jeden	1
Z abiuraty jmp. Gramsztorfa [s] z Jodziejkowskiem jmp. Jan Butwiłowski dymu pół	½
Latus dymów dziewiętnaście i sześćcina	19⅙

H H H

[s. 22] Z abi[uraty] jmp. Aleksandra Hercyka, stolnika derbskiego ⁸⁹ za juramentem u grodu witebskiego z majątności Łowoża, Oboli, Dobrzynia i placów w Połocku na Zapołociu jmp. Leopold Hercyk z ichm. pp. Przysieckiem i dymów trzy i ośmuszka;	[3⅙]
Jmp. Szczęsny Hercyk dymów trzy czwierć i ośmuszka;	[3¼⅙]
Z teźże abiuraty z Dobrzynia [s] wieczności i zastawy ichm. pp. Żelazowskich jmp. Felicjan Hrebnicki, podstoli smoleński ⁹⁰ dymów dwa;	[2]
Z teźże abiuraty z Zalesia zastawy jmp. Felicjan Hrebnicki dymów półtora;	[1½]
Ogółem wszytkich dymów dziesięć	10

^a W rękopisie: Golyński; zatem może: Gołyński?

⁸⁹ Aleksander Stefan Hercyk, stolnik derpski już 1673.

⁹⁰ Felicjan Michał Hrebnicki, podstoli smoleński 1713–1759.

Z abiuraty jmp. Tomasza Huszczy z ma[jętności] Łaskowa Oboli jmp. Józef Huszcza [dymu pół]	½
Z abi[uraty] jmp. Władysława Hermanowicza z ma[jętności] Pohosta Radosiewskiego jmp. Szczyt, podsędkowicz połocki dym [jeden]	1
Z abi[uraty] ichm. pp. Michała i Józefa Hrebnickich z majątności Oboli jmp. Antoni Hrebnicki, skarbnik witebski ⁹¹ d[ym jeden]	1 ⁹²
Z abi[uraty] jmp. Retkiera [s] Hutta z majątności Hrehorowicz jm. p. Korzeniewski półtora dymu	1½
Z abi[uraty] jmp. Aleksandra Hłaska z ma[jętności] Żochtowicz jmp. Jan Rahoza, podczaszy i rotmistrz w[ojewództw]a p[ółockieg]o dym jeden	1
Z teźże abi[uraty] z majątności Załosiemia ^a jmp. Trojan Hłasko, horodniczy połocki ⁹³ [dym jeden]	1
Z teźże abi[uraty] z majątności Sińska ichm. pp. Józef i Jan Woynowie dymów dwa	2
Z teźże abi[uraty] z ma[jętności] Czerepieta jmp. Jan Hłasko dym jeden Latus dymów dziewiętnaście	1 19
[s. 23] Z teźże abi[uraty] z m[ajątności] Wiella ^b jmp. Dominik Hłasko pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Michała Hłaski z m[ajątności] Mohilek i Błoznik jmp. Jan Hłasko dym jeden	1
Z teźże abi[uraty] z m[ajątności] Załosiemia ^a jmp. Trojan Hłasko, horodniczy po[łoc]ki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Maksymiliana Huszczy z m[ajątności] Kublicz i Sudziłowicz ichm. pp. Jan Karol i Antoni Huszczowie dymów cztery i pół	4½

^a Lekcja niepewna; może Żałosiemia?

^b Właściwie: Wela bądź Wiela

⁹¹ Antoni Hrebnicki, skarbnik witebski 1723–1745.

⁹² Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 6 X 1723 r. skarbnik witebski Antoni Hrebnicki z majątności wieczystej Oboli płacił podatki z dymu 1 (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 602-v).

⁹³ Trojan Hłasko † 1748, łowczy połocki może już 1708, horodniczy 1710, sędzia ziemski 1726.

- Z teŝe abi[uraty] z m[ajętności] Sudziłowicz jmp. Franciszek Oskirko,
stolnik mozyrski⁹⁴ dym jeden 1
- Z abi[uraty] jmp. Konstantego Hurki z m[ajętności] Wieśnicka
jmp. Walerian Źaba, starosta bielski⁹⁵ dymów trzy 3
- Z abi[uraty] jejmp. Barbary Woysznarowiczówny Cheł[c]howskiej⁹⁶
z m[ajętności] Klimowszczyzny jmp. Wincenty Snarski
dymów trzy 3
- Z abi[uraty] wielm. jmp. Karola Chotkiewicza [s], oboźnego WKsL⁹⁷
z m[ajętności] Woronia *ad praesens* wielm. jejmp. Kaczanowska,
starościna wielońska⁹⁸ dymów dziewięćdziesiąt pięć 95⁹⁹
- Z teŝe abi[uraty] z wójtowstwa Źarskiego w posesji wielm.
jmp. Jana Pakosza, stolnika poł[ockieg]o dymów pięćdziesiąt 50¹⁰⁰
- Z abi[uraty] jmp. Piotra Chlewińskiego z Jazienicy ichm.
pp. Spasowscy dym jeden 1

⁹⁴ Właściwie Franciszek Michał Oskierko (Oskierka) † ok. 1737, stolnik mozyrski 1702–1737.

⁹⁵ Walerian Antoni Źaba † 16 II 1753, właściwie starosta biański, starosta starodubowski 1729–1732, kasztelan brzeski lit. 1731, kasztelan połocki 1736–1753, fundator w 1741 r. tzw. Szkoły Walerianowskiej w Łużkach prowadzonej przez pijarów.

⁹⁶ Barbara z Woysznarowiczów † po 1690, córka rajcy i burmistrza wileńskiego Jana Woysznarowicza † a. 1657, siostra księdza Kazimierza Jana † 1677, kanclerza diecezji wileńskiej 1661–1666, kanonika wileńskiego i regenta kancelarii wielkiej lit. 1676. W 1690 r. była już podwójną wdową, po pierwszym mężu mieszczańcinie wileńskim Tomaszu Lampartowiczu oraz następnie po szlachcicu z województwa połockiego Aleksandrze Bazylim Chełchowskim.

⁹⁷ Jerzy Karol Chodkiewicz (1646 – 17 VIII 1691), oboźny lit. od 1678, starosta błudnieński.

⁹⁸ Marianna Tekla Naruszewiczówna, podkanclerzanka lit. † ok. 1731, od 1678 żona Jerzego Karola Chodkiewicza, oboźnego lit., od 1692 Piotra Michała Paca, starosty Źmudzkiego, od 1701 Jana Kazimierza Kaczanowskiego.

⁹⁹ W październiku 1736 r. z opłatą poselszczyzny z Woronia lecz tylko z 69 dymów zalegał wnuk Marianny Tekli z Naruszewiczów Kaczanowskiej, wojewoda brzeski lit. Adam Tadeusz Chodkiewicz (1711–1745).

¹⁰⁰ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 30 IX 1723 r. z majątności Jana Pakosza, stolnika połockiego „Źary wójtowstwo odłączone od dzierżawy worońskiej, – – nie mają *in posterum* płacić nad dymów 50 do skarbu Rzeczypospolitej” (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 592). Również w październiku 1736 r. z opłaceniem poselszczyzny z 50 dymów w wójtostwie Źarskim zalegał stolnik połocki Józef Pakosz.

Z abi[uraty] jmp. Stanisława Chlewińskiego z m[ajętności] Korajewicz <i>ad praesens</i> jmp. Kurosz dym jeden	1
Latus dymów latus dymów sto sześćdziesiąt i jeden	161
[s. 24] Z abi[uraty] jmp. Stefana Hornowskiego z m[ajętności] Dworca Gałaszewskiego dym jeden	1
Z abi[uraty] jejmp. Wawrzyńcowej Chrapowickiej z m[ajętności] Swołny Żudziłówek jmp. Dominik Chrapowicki, star[osta] szuneliski dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Daniela Hłaska z m[ajętności] Kniażyc Kowszelewa jmp. Aleksander Czerkas półtora dymu	1½
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Kniażyc ichm. pp. K[azi]m[ie]rz i Mikołaj Jurewiczowie pół dymu	½
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Załosiemia ^a jmp. Hłasko, horodniczy połocki ¹⁰¹ dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Stanisława Hłaska z m[ajętności] Borkowicz Antonowa i Załosiemia jmp. Hłasko, horodniczy po[locki] dymów cztery	4
Z abi[uraty] jmp. Felicjana Hłaski z m[ajętności] Kniażycz i Grulewa ichm. pp. Hłaskowie dym jeden	1
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Borkowicz jmp. Michał Korsak, budowniczy połocki dym jeden	1
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Borsuków ichm. pp. K[azi]m[ie]rz i Mikołaj Jurewiczowie dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Andrzeja Hłaski z m[ajętności] Hromoszcza Apanosowszczyzny jmp. Stefan Hłasko pół dymu	½
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Apanosowszczyzny i części Żochtowicz jmp. Teofil Hłasko dymu pół	½
Z abi[uraty] jejm. paniej Łukaszowej Hłaskowej z m[ajętności] Zamszan [s] jmp. Daniel Hłasko dym jeden	1
Latus dymów czternaście	14

^a Lekcja niepewna, może: Żałosiemia?

¹⁰¹ W 1723 r. horodniczym połockim był Trojan Hłasko.

[s. 25] Z abi[uraty] ichm. pp. Stefana i Adama Hreblickich z m[ajętności] Mosarza jmp. Piotr Hreblicki dymów dwa	2
Z abi[uraty] jejm. paniej Gabrielowej Hłaskowej z m[ajętności] Apanasowszczyzny jmp. Tomasz Hłasko czwierz dymu	¼
Z teje abi[uraty] i majątności ichm. pp. H[i]eronim [s] i Franciszek Hłaskowie czwierz dymu	¼
Z abi[uraty] jmp. Samuela Huszczy z m[ajętności] Zawidzie jmp. Stefan Huszcza dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Stanisława Hercyka, cześnika mozyrskiego ¹⁰² z ma[jętności] Czykowszczyzny, Uszaczy, Słowien <i>cum attinentiis</i> dymów siedm, jmp. Michał Hercyk dym[ów]	7
Z abi[uraty] jmp. Andrzeja Chełchowskiego z ma[jętności] Klimowszczyzny ichm. pp. Hłaskowie dymów dwa	2
Z teje abi[uraty] z m[ajętności] Usowszczyzny jmp. Aleksander Chełchowski dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Władysława Chomińskiego z m[ajętności] Toronkowicz jmp. Jan Łapkowski dym jeden	1
Z abi[uraty] jejm. paniej Michałowej Chędzińskiej z m[ajętności] Sudziłowicz jmp. Dominik Makowski dymu czwierz	¼
Z teje abi[uraty] jmp. Stanisław Huszcza i jmp. Gabriel Onoszko dymu pół	½
Z abi[uraty] jmp. Samuela Hłuzanina z m[ajętności] Leszczyłowicz Prudzinek ichm. pp. Hłuzaninowie dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Stanisława Hołubickiego z m[ajętności] Krupnicy jmp. Jan Hołubicki dymu pół	½
Latus dymów szesnaście pół i czwierz	16½¼
[s. 26] Z abi[uraty] jmp. Samuela Hłaski z m[ajętności] Białej jmp. Jan Hłasko, jmp. Andrzej Rodziewicz pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Hornowskiego z m[ajętności] Okolnika jmp. Jan Kamiński czwierz dymu	¼

¹⁰² Stanisław Konstanty Hercyk † ok. 1701, cześnik mozyrski już 1682.

Z teźże abiuraty z m[ajętności] Zielonego Ostrowa jmp. Józef Ślaski czwierć dymu	¼
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Starzynek jmp. Jerzy Stabrowski pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Michała Hrebnickiego, podstolego witebskiego z m[ajętności] Mosarza jmp. Felicjan Hrebnicki, podstoli smoleński dym jeden	1
Jmp. Stanisław Hornowski z m[ajętności] Wiszeniek i wsi Dworca Gałaszewskiego dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Teofila Hornowskiego z m[ajętności] Kleciszcz i wsi Gałaszewskiego Dworca jmp. Kaciukiewicz dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Ludwika Chrzystowskiego [s] z m[ajętności] Porzecza jmp. Teofil Rusiecki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Chrapowickiego z m[ajętności] Bikłozy ichm. pp. Chrapowiccy pół dymu	½
Z abi[uraty] jm. pana Jana Huszczy z m[ajętności] Zawidzicz jmp. Jakub Huszcza dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Mikołaja Haykowicza <i>ad praesens</i> jmp. Daniszewski z m[ajętności] Nawlicz dym jeden	1 ¹⁰³
Latus dymów ośm	8

[s. 27]

J J J

Z abi[uraty] jmp. Jerzego Hlebickiego Józefowicza, podstolego witebskiego ¹⁰⁴ z m[ajętności] Bikolenicz, Usai, Czołniszek i Sokorowa <i>ad praesens</i> jm. p. Aleksander Józefowicz, starosta biedzki dymów dwadzieście pięć	25
---	----

¹⁰³ Według kwitu z 30 IX 1723 r. lustratorowie województwa połockiego obniżyli wymiar podatku Jerzemu Daniszewskiemu z majątności Nawlicz z abiurat Hrehorego Ohryzka i Michała Haykowicza do 1 dymu wyłącznie z abiuraty Michała Haykowicza, ponieważ uznali, że: „ciężko dymami jest obciążona, zaczym my *in virtute* funkcyi naszej tę abiuratę z terazniejszej Taryfy lustrowanej naszej kasując i anihilując wiecznie eliminujemy” (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 614-v).

¹⁰⁴ Jerzy Hlebicki Józefowicz † 1718, podstoli witebski 1676–1710, wojski połocki już 1694–1710.

Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Jeśmana z ma[ajętności] Ostrowna <i>ad praesens</i> jwielm. jm. ks. Sokoliński, archiepiskop smoleński ¹⁰⁵ dymów trzy	3
Z abi[uraty] jmp. Eusta[c]hego Jotki z m[ajętności] Horkich Lubicz <i>ad praesens</i> ichm. pp. Jotkowie dym jeden	1
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Wojlewicz jw. jmp. Ogiński, w[ojewo]da trocki ¹⁰⁶ dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jakuba Juskiewicza z m[ajętności] Kowszelowszczyzny jmp. Mateusz Stankiewicz pół dymu	½
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Hryszkowszczyzny jmp. Andrzej Tomkiewicz dymu pół	½
Jmp. Walerian Jeśman z m[ajętności] Hrehorowicz i Sokoliszcz dym jeden	1
Jmp. Konstanty Jeśman z m[ajętności] Hrehorowicz i części Rakusina dymu pół	½
Jmp. Jan Jakowicki z m[ajętności] Ćwiecina Kononowszczyzny dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Aleksandra Józephowicza z m[ajętności] Małachowszczyzny jmp. Remian Sielicki, podw[ojewodzi] w[iteb]ski dymów dwa	2
Latus dymów trzydzieście pięć i pół	35½
[s. 28] Z abi[uraty] jmp. Michała Iwaszkiewicza z m[ajętności] Surmina, Ludzkow i Zarzecienia [s] jmp. Stefan Prokopowicz dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Jamąta [s] z m[ajętności] Naczy Sipowszczyzny, Czarnego Ruczaja jmp. Jerzy Ciapiński czwierć dymu	¼
Z teźże abi[uraty] jmp. Samuel Bartodzieyski pół dymu	½

¹⁰⁵ Leon (Laurenty) Drucki Sokoliński † 1726, mnich bazylianin (z imieniem Laurenty), archimandryta grodzieński 1713, biskup piński i turowski 1716 (nie przyjął), tytularny archiepiskop smoleński 1718.

¹⁰⁶ Kazimierz Dominik Ogiński † 10 X 1733, wojewoda trocki 1710, wileński 1730.

Z abi[uraty] jmp. Jana Jaroszewicza z m[ajętności] Bołotnicy wielm. jmp. Szczyt, czesznik WKsL pół dymu	½
Z tejże abi[uraty] z Bołotnicy jmp. Jan Korsak pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Karola Jeśmana ¹⁰⁷ z m[ajętności] Sokoliszcz jmp. Stanisław Jeśman, podczaszy mścislawski ¹⁰⁸ z jmp. Paprockim dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Krzysztofa Jeśmana z m[ajętności] Hrehorowicz i części Rakusina dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Michała Jurewicza z m[ajętności] Arciejkowicz ichm. pp. K[azi]m[ie]rz i Mikołaj Jurewiczowie dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Januszkiewicza z m[ajętności] Zaskorek jmp. Michał Żuk, mieczny p[oł]ocki ¹⁰⁹ dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Samuela Jakowickiego z m[ajętności] Ćwecina Konasowszczyzny jmp. S[z]ymon Stefanowicz Jakowicki pół dymu	½
Z tejże abi[uraty] jmp. Antoni Jakowicki z m[ajętności] Ćwecina czwierć dymu	¼
Latus dymów siedm i pół	7½
[s. 29] Jmp. Stanisław Iwanowski z m[ajętności] Naczy Kunińszczyzny pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Teodora Juszковского z m[ajętności] Horkich Lubicz jmp. Jan Juszkowski dymu czwierć	¼
Z tejże abi[uraty] jmp. Mężyński z tejże majątności dymu trzec	⅓
Z abi[uraty] jmp. Stanisława Jozephowicza z m[ajętności] Załuża jmp. Dominik Hlebicki Józefowicz, strażnik orszański ¹¹⁰ dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. Władysława Jeśmana z ma[ajętności] Hrehorowicz dym jeden	1

¹⁰⁷ Karol Jeśman † po 1690, zapewne to on był podczaszym mścislawskim już 1689.

¹⁰⁸ Stanisław Jeśman, niechybnie syn Karola a w 1723 r. tylko podczaszyc mścislawski.

¹⁰⁹ Michał Józef Żuk † ok. 1736, miecznik połocki od 1712.

¹¹⁰ Dominik Hlebicki Józefowicz † 1742, strażnik orszański już 1703, podstoli 1739.

Z abi[uraty] jmp. Jana Jakowickiego z m[ajętności] Ćwiecina jmp.
K[azi]m[ie]rz Janowicz Jakowicki dym jeden 1

K K K

Z abi[uraty] jmp. Krzys[z]tofa Komorowskiego, kuchmistrza WKsL¹¹¹
z m[ajętności] Bystryi^a, Buja i Dołujowa [s] *ad praesens*
jm. p. Dembrowski [s], marszałek wiłkomirski¹¹² dymów
trzydzieście 30¹¹³

Z abi[uraty] jmp. Adama Komara, podstolego czernihowskiego¹¹⁴
z m[ajętności] Nizhołowa jm. pan Aleksander Józephowicz,
starosta biedzcki dymów sześć 6
Latus dymów czterdzieście pół, trzec i czwierz 40½¹¹⁵¼

[s. 30] Z abi[uraty] jmp. Hektora de Quarto Karęgi z m[ajętności]
Kubka Rożnowa dymów ośm 8

Z abi[uraty] jmp. Samuela Kisiela, stolnika witebskiego¹¹⁵ z m[ajętności]
połowy Uły i pół Jeziora *ad praesens* j.o. ks[ia]żę jm. Aleksander
Daniłowicz Mężyk¹¹⁶ dymów dwadzieście 20

Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Dawidkowicz *ad praesens* jmp.
Felicjan Łukomski dymów dwa 2

Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Rypińszczyzny jmp. Jerzy Łukomski
dym jeden 1

^a W rękopisie nazwa dóbr poprawiona, gdyż pierwotnie wpisno mylnie: Bystyi

¹¹¹ Krzysztof Komorowski † 21 IX 1708, stolnik wiłkomierski 1674, chorąży 1685, podkomorzy 1688, marszałek 1689, kuchmistrz lit. 1689 i starosta wołkowyski 1691, wojewoda brzeski lit. 1702.

¹¹² Właściwie Marcejan Józef Dąbrowski (Dąmbrowski) † ok. 1737, podstoli wiłkomierski 1703, chorąży 1716, podkomorzy 1720, marszałek już 1723.

¹¹³ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 24 IX 1723 r. marszałek wiłkomierski Marcejan Dąbrowski z dóbr „Buj, Dołubow i Bystryja inkludując abiuratę jmp. Wasilewskiego przy abjuracie wielm. jmp. Komorowskiego, kuchmistrza WKsL” powinien płacić podatki Rzeczypospolitej z dymów 30 (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 595-v).

¹¹⁴ Właściwie Adam Komar Gacki, podstoli czernihowski w latach 1684–1701.

¹¹⁵ Samuel Kazimierz Kisiel Dorohinicki † 1714, stolnik witebski. już 1687–1701, chorąży już 1702, podwojewodzi 1695–1714 i surogator grodzki 1705.

¹¹⁶ Właściwie Aleksander Daniłowicz Mienszykow (1673–1729), książe i feldmarszałek wojsk rosyjskich od 1707, faworyt cara Piotra I, starosta orszański w 1709.

Z abi[uraty] jmp. Teofila Koncewicza [s], chorążego lidzkiego ¹¹⁷ z m[ajętności] Nakownik jmp. Mirski, marszałek brasławski ¹¹⁸ dymów cztery	4
Z abi[uraty] jmp. Piotra Kublickiego z m[ajętności] Uchwiszcza jmp. Franciszek Kublicki, pisarz grodzki inflanski ¹¹⁹ dymów sześć	6
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Bonony [s] jmp. Jerzy Kublicki, krajczy inflanski ¹²⁰ dymów trzy	3
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Stawrow jmp. Józef Kublicki, podczaszc połocki ¹²¹ dymów sześć	6
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Korsaka, chorążego połockiego ¹²² z m[ajętności] Litewszczyzny, wsi Pietrowskich, Dziehciarow, Zaprudzie, Sorok i Plewek dymów dziesięć	10
Z teźże abi[uraty] jmp. Benedykt Korsak, chorążyc połocki z m[ajętności] Litewszczyzny i Puszczy dymów półczwarta	3½
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Hołomyśla i jurydyki Dzisieńskiej Świnska [s] jejmp. Wazgirdowa ¹²³ dymów dziewiętnaście	19
Latus dymów ośmdziesiąt dwa i pół	82½
[s. 31] Jmp. S[z]ymon Kurosz, skarbnik smoleński ¹²⁴ z mająt[ności] Ludzcyc dymów dwa	2

¹¹⁷ Właściwie Kazimierz Teofil Kunciewicz † ok. 1692, wojski lidzki 1663 i podstarości 1668–1671, potem podsędek od 1670, chorąży 1684.

¹¹⁸ Jozafat Antoni Mirski † po 1736, chorąży brasławski 1700, podstarości w latach 1703–1717, marszałek 1718.

¹¹⁹ Franciszek Kublicki † w VI 1747, krajczy inflancki 1712–39, pisarz grodzki 1718–1739.

¹²⁰ Jerzy Kublicki, błędnie z tytułem krajczego, gdyż notowany jako łowczy inflancki w latach 1719–ok. 1751.

¹²¹ Józef Kublicki, był niechybnie synem podczaszego połockiego Mateusza † ok. 1705.

¹²² Zapewne Jan Kazimierz Korsak Zaleski † 1696, chorąży połocki od 1692 po ojcu Władysławie Janie Korsaku † 1690.

¹²³ Prawdopodobnie chodzi tu o osobę Róży Wysockiej Piotrowej Wazgirdowej, cześnikowej trockiej, która jako wdowa w 1723 r. mogła opłacać podymne z Hołomyśla i jurydyki w Dziśnie po zmarłym ok. 1715 r. mężu; natomiast w 1736 r. nieznaną z imienia Wazgirdową, również cześnikową trocka była zobowiązana do opłacenia poselszczyzny z tych samych dóbr z 19 dymów.

¹²⁴ Szymon Kurosz (Kuroż), skarbnik smoleński notowany w latach 1682–1696.

Z teŝże abi[uraty] z majęt[ności] Czerca p. Andrzej Bryndza dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Stanisława Kukiela z majętności Bolina ^a jmp. Jakowicki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Krupienicza z m[ajętności] Spaścierza ichm. pp. Tomasz i Gabryjel Krupieniczowie dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. Jana Krzczetowskiego, sędziego grodzkiego witebskiego ¹²⁵ z m[ajętności] Krzywina, Zastarzynia i Dobiej jmp. Michał Białynicki Birula, rotmistrz w[ojewo]dstwa witebskiego dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. Krzysztofa Krzczetowskiego z ma[jętności] Krzywina teŝże jmp. Birula dym jeden	1
Z teŝże abi[uraty] z ma[jętności] Krzywina jw. jmp. Ogiński, w[ojewo]da trocki ¹²⁶ dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Tomasza Korsaka z majętności Horek jmp. Jozafat Korsak ¹²⁷ dym jeden	1
Z abi[uraty] jm. pana Michała Korsaka z majęt[ności] Turosy jmp. K[azi]m[ie]rz Buynicki, skarbnik p[olo]cki dymów trzy	3
Z abi[uraty] jmp. Jana Kostrowskiego z ma[jętności] Pupowicz jejm. p. Kostrowska dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. Stefana Kozakiewicza z ma[jętności] Mieżowa Klikowszczyzny <i>cum attinentiis</i> ichm. panie Stefanowa i Aleksandrowa Kozakiewiczowe i jmp. Michał Kozakiewicz dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. H[i]eronima Korsaka z m[ajętności] Jazna jmp. Jan Klepacki, komornik p[olo]cki pół dymu	½ ¹²⁸
Dymów latus siedmnaście i pół	17½

^a W rękopisie: Bolyna

¹²⁵ Jan Antoni Krzczetowski, sędzia grodzki witebski 1685–1695, cześnik nowogródzki 1686–1705.

¹²⁶ Kazimierz Dominik Ogiński.

¹²⁷ Jozafat Korsak, zapewne to on spisał testament w 1742 r. (O. Hedemann, *Testamenty*, s. 35).

¹²⁸ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 29 IX 1723 r. komornik połocki Jan Jaskołd Klepacki z majętności Jazna z abjuraty panów Hieronima Korsaka i Samuela Łokaczewskiego płacił podatki z 1 dymu (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 610–611).

[s. 32] Z abi[uraty] jmp. Heliasza Kozaryna z ma[jętności] Druczán jm. p. Michał Kozaryn dymu trzeć	1/3
Z teźże abi[uraty] jmp. Antoni Spirydowicz dymu trzeć	1/3
Z teźże abi[uraty] jmp. Wojciech Kozaryn dymu sześcina	1/6
Z teźże abi[uraty] jmp. Jan Kozaryn z m[ajętności] Druczán dymu sześcina	1/6
Z abi[uraty] jmp. Pawła Dunina Kunińskiego z ma[jętności] Kropiwna i przykupi Iwanowa i Tołkaczowa jmp. K[azi]m[ie]rz Kuniński, starosta jaźnieński dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. Daniela Klepackiego z m[ajętności] Doroszkowicz jmp. Jan Klepacki, komornik p[oło]cki czterć dymu	1/4 ¹²⁹
Z abi[uraty] jmp. Bazylego Kłodnickiego z m[ajętności] Hołowczyc Ozarkowszczyzny <i>ad praesens</i> jmp. Szaszkiwicz pół dymu i czterć	1/2 1/4
Z abi[uraty] jmp. Krzysztofa Kosarzewskiego z m[ajętności] Poddubia jmp. Jan Szczyt, podsędkowicz p[oło]cki dymów trzy	3
Z abi[uraty] jmp. Marcjana Koszki z m[ajętności] Rukszenicz i Świerzna jmp. Stefan Koszka pół dymu	1/2
Z abi[uraty] jmp. Michała Klukowskiego z m[ajętności] Żezlina jmp. Józef Butwiłowski czterć dymu	1/4
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Żezlina jmp. Aleksander Łaski dymu trzeć	1/3
Z abi[uraty] jmp. Kaspra Ciołka Komarowskiego [s] z m[ajętności] Niszczá jmp. Stanisław Jeśman dym jeden	1
Z teźże abi[uraty] z mająt[ności] Pohosta jmp. Szczyt, podsędkowicz połocki dym jeden	1
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Polzyna Swołny jmp. Andrzej Snarski dym jeden	1

¹²⁹ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 29 IX 1723 r. komornik połocki Jan Jaskołd Klepacki z majątności Doroszkowicz z abiuraty swego ojca Daniela Klepackiego a także panów Hrehorego Doroszkowskiego i Stefana Póujanowicza płacił podatki z pół dymu (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 610–611).

Z abi[uraty] jmp. Symona Korsaka z Rudnik jmp. Felicjan Korsak dym jeden	1
Latus dymów jedynaście pół, trzeci i czwierć	11½ ¹ / ₃ ¹ / ₄
[s. 33] Z abi[uraty] jmp. Dadziboga Korsaka z m[ajętności] Sokoliszcza pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Seweryna Korsaka z m[ajętności] Sokoliszcza jmp. Aleksander Korsak pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Józefa Koszki z majątności Uszaczy ichm. pp. Paweł i Stefan Koszkwowie jedna trzecina dymu	⅓
Z teźże abi[uraty] z części jmp. Jana Koszki jmp. Jan Żaba, starosta koszański trzeci dymu	⅓
Z abi[uraty] jmp. Aleksandra Koszki z m[ajętności] Łutowa jmp. Michał Krocha pół dymu	½
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Wirow Uszaczy ichm. pp. Jan i Mateusz Koszkwowie pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Andrzeja Korsaka, podstolego poł[ockieg]o ¹³⁰ z ma[ajętności] Wianuży jmp. Mikołaj Spinek, łowczy kijowski ¹³¹ dymów trzy	3
Z teźże abi[uraty] z ma[ajętności] Zarembkowa i Ulianowa jmp. Aleksander Korsak, podstoli p[ół]ocki dymów dwa	2
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Kubka jejmp. Andrzejowa Zarankowa, czesznikowa witebska ¹³² dym jeden	1
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Załosiemia jmp. Franciszek Oskirko, stolnik mozyrski dym jeden	1
Jmp. Leon Korsak z m[ajętności] Zarembkowa dym jeden	1

¹³⁰ Andrzej Korsak Bobynicki prawdopodobnie strażnik połocki 1698, podstolim był natomiast w latach 1699–1704.

¹³¹ Mikołaj Spinek (Szpinek), jako łowczy kijowski notowany był w latach 1723–1724, jako miecznik połocki 1733–1756.

¹³² Krystyna Łuskinówna, żona Andrzeja Zaranka Horbowskiego, cześnika mińskiego 1712–1723, który tytułował się cześnikiem witebskim 1718–1723.

Z abi[uraty] jmp. Jana Kunińskiego z m[ajętności] Wietrzyna jm. p. K[azi]m[ie]rz Kuniński, starosta jażnieński dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Władysława Korsaka z mająt[ności] Żurawna, Chrołowszczyzny, Bobynicz jmp. Adam Korsak dymów dwa	2
Z teźże abi[uraty] jmp. Bućko pół dymu	½
Latus dymów czternaście i sześćcina	14¼
[s. 34] Z abi[uraty] jmp. Jerzego Krzysztofowicza Korsaka z m[ajętności] Bobynicz jmp. Kazimierz Korsak trzeci dymu	⅓
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Rudnik jmp. Franciszek Aleksandrowicz Korsak trzeci dymu	⅓
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Cieleiszowa jmp. Władysław Tomaszewicz Korsak trzeci dymu	⅓
Z abi[uraty] jmp. Józefa Korsaka z m[ajętności] Starosiela jmp. Roman Lenkiewicz dymu czwierć	¼
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Starosiela jmp. Stanisław Korsak dymu czwierć	¼
Z abi[uraty] jmp. Jana Kuliszewskiego z mająt[ności] Głęboczna i Skomoroszkowa jmp. Jan Rodziewicz dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Piotra Koszki z m[ajętności] Uszacza Lipowca jmp. Mikołaj Koszka trzy czwierci dymu	¾
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Uszaczy jmp. Jan Żaba, starosta koszański pół dymu i czwierć	½ ¼
Z abi[uraty] jmp. Tomasza Kamionki z mająt[ności] Ćwiecina jmp. Jerzy Kamionka dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Korsaka z m[ajętności] Bołotnicy jmp. Jan Korsak, budowniczy p[oło]cki ¹³³ dym jeden	1
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Bobynicz jejmp. Krzysztofowa Żabina dym jeden	1

¹³³ Niechybnie to Jan Antoni Korsak Hołubicki, budowniczy połocki w latach 1698–1727, który spisał testament w 1725 r. nakazując pogrzeb w kościele oo. Karmelitów w Głębokiem (O. Hedemann, *Testamenty*, s. 35).

Z abi[uraty] jmp. Zachariasza Korsaka z mająt[ności] Rudnik jmp. Szczyt, czesznik WKSŁ dym jeden	1
Z abi[uraty] jejm. paniej Janowej Kublickiej z ma[jętności] Wieśnicka jmp. Waleryan Żaba, sta[rosta] biel[ski] dym jeden	1
Latus dymów dziewięć	9
[s. 35] Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Kublicz i części Stawrów jm. p. Ambroży Kublicki dymu trzec	$\frac{1}{3}$
Z abi[uraty] jejm. paniej Michałowej Kossarzewskiej z m[ajętności] Szypowa jmp. Paweł Snarski dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Kamionki z m[ajętności] Stowpca jmp. Leon Maximowicz czterć dymu	$\frac{1}{4}$
Z abi[uraty] jmp. Gabriela Koszki z Koszczynego Horodka jmp. Jan Koszka dymu czwieri trzy	$\frac{3}{4}$
Z teźże abi[uraty] z ma[jętności] Uszaczy Pietuchowszczyzny jmp. Jan Żaba, starosta koszański dym jeden	1
Z abi[uraty] ichm. pp. Piotra Koszki i Jana Kozaryna z m[ajętności] Uszaczy Uścia i Druczana jmp. Jan Kozakiewicz dym jeden	1 ¹³⁴
Z abi[uraty] jmp. Michała Konoplańskiego z m[ajętności] Naczy Ostrowszczyzny jmp. Michał Korsak, budowniczy połocki dym jeden	1
Z abi[uraty] jejm. paniej Michałowej Korsakowej Udzielskiej z m[ajętności] Udziała Bujalszczyzny i Jasa ichm. pp. Korsakowie Udzielscy dymów dziesięć	10
Z abi[uraty] jmp. Piotra Udzielskiego Korsaka, podczaszego poł[ockieg]o ¹³⁵ z m[ajętności] Udziała dymów trzy	3

¹³⁴ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 29 IX 1723 r. Jan Kozakiewicz, administrator uszacki z majątności Uścia Uszacza alias Druczana z obydwu abiurat złożonych w 1690 r. nie powinien płacić więcej „podatków Rzeczypospolitej jako tylo dym jeden” (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 593-v).

¹³⁵ Piotr (Michał Piotr) Korsak Udzielski † 1719, w 1690 r. był zapewne tylko podczaszym, natomiast podczaszym połockim notowany dopiero od 1693 r.

Z abi[uraty] jej. paniej Jerzynej Udzielskiej z m[ajętności] Udziąła i Jasa ichm. pp. Korsacy Udzielscy dymów cztery	4
Z teźże abi[uraty] z ma[jętności] Załużca jejmp. Piotrowa Wazgirdowa, czesznikowa trocka dymów dwa	2
Latus dymów dwadzieścia cztery i czwierz [s]	24 ¹ / ₃ ^a
[s. 36] Z abi[uraty] jmp. Michała Korsaka z m[ajętności] Bobynicz jmp. Felicjan Korsak dymu czwierz i ośmuszka	¼ ¹ / ₈
Z teźże abi[uraty] jmp. Teodor Makarski z m[ajętności] Mokrych Pozeń czwierz dymu	¼
Z teźże abi[uraty] jmp. Krzysztof Korsak, jmp. Piotr Lenkiewicz dymu czwierz	¼
Z teźże abi[uraty] jmp. Jan Murawski z m[ajętności] Osowszczyzny Bobynicz dymu ośmuszka	⅛
Z abi[uraty] jmp. Samuela Korsaka z m[ajętności] Żerczenicz jmp. Jan Korsak dym jeden	1
Z abi[uraty] jej. paniej Heliaszowej Kozarynowej z m[ajętności] Druczian Iwanowszczyzny jmp. Stanisław Kozaryn pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Michała Kozarzewskiego z ma[jętności] Wólca jmp. Jan Żaba, starosta koszański dym jeden	1
Z abi[uraty] jej. paniej Piotrowej Korsakowej z ma[jętności] Chwoszczowa jmp. Paweł Korsak, chorążyc smoleński ¹³⁶ dym jeden	1
Z teźże abi[uraty] jmp. Waleryan Żaba, starosta bielski z m[ajętności] Świadowa dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Tomasza Kublickiego z ma[jętności] Kublicz jmp. Michał Dunin Ślepś ^b pół dymu	½

^a W rękopisie wpisano błędnie 24¼, choć z podliczenia wynika, iż na s. 35 rękopisu suma wynosi 24¹/₃ dymu

^b W rękopisie: Slepśc

¹³⁶ Paweł Korsak był synem Karola Jana Korsaka Bobynickiego chorążego smoleńskiego w latach 1711–1724.

Z abi[uraty] jmp. Stefana Korsaka, kasztelanica poł[ockiego] ¹³⁷ z ma[jątności] Psui ichm. pp. Jan i Józef łowczy poł[ocki] ¹³⁸ , Korsacy dymów trzy	3
^a Ciż ichm. ze wsi Dziwników dym	1 ^a
Z teźże abi[uraty] z majątności Ostrowna jmp. Antoni Buynicki, podczaszy połocki ¹³⁹ dym jeden	1
Latus dymów dziesięć [s]	11 ^b
[s. 37] Z abi[uraty] jmp. Jana Kołby z m[ajątności] Doroszkowicz jmp. Antoniewicz dymu pół i czwierć	½¼
Z abi[uraty] jmp. Stanisława Korsaka, strażnika połockiego ¹⁴⁰ z m[ajątności] Dziernowicz i z domu w Dziśnie jmp. Aleksander Korsak, podstoli połocki dymów pięć	5
^c Z abi[uraty] jmp. Jana Kirkora z m[ajątności] Żmak jmp. Trojan Hłasko, horodniczy p[olo]cki dymów trzy	3
Z abi[uraty] jmp. Jerzego Konstego ^d z majątności Nizhołowa <i>ad praesens</i> jmp. Aleksander Hlebicki Józephowicz, starosta biedzki dymów sześć	6
Z abi[uraty] jejm. paniej Justyny Dorohostajskiej Olechnowiczówny Kozłowej ¹⁴¹ [ss] z m[ajątności] Jazna jmp. K[azi]m[ie]rz Kocieł, starosta markowski dymów piętnaście	15 ¹⁴²

^{a-a} Oznaczony wpis został dokonany inną ręką

^b Sumę dymów na s. 36 rękopisu poprawiono inną ręką na 11, pierwotnie bowiem z podliczenia wychodziło tylko 10 dymów

^c Na lewym marginesie obok tego wpisu inną ręką dopisano literę: H

^d Lekcja niepewna, może: Komtego lub Kantego?

¹³⁷ Stefan Jerzy Korsak Bobynicki syn Jana Kazimierza Korsaka Bobynickiego, kasztelana połockiego w latach 1660–1691.

¹³⁸ Józef Korsak Bobynicki † ok. 1730, kasztelan połocki, regent kancelarii skarbowej lit. 1721, łowczy połocki już 1723.

¹³⁹ Antoni Cyprian Nieściszko Buynicki † 1737, podczaszy połocki w latach 1713–1736, podstoli 1726.

¹⁴⁰ Stanisław Kazimierz Korsak Bobynicki † 1694, z tytułem strażnika połockiego już 1679.

¹⁴¹ Abiuratę z Jazna w lipcu 1690 r. złożyła zapewne Justyna z Olechnowiczów Kotłowa (Kociełowa), matka Kazimierza Kocieła (Kotła), starosty markowskiego w latach 1723–1736, która uzurpowała nazwisko Dorohostajskich, może z tytułu wspólnego pochodzenia z rodziną senatorską wymarłą w połowie XVII w. zarówno po mieczu, jak i po kądzieli.

Z abi[uraty] jmp. Wojciecha Kukiela z Dworca Gałaszewskiego jmp. Władysław Szewernowski dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Adama Krajewskiego [z] ma[jętności] Turowli ichm. pp. Piotr, Józef i Jan Delewalowie dymu ^a czwierci trzy	½¼ ^a
Z abi[uraty] jmp. Daniela Koszki z m[a]jętności] Uszaczy jmp. Jan Żaba, starosta koszański dym jeden	1
Z abi[uraty] jm. pana Jana Koszki z ma[jętności] Uszaczy ichm. pp. Bazyli, Leon i Piotr Koszkwie pół dymu	½
Z teźże abi[uraty] z ma[jętności] Uszaczy z części jmp. Marcjana Koszki jmp. Jan Żaba, star[osta] kosz[ąński] pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Stanisława Klukowskiego z ma[jętności] Orzechowna wielm. jmp. Szczyt, czesznik WKsL dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Bazylego Korsaka z ma[jętności] Starosiela jejmp. Romanowa Korsakowa dymów dwa	2
Latus dymów trzydzieście sześć [i] pół	36½
[s. 38] Z abi[uraty] jmp. Jana Krochi [s] z ma[jętności] Daniewa jmp. Władysław Świrszczewski pół dymu	½
Z teźże abi[uraty] z m[a]jętności] Sieliszcz Waśkowszczyzny jejm. pani Konstantynowa Kroszyna czterć dymu	¼
Z teźże abi[uraty] z mająt[ności] Żerczenicz jmp. Walerjan Żaba, star[osta] bielski czterć dymu	¼
Jmp. Jan Klepacki, kom[ornik] p[oło]cki z mająt[ności] Prychab, Zamszan i domu w Połocku dymu pół	½ ¹⁴³
Jmp. Aleksander Kościa z m[a]jętności] Kościnej Słobodki dymu czwierci trzy	¾

^{a-a} Fragment dopisany inną ręką

¹⁴² W październiku 1736 r. z opłatą poselszczyzny z 15 dymów w Jaźnie zalegała niezna-
na z imienia Kotłowa, starościna markowska niechybnie żona (wdowa?) Kazimierza Kocięła
(Kotła).

¹⁴³ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 29 IX 1723 r. komornik połocki
Jan Jaskołd Klepacki z majątności Prychaby, Zamszany i z dworu w Połocku płacił podatki z pół
dymu (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 610–611).

Z tejże abi[uraty] z m[ajętności] Kościanki alias Dołwego ichm. pp. Felicjan Plewaka i Antoni Borstkiewicz dymu czwierc	¼
Z abi[uraty] ichm. ks.ks. karmelitanów bosych Głębockich z ma[jętności] Świła ichm. pp. Korsacy, strażnikowiczowie połoccy ¹⁴⁴ dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Konopackiego z mająt[ności] Konopaczyzny Buławek jmp. Jan Szczyt, podsędkowicz połocki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Koleckiego, marszałka mozyrskiego ¹⁴⁵ z majątności Dubrowek jmp. Ezechiel Miszuna ^a dymów cztery	4
Latus dymów ośm i pół	8½
[s. 39]	L L Ł
Z abi[uraty] jmp. Karola Lisowskiego z majątności Zahlinnik jmp. Gabryel Lipski dym jeden	1
Z tejże abi[uraty] z ma[jętności] Bolina ^b i Zahlinnik jmp. Aleksander Lisowski dym jeden	1
Z tejże abi[uraty] z tegoż Bolina i Zahlinnik jmp. Michał Lisowski, podstoli piński ¹⁴⁶ dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Lenkiewicza z mająt[ności] Uszaczy jmp. Jan Oskirka [s] dymu trzec	⅓
Z tejże abi[uraty] jejmp. Aleksandrowa Żyżniewska z ma[jętności] Uszaczy Zamosza dymu trzec	⅓
Z tejże abi[uraty] z ma[jętności] Uszaczy Zamosza jmp. Jan Żaba, star[osta] kosz[ański] dymu trzec	⅓
Z abi[uraty] jmp. Jana Leśniewskiego z mająt[ności] Ula Nieposzcza jmp. Jan Żaba, star[osta] kosz[ański] dym jeden	1

^a Lekcja niepewna, może: Missuna

^b W rękopisie: Bołyna

¹⁴⁴ Zapewne synowie Stanisława Kazimierza Korsaka Bobynickiego strażnika połockiego w latach 1679–1694.

¹⁴⁵ Właściwie Jan Karol Kołęcki † 25 IX 1691, podkomorzy parnawski już 1660, marszałek mozyrski 1663.

¹⁴⁶ Michał Lisowski, podstoli piński 1708–1723.

Z abi[uraty] jmp. Zachariasza Leśniewskiego z m[ajętności] Hrybow Oszytkow jmp. Stanisław Leśniewski pół dymu	½	
Z abi[uraty] jmp. Samuela Lenkiewicza z maj[ętności] Bezdzedowicz Paplińszczyzny jmp. Karol Obrompalski dym jeden	1	
Z abi[uraty] jmp. Józefa Lewoszkiewicza z m[ajętności] Orzechniewicz Podjazienia jmp. Maciej Lewoszkiewicz dymu pół	½	
Z teźże abi[uraty] jmp. Tomasz Ostrowski z m[ajętności] Podjazienia Orzechniewicz pół dymu	½	
Latus dymów siedm i pół	7½	
[s. 40] Z abi[uraty] jmp. Benedykta Łuszczyka, wojskiego poł[ockiego] ¹⁴⁷ z maj[ętności] Trojdziewicz jmp. Franciszek Rypiński, budowniczy p[óło]cki dym jeden		1
Z teźże abi[uraty] z maj[ętności] Zastarzynia jmp. Michał Łuszczyk, star[osta] dwor[zycki] dym jeden	1	
Z abi[uraty] jmp. Władysława Łossowskiego z ma[jętności] Kozłowa jmp. Krzysztof Łossowski dym jeden	1	
Z abi[uraty] jmp. Romana Łaskiego z m[ajętności] Kościanki jmp. Aleksander Kościa dym jeden	1	
Z abi[uraty] jmp. Michała Łossowskiego z m[ajętności] Szostowa <i>ad praesens</i> jmp. Trojan Łossowski, stolnik rzeczycki ¹⁴⁸ dymów dwa	2	
Z abi[uraty] jmp. Krzysztofa Łossowskiego, podczaszego smoleńskiego ¹⁴⁹ z majęt[ności] Pupowicz jmp. Trojan Łossowski, stolnik rzeczycki dymów pięć	5	
^a Z teźże abi[uraty] z maj[ętności] Borkowicz jmp. Trojan Hłasko, hor[odniczy?] p[óło]cki dym jeden	1	

^a Na lewym marginesie obok tego wpisu inną ręką dopisano literę: H

¹⁴⁷ Benedykt Bogusław Łuszczyk † 2 II 1707, wojski połocki od 1688.

¹⁴⁸ Trojan Łossowski (Łosowski) † 1741, stolnik rzeczycki 1710–1741, ponadto występował zamiennie z tytułami stolnika smoleńskiego 1712–1729 i podczaszego połockiego od 1718.

¹⁴⁹ Krzysztof Łossowski † a. 1701, podczaszcy smoleński 1682–1697, oraz zamiennie podczaszcy połocki 1689–1690.

Z abi[uraty] jmp. Piotra Łukomskiego z m[ajętności] Korajewicz jmp. Rahoza dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Łukasza Łagodnego z m[ajętności] Arciejkowicz jmp. Ignacy Klepacki czwierć dymu	¼
Z abi[uraty] jmp. Stefana Zaronowskiego Łuskiny z m[ajętności] Psowa jmp. Józef Łuskina, horodniczy witebski ¹⁵⁰ dymów dwa	2
Z teźże abi[uraty] jmp. Jerzy Łuskina, łowczy witebski ¹⁵¹ z m[ajętności] Psowa dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. Michała Łuskiny z mająt[ności] Psowa ciż ichm. pp. Józef stryj i Jerzy synowiec, Łuskinowie dymów dwa	2
Latus dymów dziewiętnaście i czwierć	19¼
[s. 41] Z abi[uraty] jmp. Samuela Łyskowskiego z majątności Motyryna ichm. pp. S[z]ymon i Franciszek Czerniewscy dymów trzy	3
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Łodziaty, strażnika poł[ockieg]o ¹⁵² z ma[jętności] Kononowszczyzny, Białego Daniewa, Jurkowszczyzny, Dokuciewa ichm. pp. Bohdan stryj, strażnik nowogródzki ¹⁵³ i Jozafat synowiec, Łodziatowie dym jeden	1
Z teźże abi[uraty] z mająt[ności] Wietrzyna Bykowszczyzny jmp. Mikołaj Szpinek, łowczy kijowski dymów trzy	3
Z abi[uraty] jmp. Teodora Łoweyki z majątności Hrybow Mazniewszczyzny jmp. Michał Rypiński, podcz[aszy] p[oło]cki ¹⁵⁴ pół dymu	½

¹⁵⁰ Józef Zaronowski Łuskina † ok. 1736, podczaszy witebski 1697, horodniczy 1710, wojski 1729 (nie utrzymał się).

¹⁵¹ Jerzy Zaronowski Łuskina † po 1768, w 1723 zapewne tylko łowczyc, następnie podstoli witebski 1726, podczaszy 1729, wojski 1752.

¹⁵² Kazimierz Łodziata † a. XII 1705, strażnik połocki 1677– a. 1705, także stolnik 1690.

¹⁵³ Tytuł strażnika nowogródzkiego Bohdana Łodziaty wątpliwy, gdyż jego ojciec Kazimierz był strażnikiem połockim, natomiast urzędy nowogródzkie sprawowali w tym czasie inni Łodziatowie.

¹⁵⁴ Michał Rypiński, podczaszy połocki 1702–1723.

Z abi[uraty] jmp. Wojciecha Łoweyki z majątności Babiczowa ichm. pp. Jerzy Łoweyko i Jan Rzeszewski czwierć dymu	¼
Z teje abi[uraty] z Babiczowa jmp. Jan Hłasko, wojski inflanski ¹⁵⁵ [s], jmp. Michał Krocha czwierć dymu	¼
Z abi[uraty] ichm. pp. Stefana i Jana Łabuciov ^a z majątności Oboli jm. pan Antoni Bućko dym jeden	1
^b Z abi[uraty] jmp. Mikołaja Łoweyki z m[ajątności] Kułosznik i Nicholek jejmp. Felicjanowa Hłaskowa dym jeden	1 ^b
Z abi[uraty] jmp. Gabriela Łapa z majątności Nieszczordy Sarakwaszyna jmp. Jerzy Wierzbicki pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Pawła Łukomskiego z m[ajątności] Bielejowszczyzny ichm. pp. Jerzy Łukomski i Chryzostom Chojecki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Łakisa z m[ajątności] Łokaczewszczyzny ichm. pp. Łakisowie pół dymu	½
Latus dymów dwanaście	12
[s. 42] Z abi[uraty] jejm. paniej Łośnińskiej ^c [s] z m[ajątności] Orzechowna wielm. jmp. Józef Szczyt, czesznik WKsL dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Samuela Łokaczewskiego jmp. Jan Klepacki, komornik połocki dymu pół	½ ¹⁵⁶

^a Lekcja niepewna, może: Łabunow?

^{b-b} Wpis wykreślono z adnotacją „omyłka” zapewne już po sporządzeniu taryfy, gdyż wykazany dym uwzględniony został w podsumowaniu

^c Lekcja niepewna, może: Łamińskiej?

¹⁵⁵ Jan Hłasko, wojski inflancki 1721–1723.

¹⁵⁶ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 29 IX 1723 r. komornik połocki Jan Jaskołd Klepacki z majątności Jazna z abiuraty panów Hieronima Korsaka i Samuela Łokaczewskiego płacił podatki z 1 dymu (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 610–611).

M M M

- Z abi[uraty] jmp. Marcjana Missuny, podstolego ziemi łukowskiej¹⁵⁷
z ma[jętności] Psui Bobrowszczyzny jejmp. Janowa Kirkorowa,
czesznikowa mściławska¹⁵⁸ dymów ośm 8¹⁵⁹
- Z teźże abi[uraty] z majątn[ości] Świła jmp. Józef Missuna, podstoli
ziemi łukowskiej¹⁶⁰ dymów siedm 7
- Z abi[uraty] jmp. Zachariasza Miłaszewicza¹⁶¹ z ma[jętności] Istu
jmp. Jakub Rypiński, wojski smoleński¹⁶² inkludując dwór
w Dziśnie dymów pięć 5¹⁶³
- Z teźże abi[uraty] z tegoż Istu jmp. Jan Ciapiński dymów dwa 2
- Z teźże abi[uraty] części tej majątności jmp. Michał Weytko
dymów dwa 2
- Z abi[uraty] jmp. Michała Makowieckiego, wojskiego
starod[ubowskiego]¹⁶⁴ z m[ajątności] Poulla jmp. Stanisław
Siellawa¹⁶⁵ dymów siedm 7
- Z abi[uraty] jmp. Gabriela Medunieckiego z mająt[ności] Ziabek
dymów trzy 3
- Z teźże abi[uraty] z majątności Ciechomicz jmp. Jan Gabrielewicz
Meduniecki dymów cztery 4

¹⁵⁷ Marcjan Marcin Missuna (Miszuna) † a. 1707, podstoli ziemi łukowskiej już 1686 i co najmniej do 1690.

¹⁵⁸ Zapewne Petronela Korsakówna, wdowa po Janie Kazimierzu Kirkorze, cześniku mściławskim w latach 1686–1709, wzmiankowana jako żyjąca jeszcze w 1715 r.

¹⁵⁹ W 1736 z opłatą poselszczyzny również z 8 dymów w Psui Bobrowszczyźnie zalegał Florian Rahoza.

¹⁶⁰ Józef Missuna † po 1736, podstoli płocki już 1701. Informacja, iż był podstolim łukowskim w 1723 r. zapewne błędna.

¹⁶¹ Zachariasz Kazimierz Krasny Miłaszewicz, podczaszy smoleński już 1666–1701.

¹⁶² Jakub Rypiński, wojski smoleński 1723–1729.

¹⁶³ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 29 IX 1723 r. wojski smoleński Jakub Rypiński ze swojej części majątności Ist inkludując część tych dóbr, którą dzierżawił Michał Weytko płacił podatki z 7 dymów (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 597-v).

¹⁶⁴ Michał Stanisław Jurand Makowiecki † 1706, wojski starodubowski 1673–1706.

¹⁶⁵ Stanisław Siellawa (Sielawa), notowany z tytułem skarbnika smoleńskiego w latach 1721–1739. Tenże w 1736 r. jako strażnik smoleński zalegał z opłatą poselszczyzny również z 7 dymów w Poullu.

Z tejże abi[uraty] z mają[ętności] Jabłońca jmp. Tomasz Hłasko, strażnik smoleński ¹⁶⁶ dym jeden	1
Latus dymów czterdzieście [s] i pół	40½
[s. 43] Z tejże abi[uraty] z m[ajętności] Kasperowej Góry od Jabłońca jmp. Dominik Meduniecki pół dymu	½
Z tejże abi[uraty] z m[ajętności] Jabłońca jmp. Jan Gabrielewicz Meduniecki pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Jerzego Mackiewicza z m[ajętności] Sudziłowicz jmp. Michał Mackiewicz dymu trzy czwierci	¾
Z abi[uraty] jejm. paniej Konstantynowej Medunieckiej z maj[ętności] Zaborza ichm. pp. Swołyńscy dym jeden	1
Z tejże abi[uraty] z mają[ętności] Ziabek jmp. Gabriel Meduniecki, stolnik smoleński ¹⁶⁷ dymów półtora	1 ½
Z tejże abi[uraty] z maj[ętności] Tomsina jmp. Józef Meduniecki dym jeden	1
Z tejże abi[uraty] z m[ajętności] Ziabek z części jmp. K[azi]m[ie]rza Medunieckiego jmp. Jan H[i]eronimowicz Meduniecki pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Samuela Mościckiego z m[ajętności] Poludowicz jmp. Jan Mościcki pół dymu i czwierć	½¼
Z abi[uraty] jmp. Jana Milkowskiego z mają[ętności] Szapczyzna jmp. Samuel Reutt dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Samuela Mokrzeckiego z mają[ętności] Niesina z młynu i karczmy jmp. Mikołaj Rypiński, strażnik czernihowski ¹⁶⁸ dymów pięć	5
Z tejże abi[uraty] z m[ajętności] Zalesia i Czernosowa ichm. pp. S[z]ymon i Franciszek Czerniewscy dymów dwa	2

¹⁶⁶ Tomasz Hłasko, zapewne tylko strażnikowicz, gdyż brak go w publikowanym wykazie urzędników smoleńskich.

¹⁶⁷ Gabriel Meduniecki, stolnik smoleński 1709–1723.

¹⁶⁸ Mikołaj Rypiński, strażnik czernihowski 1714–1724.

Jmp. Filip Możeyko z ma[jętności] Moszny dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Leona Mackiewicza z mająt[ności] Kuźmina jmp. Jan Żaba, star[osta] kosz[ański] dym jeden	1
Latus dymów szesnaście [i] pół	16½
[s. 44] Z abi[uraty] jmp. Andrzeja Machcińskiego z mająt[ności] Pleskowszczyzny jm. pan Karol Machciński pół dymu	½
Z tejże abi[uraty] z m[ajętności] Pohosta Rakusińskiego jmp. Jan Szczyt, podsędkowicz p[oło]cki pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Tomasza Mogilnickiego z m[ajętności] Prosołkowicz, Bujanowszczyzny, Połudowicz, Szkielow alias Naczy Maslikowa, Ostrowszczyzny, Tołścikowszczyzny <i>cum attinentiis</i> jmp. Wincenty Rypiński ¹⁶⁹ dymów dwa	2
^a Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Morawskiego z majątności Noszczenicz ^b jmp. Trojan Hłasko, horod[niczny]c [s] p[oło]cki dym jeden	1
^a Tenże jmp. horodniczy p[oło]cki z abi[uraty] jmp. Mikołaja Morego z mająt[ności] Stajek dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. H[i]eronima Medunieckiego z Ciechomicz jmp. Józef Gabrielewicz Meduniecki półtrzecia dyma	2½
Z tejże abi[uraty] z majątności Ziabek jmp. Jan H[i]eronimowicz Meduniecki dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. Filona Mościckiego z mająt[ności] Rukszenicz Osinowki jmp. Michał Delewała pół dymu i czwierć	½ ¼
Z abi[uraty] jmp. Romana Maximowicza z maj[ętności] Awdoszkiewicz jmp. Jerzy Maximowicz dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Mienickiego z ma[jętności] Sielihor jmp. Stanisław Mienicki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Miłaszewicza z m[ajętności] Przypiesza jmp. Jan Szczyt, podsędkowicz połocki dym jeden	1

^a Na prawym marginesie obok dwóch kolejnych wpisów inną ręką dopisano literę: H

^b Lekcja niepewna; nazwę tych dóbr można odczytać też jako: Noszczewicze

¹⁶⁹ Wincenty Rypiński był w 1723 r. tenentariuszem Prychab i Czemiesoy.

Z abi[uraty] jejm. paniej Katarzyny Korsakówny Udzielskiej Miecznikowskiej z m[ajętności] Udziała Cimonowszczyzny ichm. pp. Korsacy Udzielscy dym jeden	1
Latus dymów czternaście i czwierć	14¼
[s. 45] Z abi[uraty] jmp. Dmitra Mienickiego z m[ajętności] Mienicy jmp. Jozafat Siellawa, oboźny połocki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Pawłowicza Mienickiego z m[ajętności] Bliźnicy jmp. Jerzy Mienicki z ucze[ś]nikami dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jerzego Maximowicza z mają[ę]tności Stowpca jmp. Leon Maximowicz czwierć dymu	¼
N N N	
Z abi[uraty] jmp. Jana Newelskiego z majątności Jassa, Sieredziej, Huskina jmp. Aleksander Newelski dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Floriana Nowoszyńskiego z majątności Swołny Kochanowicz jmp. Aleksander Rudomina, czesznik brasławski ¹⁷⁰ dymów ^a cztery ^a	4
Z teźże abi[uraty] z majątności Trojdziewicz jmp. Jozafat Hłasko, chorąży JKM dymu pół	½ ¹⁷¹
Z teźże abi[uraty] ze wsi Dołhego jmp. Paweł Snarski dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Andrzeja Nagurskiego z ma[ajętności] Zienkowszczyzny ichm. pp. Paweł, Bazyli i Aleksander Domżowie dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Nartowskiego z m[ajętności] Hrybow Bołotnicy jmp. Michał Kuczyński czwierć dymu	¼
Latus dymów dziesięć	10

^{a-a} Słowo dopisane inną ręką

¹⁷⁰ Aleksander Rudomina Dusiacki, zapewne tylko cześnikowicz, gdyż cześnikiem brasławskim w latach 1703–1720/1721 był Michał (Michał Hieronim) Rudomina Dusiacki.

¹⁷¹ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 9 X 1723 r. chorąży JKM Jozafat Hłasko z majątności Trojdziewicze płacił podatki z półtora dymu (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 609-v).

[s. 46] Z tejże abi[uraty] z majątności Hrybow Bołotnicy j[ej]m. p. Janowa Nartowska czwierć dymu	¼
Z abi[uraty] jmp. Michała Nowickiego z mająt[ności] Wołyńca jmp. Trojan Nowicki pół dymu	½
Z tejże abi[uraty] z majątności Kisielowa jmp. Jan Szczytt, podsęd[kowicz] p[oło]cki dymu pół	½
Z abi[uraty] jm. pana Stefana Newelskiego z mająt[ności] Zalesia ichm. pp. Jerzy i Franciszek Newelscy dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. Andrzeja Nawlickiego z mająt[ności] Wołcza Uszacza jmp. Marcyan Nawlicki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Stefana Nowickiego z m[ajątności] Krupnicy jmp. Konstanty Nowicki dymu trzy czwerci	¾
Z abi[uraty] jejm. paniej Michałowej Narbutowej z ma[ajątności] Kamienia Wielkiego, młynu i karczmy jmp. Józef Pakosz, starosta koziański ¹⁷² dymów trzy	3

O O O

Z abi[uraty] wielm. jmp. Marcjana z Kozielska Ogińskiego, województwa p[ołoc]kiego ¹⁷³ <i>ad praesens</i> jw. jmp. Ogiński w[ojewo]da trocki ¹⁷⁴ z Bieszenkowicz, Czołnynek, Sośnina, Krzywina z młynami, karczmami i popami dymów pięćdziesiąt pięć	55
Z tejże abi[uraty] z dóbr lennych Niewiedra, Dołosca i Obeli jmp. Damian Rodziewicz dymów dwadzieścia pięć	25
Latus dymów ośmdziesiąt ośm	88

¹⁷² Józef Jan Pakosz z Uliaszewicz, starosta koziański (pow. brasławski), stolnik połocki 1723–1747.

¹⁷³ Marcjan Antoni Ogiński † 1703, wojewódzic połocki w 1690, kasztelan mściślawski w 1703.

¹⁷⁴ Kazimierz Dominik Ogiński † 10 X 1773, wojewoda trocki w latach 1710–1730, wileński od 1730, brat Marcjana Antoniego.

[s. 47] Z abiuraty jmp. Michała Ogińskiego, podkomorzego brasławskiego ¹⁷⁵ z majątności Mohilna jmp. Jan Ogiński ¹⁷⁶ dymów trzystaście	13
Z teźże abiuraty z majątności Kołpina <i>ad praesens</i> jmp. Trojan Łossowski, stolnik rzeczycki dymów siedm	7
Z abiuraty jmp. Teofila Oleńskiego, podkomorzego wołkowyskiego ¹⁷⁷ z majątności Wilkonowszczyzny jmp. Antoni Korsak, podkomorzyc nowogródzki ¹⁷⁸ dymów ośm	8
Z abi[uraty] jejm. paniej Marianny Reutówny Krzysztofowej Ochockiej z majątności Rukszenicz jmp. Stefan Bociarski pół dymu	½
Z teźże abi[uraty] z majątności Świerzna jmp. Stefan Koszka pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Jana Onikiewicza z m[ajątności] Sannik jmp. Jerzy Ciapiński, czesznik czernihowski ¹⁷⁹ dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Stefana Ochockiego z m[ajątności] Rukszenicz jejmp. Romanowa Supiczyna [s], wojska połocka ¹⁸⁰ dym jeden	1
Z abi[uraty] jejmp. Heleny Ogrodzińskiej z majątności Bohuszewicz jmp. Bogusław Nornicki dymów trzy	3
Z abi[uraty] jmp. Adama Oymuciańskiego z mająt[ności] Sudziłowicz jmp. Krzysztof Busz pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Piotra Oskirki [s], łowczego poł[ockieg]o ¹⁸¹ z ma[jątności] Naczy Bratoszyna jmp. Jan Koziół, łowczy oszmiański dym jeden	1

¹⁷⁵ Michał Kazimierz Ogiński † po 1702, nie jest znany jako podkomorzy brasławski, w 1702 występował bez tytułu.

¹⁷⁶ Jan Antoni Ogiński † po 1725, starosta puński i jaśwoński, syn Michała Kazimierza w 1708 r. istotnie nazywał matkę Teresę z Samsonów Podbereskich podkomorzyną brasławską.

¹⁷⁷ Teofil Oleński (Olędzki) † 1708, chorąży wołkowyski 1670, podkomorzy 1677, marszałek 1694.

¹⁷⁸ Antoni Sowicz Korsak (1684– po 1737), starosta milnicki, syn Aleksandra Michała, podkomorzego nowogródzkiego w latach 1684–1686.

¹⁷⁹ Jerzy Ciapiński, cześnik czernihowski już 1714, zapewne to on po długiej obłożnej chorobie spisał testament dopiero w 1736 r. (O. Hedemann, *Testamenty*, s. 35).

¹⁸⁰ Chodzi zapewne o Annę Kostrowicką (w źródle błędnie Supiczynę), wdowę po Romanie Szyszcze, wojskim połockim notowanym z tym tytułem w latach 1690–1698.

¹⁸¹ Właściciel Piotr Kazimierz Oskierko (Oskierka) † 1698, łowczy połocki w latach 1673–1698.

Z teŝże abi[uraty] z ma[jętności] Uszaczy Zienkowszczyzny jmp. Andrzej Szewerdykowicz Kowalewski dym [jeden]	1
Latus dymów trzydzieście sześć i pół	36½
[s. 48] Z teŝże abi[uraty] z ma[jętności] Udrai jmp. Franciszek Oskirko, stolnik mozyrski dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Bogusława Obrompalskiego z ma[jętności] Bezdziedowicz jmp. Karol Obrompalski dym [jeden]	1
Tenŝe jm. z abi[uraty] jmp. Andrzeja Obrompalskiego z ma[jętności] Borzdziłowicz Zaborza z placów z Połocku i w Dziŝnie dym jeden	1
Z teŝże abi[uraty] z tychŝe dóbr Borzdziłowicz Zaborza i placów w Połocku i w Dziŝnie jmp. Antoni Obrompalski dym jeden	1
Z teŝże abi[uraty] z majątności Biedrzycy Naczy jmp. Bazyli Rypiński, czesznik połocki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Ostrowskiego z mająt[ności] Horkich Lubicz jw. jmp. wojewoda trocki ¹⁸² dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Tomasza Ostroucha z ma[jętności] Zamosza jmp. Rudnicki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Samuela Ostroucha z majątności Źezlina ^a ichm. pp. Wincenty i Piotr Ostrouchowie dymu pół	½
Z teŝże abiuraty jmp. Józef Butwiłowski dymu czterć	¼
Z abi[uraty] jmp. Andriana Orzechowińskiego z majątności Utuhi ichm. ks.ks. dominikani zabielscy dymów dwa	2
Z teŝże abi[uraty] z m[a]jętności] Mniuty jejmp. Kirkorowa, czesznikowa mściławska ¹⁸³ dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. Stanisława Olechnowicza z ma[jętności] Uszaczy Wółcza jmp. Jan Rypiński, krajczy p[oło]cki pół [dymu]	½

^a W rękopisie: Źezlyna

¹⁸² Kazimierz Dominik Ogiński.

¹⁸³ Zapewne Petronela Korsakówna Janowa Kazimierzowa Kirkorowa, cześnikowa mściławska w 1723.

Z teźże abi[uraty] jmp. Bazyli Cielica ^a z teźże ma[jętności]	
Wółcza Uszaczy pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Mikołaja Ostrowskiego z ma[jętności] Horkich	
Lubicz jmp. Michał Ostrowski pół dymu	½
Latus dymów trzynaście i czwierć	13¼
[s. 49] Z abi[uraty] jmp. Jakuba Ososki z m[ajętności] Poddzisia	
Jazienicy ichm. pp. Ososkowie dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Łukasza Ostrowskiego z m[ajętności]	
Opałkowszczyzny Orzechniewicz jmp. S[z]ymon Ostrowski	
dym jeden	1
^b Z abi[uraty] jmp. Jana Ososki z m[ajętności] Staszulewa	
jmp. Trojan Hłasko, horod[niczy]c [s] p[oło]cki pół dymu	½
Z teźże abi[uraty] z majętności Hołysowszczyzny ichm. pp. Heliasz	
i Antoni H[ł]askowie pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Andrzeja Ostrowskiego z ma[jętności] Orzechniewicz	
jmp. Józef Stołyhwa pół dymu	½
Z teźże abi[uraty] jmp. Piotr Andrzejewicz Ostrowski z m[ajętności]	
Orzechniewicz dymu pół	½
Z abi[uraty] jejm. paniej Stefanowej Ostrouchowej z m[ajętności]	
Żezlina ^c jmp. Stefan Ostrouch dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Ormieyskiego z m[ajętności] Ormieja jmp.	
Stefan Ormieyski pół dymu	½
Tenże jm. z abi[uraty] jmp. Jana Salamonowicza z m[ajętności]	
Ostrowna pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Tomasza Ostrowskiego z m[ajętności] Horkich	
Lubicz jmp. Maciej Ostrowski dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Aleksandra Ostrowskiego z m[ajętności] Jurkowa	
i Ulianowa jmp. Szypilo dym jeden	1
Latus dymów osiem	8

^a W rękopisie: Cielyca

^b Na marginesie obok tego wpisu inną ręką dopisano literę: H

^c W rękopisie: Żezlyna

- Z abi[uraty] jmp. Antoniego Poźniaka, czesznika oszmiańskiego¹⁸⁴
z ma[jętności] Zaworonia, Hawryłowa, Ostrowna i placu
w mieście w Siebieżu jmp. Trojan Łossowski, stolnik
rzeczycki dymów dziesięć 10
- Z abi[uraty] jmp. Jerzego Porzeckiego, łowczego lidzkiego¹⁸⁵
z ma[jętności] Bajowa i Wierebiejewa jmp. Antoni Porzecki,
podstoli starodubowski¹⁸⁶ dymów pięć 5¹⁸⁷
- Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Wieśnicka jmp. Walerian Żaba,
star[osta] bielski dymów dwa 2
- Z abi[uraty] jmp. Krzysztofa Piotrowicza z m[ajętności] Kublicz jmp.
Mikołaj Świrszczewski i jmp. Dominik Piotrowicz
z Słobodki pół dymu ½
- Z abi[uraty] jmp. Andrzeja Pohoskiego z mająt[ności] Pohosta
Ososkowszczyzny jmp. Łukasz Pohoski dym jeden 1
- Z abi[uraty] jmp. Konstantego Piotucha z ma[jętności] Nizhołowa
jmp. Aleksander Hlebicki Józefowicz, star[osta] biedzki
dymów sześć 6
- Z abi[uraty] jmp. Władysława Piotrowicza z m[ajętności] Kublicz
Bielakowszczyzny jmp. Karol Baykowski pół dymu ½
- Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Kublicz jm. ks. Pietuch, pleban
kublicki pół dymu ½
- Z abi[uraty] jmp. Aleksandra Pohoskiego z mająt[ności] Pohosta
Masłowszczyzny jmp. Bazylu Pohoski dym jeden 1

¹⁸⁴ Antoni Franciszek Poźniak, cześnik oszmiański 1685–1703, stolnik 1703–1708.

¹⁸⁵ Jerzy Jan Porzecki † ok. 1697/1698, łowczy lidzki już 1677.

¹⁸⁶ Antoni Tadeusz Porzecki, podstoli starodubowski notowany tylko w 1723.

¹⁸⁷ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 18 IX 1723 r. podstoli starodubowski Antoni Tadeusz Porzecki z majątności Bajowa alias Werebijowa, leżącej w trakcie newelskim, płacił podatki z dymów 6. Dobra lenne Bajowo i Szechowo w województwie połockim nadał przywilejem z 21 I 1686 Jan III Sobieski za zasługi wojskowe łowczemu lidzkiemu Jerzemu Porzeckiemu, natomiast August III potwierdził ich posiadanie jego synowi Antoniemu przywilejem wystawionym w Warszawie 6 I 1723 r. (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 605-v, 618–619v).

Z abi[uraty] jmp. Sebastiana Przysieckiego, skarbnika trockiego ¹⁸⁸ z m[ajętności] Babcza, Zielek i Borsukow jmp. Bernard Przysiecki, sędzic z[iem]ski p[oło]cki ¹⁸⁹ dymów sześć	6
Latus dymów trzydzieści dwa i pół	32½
[s. 51] Z tejsze abi[uraty] z mająt[ności] Rakusina jmp. Jan Szczyt, podsęd[kowicz] p[oło]cki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Benedykta Ignacego Przysieckiego, podstolego połockiego ¹⁹⁰ z majątności Pleskunowa i Chrołkowicz jmp. Przysiecki, starościc orlejski ¹⁹¹ dymów dziesięć	10
Z tejsze abi[uraty] z majątności Pleskunowa i Puhaczów jmp. Ignacy Radziwanowski dymów cztery	4
Z abi[uraty] jmp. Samuela Przysieckiego, podsędka poł[ockiego] ¹⁹² z mająt[ności] Strzyżewa jmp. Jakub Przysiecki, sędzic p[oło]cki ¹⁹³ dym jeden	1
Z tejsze abi[uraty] z mająt[ności] Rosony jmp. Trojan Hłasko, horod[niczy]c [s] p[oło]cki dym jeden	1
Z tejsze abi[uraty] z mająt[ności] miasteczka połowy Uły j.o. ks[ia]żę jm. Mężyk ¹⁹⁴ , feltmarszałek wojsk Najaś[niejszego] Cara JM dymów ośm	8 ¹⁹⁵
Z abi[uraty] jmp. Jana Piotucha z Puciłkowicz jmp. Stefan Żuk dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Trojana Paplińskiego z majątności Bobynicz i Uchwiszcza ichm. pp. Karol Obrompalski, Karol Baykowski i K[azi]m[ie]rz Szołucha dymów trzy	3

¹⁸⁸ Sebastian Przysiecki, skarbnik trocki już 1700–1719.

¹⁸⁹ Bernard Przysiecki, sędzic ziemski połocki w 1723, był synem Samuela Kazimierza.

¹⁹⁰ Benedykt Ignacy Przysiecki † 1697, podstoli połocki od ok. 1670.

¹⁹¹ Przysiecki, starościc orlejski, zapewne był synem Michała Przysieckiego † po 1703, podstolica połockiego i starosty orlejskiego.

¹⁹² Samuel Kazimierz Przysiecki † 1721/22, skarbnik trocki a. 1684, podsędek połocki 1684, sędzia ziemski 1697.

¹⁹³ Jakub Przysiecki sędzic połocki w 1723 r., był synem Samuela Kazimierza.

¹⁹⁴ Właściwie Aleksander Daniłowicz Mienszykow.

¹⁹⁵ W 1736 r. nie opłacono poselszczyzny z tej majątności z dymów 10.

Z abi[uraty] jej. paniej Hrehorowej Pylińskiej z mają[tności] Berezyńca i Sołońca jmp. Jozafat Pyliński pół dymu	½
Z te[że] abi[uraty] jm. pan Piotr Oskirko pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Piotrowicza z mają[ętności] Suszyzna jmp. Jan Piotrowicz, mostowniczy orszański ¹⁹⁶ dymów dwa	2
Z te[że] abi[uraty] z mają[ętności] Kublicz Prudzin jmp. Jozafat Siellawa, obożny połocki dym jeden	1
Latus dymów trzydzieście trzy	33
[s. 52] Z te[że] abi[uraty] z mają[ętności] Wieśnicka jmp. Walerian Żaba, star[osta] bielski dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Pczyckiego z mają[ętności] Zamszan jmp. Aleksander Korsak, podstoli p[ół]ocki pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Jozafata Szepelewicza Pczyckiego z mają[ętności] Zamszan jmp. Stanisław Pczycki pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Floriana Podbi[ę]ty ¹⁹⁷ z mają[ętności] Mniuty, Sielca, Plisy z karcz[ę]m[ia] i mł[ynem] jmp. Józef Dobrogost Podbi[ę]ta, star[osta] linowski ¹⁹⁸ dymów dwadzie[śc]ia	20
Z abi[uraty] jmp. Jana Poradni z mają[ętności] Hołowczyc Janowszczyzny jmp. Aleksander Poradnia, strukczaszy p[ół]ocki ¹⁹⁹ dym jeden	1
Z abi[uraty] wielm. jej. paniej Pacowej, chor[ę]zynej nadwornej WKsL ²⁰⁰ z mają[ętności] Dolec jw. jm. pan Michał Pac, kasztelan p[ół]ocki ²⁰¹ dymów pięć	5

¹⁹⁶ Jan z Fursa Piotrowicz † ok. 1730, mostowniczy orszański 1713.

¹⁹⁷ Florian Podbi[ę]ta spisał testament w 1694 r. (O. Hedemann, *Testamenty*, s. 35).

¹⁹⁸ Józef Dobrogost Podbi[ę]ta, starosta linowski, sędzia grodzki połocki w latach 1726–1743.

¹⁹⁹ Aleksander Poradnia, strukczaszy połocki notowany tylko w 1723.

²⁰⁰ Aleksandra z Lisowskich Pacowa † po 1689, żona Konstantego Władysława, chor[ę]żego nadwornego lit. w latach 1658–1686, matka Michała Kazimierza Paca, kasztelana połockiego.

²⁰¹ Michał Kazimierz Pac † 1724, kasztelan połocki od 1697.

Z teże abiuraty z majątności Domżerzycz wielm. jmp. Krzysztof Pac, pisarz WKsL, starosta kowieński ²⁰² dymów trzy	3
Z teże abi[uraty] z m[ajątności] Osieciszcza jmp. Marcjan de Quarto Karęga, starosta okołowski dymów pięć	5
Jmp. Władysław Pietryszcza z majątności Wołcza dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Bronisława Pohoskiego z m[ajątności] Wołcza ichm. pp. Michał i Jakub Pohoscy pół dymu i czwierć	½¼
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Poradni z m[ajątności] Hołowczyc i Ożarkowszczyzny jmp. Jerzy Poradnia dym jeden	1
Latus dymów trzydzieście ośm pół i czwierć	38½¼
[s. 53] Z abi[uraty] jmp. Mikołaja Połupięty z majątności Orłowa i Szmatowa pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Józefa Puhaczewskiego z majątności Hehorowicz ^a [s] jmp. Michał Kisiel ^b , starosta sinicki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Stefana Pawłowskiego z m[ajątności] Obrubu Szyszczynskiego jmp. Wawrzyniec Pawłowski dymu czwierć	¼
Jmp. Aleksander Pawłowski dymu czwierć	¼
Jmp. Stanisław Pawłowski dymu czwierć	¼
Z abi[uraty] jmp. Mikołaja Pawłowicza z mająt[ności] Rejmowa i Ulianowa jmp. K[azi]m[ie]rz Pawłowicz dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Stefana Pułjanowicza z Doroszkowicz jmp. Jan Klepacki, komornik p[óło]łcki czwierć dymu	¼ ²⁰³

^a Poprawnie Hrehorowicze, a według SGKP nawet: Hryhorowicze

^b Nazwisko poprawiono, pierwotnie: Kiziel

²⁰² Krzysztof Konstanty Pac † 1725, starosta kowieński 1708–1725, pisarz wielki lit. 1709 i od 1710, kasztelan połocki 1724.

²⁰³ Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 29 IX 1723 r. komornik połocki Jan Jaskołod Klepacki z majątności Doroszkowicz z abiuraty swego ojca Daniela Klepackiego a także panów Hrehorego Doroszkowskiego i Stefana Półjanowicza płacił podatki z pół dymu (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 610–611).

Z abi[uraty] jmp. Jana Prytyki z mająt[ności] Sielihor jmp. Felicjan Mienicki dymu pół	½
Z teźże abi[uraty] jmp. Bazyli Mienicki dymu pół	½
Z abi[uraty] jmp. Władysława Porczyńskiego z ma[jętności] Błoznik jmp. Szadziewski dymu pół ^{a-a}	½
Wielm. jmp. Jan Pakosz, stolnik p[oło]cki z mająt[ności] Warapajowszczyzny Łódziejna dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Gabriela Pruskiego z majątności Horodzieńca i części Horodcewicz alias Słobodki Horodzieńskiej jmp. Franciszek Pruski dymów półtora	1½
Z teźże abi[uraty] jmp. Czerniewski pół dymu	½
Z abi[uraty] jmp. Aleksandra Pietucha z ma[jętności] Pietuchowszczyzny ichm. pp. Hrehory i Władysław Pietuchowie dymu pół	½
Z abi[uraty] wielm. jmp. Trojana Pakosza, sędziego ziemskiego poł[ockieg]o ²⁰⁴ z m[ajętności] Uszaczy wielm. jejmp. Pakoszowa, sędzina ziemska połocka dymów dwa	2
Latus dymów dziesięć [i] pół	10½
[s. 54] Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Wietrzyna jmp. Mateusz Broniec, podczaszy wileński ²⁰⁵ dymów cztery	4
Z teźże abi[uraty] z ma[jętności] Wietrzyna i Jazna jmp. K[azi]m[ie]rz Kuniński, starosta jaźnieński dymów pięć	5
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Wietrzyna jmp. Mikołaj Spinek, łowczy kijowski dymów trzy	3
Z teźże abi[uraty] z m[ajętności] Kurowicz jmp. Tomasz Kublicki, mostowniczy p[oło]cki ²⁰⁶ dymów dwa	2

^{a-a} Wykreślono słowo: i ćwierć

²⁰⁴ Trojan Józef Pakosz † 3 V 1696, pisarz ziemski połocki 1677, sędzia ziemski 1685.

²⁰⁵ Mateusz Stanisław Broniec † po 1733, strażnik wileński 1692, podczaszy w latach 1702–1730.

²⁰⁶ Tomasz Kublicki z tytułem mostowniczego połockiego notowany tylko w taryfie podymnego z 1723 r.

Z teŝże abi[uraty] z m[a]j[ętnoŝci] Chlewiszcz jmp. Damian Rodziewicz, podstoli smoleński ²⁰⁷ dym jeden	1
^a Jmp. Samuel Pietraszkiewicz z maj[ętnoŝci] Wydrzyna dym	1 ^a

R R R

J.o. ks[ię]żna jejm. Ludowika Karolina na Birżach, Dubinkach, Słucku i Kopylu Radziwiłówna, fałzgrabina reńska ²⁰⁸ za juramentem grodu brańskiego z maj[ętnoŝci] miasta Newla ze włoŝci[ą] inkluduj[ąc] pp. ordynatów, rudnie, młyny, karczmy i dymy popowskie dymów tysi[ą]c pi[ę]set dwanaŝcie	1512
Taŝ ks[ię]żna jejm. Neyburska z abi[uraty] jm. pana Waclawa ^b Szapki z maj[ętnoŝci] Komszy dymów dwadzieŝcia siedm	27
Taŝ ks[ię]żna jejm. z m[a]j[ętnoŝci] miasta Siebieŝa ze włoŝci[ą] i pp. ordynatami dymów trzysta trzydzieŝci i trzy	333
Latus dymów tysi[ą]c oŝmset oŝmdzieŝi[ą]t siedm	1888 ^c
[s. 55] Z abi[uraty] wielm. jmp. Jakuba Rajeckiego, starosty barklańskiego z ma[j]ętnoŝci] Hory i Pyszna jmp. Kryszpin, starosta orszański ²⁰⁹ dymów szesnaŝcie	16 ²¹⁰

^{a-a} Ten wpis został dokonany inn[ą] r[ę]k[ą]

^b W r[ę]kopisie: Wacława

^c W r[ę]kopisie pierwotnie wstawiono liczbę 1887, któr[ą] następnie poprawiono na 1888, cho[ć] w istocie suma bez dopisanego dymu w Wydrzynie wynosi 1887 dymów

²⁰⁷ Damian Rodziewicz † ok. 1744, zapewne tylko podstolic a po ojcu tytułował się podstolim, stolnik starodubowski 1740.

²⁰⁸ Ludwika Karolina z Radziwiłłów (1667–1695), ŝona od 1681 margrabiego brandenburskiego Ludwika Hohenzollerna, następnie od 1688 Karola Filipa Wittelsbacha, księcia neuburskiego i fałzgra[fa] reńskiego, od 1716 elektora Palatynatu Reńskiego, dziedziczka fortuny Radziwiłłów birżańskich.

²⁰⁹ Jerzy Hieronim Kryszpin Kirszensztejn † 23 IX 1736, starosta orszański od 1699, pisarz polny lit. 1704, podczaszy 1708–1709, hetman polny 1710, generał lejtnant i kasztelan ŝmudzki 1722.

²¹⁰ W paŝdzierniku 1736 r. z opłat[ą] poselszczyzny z 16 dymów z Hor i Pyszna zalegała Anna z Chreptowiczów Kryszpinowa, kasztelanowa ŝmudzka † po 4 IV 1739, wdowa po Jerzym Hieronimie Kryszpin Kirszensztejnie.

Z teŝże abi[uraty] jmp. S[z]ymon Lubecki z ma[jętności] Zabołocia dymów cztery	4
Z abi[uraty] jmp. Jerzego Reytana z majątności Berezowa i Bołozdyni jmp. Reytan ²¹¹ dymów trzydzieście	30
Z abi[uraty] jmp. Albrychta Gnoynickiego Rabieja z ma[jętności] Budnik ^a jmp. Jozafat Łukomski, star[osta] bielski dymów sześć	6
Tenŝe jm. z abi[uraty] jmp. Piotra Łomanowskiego z ma[jętności] Budnik ^a dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Waclawa Ryły z majątn[ości] Mitkiewicz jmp. Michał Mitkiewicz [s], podczaszy grodzieński ²¹² dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Bazylego Reutta z placów na Kabaku w Połocku ichm. pp. H[i]eronim i Ludwik Reuttowie inkludując część jmp. Benedykta Siemkowskiego, straŝ[nika] smoleńskiego ²¹³ dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Samuela Rusieckiego z mająt[ności] Porzecza jmp. Teofil Rusiecki dymów trzeci dwie	$\frac{2}{3}$
Z teŝże abi[uraty] z m[a]jętności Porzecza Świackowszczyzny jmp. Michał Konoplański dymu trzec	$\frac{1}{3}$
Z abi[uraty] jmp. Bazylego Rudziejewskiego z ma[jętności] Toronkowicz jmp. Stefan Szostak pół dymu	$\frac{1}{2}$
Z teŝże abi[uraty] jm. pan Michał Ślaski dymu czterć	$\frac{1}{4}$
Z abi[uraty] jmp. Jana Remidowskiego z m[a]jętności Hołowczyc jmp. Jan Remidowski dym jeden	1
Latus dymów sześćdziesiąt jeden pół i czterć	61 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$

^a Nazwa dóbr poprawiona, pierwotnie wpisano: Rudnik

²¹¹ W październiku 1736 z opłatą poselszczyzny z 30 dymów z Berezowa i Błozdyni [s] zalegał Dominik (Michał) Reytan † 1770, w istocie skarbnikowicz mozyrski, potem straŝnik nowogródzki 1737–1765, następnie stolnik 1765 i podkomorzy nowogródzki 1766.

²¹² Właściwie Michał Milkiewicz, podczaszy grodzieński 1712–1723.

²¹³ Benedykt Michał Mozgint Siemkowski † po 1723, regent grodzki połocki juŝ 1714, straŝnik smoleński juŝ 1700.

[s. 56] Z abi[uraty] jmp. Marcjana Remidowskiego z ma[jętności] Hołowczyc Ożarkowszczyzny ichm. pp. Maciej i Damian Remidowscy dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Eustachiego Rabeja z majątności Jassa jmp. Jan Rypiński, krajczy p[o]łcki dym jeden	1
Z te[ż]e abi[uraty] z m[a]jętności Jassa jmp. Karol Rypiński, star[osta] łaodośniański pół dymu	½
Z te[ż]e abi[uraty] z m[a]jętności Jassa jmp. Stefan Żuk dymu pół	½
^a Z te[ż]e abi[uraty] z m[a]jętności Krupnicy jmp. Stanisław Rypiński dymu pół	½
Z te[ż]e abi[uraty] z m[a]jętności Krupnicy jmp. Piotr Barszteldorf ²¹⁴ [s], major JKM dymu pół	½
Z te[ż]e abi[uraty] z m[a]jętności Pleskunowa alias Moskalonek jmp. Józef Zburzyński dymu pół	½
Z te[ż]e abi[uraty] z m[a]jętności Osinowki jejmp. Marianna Szynekiewiczówna Stefanowa Reutowa dymu czwierć	¼
Z abi[uraty] jmp. Józefa Rypińskiego z m[a]jętności Zbrodowicz jmp. Aleksy Spirydowicz dym jeden	1
Z abi[uraty] jejmp. Janowej Reutowej z m[a]jętności Prudzian jmp. Dominik Reutt dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Leona Reutta z m[a]jętności Hali j.o. ks[ia]żę jm. Mężyk ²¹⁵ dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Jana Rodziewicza z m[a]jętności Białowodki, Trośnicy, Przesmuszek, Niekraszewsczyzny i dworu w Połocku jmp. Damian Rodziewicz, podstoli smoleński dymów sześć	6
Z te[ż]e abi[uraty] z m[a]jętności Iwaszkiewicz jejmp. Szczytowa, wojska połocka ²¹⁶ dymów trzy	3

^a Na marginesie wstawiono tu uwagę: NB

²¹⁴ Piotr Bartelsdorff (Bartozdorff, Barszteldorff), już w latach 1714–1723 major regimentu dragonii Adama Sieniawskiego, kasztelana krakowskiego.

²¹⁵ Aleksander Daniłowicz Mienszykow, feldmarszałek rosyjski.

²¹⁶ Może Anna z Hłasków Szczytowa, wdowa po Jerzym Szczyt Zabielskim † 8 IX 1716, wojskim połockim od 1688.

Z teże abi[uraty] z m[ajętności] Noszczewicz wielm. jejmp. Tyszkiewiczowa, star[ościna] staro[dubowska] ²¹⁷ dymów dwa	2 ²¹⁸
Latus dymów ośmnaście pół i czwierć	18½¼
[s. 57] Tenże jmp. Damian Rodziewicz, pod[stoli] smoleński z m[ajętności] Minturowa i karczmy minturowskiej z abi[uraty] miasta poł[ockieg]o dymów trzy	3
Z abi[uraty] jmp. Jana Rypińskiego, czesznika poł[ockieg]o ²¹⁹ z m[ajętności] Naczy Orzechowna i Biedrzycy jmp. Bazyli Rypiński, czesznik p[oło]cki dym jeden i pół	1½
Z teże abi[uraty] z Orzechowna jmp. Michał Rypiński, podczaszy p[oło]cki dym jeden i pół	1½
Z abi[uraty] jmp. Adama Reutta z m[ajętności] Szymkowszczyzny, Czurakow, Marcynowszczyzny i Noszczenicz ^a jmp. Jan Reutt, stolnik smoleński ²²⁰ dymów cztery	4 ²²¹
Z abi[uraty] jmp. Bazylego Ruckiego z majątno[ści] Naczy Złodkowszczyzny jmp. Aleksander Rypiński, stolnik smoleński dym jeden	1 ²²²
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Rahozy z m[ajętności] Bobynicz jejmp. Krzysztofowa Żabina dym jeden	1

^a Nazwę tych dóbr można odczytać też jako: Noszczewicze

²¹⁷ Anna z Ogińskich Tyszkiewiczowa (1646–1752), wdowa po staroście starodubowskim Kazimierzu Jakubie Skumin Tyszkiewiczzu.

²¹⁸ W październiku 1736 r. poselszczyzny z 2 dymów w Noszczewiczach nie opłacił Józef Benedykt Skumin Tyszkiewicz † 23 IX 1754, pisarz wielki WKsL 1730, kasztelan żmudzki 1737, starosta 1742.

²¹⁹ Jan Rypiński, cześnik połocki w latach 1678–1690.

²²⁰ Jan Reutt w 1723 r. był zapewne tylko stolnikowiczem, gdyż jako stolnik smoleński notowany był w 1709 r. niechybnie jego ojciec Adam Reutt, po którym dziedziczył dobra oraz tytuł.

²²¹ W październiku 1736 r. z 4 dymów w dobrach Szymkowszczyzna, Czuraki, Marcynowszczyzna i Noszczenicze (Noszczewicze) nie opłacił poselszczyzny Józef Pakosz, stolnik połocki.

²²² Według kwitu lustratorów województwa połockiego z 6 X 1723 r. stolnik smoleński Aleksander Rypiński z majątności Nacza alias Zołotkowszczyzna na podstawie abiuraty z 1690 r. złożonej przez Bazylego Rudzkiego płacił podatki z dymu 1. Został natomiast zwolniony z opłacania podatku z Naczy Uścina na podstawie abiurat Jerzego Pluszczewskiego oraz Andrzeja Spirydowicza (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 606–607).

Z abi[uraty] jmp. Jana Reuta [s] z m[ajętności] Rukszenicz, Świerzna i Biereźna ichm. pp. Bohdan i Władysław Reutowie dymu pół	½
Z abi[uraty] jmp. Jana Ryły z m[ajętności] Mitkiewicz, Bikłozy, Zakamienia jmp. Jerzy Ryło, mieczny lidzki ²²³ dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. Stanisława Ruckiego z m[ajętności] Udziła Mereckowszczyzny jmp. Stefan Korsak Udzielski, pisarz grodzki p[oło]cki ²²⁴ dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Damiana Rypińskiego, pisarza ziemskiego poł[ockieg]o ²²⁵ z m[ajętności] Horan jejmp. Antonina Rypińska, horodniczyzna połocka ²²⁶ i wielm. jmp. Karol Rypiński, s[tarosta] ł[adośniański] dymów dwa	2
Latus dym[ów] siedmnaście i pół	17½
[s. 58] Z tejże abi[uraty] z m[ajętności] Ładośna Naramowszczyzny wielm. jmp. Karol Rypiński, star[osta] ład[osniański] dym jeden	1
Z tejże abi[uraty] z majętności Horek jmp. Walerian Żaba, star[osta] bielski dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Mikołaja Rypińskiego z ma[jętności] Szaciłowa, Nowego Dworu, Oboli jmp. Franciszek Rypiński, budowniczy p[oło]cki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Mikołaja Reuta z Pola Łatyhola jejmp. Aleksandrowa Reutowa i jmp. Walerian Reutt dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Daniela Reutta z m[ajętności] Pola Łatyhola jmp. Jan Nikodem Reutt dymu pół	½
Z abi[uraty] jmp. Józefa Roguskiego z m[ajętności] Uszaczy i z abi[uraty] jmp. Józefa Rożanki z m[ajętności] Naczy	

²²³ Jerzy Michał Ryłło Jundziłł, mieczny lidzki 1713–1723.

²²⁴ Stefan Michał Korsak Udzielski, pisarz grodzki połocki 1699–1713 i ponownie 1717–1732.

²²⁵ Damian (Demian) Rypiński, pisarz ziemski połocki 1684–1705.

²²⁶ Antonina Rypińska, horodniczyzna połocka to zapewne wdowa po Antonim Rypińskim wzmiankowanym z tytułem w 1718 r.

Szewina ²²⁷ i placu w Połocku ichm. pp. Jozafat i Jan Rozankowie dymów dwa	2
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Ryły z m[ajętności] Duchorowicz jmp. Tomasz Mohuczy dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Stanisława Rudnickiego z mająt[ności] Hor, Pyszna i Zacieklasio [s] jmp. Józef Zaleski dym jeden	1
Jmp. K[azi]m[ie]rz Ruswicz [z] m[ajętności] Rypińszczyzny dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. K[azi]m[ie]rza Radziwanowskiego z ma[jętności] Czuryłowicz jmp. Jan Szczyt, podsędkowicz połocki dym jeden	1
Z abi[uraty] jmp. Michała Rogińskiego z mająt[ności] Bobynicz jm. p. Butwiłowski dymu czterć	¼
Latus dymów dziesięć pół i czterć	10½¼

^a[...] ^a

---

^{a-a} Na stronie 58 kończy się tekst w rękopisie BRAN, F. 33 (dawniej rękopis Rymko-katoličeskoj Akademii), inw. 1, nr 22. Obejmuje on nazwiska właścicieli ziemskich województwa połockiego, które rozpoczynają się od litery A do litery R włącznie, uwzględnione w taryfie podatku podymnego z 1723 r. sporządzonej na podstawie abiurat (przysięg) składanych w lipcu 1690 r. Brakujących podatników z nazwiskami na litery: S, T, U, W, Z i Ż starano się uzupełnić na podstawie źródeł fragmentarycznych (niepełnych), które wykazano poniżej

²²⁷ Józef Kazimierz Krzysztofowicz Roguski, ziemianin województwa połockiego sprzedał 13 VI 1685 r. wioskę wieczystą Szewino „na pograniczu będącą nad jeziorami nazwanymi Szewinem i Mieżowem leżącą – – po zeszyłm jm. panu Krzysztofie Roguskim dobrodzieju rodzicu została – – służeb 4 w jednym miejscu będące, a półtory służby od tych służeb czterech o mile będące nazwane Uświecze” Józefowi i Michałowi Rożankom za 3 tys. zł polskich z ewikcją na innej swej majątności Uszaczy (NGABM, F. 1778, nr 10, k. 31–33v).

[Dodatek I – kwity lustracyjne komisarzy D. Szpakowskiego
i D. Chrapowickiego z 1723 r.]:

- ^aKsiążd Bohdan Czerkanowicz, starszy klasztoru uszackiego zakonu ś. Bazylego Wielkiego według kwitu lustratorów z 27 IX 1723 r. z majątności księży bazylianów uszackich z Uszacza Oskierczynicz i z juryzdyki klasztornej płacił podatki z półtora dymu (k. 615-v) 1½
- Jmp. Jan Jaskołd Klepacki, komornik połocki według kwitu lustratorów z 29 IX 1723 r. zobowiązany był do płacenia podatku z następujących dóbr: z majątności wieczystej Prychaby, Zamszany i dworu w Połocku swojej abiuraty z pół dymu; z Jazna abiuraty ichm. panów Hieronima Korsaka i Samuela Łokaczewskiego z dymu jednego; z Doroszkowicz abiuraty ojca Daniela Klepackiego a także ichm. panów Hrehorego Doroszkowskiego i Stefana Połjanowicza z pół dymu; z Arciejkowicz abiuraty ichm. panów Łukasza Łagodnego, Józefa i Zachariasza Siwochów z dymu jednego (k. 610–611); to jest ogółem z dymów trzech 3
- Jmp. Benedykt Siemkowski, strażnik smoleński według kwitu lustratorów z 9 X 1723 r. z dóbr wieczystych Zajezerze Nadlinne, Lachowo, Kupnino, Obol, Huszczyno, Żmaczyno, pustosz Małachowo z pasiszczem Żmatowa, Orłowa i Stawrow część jmp. Michała Myślikowskiego „abiuratę jako niesłusznie mimo wieczystych aktorów uczynioną i pustosz Żmaczyno obciążoną” z Taryfy eliminowali a do płacenia podatku zobowiązali tylko z dymu jednego (k. 600) 1
- Antoni Wazgird, łowczy połocki przedstawił lustratorom akt sprzedaży 9 III 1723 r. majątności wieczystej Wojciechowo w województwie połockim dla ziemianina pow. wiłkomirskiego

---

^{a-a} W sumie 20 kwitów lustracyjnych wydanych we wrześniu i na początku października 1723 r. przez komisarzy województwa połockiego zostało wpisanych do księgi grodzkiej połockiej z lat 1721–1723 (NGABM, F. 1734, nr 16, k. 592–619v). W niniejszym przypisie uwzględniono tylko te pozycje, których nie obejmuje publikowany wyżej tekst taryfy podymnego po lustracji z 1723 r. Pozostałe przykłady, gdy lustrwane w 1723 r. nieruchomości zostały uwzględnione w powyższej taryfie podymnego, odnotowano w odpowiednich przypisach przy nazwiskach ich właścicieli

Jerzego Niecieckiego za 1800 zł polskich, której wymiar podatkowy nie został przez lustratorów określony (k. 612–613v)

- Jmp. Stanisław Załenski [s] według kwitu lustratorów z 9 X 1723 r. z majątności Arciejkowicze z abiuraty jmp. Jana Załenskiego [s] „z części czwartej wydzielonej swojej” był zobowiązany opłacać podatki z ósmej części dymu (k. 608v) 1/8
- Jejmp. Eleonora z Kijanowskich Janowa Zenowiczowa, starościna linowska według kwitu lustratorów z 16 IX 1723 r. z dóbr Kamionka dymów 7, wsi Horki dymów 5, Zielki z Słobodką w Połocku dymów 5 wszystkiego dymów siedemnaście (k. 598) 17
- Taż jejmp. Eleonora Zenowiczowa, starościna linowska według kwitu z 16 X 1723 r. z majątności Horodziec z dymów trzech (k. 604) 3^a

[Dodatek II – fragment abiuraty wojewody wileńskiego Kazimierza Jana Sapiehy²²⁸ złożonej w grodzie wileńskim 29 VII 1690, z następujących dóbr w województwie połockim]:

- ^aw Oświeju dymów 104
- w kluczu Rosickim od Sapieżyna dymów 80
- w kluczach od Ikaźni w województwie połockim dymów 110^a

---

^{a-a} Odpowiednie wykazy liczby dymów w poszczególnych dobrach, w tym i leżących na terenie województwa połockiego, na podstawie zbiorczej abiuraty złożonej przez wojewodę wileńskiego Kazimierza Jana Sapiechę w grodzie wileńskim 29 VII 1690 r. zawiera spuścizna archiwalna pozostała po Sapiechach między innymi w następujących sygnaturach: BPAU/PANKr. 377, s. 389–390, 397–399 oraz VUB, F. 4, nr A–1744, k. 36–37

²²⁸ Kazimierz Jan Sapieha † 13 III 1720, cześnik lit. 1659, podstoli 1661, podskarbi nadworny 1663, wojewoda połocki 1670, starosta żmudzki 1681 i hetman polny lit. od 1681, wojewoda wileński 1682–1703, 1705–1720 i hetman wielki lit. 1683–1703, 1705–1708.

[Dodatek III – fragmenty przekazu pt.: „Delata z taryfy podymnego zaległej poselszczyzny *et in tempore* nie oddanej *vigore* laudum województwa połockiego w roku 1736 miesiąca oktobra 23 dnia czasu sejmikowania relacyjnego uchwalonego – –”]:

^a Z abiuraty jw. jmp. Sapiehy, wojewody wileńskiego z wójtostwa pustyńskiego jw. jmp. Plater, starosta dyneborski ²²⁹ z dymów	50
Z teźże abiuraty jmp. Ignacy Rypiński, cześnik ²³⁰ z dymów	14
Z teźże abiuraty z Sawejek jmp. Andrzej Orański z dymów	8
Z teźże abiuraty z Przydrujska, z wójtostwa lupandzkiego i Makuciov z dymów	25
Z abiuraty jw. jmp. Dominika Michała na Czasznikach Słuszki, wojewody połockiego ²³¹ z miasta Czaszniki inkludując Kazanówkę, Borowych i Szółkowszczyzny, z Charakowa jmp. Feliks Ciechanowiecki, starosta mścislawski ²³² z dymów	90
Z teźże abiuraty z Sielca jmp. Stanisław Kirkor z dymów	2
Z teźże abiuraty z bojar [brak danych]	
Do tego wieleb. panny bernardynki mińskiej z dymów	11
Z teźże abiuraty z Tarantowa wielm. jmp. Feliks Ciechanowiecki, starosta mścislawski z dymów	2
Z teźże abiuraty z Ostaszowa jmp. Maciej Sakowicz z dymu	1

^{a-a} Wymienionych w tym dodatku podatników, których nie uwzględnia taryfa województwa połockiego z 1723 r. (BRAN, F. 33, inw. 1, nr 22), wyszczególnia późniejszy wykaz pt.: „Delata z taryfy podymnego zaległej poselszczyzny *et in tempore* nie oddanej *vigore* laudum województwa połockiego w roku 1736 m[iesią]ca oktobra 23 dnia czasu sejmikowania relacyjnego uchwalonego z każdego dymu po tynfowi – –”, drukowany w seryjnej publikacji źródłowej rosyjskiej IJM, t. XXIX, s. 171–174

²²⁹ Zapewne Konstancy Ludwik Plater † 31 III 1778, wojski inflancki a. XI 1735, starosta dyneburski 17 XI 1735 – 28 II 1764, pisarz wielki lit. 26 XI 1746, kasztelan połocki 14 VII 1754, wojewoda mścislawski 18 V 1758, kasztelan trocki 26 III 1770.

²³⁰ Ignacy Bonawentura Rypiński, cześnik połocki 1725–1754.

²³¹ Dominik Michał Słuszka, starosta rzeczycki i borysowski, wojewoda połocki 1686–1713.

²³² Feliks (Felicjan) Nikodem Ciechanowiecki (ok. 1698– 2 V 1747), chorąży brasławski 1724–1747, starosta mścislawski 1730–1734, 1738–1747 i opeski 1737–1746.

- Z abiuraty jmp. Krzysztofa Stabrowskiego z Hubina wielm. jmp. Józef Pakosz, stolnik połocki z dymów 8
- Z abiuraty jmp. Albrychta Niemirowicza Szczyta Zołok^a [s] i Urody wielm. jmp. Józef Pakosz, stolnik połocki, starosta koziański z dymów 9
- Z abiuraty jmp. Jerzego Zabielskiego Szczyta, wojskiego połockiego²³³ i z różnych abiurat z Zabiał, z Horody, Kopciowa, Wołyńcow, Uszaczy, Nieszczordy, Swołny, Żółkowszczyzny, Machirowa, Mamonowszczyzny, Politejwszczyzny, Czerkasowszczyzny, Ostrego końca i placów na Zapolociu w Połocku, w Dziśnie w Bogu przewielebni ichm. ks.ks. dominikanie zabielscy²³⁴ dymów 20
- Z abiuraty jmp. Kazimierza Tyszkiewicza, starosty starodubowskiego²³⁵ z majątności Błoznik, folwarku Siemkowszczyzny wielm. jmp. Józef Tyszkiewicz, pisarz WKsL²³⁶ z dymów 18
- Tejże abiuraty tenże jm. [Józef Tyszkiewicz, pisarz WKsL] z Turyczyna, Carowa, z Robszczyzny z dymów 32
- Z abiuraty jmp. Karola Chodkiewicza, oboźnego WKsL z Starosiela odłączonego od Woronia wielm. jmp. Piotr Teodor z Kretuszewa [s] Wawrzecki, pisarz ziemski powiatu brasławskiego²³⁷ z dymów 26

---

^a Nazwę tych dóbr można odczytać dwojako: jako Zołoki, albo co bardziej prawdopodobne Ołoki („Z Ołok”)

²³³ Jerzy Szczyt Zabielski † 8 IX 1716, koniuszy połocki 1674–1689, wojski 1688–1716.

²³⁴ Konwent dominikanów w Zabieli (alias Zabiałach) powstał w pocz. XVIII w. z fundacji Szczytów Zabielskich.

²³⁵ Kazimierz Jakub Skumin Tyszkiewicz, starosta starodubowski 1684–1695.

²³⁶ Józef Benedykt Skumin Tyszkiewicz † 23 IX 1754, pisarz wielki lit. 1730, kasztelan żmudzki 1737, starosta 1742.

²³⁷ Piotr Teodor ze Skrzetuszewa Wawrzecki † 1756, krajczy żmudzki 1699, wojski brasławski 1699, pisarz grodzki 1701–1721 i 1723–1724, podstoli od 1708, pisarz ziemski 1724.

Z abiuraty jmp. Krzysztofa Zienowicza, marszałka mozyrskiego ²³⁸ z majątności Ciapina z dymów	30
Z teŹe abiuraty wielm. jmp. Karol Sulistrowski, starosta butwiłowski z Ulina z dymów	5
TenŹe jm. [Karol Sulistrowski] z majątności Kamionki, Zielek, Słobody Mikołajewskiej w DziŹnie, w Połocku za DŹwiną z dymów	17
Z abiuraty jm. pana Samuela Źochowskiego z Czeresowa tenŹe [wielm. jmp. Józef Pakosz, stolnik połocki] z dymu	1 ^a

---

²³⁸ WłaŹciwie Krzysztof Kazimierz Despot Zenowicz † 1715, który nie jest znany jako marszałek mozyrski, był natomiast marszałkiem oszmiańskim 1686, następnie starostą 1701–1715 i pisarzem wielkim lit. od 1703, na końcu wojewodą mińskim 1709.

INDEKS OSÓB

- Abramowiczowa Krystyna z Śliwowskich 88
Acrue Eugeniusz 77
Aleksander Jagiellończyk 8
Alexandrowicz Marek 86
Andruszko Girski zob. Girski Andruszko
Andrzej Olgierdowicz zw. Garbatym, (wiel-
ki) książę, (król) Połocka 7
Ankudowicz 83
Antoniewicz 114
Antuszewicz Bartłomiej (Bałtromiej) 88
Arbusow Leonid 9
August III Wettin 128
- Baliulis Algirdas* 9
Bartelsdorff (Bartozdorff, Barszteldorff)
Piotr 135
Bartodzieyski Samuel 104
Baykowski 97
Baykowski Karol 128, 129
Benedyktowicz Tymofiej 86
Białynicki Birula Michał 108
Biedrzycki 98
Biegańska Ewa zob. Towiańska Gineytowa
Ewa
Billewicz Jerzy Krzysztof 89
Billewicz (Bielewicz) Władysław 89
Billewiczowa Regina z Hłasków 89
Birula zob. Białynicki Birula
Blumberk Jerzy 89
Bobiatyński Bazyl 89
Bobiatyński Hrehory 89
- Bobiatyński Michał 89
Bobiatyński Michał (drugi) 89
Bobiatyński Stefan 95
Bobrowski Stefan 89
Bobyński Korsak zob. Korsak Bobynicki
Bociarski Stefan 125
Bohatyr Kosarzewski zob. Kosarzewski
Bohatyr
Bohomolcowie 27
Bohomolec Jan 88
Bohomolec Paweł Józef 88
Bohuszewicz Aleksander 90
Bohuszewicz Franciszek 90
Bohuszewicz Stanisław 90
Boratyńska Zofia zob. Chlewińska Zofia
Boreyko Jan 91
Borowski Jan 90
Borstkiewicz Antoni 116
Bortnowski Kazimierz 90
Braciszewski Krzysztof 90
Braniccy 10
Broniec Mateusz Stanisław 132
Bryndza Andrzej 108
Bućko 111
Bućko Aleksander 91
Bućko Antoni 119
Bućko Jan 94
Budźko (Bućko) Bazyl 90
Bujanowska Mikołajowa 90
Bujanowski Krzysztof 90
Bulmerincq August von 8

- Busz Krzysztof 125
 Butowicz Hrehory 90
 Butowicz Krzysztof 88, 91
 Butowicz Piotr 91
 Butowicz Teodor 91
 Butwiłowski 138
 Butwiłowski Jan 98
 Butwiłowski Józef 109, 126
 Buynicy 27
 Buynicka Joanna Helena z Nowosielskich,
     2 v. Samuelowa Karolowa Szczyt Nie-
     mirowiczowa 90
 Buynicki Aleksander Dominik 90
 Buynicki (Nieściszko Buynicki) Antoni
     Cyprian 92, 114
 Buynicki (Nieściszko Buynicki) Kazimierz
     91, 108
 Buynicki Stanisław 90–91
 Bużycki Aleksander 91
 Bużycki Samuel 89
 Bykowska Elżbieta zob. Czarkowska Elż-
     bieta
 Bykowski Jan 89
 Byliński Stefan 91
- Ceglecki Andrzej 93
 Charytonowicz Maksym (Maxim) 87
 Chądziński Michał 48
 Chełchowska Aleksandra zob. Łukomska
     Aleksandra
 Chełchowska Barbara z Woysznarowiczów,
     1 v. Tomaszowa Lampartowiczowa 100
 Chełchowska Łucja z Ciołków Komorow-
     skich 47
 Chełchowski Aleksander Bazyl 49, 100
 Chełchowski Aleksander (drugi) 102
 Chełchowski Andrzej 102
 Chełchowski Jerzy 47
 Chędzińska Michałowa 102
 Chlewińska Zofia z Boratyńskich 48
 Chlewiński Jan 48
 Chlewiński Jan Franciszek 49
 Chlewiński Mikołaj 48
 Chlewiński Piotr 100
 Chlewiński Stanisław 101
- Chodkiewicz Adam Tadeusz 100
 Chodkiewicz (Chotkiewicz) Jerzy Karol
     100, 142
 Chodkiewiczowa Marianna Tekla z Naru-
     szewiczów zob. Kaczanowska Marianna
 Chodkowski Piotr 48
 Chojecki Chryzostom 119
 Chomicka Barbara z Łukomskich 49
 Chomiński Władysław 102
 Choroszca Michał 47
Choroszkievicz Anna L. 9
 Chrapkowicz Józef 48
 Chrapkowicz Stefan 64
 Chrapkowiczowa Estera Barbara ze Stromi-
     łowskich 64
 Chrapkowiczówna Aleksandra zob. Podbi-
     pięcina (Połupięcina) Aleksandra
 Chrapowiczy 103
 Chrapowicka Aleksandra Konstancja zob.
     Lisowska Aleksandra Konstancja
 Chrapowicka Helena zob. Ogińska Helena
 Chrapowicka Konstancja ze Świackich zob.
     Rypińska Konstancja
 Chrapowicka Marcela z Gniewińskich, 1 v.
     Janowa Aleksandrowa Koreywina 48
 Chrapowicka Wawrzyńcowa 101
 Chrapowicki Andrzej Kazimierz 49
 Chrapowicki Dominik 28, 30–32, 79, 80,
     101, 139
 Chrapowicki Jan Antoni 22
 Chrapowicki Jerzy 67
 Chrapowicki Kazimierz 103
 Chrapowicki Teofil Dadzibóg 47
 Chrapowicki Tomasz Kazimierz 47
 Chreptowiczówna Anna zob. Kryszpinowa
     Kirszensztejnowa Anna
 Chrostowski Stanisław 48
 Chrzanowski Jan Michał 95
 Chrzanowski Symeon Piotr 95
 Chrzystowski Ludwik 103
 Ciapińska Raina zob. Mogilnicka Raina
 Ciapińska Zofia z Korsaków 41
 Ciapiński Eustachy (Ostafi) 42, 94
 Ciapiński Jan 120
 Ciapiński Jerzy 94, 104

- Ciapiński Jerzy (drugi) 125
 Ciapiński Piotr 94
 Ciapiński Piotr (drugi?) 94
 Ciechanowiecka Felicjana z Podbereskich,
 1 v. Janowa Eustachowa Kossakowska
 92–93
 Ciechanowiecka Tekla z Suchodolskich, 1 v.
 Romanowa Korsakowa Hołubicka 54,
 55, 92
 Ciechanowiecki Albrycht Konstanty 41
 Ciechanowiecki Feliks (Felicjan) Nikodem
 92–93, 141
 Ciechanowiecki Hipolit Konstanty 92–93
 Ciechanowiecki Karol 92
 Ciechanowiecki Nikodem Michał Feliks
 (Feliks Nikodem) 92
 Ciechanowiecki Samuel Kazimierz 92
 Cielewicz Konstanty 94
 Cielica (Cielyca) Bazyli 93, 127
 Cielica Stefan 42
 Cielica Stefan (drugi?) 93
 Ciołek Komorowski zob. Komorowski
 Ciołek
 Ciżkiewicz Samuel 94
 Czapińska Elżbieta z Doboszyńskich, 1v.
 Michałowa Juriewska 50
 Czarkowska Elżbieta z Bykowskich 42
 Czarkowski Stefan 42
 Czereuszka Sylwester 76
 Czerkanowicz Bohdan 139
 Czerkas Aleksander 41
 Czerkas Aleksander (drugi) 101
 Czerkas Antoni 93
 Czerkas Elias (Heliasz) 41
 Czerkas Jerzy 94
 Czerkas Józef 93
 Czerkas Nikodem Kazimierz 41, 93
 Czerkas Stanisław 93
 Czerkasowa Barbara z Korsaków zob. Hła-
 skowa Barbara
 Czerkasowa Eleonora z Hłasków 41
 Czerkasowa Zofia ze Swołyńskich zob. Ja-
 sińska Zofia
 Czerniewski 132
 Czerniewski Franciszek 118, 121
 Czerniewski Szymon 118, 121
 Czeszkowski Andrzej 41
 Ćwieciński Marcyjan (Marcyjan) 93
 Ćwieciński Michał 93
 Ćwieciński Piotr 93
 Ćwieciński Roman 42
 Damecki Wojciech 44
 Daniszewski Jerzy 103
 Darewscy (Darowscy) 45
 Darewski Aleksander 96
 Darewski Antoni 95
 Darewski Heliasz 95
 Darewski (Darowski) Jan Konstanty 95
 Darowska Aleksandra 45
 Darowska Justyna 45
 Darowski Baltazar 45
 Darowski Jan Konstanty 45
 Dąbrowski (Dąmbrowski, Dembrowski)
 Marcyjan Józef 106
 Dederczyzna Elżbieta ze Szczyttów Niemi-
 rowiczów 44
 Dederko Iwan 44
 Delewał Jan 115
 Delewał Józef 115
 Delewał Michał 122
 Delewał Piotr 115
 Deługowski (Deręgowski?) 89
 Dembiński zob. Dębiński
 Dembski Bazyli 94
 Dereżyńscy 97
 Dereżyński (Derożyński) Jerzy Piotrowicz
 43
 Dereżyński (Derożyński) Mikołaj 43
 Deręgowski Gabriel 43
 Deręgowski Jan 94
 Deręgowski Józef 96
 Deręgowski Piotr 42, 43, 96
 Deręgowski Wawrzyniec 96
 Derożyński zob. Dereżyński
 Despot Zenowicz zob. Zenowicz Despot
 Dębińska Regina z Łukomskich 42
 Dębiński (Dembiński) Sebastian (Sebesty-
 jan) 42, 96

- Dłuski Bazyli 85
 Dłuski Wasyl 42
 Doboszyńska (Duboszyńska) Elżbieta zob.
   Czapińska Elżbieta
 Doboszyńska Helena z Korsaków zob. So-
   kołowska
 Doboszyńska Maryna zob. Machcińska
   Maryna
 Doboszyński Andrzej Iwanowicz 42
 Doboszyński Bonifacy 94
 Doboszyński Franciszek 94
 Doboszyński Jan Michał 42
 Doboszyński Marcin 42
 Doboszyński Mikołaj 94
 Doboszyński Rafał Kazimierz 42, 94–95
 Dobroniecki (Dobromecki) Bazyli 86
 Doktorowicz Hrebnicki zob. Hrebnicki Dok-
   torowicz
 Dolecki Andrzej 43
 Domontowicz Marczan 42
 Domża Aleksander 96, 123
 Domża Bazyli 96, 123
 Domża Daniel 42, 96
 Domża Paweł 96, 123
 Dorohinicki zob. Kisiel Dorohinicki
 Dorohostayska Olechnowiczówna Justyna
   zob. Kocielewa (Kotłowa) Justyna
 Doroszkowska Marianna z Wyszyńskich 43
 Doroszkowski Andrzej 43
 Doroszkowski Atanazy 43
 Doroszkowski Hrehory 109, 131, 139
 Doroszkowski Nikifor 43
 Doroszkowski Samuel 43
 Doroszkowski Samuel (drugi) 43
 Dowmont Jerzy Dominik 82
 Dowmontowa (Dowmałowa) Krystyna Róża
   z Ihnatowiczów Łubiańskich 82, 94
 Dowoyna Stanisław 13
 Drozdowicz Jan 96
 Drozdowicz Józef 96
 Drozdowicz Mikołaj 96
 Drozdowicz Stefan 44
 Druhowina (Druhowicz) Jan Sebastianowicz
   43
Dubonis Arturas 9
 Duboszyńska zob. Doboszyńska
 Dudczyński Jerzy 86
 Dukszczyńska Nastazja z Wysokińskich 43
 Duksza Jan 96
 Dunin zob. Głuszyński Dunin, Koniński Du-
   nin, Ślepść Dunin, Rajecki Dunin
 Dusiacki Rudomina zob. Rudomina Dusiacki
 Działhilewicz Andrzej 43, 94
 Działhilewicz Jakub 43
 Działhilewicz Stefan 43
Dziarnowicz Aleh 9
 Dziechciejewski Aleksander 42
 Eliaszewicz Teodor Paweł 44
 Epimach Michał 44
 Epimach Szpyłło zob. Szpyłło Epimach
 Frąckiewicz Radziwińska Aleksandra z Na-
   ruszewiczów 83
 Frąckiewicz Radziwińska Elżbieta z Grot-
   kowskich 87
 Frąckiewicz Radziwiński Dawid 87, 96–97
 Frąckiewicz (Fronskiewicz) Radziwiński
   (Radzimieński) Kazimierz Jan 44, 83,
   97
 Frąckiewicz Radziwiński Michał 42
 Gacki zob. Komar Gacki
 Gadomska Samuelowa 98
 Galińska (Galimska) Elżbieta zob. Rudomi-
   nowa Dusiacka Elżbieta
 Gałyńska zob. Gołyńska
 Geger Michał 87
 Gieczyński Paweł 45
 Giedyminiowiczowie, dynastia 7, 8
 Gineyt Towiański zob. Towiański Gineyt
 Ginko Bazyli 85
 Girski Andruszko Tomasz Kazimierz 45,
   77, 83
 Głębocki Korsak zob. Korsak Głębocki
 Głuszyński Dunin Michał 88
 Gniewińska Marcela zob. Chrapowicka
   Marcela
 Gnojnicki Rabiej zob. Rabiej Gnojnicki
 Goliński (Golyński, Gołyński?) Wojciech 98

- Gołyńska (Gałyńska) Helena zob. Machwiczna Helena
- Gorski zob. Górski
- Górski (Gurski) Benedykt 98
- Górski (Gorski, Gurski) Gabriel Kazimierz 45
- Górski (Gorski, Gurski) Mikołaj Jan 44
- Gradowski Michał 98
- Gramsztorf 98
- Gratus Jan Jerzy 45
- Grotkowska Elżbieta zob. Frąckiewicz Radziwińska Elżbieta
- Grubszewicz Andrzej 45, 97
- Grusza Aljaksandr I.* 9, 13
- Gubiewski? zob. Gulczewski
- Gulczewski (Gubiewski?) Jerzy Kazimierz 45
- Gumowski Jerzy 45
- Gurski zob. Górski
- Harasimowicz Jerzy 48
- Hawryłowicz Iwan 47
- Haykowicz Jakub 48
- Haykowicz Jan 96
- Haykowicz Michał 103
- Haykowicz Mikołaj 103
- Hedemann Otton* 82, 108, 111, 130
- Hercyk (Hercyk Połubiński) Aleksander Stefan 46, 98
- Hercyk Leopold 98
- Hercyk Michał 48
- Hercyk Michał (drugi) 102
- Hercyk Stanisław Konstanty 102
- Hercyk Szczęsny 98
- Hercyk Tomasz Stanisław 47
- Hercyk Połubiński zob. Hercyk
- Hermanowicz Władysław 47, 99
- Hermanowiczowa Helena z Machcińskich 47
- Hlebicki Józefowicz (Józefowicz) Aleksander 80, 96, 103, 104, 106, 114, 128
- Hlebicki Józefowicz Aleksander Ferdynand 50
- Hlebicki Józefowicz (Józefowicz) Dominik 105
- Hlebicki Józefowicz (Józefowicz) Jerzy 50, 80, 103
- Hlebicki Józefowicz (Józefowicz) Stanisław 105
- Hłasko Aleksander 99
- Hłasko Andrzej 49, 101
- Hłasko Antoni 127
- Hłasko Daniel Kazimierz 41, 101
- Hłasko Daniel (drugi) 101
- Hłasko Dominik 99
- Hłasko Felicjan 101
- Hłasko Franciszek 102
- Hłasko Gabriel 49
- Hłasko Heliasz (Eliasz) 127
- Hłasko Hieronim 102
- Hłasko (Hłazko) Hrehory Juriewicz 46
- Hłasko Jan 99, 102
- Hłasko Jan (drugi) 119
- Hłasko (Hłazko) Jan Lwowicz 48
- Hłasko Jozafat 123
- Hłasko Michał Karol 85, 99
- Hłasko Samuel Kazimierz 48
- Hłasko Samuel (drugi) 102
- Hłasko Stanisław 101
- Hłasko Stefan 101
- Hłasko Teofil 101
- Hłasko Tomasz 102, 121
- Hłasko Trojan 31, 99, 101, 114, 117, 122, 127, 129
- Hłaskowa Barbara z Korsaków, 1 v. Aleksandrowa Czerkasowa 41
- Hłaskowa Felicjanowa 90, 91, 119
- Hłaskowa Gabrielowa 102
- Hłaskowa Łukaszowa 101
- Hłaskowie 101, 102
- Hłaskówna Anna zob. Szczyt Zabielska Anna
- Hłaskówna Eleonora zob. Czerkasowa Eleonora
- Hłaskówna Fiedora Ławryńowna zob. Obuchowa Fiedora
- Hłaskówna Regina Hrehorówna zob. Billewiczowa Regina
- Hłazko zob. Hłasko
- Hłuszanin Samuel 46, 102
- Hłuszaninowie 102

Hołownia Jakimowicz zob. Jakimowicz
 Hołownia
 Hołownicz Woyna zob. Woyna Hołownicz
 Hołubicki Jan 102
 Hołubicki Stanisław 102
 Hołubicki Korsak zob. Korsak Hołubicki
 Horbowski zob. Zaranek Horbowski
 Hornowski Adam Kazimierz 47
 Hornowski Antoni Stefan 64
 Hornowski Kazimierz 102–103
 Hornowski Stanisław 103
 Hornowski Stefan 49, 101
 Hornowski Stefan Antoni 46
 Hornowski Teofil 103
 Hotkińska Konstancja Łukaszówna z Korsaków, 1 v. Michałowa Rypińska 49
 Hotkiński (Otkiński) Samuel Bogusław 49
 Hrebnicki Adam 102
 Hrebnicki Antoni 99
 Hrebnicki Felicjan Michał 98, 103
 Hrebnicki Florian 84–85
 Hrebnicki Jan 46
 Hrebnicki Józef 99
 Hrebnicki Michał 99
 Hrebnicki Michał Kazimierz 85, 87, 103
 Hrebnicki Piotr 102
 Hrebnicki Stefan 46, 102
 Hrebnicki Doktorowicz Kazimierz Aleksander 46
 Hreznowski Marcjjan 46
 Hurko Konstanty 100
 Huszcza Amelian (Amielian) Dziemieszkowicz 49
 Huszcza Antoni 99
 Huszcza Hrehory 46
 Huszcza Jakub 103
 Huszcza Jan 103
 Huszcza Jan Karol 99
 Huszcza Jarmosz 46
 Huszcza Józef 99
 Huszcza Maksymilian 99–100
 Huszcza Michał Kondratowicz 48
 Huszcza Piotr 47
 Huszcza Samuel 102
 Huszcza Stanisław 102
 Huszcza Stefan 102
 Huszcza Tomasz 99
 Huszczyna Zofia z Jeleńskich 46
 Hutta Retkier 99
 Ignatówna Anna zob. Matyjaszowa Anna
 Ilnatowiczówna Łubiańska Krystyna Róża zob. Dowmontowa (Dowmątowa) Krystyna Róża
 Ilinicz (Illinicz) Hrehory 49
 Iwan IV Groźny, car 10, 12
 Iwanowski Stanisław 105
 Iwaszkiewicz Aleksander 50
 Iwaszkiewicz Michał 104
 Jagiełło zob. Władysław Jagiełło
 Jakimowicz Hołownia Kazimierz 50
 Jakimowiczowa Raina z Muchów 50
 Jakowicki 108
 Jakowicki Antoni 105
 Jakowicki Daniel 49
 Jakowicki Jan 50, 106
 Jakowicki Jan (drugi) 104
 Jakowicki Józef 93
 Jakowicki Kazimierz Janowicz 106
 Jakowicki Samuel 49, 105
 Jakowicki Szymon Stefanowicz 105
 Jamont (Jamąt) Jan 104
 Jan III Sobieski 95, 128
 Janicki Aleksander Dadzibóg 51
 Jankowicz Leon 76
 Jankowski Jan 51
 Januszkiewicz Kazimierz 105
 Januszkowski Stanisław 85
 Jarosławowicz Jerzy 50
 Jaroszewicz Jan 105
 Jasińska Zofia ze Swołyńskich, 1 v. Fiedorowa Czerkasowa 41
 Jaskołd zob. Klepacki Jaskołd
 Jawgiel Michał 42
Jermak W.J. 13
 Jeśman Albrycht 51
 Jeśman Dawid 51
 Jeśman Jarosław 50
 Jeśman Karol 105

- Jeśman Kazimierz 104
 Jeśman Konstanty 104
 Jeśman Krzysztof 105
 Jeśman Ludwik 49
 Jeśman Stanisław 105
 Jeśman Stanisław (drugi) 109
 Jeśman Walerian 104
 Jeśman Władysław 105
 Jotko Ostafi (Eustachy) 49, 104
 Jotkowie 104
 Józefowicz (Józephowicz) Hlebicki zob.
   Hlebicki Józefowicz
 Judycka Zofia zob. Tyszkiewiczowa Stretowiczowa Zofia
 Judycki Aleksander 45
 Jundziłł Ryłło (Ryło) zob. Ryłło (Ryło) Jundziłł
 Jurewicz Kazimierz 101, 105
 Jurewicz (Juriewicz) Michał 50, 105
 Jurewicz Mikołaj 101, 105
 Juriewska Elżbieta z Doboszyńskich zob.
   Czapińska Elżbieta
 Juriewski Michał 50
 Juskiewicz 50
 Juskiewicz Jakub 104
 Juskowski Jan 105
 Juskowski Krzysztof 50
 Juskowski Teodor 105

 Kaciukiewicz 103
 Kaczanowska Marianna Tekla z Narusze-
   wiczów, 1 v. Jerzowa Karolowa Chod-
   kiewiczowa, 2 v. Piotrowa Michałowa
   Pacowa 100
 Kaczanowski Jan Kazimierz 100
 Kaczanowski Piotr 83
 Kamieniecka Marianna z Suszczewskich 54
 Kamińska Anna z Mienickich 42
 Kamiński Jan 102
 Kamiński Stanisław 42
 Kamionka Jan 112
 Kamionka Jerzy 93, 111
 Kamionka Mikołaj 55
 Kamionka Nicefor 85
 Kamionka Samuel 54

 Kamionka Tomasz 111
 Kanty (Komty, Konsty?) Jerzy 93, 114
 Karęga zob. Quarto Karęga
 Karol Filip Wittelsbach, książę neuburski
   133
 Kawecki Marcin 54
 Kazanowska Elżbieta ze Słuszków, 2 v. Hie-
   ronimowa Radziejowska 57
 Kieczka Krzczonowicz (Krzszonowicz)
   Bazyli 53
 Kijanowska Eleonora zob. Zenowiczowa
   Eleonora z Kijanowskich
 Kirkor Jan 114
 Kirkor Jan Karol 120, 126
 Kirkor Piotr 97
 Kirkor Stanisław 141
 Kirkorowa Janowa Petronela z Korsaków
   120, 126
 Kisiel Dorohinicki Samuel Kazimierz 106
 Klimański Jan 52
 Klimański Marcin 53
 Klepacki Daniel 109, 131, 139
 Klepacki Ignacy 118
 Klepacki Jaskołd Jan 108, 109, 115, 119,
   131, 139
 Klonowska Anna zob. Szołkowska Anna
 Kluczata Konstanty 56
 Klukowski Jarosz 52
 Klukowski Stanisław 115
 Klukowski Michał 109
 Kłodnicki Bazyli 109
 Kłusowska Katarzyna z Pietrowiczów (Pio-
   trowiczów?) 56
 Kmita Kuncowicz Sakowicza Jan Wojcie-
   chowicz 10
 Kocieł (Kocioł) Kazimierz 114–115
 Kociełowa (Kotłowa, Kozłowa?) Justyna z
   Olechnowiczów 114
 Kociełowa (Kotłowa) Kazimierzowa 115
Kolankowski Ludwik 14
 Kolenda Gabriel Jerzy 43, 84, 85
 Kołęcki (Kolecki) Jan Karol 116
 Kołba Jan 114
 Komar Gacki Adam 106
 Komarowski zob. Komorowski

Komoniowski Franciszek 76
 Komorowska Ciołek Anna ze Stankiewiczów
 Podborskich 56
 Komorowska Ciołek Łucja zob. Chelchow-
 ska Łucja
 Komorowska Ciołek Nastazja zob. Kublicka
 Nastazja
 Komorowski (Komarowski) Ciołek Kasper
 56, 109
 Komorowski Krzysztof 106
 Koncewicz zob. Kuncewicz
 Konińska Dunin Barbara zob. Łodziatowa
 Barbara
 Koniński Dunin Jan 56, 58
 Koniński Dunin Paweł 58
 Konińska Misopadówna Felicjanna zob.
 Snarska Felicjanna
 Konińska Misopadówna Jadwiga zob. Szpa-
 kowska Jadwiga
 Konińska Misopadówna Zofia zob. Szypi-
 lina Zofia
 Konopacki Adam Kazimierz 55
 Konopacki Jan 116
 Konoplański Michał 112
 Konoplański Michał (drugi) 134
 Konoplański Piotr 98
 Kopeć Jan Karol 51
 Koreywa Jan Aleksander 48
 Koreywina Marcela z Gniewińskich zob.
 Chrapowicka Marcela
 Korsak Aleksander 110, 130
 Korsak Aleksander (drugi) 110
 Korsak Dadzibóg 110
 Korsak Felicjan 110, 113
 Korsak Franciszek Aleksandrowicz 111
 Korsak Hieronim 54
 Korsak Hieronim (drugi) 108, 119, 139
 Korsak Jakub 55
 Korsak Jan 105, 113
 Korsak Jerzy Krzysztofowicz 111
 Korsak Jozafat 108
 Korsak Józef 111
 Korsak Kazimierz 111
 Korsak Kazimierz (drugi) 111
 Korsak Krzysztof 113
 Korsak Leon 110
 Korsak Łukasz 41
 Korsak Michał 108, 113
 Korsak Mikołaj 53
 Korsak Nikodem (Nikodym) 52
 Korsak Samuel Fiedorowicz 55, 113
 Korsak Seweryn 110
 Korsak Stanisław 111
 Korsak Stefan Łukaszewicz 52
 Korsak Szymon (Symon) Łukaszewicz 52,
 110
 Korsak Tomasz 108
 Korsak Władysław 111
 Korsak Władysław Tomaszewicz 111
 Korsak Zachariasz 54, 112
 Korsak [Bobyński] Adam 111
 Korsak Bobynicki Aleksander Konstany
 89, 110, 114
 Korsak Bobynicki Andrzej 110
 Korsak Bobynicki Bazyli Romanowicz 52,
 115
 Korsak Bobynicki Hieronim Michał 97
 Korsak [Bobyński] Jan 114
 Korsak Bobynicki Jan Kazimierz 51, 52, 114
 Korsak Bobynicki Jerzy Krzysztofowicz
 52
 Korsak Bobynicki Józef 114
 Korsak Bobynicki Karol Jan 113
 Korsak Bobynicki Konstany 52
 Korsak Bobynicki Marcja Zbigniew 56
 Korsak Bobynicki Michał Tomasz Krzysz-
 tofowicz 56
 Korsak Bobynicki Mikołaj 56
 Korsak [Bobyński] Paweł 113
 Korsak Bobynicki Piotr Romanowicz 52
 Korsak Bobynicki Stanisław Kazimierz 114,
 116
 Korsak Bobynicki Stefan Jerzy 114
 Korsak Bobynicki Trojan Kazimierz 56
 Korsak Głębocki Józef 84
 Korsak Hołubicki Hrehory 62
 Korsak Hołubicki Jan Antoni 111
 Korsak Hołubicki Michał 97, 101, 112
 Korsak Hołubicki Roman 92
 Korsak Hołubicki Samuel Bohdanowicz 52

- Korsak Hołubicki Władysław Bohdanowicz 52, 53
- Korsak Sowicz Aleksander Michał 125
- Korsak Sowicz Antoni 125
- Korsak Udzielski Hrehory 55
- Korsak Udzielski Jerzy 55, 76
- Korsak Udzielski Michał 55
- Korsak Udzielski Piotr 55
- Korsak Udzielski Piotr (Michał Piotr) 112
- Korsak Udzielski Stefan 55
- Korsak Udzielski Stefan Michał 137
- Korsak Zaleski Benedykt 107
- Korsak Zaleski Jan Kazimierz 107
- Korsak Zaleski Władysław Jan 51, 107
- Korsakowa Zofia z Woynów 52
- Korsakowa Bobynicka Konstancja z Masalskich 56
- Korsakowa [Bobynicka] Piotrowa 113
- Korsakowa [Bobynicka] Romanowa 115
- Korsakowa Hołubicka Ewa z Biegańskich zob. Towiańska Gineytowa Ewa
- Korsakowa Hołubicka Tekla z Suchodolskich zob. Ciechanowiecka Tekla
- Korsakowa Udzielska Zofia z Sielickich 55 [Korsakowa] Udzielska Jerzyna 113
- Korsakowa Udzielska Michałowa 112
- Korsakowie Bobynicy, strażnikowicze 116
- Korsakowie Udzielscy 112–113, 123
- Korsakówna Aleksandra zob. Niciecka Aleksandra
- Korsakówna Barbara zob. Czerkasowa Barbara
- Korsakówna Elżbieta zob. Tułowska Elżbieta
- Korsakówna Helena, 1 v. Bonifacowa Doboszyńska zob. Sokołowska Helena
- Korsakówna Udzielska Katarzyna zob. Miecznikowska Katarzyna
- Korsakówna Konstancja zob. Hotkińska Konstancja
- Korsakówna Petronela zob. Kirkorowa Janowa Petronela
- Korsakówna Rajna zob. Mościcka Rajna
- Korsakówna Zofia zob. Ciapińska Zofia
- Korzeniewski 99
- Kosarzewska (Kossarzewska) Michałowa 112
- Kosarzewski (Kozarzewski) Bohatyr Jan 55, 87?
- Kosarzewski Bohatyr Krzysztof Janowicz 55
- Kosarzewski Bohatyr Krzysztof Kazimierz 55, 109
- Kosarzewski (Kozarzewski Bohatyr) Michał 113
- Kosarzewski Bohatyr Samuel Jakub 54
- Kosobucka (Kosobudzka) Nastazja 61
- Kosobucki (Kosobudzki) Andrzej 53, 61
- Kossakowski Jan Eustachy 93
- Kostrowicka Anna zob. Szyszczyna Romanowa Anna
- Kostrowska 108
- Kostrowski Jan 108
- Koszka Aleksander Mikołajewicz 53
- Koszka Aleksander Onikiewicz 53
- Koszka Aleksander 110
- Koszka Bazyli 115
- Koszka Daniel 115
- Koszka Gabriel 112
- Koszka Hrehory 53
- Koszka Jan 115
- Koszka Jan (drugi) 110, 112
- Koszka Józef 110
- Koszka Justynian 96
- Koszka Leon 115
- Koszka Marcjan 52, 109
- Koszka Marcjan (drugi) 115
- Koszka Mateusz 110
- Koszka Mikołaj 111
- Koszka Paweł 110
- Koszka Piotr 111, 112
- Koszka Piotr (drugi) 115
- Koszka Samuel 53
- Koszka Siemion 56
- Koszka Stefan 109, 110, 125
- Koszyca Stefan 54
- Kościa Aleksander 115–116, 117
- Kościna Helena z Orzechowińskich zob. Szostakowa Helena
- Kowalewski Piotr 98
- Kowalewski Rafał 53

Kowalewski Szewerdykowicz Andrzej 126
 Kowalewski Szewerdykowicz Stefan 55
 Kozakiewicz Jan 96, 112
 Kozakiewicz Michał 108
 Kozakiewicz Stefan 53, 108
 Kozakiewicz Smoła Samuel 54
 Kozakiewiczowa Aleksandrowa 108
 Kozakiewiczowa Stefanowa 108
 Kozaryn Jan 109, 112
 Kozaryn Michał 109
 Kozaryn Stanisław 113
 Kozaryn Wojciech 109
 Kozaryn Okulicz Teodor 56
 Kozaryn Stret Elias (Heliasz) Kazimierz
     Fiedorowicz 55, 109
 Kozaryn Stret Stanisław 53
 Kozarynowa Heliaszowa 113
 Kozarzewski zob. Kosarzewski
 Kozioł (Kozieł) Poklewski Fabian 80
 Kozioł (Kozieł) Poklewski Jan 95, 125
 Kozioł Poklewski Jerzy 80
 Kozłowa zob. Kociełowa (Kotłowa) Justyna
 Kozurko Tymofiej 85
 Krajewska Maryna zob. Wilska Maryna
 Krajewska Zuzanna z Połupiętów 53
 Krajewski Adam 115
 Krajewski Aleksander 56
 Krasny Miłaszewicz zob. Miłaszewicz
     Krasny
 Krasowski Jan 55
Kriegseisen Wojciech 14
 Krocha Aleksander Jerzy 54
 Krocha Jan 115
 Krocha Michał 55
 Krocha Michał (drugi) 110, 119
 Kroszyna Konstantynowa 115
 Krupienicz Gabriel (Gabryjel) 108
 Krupienicz Jan 108
 Krupienicz Tomasz 108
 Kryszpin Kirszensztejn Jerzy Hieronim 133
 Kryszpinowa Kirszensztejnowa Anna
     z Chreptowiczów 133
 Krzczonowicz (Krzszonowicz) Kieczka zob.
     Kieczka Krzczonowicz
 Krzczetowski Jan Antoni 54, 108
 Krzczetowski Krzysztof 108
 Kublicka Aleksandra zob. Wiskowska Alek-
     sandra
 Kublicka Janowa 112
 Kublicka Nastazja z Ciołków Komorow-
     skich 47
 Kublicki 45
 Kublicki Aleksander 51
 Kublicki Ambroży 112
 Kublicki Franciszek 107
 Kublicki Gabriel Krzysztof 51
 Kublicki Jan Aleksander 51
 Kublicki Jerzy 47
 Kublicki Jerzy 51
 Kublicki Jerzy 76
 Kublicki Jerzy 107
 Kublicki Józef 51
 Kublicki Józef Stanisław Juriewicz 53
 Kublicki Józef 107
 Kublicki Mateusz 107
 Kublicki Maciej Lwowicz 53
 Kublicki Michał 51
 Kublicki Piotr Józef 51, 52, 107
 Kublicki Rafał 51
 Kublicki Tomasz 82, 113
 Kublicki Tomasz (drugi) 132
 Kuczyński Andrzej 56
 Kuczyński Michał 123
 Kudrycki 76
 Kukiel Stanisław 108
 Kukiel Wojciech 115
 Kuliszewski Jan 111
 Kuncewicz Jozafat 84
 Kuncewicz (Koncewicz) Kazimierz Teofil
     107
 Kuniński Jan 111
 Kuniński Kazimierz 81, 109, 111, 132
 Kuniński Dunin Paweł 109
 Kurbski (Kurpski) Jarosławski Andrzej 55
Kurczewski Jan 82
 Kurosz 101
 Kurosz (Kuroż) Szymon (Symon) 107–108
 Kurpski zob. Kurbski
Kutrzeba Stanisław 13
 Kuźmicz Wasyl (Wasili) 76

Lachowicz Gabriel 57
Lampartowicz Tomasz 100
Lenkiewicz Jan 116
Lenkiewicz Piotr 113
Lenkiewicz Roman 111
Lenkiewicz Samuel 117
Lepszy Kazimierz 34
Lesiński Jerzy 16
Leśniewski Jan 116
Leśniewski Stanisław 95, 117
Leśniewski Zachariasz 117
Lewoszkiewicz Józef 117
Lewoszkiewicz Maciej 117
Lipski Gabriel 116
Lisowska Aleksandra Konstancja z Chrapowickich 57
Lisowska Aleksandra zob. Pacowa Aleksandra
Lisowska Anna zob. Pakoszowa Anna
Lisowski Aleksander 116
Lisowski Karol 57, 116
Lisowski Michał 116
Lubecki Szymon 134
Ludwik Hohenzollern, margrabia brandenburski 133
Ludwika Karolina Wittelsbachowa z Radziwiłłów, 1 v. Ludwikowa Hohenzollernowa 133
Ludwika Maria, królowa 23
Lulewicz Henryk 14, 16, 20, 34
Lungner Jan 58

Łabuć (Łabun?) Jan 119
Łabuć Stefan 57, 119
Łagodny Łukasz 118, 139
Łakis Jan 119
Łakisowie 119
Łamanowski Piotr 58
Łamińska zob. Łośmińska
Łapa Gabriel 119
Łapicki Kalikst 86
Łapkowski Jan 102
Łappo Iwan I. 10, 14
Łaska 89
Łaski Aleksander 109
Łaski Eliasz (Heliasz) 57
Łaski Roman 117
Łaski Samuel 58
Łenkawski 90
Łodziata Bohdan 118
Łodziata Jozafat 118
Łodziata Kazimierz 58, 118
Łodziatowa Barbara z Dunin Konińskich 58
Łodziatówna Helena Aleksandra zob. Pietryszczyna Helena Aleksandra
Łokaczewski Samuel 57, 108, 119, 139
Łomanowski Piotr 134
Łosowski zob. Łossowski
Łossowska (Łosowska) Zofia z Rahozów 43
Łossowski Cyprian 88
Łossowski (Łosowski) Jan 57
Łossowski (Łosowski) Krzysztof 117
Łossowski (Łosowski) Krzysztof Bronisław 43
Łossowski (Łosowski) Krzysztof Jan 57, 117
Łossowski (Łosowski) Michał 117
Łossowski (Łosowski) Samuel 58
Łossowski (Łosowski) Samuel Stanisławowicz 43
Łossowski (Łosowski) Trojan 117, 125, 128
Łossowski (Łosowski) Władysław Jan 57, 58, 117
Łośmińska (Łamińska?) 119
Łośmiński Adam Niekras Ludwikowicz 57
Łoweyko Jerzy 119
Łoweyko (Łowieyko) Mikołaj 119
Łoweyko Wojciech 119
Łowmiański Henryk 26
Łukomska Aleksandra z Chełchowskich 58
Łukomska Aleksandra zob. Uhlikowa Aleksandra
Łukomska Anna z Mirskich 68
Łukomska Barbara zob. Chomicza Barbara
Łukomska Krystyna zob. Rabciejowa Gnojnicka
Łukomska Regina zob. Dębińska Regina
Łukomski Felician 106
Łukomski Jerzy 106, 119
Łukomski Jozafat 134
Łukomski Karol Stanisław 57

Łukomski Paweł 119
 Łukomski Piotr 118
 Łukomski Samuel Eustachy 68, 69
 Łukomski Sergiusz 68
 Łukomski Stanisław 58
 Łukomski Władysław 57
 Łuskińska Zaronowska zob. Zaronowski Łuskińska
 Łuskińska Krystyna zob. Zarankowa Horbowska Krystyna
 Łuszczak Benedykt 117
 Łuszczak Michał 80, 117
 Łuszczak Mikołaj Michał 58, 76
 Łyskowski Samuel 57, 118

 Machcińska Helena zob. Hermanowiczowa Helena
 Machcińska Maryna z Doboszyńskich 47
 Machciński Andrzej Janowicz 59, 122
 Machciński Karol 122
 Machwicowa Helena z Gołyńskich (Gałyńskich) 59
 Mackiewicz Jan Jozafat 60
 Mackiewicz Jerzy 121
 Mackiewicz Leon 122
 Mackiewicz Michał 121
 Makarski Teodor 113
 Makowiecki Jurand Michał Stanisław 120
 Makowski Dominik 102
 Markianowicz Daniel 86
 Markowski Dawid 88
 Martyszkiewicz Stefan 87
 Masło Daniel 59
 Massalska Konstancja zob. Korsakowa Bobynicka Konstancja
 Maszanka zob. Muszanka
 Matyjaszowa Anna z Ignatów [?] 59
 Maximowicz Dawid 87
 Maximowicz Jan 87
 Maximowicz Jerzy 91, 123
 Maximowicz Jerzy (drugi) 122
 Maximowicz Leon 112, 123
 Maximowicz Roman 122
 Meduniecka Konstancyńska 121
 Meduniecki Dominik 121
 Meduniecki Gabriel 98, 120–121
 Meduniecki Gabriel (drugi) 121
 Meduniecki Hieronim 122
 Meduniecki Jan Gabrielowicz 120, 121, 122
 Meduniecki Jan Hieronimowicz 121, 122
 Meduniecki Józef 121
 Meduniecki Kazimierz 121
 Mendog, król Litwy 7
 Mężyk zob. Mienszykow
 Mężyiński 105
 Michajłowicz (Michajłowicz) Samuel 86
 Michalewicz Eliasz (Heliasz) 59
 Michał Korybut Wiśniowiecki 84
 Michałkiewicz Sylwester 59
 Michajłowicz zob. Michajłowicz
 Miecznikowska Katarzyna z Korsaków Udzielskich 123
 Miecznikowski Jerzy Bogusław 59
 Mienicka Anna zob. Kamińska Anna
 Mienicki Bazyl 132
 Mienicki Dymitr Kazimierz Hieronimowicz 58, 123
 Mienicki Felicjan 132
 Mienicki Jan Hieronimowicz 58, 122
 Mienicki Jan Pawłowicz 123
 Mienicki Jerzy 123
 Mienicki Michał Karol Hieronimowicz 58
 Mienicki Paweł Hieronimowicz 58
Mienicki Ryszard 13
 Mienicki Stanisław 122
 Mienszykow (Mężyk) Aleksander Daniłowicz 106, 129, 135
 Mikulicz Siwucha zob. Siwucha Mikulicz
 Milkiewicz (Mitkiewicz?) Michał 134
 Milkowski Jan 121
 Milkowski Mikołaj 59
 Miłaszewicz Jan 122
 Miłaszewicz Krasny Zachariasz Kazimierz 59, 120
 Mirsey 68, 82
 Mirska Anna zob. Łukomska Anna
 Mirski Jozafat Antoni 107
 Mirski Kazimierz 60
 Mirski Krzysztof 66
 Mirski Michał 82

- Mirski Sebastian 82
 Misopad Koniński zob. Koniński Misopad (Missuna) Miszuna Ezechiel 116
 Missuna (Miszuna) Józef 120
 Missuna (Miszuna) Marcjn Marcin 120
 Mitkiewicz zob. Milkiewicz
 Moczulski Aleksander 86
 Moczulski Iwan 59
 Moczulski Stefan 76
 Mogilnicka Raina (Reina, Regina) z Ciapińskich 60
 Mogilnicki Samuel 60
 Mogilnicki Stanisław 58
 Mogilnicki Tomasz 60, 122
 Mohuczy Tomasz 138
 Morawski Kazimierz 122
 More Mikołaj 122
Morzy Józef 15, 17–20, 26
 Mościcka Rajna z Korsaków 59
 Mościcki Filon 59, 122
 Mościcki Jan 121
 Mościcki Samuel 121
 Mozgint Siemkowski zob. Siemkowski Mozgint
 Możeyko Filip 122
 Możeyko Michał 59
 Mucewicz Jan 88
 Murawski Jan 113
 Muszanka (Maszanka) Raina zob. Jakimowiczowa Raina
 Myślikowski Michał 139
- Nagurski Andrzej 123
Napiersky Karl Eduard 8
 Narbut Mikołaj 60
 Narbutowa Michałowa 124
 Narkowicz Podwiński Michał 89
 Nartowska Janowa 124
 Nartowski Jan 123–124
 Naruszewicz Aleksander Krzysztof 60
 Naruszewiczowa Teodora Aleksandra z Sapiehów zob. Tyszkiewiczowa Teodora Aleksandra
 Naruszewiczówna Aleksandra zob. Frąckiewicz Radziwińska Aleksandra
- Nawlicki Andrzej 124
 Nawlicki Marcjn 124
 Newelski Aleksander 123
 Newelski Franciszek 124
 Newelski Jan Samuelowicz 61, 123
 Newelski Jerzy 124
 Newelski Jozafat 61
 Newelski Michał Janowicz 61
 Newelski Stefan 60, 124
 Nieciecka Aleksandra z Korsaków 60
 Nieciecki Jerzy 139–140
 Nieciecki Stefan 60
 Niekraszewicz Michał 86
 Niemirowicz Szczytt zob. Szczytt Niemirowicz
 Niemirzanka Marianna zob. Reutowa Marianna
 Niepokoyczycki Trojan Dadzibóg 61
 Nieranowska Maryna zob. Poukowa Maryna
 Nieścieszko Buynicki zob. Buynicki
 Nikonowicz Michał 85
 Nornicki Bogusław 125
 Nowicki Konstanty 124
 Nowicki Michał 124
 Nowicki Stefan 124
 Nowicki Trojan 124
 Nowosielska Joanna Helena zob. 1 v. Buynicka, 2 v. Szczytt Niemirowiczowa
 Nowoszyński Florian 61, 123
- Oborski Ludwik Konstanty 26
 Obrąpalska (Obrompalska) Hanna Brygida zob. Poźniakowa Hanna Brygida
 Obrąpalski (Obrompalski) Andrzej 126
 Obrąpalski (Obrompalski) Antoni 126
 Obrąpalski (Obrompalski) Bogusław 126
 Obrąpalski (Obrompalski) Karol 117, 126, 129
 Obrąpalski (Obrompalski) Krzysztof 62
 Obuchowa Fiedora z Hłasków 48
Ochmański Jerzy 26
 Ochocka Krzysztofowa Marianna z Reutów 125
 Ochocki Krzysztof 62
 Ochocki Stefan 125

- Ogińska Anna zob. Tyszkiewiczowa Anna
 Ogińska Helena z Chrapowickich 62
 Ogińska Helena Teodora zob. Tyszkiewiczowa Helena Teodora
 Ogińska Teresa z Samson Podbereskich 125
 Ogiński Bohdan Hrehorowicz 63
 Ogiński Dymitr 62
 Ogiński Jan Antoni 125
 Ogiński Jan Jacek Stefan 63
 Ogiński Kazimierz Dominik 104, 108, 124, 126
 Ogiński Marcjan Antoni 124
 Ogiński Michał Kazimierz 125
 Ogiński Samuel 70
 Ogrodzińska Helena 125
 Ohryzko Hrehopry 103
 Ohryzko (Ohrysko) Roman 96
 Ohurcewicz Symeon (Szymon) 85
 Okołowa Krystyna ze Świrszczewskich 62
 Okołowowie 62
 Okulicz Kozaryn zob. Kozaryn Okulicz
 Okuszek Kazimierz Hieronim 62
 Olechnowicz Stanisław 126–127
 Olechnowiczówna (Dorohostayska Olechnowiczówna ?) Justyna zob. Kociełłowa (Kotłowa) Justyna
 Oleński (Olędzki) Teofil 125
Olszewski Henryk 25
 Onikiewicz Jan 125
 Onoszko Gabriel 102
 Orański Andrzej 141
 Ormieyski Jan 127
 Ormieyski Stefan 127
 Oryński Stefan 85
 Orzechowińska Helena zob. Szostakowa Helena
 Orzechowiński Adrian 126
 Orzechowiński Kazimierz 62
 Oskierko (Oskierka) Fiedor (Teodor) Daniłowicz 61
 Oskierko (Oskierka, Oskirka) Franciszek Michał 100, 110, 126
 Oskierko Hrehory 61
 Oskierko (Oskirka) Jan 116
 Oskierko (Oskierka, Oskirko) Piotr Kazimierz 125–126
 Oskierko (Oskirko) Piotr 130
 Oskierko (Oskirko) Seweryn 62
 Oskierko Szymon (Symon) Mikołaj 62
 Ososko 66
 Ososko Eliasz (Heliasz) 64
 Ososko Jan 62, 127
 Ososko Jakub 127
 Ososko Szymon (Symon) 61
 Ososkowie 127
 Ostrouch Jan 61
 Ostrouch Piotr 126
 Ostrouch Samuel 126
 Ostrouch Stefan Filonowicz 61
 Ostrouch Stefan (drugi) 127
 Ostrouch Tomasz 126
 Ostrouch Wincenty 126
 Ostouchowa Stefanowa 127
 Ostrowski Aleksander 127
 Ostrowski Andrzej 127
 Ostrowski Bohdan 61
 Ostrowski Jan 62, 126
 Ostrowski Jan 62
 Ostrowski Łukasz 127
 Ostrowski Maciej 127
 Ostrowski Marcin 61
 Ostrowski Michał 127
 Ostrowski Mikołaj 127
 Ostrowski Piotr Andrzejewicz 127
 Ostrowski Samuel 61
 Ostrowski Szymon (Symon) 127
 Ostrowski Tomasz 117
 Ostrowski Tomasz (drugi) 127
 Ostrowski Żdan 62
 Otkiński zob. Hotkiński
 Oymuciański Adam 125
 Oymuciański Stanisław 62
 Pac Konstanty Władysław 65, 80, 130
 Pac Krzysztof Konstanty 131
 Pac Michał Kazimierz 130
 Pac Piotr Michał 100
 Pacowa Aleksandra z Lisowskich 130–131
Padalinski Uladzimir 13

Pakosz Jan 83, 100, 132
 Pakosz Józef Jan 100, 124, 136, 142, 143
 Pakosz Krzysztof Kazimierz 66
 Pakosz Trojan Józef 132–133
 Pakoszowa Anna z Lisowskich 66
 Pakoszowa Trojanowa 132
 Pankiewicz Matiasz 66
 Pankiewicz Stefan 66
 Papliński Jan 63
 Papliński Trojan 129
 Paprocki 105
 Parfianowicz Mikołaj 96
 Parfienowicz Ilia (Illa) 64
 Pawłowicz Kazimierz 131
 Pawłowicz Mikołaj 131
 Pawłowski Aleksander 131
 Pawłowski Stanisław 131
 Pawłowski Stefan 67, 131
 Pawłowski Wawrzyniec 131
 Pczycki Aleksander 67
 Pczycki Gabriel 64, 85
 Pczycki Kazimierz 130
 Pczycki (Peżycki) Krzysztof 67
 Pczycki Stanisław 130
 Pczycki Teodor 64
 Pczycki Szepielewicz Jozafat 130
 Petryszczo zob. Pietryszcza
 Pierzchalski (Pierchalski) Andrzej 67
Pietkiewicz Krzysztof 8
 Pietraszkiewicz Piotr 65
 Pietraszkiewicz Samuel 133
 Pietrowicz zob. Piotrowicz
 Pietrowiczówna (Piotrowiczówna?) Katarzyna zob. Kłusowska Katarzyna
 Pietryszcza (Pietryszcze, Petryszczo) Konstanty 67
 Pietryszcza Władysław 131
 Pietryszczyzna Helena Aleksandra z Łodziaków 67
 Pietuch Aleksander 132
 Pietuch Hrehory 132
 Pietuch Jan, pleban kublicki 82–83, 128
 Pietuch Józef 65, 67
 Pietuch (Piotuch) Konstanty 83
 Pietuch Teodor (Fiedor) Janowicz 64
 Pietuch Władysław 132
 Pietuchowa Konstancja ze Świackich zob. Rypińska Konstancja
 Piętka Jan 67
 Piotr I Romanow, car 106
 Piotrowicz Charyton 86
 Piotrowicz Dominik 128
 Piotrowicz Jan 130
 Piotrowicz Kazimierz 130
 Piotrowicz Krzysztof 128
 Piotrowicz (Pietrowicz) Samuel 64
 Piotrowicz Władysław 64, 128
 Piotuch Jan 129
 Piotuch zob. Pietuch
 Piskorski Jerzy 64
 Plater Konstanty Ludwik 141
 Plewaka Felicjan 116
 Plewako Aleksander 64
 Pliska Kazimierz 66
 Pluszczewski Jerzy 136
 Płochocki 96
 Poczawicki Jan 66
 Podbereska Felicjana zob. Ciechanowiecka Felicjana, 1 v. Kossakowska
 Podbipięcina (Połupięcina) Aleksandra z Chrapkowiczów 64
 Podbipięcina Nastazja z Wiskowskich 67
 Podbipięta Florian 130
 Podbipięta Jan Hrehorowicz 63
 Podbipięta (Połupięta) Jan Jaroszewicz 64
 Podbipięta Jan Jerzy Gabrielowicz 63
 Podbipięta Jerzy Konstanty 63
 Podbipięta Józef Dobrogost 130
 Podbipięta (Połupięta) Mikołaj 131
 Podborska Stankiewiczówna Anna zob. Komorowska Ciołek Anna
 Podborski Stankiewicz Stanisław 67
 Podsędkowski (Podsudowski, Podcenkowski) Marcin 10
 Podwiński Narkowicz zob. Narkowicz Podwiński
 Pohoński Aleksander 128
 Pohoński Andrzej 128
 Pohoński Bazyli 128
 Pohoński Bronisław 131

- Pohoski Fiedor 67
Pohoski Hrehory 67
Pohoski Jakub 131
Pohoski Leon 67
Pohoski Łukasz 128
Pohoski Marcyan (Marcin) 64
Pohoski Michał 131
Pohoski Paweł 67
Poklewski zob. Kozioł (Kozieł) Poklewski
Polechow Siegiej W. 9
Połjanowicz zob. Półjanowicz
Połubiński Hercyk zob. Hercyk Połubiński
Połujanowicz Iwan 66
Połupięcianka Zuzanna zob. Krajewska Zuzanna
Połupięta zob. Podbipięta
Poradnia Aleksander 130
Poradnia Jan 64, 130
Poradnia Jerzy 131
Poradnia Kazimierz 131
Porczyński Władysław 132
Porzecki Antoni Tadeusz 128
Porzecki Jerzy Jan 128
Poszajewicki 65
Poukowa Maryna z Nieranowskich 64
Poźniak Antoni Franciszek 128
Poźniak Jan Franciszek 65
Poźniak Konstanty 87
Poźniak Paweł 87
Poźniakowa Hanna Brygida z Obrąpalskich (Obrompalskich) 65
Półjanowicz (Połjanowicz, Pułjanowicz) Stefan 109, 131, 139
Prażmowski Wojciech (Albrycht, Olbrycht) Remigian 65
Prokopowicz Stefan 104
Pruska Anna ze Stetkiewiczów 64
Pruski Franciszek 132
Pruski Gabriel Waław 64, 132
Prytyka Fiedor 66
Prytyka Jan 132
Przelecki Antoni 95
Przedziecki Jan 65
Przysiecy 98
Przysiecki, staroście orlejski 129
Przysiecki Benedykt Ignacy 68, 129
Przysiecki Bernard 129
Przysiecki Bronisław Kazimierz 66
Przysiecki Jakub
Przysiecki Michał 129
Przysiecki Samuel Kazimierz 68, 129
Przysiecki Sebastian (Sebestyan) 68, 83, 129
Przysiecki Władysław 66
Puczkowski Aleksander 66
Puhaczewski Józef 131
Pułjanowicz zob. Półjanowicz
Pylińska Hrehorowa 130
Pyliński Hrehory 66
Pyliński Jozafat 130
Quarto Karega Hektor de 106
Quarto Karega Marcyan de 131
Rabiej Gnoynicki Albrycht 134
Rabiej Eustachy (Ewstachiej) 88, 135
Rabiejowa Gnojnicka Krystyna z Łukomskich 68
Rachuba Andrzej 14, 16, 22, 26, 34
Radziejowska Elżbieta ze Słuszków zob. Kazanowska Elżbieta
Radziwiński Frackiewicz zob. Frackiewicz Radziwiński
Radziwanowski Ignacy 129
Radziwanowski Kazimierz 138
Radziwiłłowicze birzańscy 16, 133
Radziwiłłówna Ludwika Karolina zob. Ludwika Karolina Wittelsbachowa, 1 v. Ludwikowa Hohenzollernowa
Rahoza 118
Rahoza Aleksander 68
Rahoza Daniel 68
Rahoza Florian 120
Rahoza Jan 97, 99
Rahoza Kazimierz 136
Rahozianka Zofia zob. Łosowska Zofia
Rahozina (Rahozyna) Elżbieta (Halszka) z Szoluchów (Szałuchów) 69
Rajecki Dunin Jakub 133–134
Rajecki Dunin Teofil 69
Remidowski Damian 135

- Remidowski Jan 134
Remidowski Jan (drugi) 134
Remidowski Maciej 135
Remidowski Marcján 135
Reut (Reutt) Adam 136
Reut (Reutt) Bazylí 134
Reut Bohdan 137
Reut (Reutt) Daniel 68, 137
Reut (Reutt) Dominik 135
Reut Elias (Heliasz) 68
Reut (Reutt) Hieronim 134
Reut Jakub 69
Reut (Reutt) Jan 89, 136
Reut Jan (drugi) 137
Reut (Reutt) Jan Nikodem 137
Reut (Reutt) Leon 135
Reut Lew 68
Reut (Reutt) Ludwik 134
Reut Mikołaj 68, 137
Reut (Reutt) Samuel 121
Reut (Reutt) Walerian 137
Reut Władysław 137
Reutowa Aleksandrowa 137
Reutowa Janowa 135
Reutowa Marianna z Niemirów 69
Reutowa Stefanowa Marianna z Szyńkie-
wiczów 135
Reutowna Marianna zob. Ochocka Krzysz-
tofowa Marianna
Reutt zob. Reut
Reytan 134
Reytan Dominik (Michał) 134
Reytan Jerzy 134
Reytarowski Jan 87
Rodowicz Szymkowicz (Szymkiewicz) zob.
Szymkowicz (Szymkiewicz) Rodowicz
Rodziewicz Andrzej 102
Rodziewicz Damian 98, 124, 133, 135, 136
Rodziewicz Jan 111
Rodziewicz Jan (drugi) 135–136
Rogiński Michał 138
Roguska Helena z Różanków 69
Roguski Józef Kazimierz Krzysztofowicz
69, 137–138
Roguski Krzysztof 138
Rokosz Jan 86
Romaniuk Przemysław 16
Różanka Jan 68
Różanka Jan (drugi) 138
Różanka Józef 69, 137–138
Różanka Jozafat 138
Różanka Łukasz 68
Różanka Michał 69, 138
Różankowa Teodora z Wołków 68
Różankówna Helena zob. Roguska Helena
Rucka Zofia zob. Swaracka Zofia
Rucki (Rudzki) Bazylí 136
Rucki Stanisław 137
Rudnicki 126
Rudnicki Jozafat 88
Rudnicki Stanisław 138
Rudomina Dusiacki Aleksander 123
Rudomina Dusiacki Gabriel 47
Rudomina Dusiacki Michał (Michał Hie-
ronim) 123
Rudomina Dusiacki Piotr 69
Rudominowa Dusiacka Elżbieta (Halszka)
z Galińskich (Galimskich) 69
Rudziejewski Bazylí 134
Rudziewski (Rudzewski) Jakub 68
Rudzki Michał 68
Rudzki zob. Rucki
Rusiecki Samuel 134
Rusiecki Teofil 103, 134
Ruswicz Kazimierz 138
Ryło Jan 137
Ryło Kazimierz 138
Ryło Wacław 134
Ryło (Ryło) Jundziłł Jerzy Michał 137
Ryło (Ryło) Jundziłł Michał Kazimierz 68
Rypińska Antonina 137
Rypińska Konstancja z Korsaków zob. Hot-
kińska Konstancja
Rypińska Konstancja ze Świackich, 1 v.
Jerzyna Chrapowicka, 2 v. Józefowa
Pietuchowa 67
Rypiński Abram 68
Rypiński Aleksander 95, 136
Rypiński Antoni 137
Rypiński Bazylí Iwanowicz 81, 97, 126, 136

- Rypiński Damian (Demian) 69, 137
 Rypiński Dominik 95
 Rypiński Franciszek Mikołaj 80, 117, 137
 Rypiński Hrehory 95
 Rypiński Ignacy Bonawentura 141
 Rypiński Jakub 120
 Rypiński Jan 136
 Rypiński Jan Józef 90, 93, 126, 135
 Rypiński Józef 135
 Rypiński Karol 97
 Rypiński Karol (drugi) 135, 137
 Rypiński Michał 83
 Rypiński Michał (drugi) 118, 136
 Rypiński Mikołaj 121
 Rypiński Mikołaj (drugi) 137
 Rypiński Ostafi 68
 Rypiński Roman Józefowicz 68
 Rypiński Stefan 42, 63
 Rypiński Stanisław 135
 Rypiński Wincenty 80, 122
 Rzeszewski Jan 119
- Sakowicz Maciej 141
 Salamonowicz Jan 127
 Samson Podbereska Teresa zob. Ogińska Teresa
 Samuyłowicz Jan 72
 Sapieha Benedykt Paweł 19
 Sapieha Kazimierz Jan 33, 73, 140, 141
 Sapieha Lew 82
 Sapiehowie 29, 33, 140
 Sapiężanka Teodora Aleksandra zob. Tyszkiewiczowa Teodora Aleksandra
 Sarafianowicz zob. Serafinowicz
Schwartz Philipp 8
Semkowicz Władysław 13
 Serafinowicz (Serafinowicz) Piotr 71
 Siedzieniewski Michał 71
 Siellawa (Sielawa) Jan Aleksandrowicz 70
 Siellawa (Sielawa) Jozafat Antoni 97, 123, 130
 Siellawa (Sielawa) Stanisław 120
 Siellicka Zofia zob. Korsakowa Udzielska Zofia
 Siellicki (Sielicki) Jerzy Samuelowicz 71
- Siellicki (Sielicki) Remian (Remigian) 90, 104
 Siellicki (Sielicki) Władysław Samuelowicz 71
 Sieniawski Adam 135
 Siemkowski Mozgint Benedykt Michał 134, 139
 Sipowicz Szymon (Symon) Władysław 72
 Siwoch (Siwocha) Zachariasz 72, 139
 Siwocha Mikulicz Hrehory 70
 Skancewicz zob. Stancewicz
 Skarga Piotr 81
 Skirgieńło (Iwan) Olgierdowicz, książę Połocka 7, 8
 Skłotowska zob. Ziembicka Skłotowska
 Skrzędziewski 91
 Skumin Tyszkiewicz zob. Tyszkiewicz Skumin
Skwajrs Jekaterina R. 9
 Słońska Aleksandra z Łukomskich zob. Uhlkowska Aleksandra
 Służka Dominik Michał 79, 141
 Służkówna Elżbieta zob. Kazanowska Elżbieta
 Smółka Kozakiewicz zob. Kozakiewicz Smółka
 Snarska Felicjanna z Misopadów Konińskich 71
 Snarski Aleksander 81
 Snarski Andrzej 109
 Snarski Jan 98
 Snarski Paweł 112, 123
 Snarski Roman 72
 Snarski Teodor Kazimierz 71, 73, 81
 Snarski Wincenty 100
 Sokoliński Drucki Bohdan 44, 64
 Sokoliński Drucki Jarosław 72
 Sokoliński Drucki Jerzy (Jurij) 14, 15
 Sokoliński Drucki Kazimierz 44
 Sokoliński Drucki Leon (Laurenty) 104
 Sokoliński Drucki Tymofiej Juriewicz 72
 Sokołowska Helena z Korsaków, 1 v. Bonifacowa Doboszyńska 94
 Sokołowski Aleksander 94
 Sołtanówna Zofia zob. Stabrowska Zofia

- Spasowscy 100
 Spinek (Szpinek) Mikołaj 110, 118, 132
 Spirkowicz 47
 Spirkowicz Feliks 74
 Spirkowicz Stefan 72
 Spirkowiczowa Regina z Trąbczyńskich 74
Spirydonow (Spirydonau) Michaił F. 9, 10, 35
 Spirydowicz Aleksy 135
 Spirydowicz Andrzej 136
 Spirydowicz Antoni 109
 Spirydowicz Łukasz 70
 Spirydowicz Michał 70
 Spirydowiczowa Wasilowa 72
Sprogis Iwan 35
 Stabrowska Zofia z Sołtanów 42
 Stabrowski Dadzibóg Janowicz 72
 Stabrowski Jerzy 103
 Stabrowski Kasper 42
 Stabrowski Krzysztof Juriewicz 69, 72, 75, 142
 Stabrowski Piotr Juriewicz 69, 72
 Stancewicz (Skancewicz) Krzysztof 73
 Stankiewicz Mateusz 104
 Stankiewicz Mateusz Kazimierz 76
 Stankiewicz Podborski zob. Podborski Stankiewicz
 Staręski (Starzyński) Stanisław 73
 Starosielska Helena Teodora z Ogińskich zob. Tyszkiewiczowa Helena Teodora
 Starosielski Mikołaj 70
 Starzyński Michał 59
 Starzyński zob. Staręski
 Stefan Batory 14, 81
 Stetkiewiczówna Anna zob. Pruska Anna
 Stołyhwa Józef 127
 Stret Kozaryn zob. Kozaryn Stret
 Stret(owicz) Tyszkiewicz zob. Tyszkiewicz Stret(owicz)
 Streż Samuel 70
 Stromiłowska Estera Barbara zob. Chrapkowiczowa Estera Barbara
 Suchodolska Tekla zob. 1 v. Romanowa Korsakowa Hołubicka, 2 v. Ciechanowiecka Tekla
 Sulikowski Krzysztof 71
 Sulistrowski Karol 143
 Supiczyna Romanowa zob. Szyszczyna Romanowa Anna
 Suptowski zob. Szyptowski
 Suszczewska Marianna zob. Kamieniecka Marianna
 Suszko Maciej 95
 Suszyński Michał 92
 Swaracka Zofia z Ruckich 72
 Swaracki Jan Wincenty 71
 Swołyńscy 121
 Swołyńska Zofia zob. Czerkasowa Zofia
 Swołyński Daniel 71
 Swołyński Józef 71
 Swołyński Samuel 71
 Symonowicz zob. Zabłocki Symonowicz
 Szadurski Krzysztof 72
 Szadziewski 132
 Szałuszancka Halszka zob. Szoluszancka Elżbieta
 Szapka [Chotelski] Wacław 133
 Szaszkiewicz 109
 Szaulski Bazyli 86
 Szaulski Stefan 86
 Szawlewicz Jan 85
 Szczyt Zabielski Jerzy 135, 142
 Szczytowa [Zabielska] Anna z Hłasków 135
 Szczytowie Zabielscy 143
 Szczytt Niemirowicz Albrycht 142
 Szczytt Niemirowicz Jan 91, 94, 99, 109, 116, 122, 124, 129, 138
 Szczytt Niemirowicz Józef 90, 96, 105, 112, 115, 119
 Szczytt Niemirowicz Justynian 59
 Szczytt Niemirowicz Konstanty Marcejan 91
 Szczytt Niemirowicz Samuel 57
 Szczytt Niemirowicz Samuel Karol 90
 Szczytt Niemirowiczowa Joanna Helena z Nowosielskich, 1 v. Aleksandrowa Dominikowa Buynicka 90
 Szczyttówna Niemirowiczówna Elżbieta zob. Dederczyna Elżbieta
 Szedziewski Ambroży 70

- Szepielewicz Pezycki zob. Pezycki Szepielewicz
- Szewerdykowicz Kowalewski zob. Kowalewski Szewerdykowicz
- Szewernowski Władysław 115
- Szklennik Samuel 70
- Szołkowska Anna z Klonowskich 26
- Szołucha Kazimierz 129
- Szołucha Piotr Pawłowicz 70
- Szołuszanka (Szałuszanka) Elżbieta zob. Rahożina (Rahożyna) Elżbieta
- Szostak Hrehory 96
- Szostak Stefan 134
- Szostakowa Helena z Orzechowińskich, 1 v. Janowa Kościna 26
- Szpakowska Jadwiga z Misopadów Konińskich 71
- Szpakowski Daniel Antoni 28, 30–32, 79, 80, 81, 139
- Szpakowski Michał 71
- Szpinek zob. Spinek
- Szpyrkowicze 54
- Szujski Józef* 10
- Szuksza Piotr 26
- Szymborski Andrzej 71
- Szymkowicz (Szymkiewicz) Rodowicz Kazimierz Władysław 71
- Szynkiewiczówna Marianna zob. Reutowa Stefanowa Marianna
- Szypilina Zofia z Misopadów Konińskich 71
- Szypiło 127
- Szypiło Bazyli 70
- Szypiło Paweł 71
- Szypiło Epimach Piotr 71
- Szyptowski (Sziptowski, Suptowski?) 95
- Szyrwiński 90
- Szyrwiński Lew 41
- Szyszczyzna (Supiczyna?) Romanowa Anna z Kostrowickich 125
- Szyszka Roman 125
- Ślaski Józef 103
- Ślaski Michał 134
- Śledziewski Leon 73
- Ślepić (Slepse) Dunin Michał 113
- Śliwowska Krystyna zob. Abramowiczowa Krystyna z Śliwowskich
- Świacy 67
- Świacka Konstancja zob. Rypińska Konstancja
- Świdarska Anna zob. Tyszkiewiczowa Stretowiczowa Anna
- Świdarski Krzysztof 70
- Święcicki Paweł Stanisław 89
- Świrszczewska Krystyna zob. Okołowa Krystyna
- Świrszczewski Antoni 95
- Świrszczewski Mikołaj 128
- Świrszczewski Władysław 115
- Tjulpin A.G.* 9
- Tołwiński Jan 74
- Tomkiewicz Andrzej 104
- Tomkowid Jan 86
- Towiańska Gineytowa Ewa z Biegańskich, 1 v. Gabrielowa Korsakowa Hołubicka 74
- Towiański Gineyt Gedeon (Gedion) 74
- Trąbczyńska Regina zob. Spirkowiczowa
- Trąbczewski Jerzy 74
- Trąbczyński Stefan 74
- Troska Stanisław 74
- Tuczkievicz Elias (Heliasz) 74
- Tukowicz Jakub 74
- Tukowicz Jan 74
- Tułowska Elżbieta z Korsaków 74
- Tułowski Jerzy 74
- Tyrski 76
- Tyszka Jan 74
- Tyszkiewicz Michał Jan 70
- Tyszkiewicz Skumin Józef Benedykt 136, 142
- Tyszkiewicz Skumin Kazimierz Jakub 61, 136, 142
- Tyszkiewicz Skumin(owicz) Teodor (Fiodor) 14
- Tyszkiewicz Stretowicz Aleksander 73
- Tyszkiewicz Stret(owicz) Michał Ignacy 70, 73
- Tyszkiewiczowa Helena Teodora z Ogińskich, 1 v. Mikołajowa Starosielska 70

- Tyszkiewiczowa Teodora Aleksandra z Sapiehów, 1 v. Aleksandrowa Krzysztofowa Naruszewiczowa 60
- Tyszkiewiczowa Skuminowa Anna z Ogińskich 61, 136
- Tyszkiewiczowa Stretowiczowa Anna ze Świderskich 73
- Tyszkiewiczowa Stretowiczowa Zofia z Judyckich 73
- Tyszkiewiczowie 66
- Udzielska zob. [Korsakowa] Udzielska Jerzyzna
- Udzielski Korsak zob. Korsak Udzielski
- Uhlik Jerzy Władysław 76
- Uhlkowa Aleksandra z Łukomskich, 1 v. Florianowa Słońska 76
- Ulanowski (Ulianowski) Hrehory 75
- Ulanowski (Ulianowski) Michał 74
- Ulski Bazyli 75
- Ulski Bazyli (drugi) 89
- Ulski Jan 86
- Ulski Łukasz 89
- Wadarski Antoni 86
- Wajtowicz Michail* A. 9
- Walkowski Jan 74
- Waronin Wasil* 10
- Wasilewski 106
- Wasilewski Dominik 75
- Wasilewski Jan 75
- Wasilewski Tadeusz* 22
- Wawrzecki Piotr Teodor 142
- Wazgird Antoni 139–140
- Wazgird Piotr 93, 107
- Wazgirdowa 93, 107
- Wazgirdowa Piotrowa Róża z Wysockich 93, 107, 113
- Weytko 91
- Weytko Michał 120
- Wężyk Krzysztof 75
- Wierejmięjewicz Fiedor 75
- Wierzbicki Jerzy 119
- Wilkowski Jerzy 75
- Wilka Maryna z Krajewskich 75
- Wiskowska Aleksandra z Kublickich 75
- Wiskowska Nastazja zob. Podbiępicina Nastazja
- Wiskowski 88
- Witold Kiejstutowicz, wielki książę Litwy 7, 10
- Władysław Jagiełło 7
- Wolff Józef* 8, 44, 72
- Wołczek Stanisław 75
- Wołk Michał 75
- Wołkówna Teodora zob. Różankowa Teodora
- Wołowicz (Wołowicz) Władysław 74
- Wołodkowicz Stefan 75
- Wołyński Filon 76
- Woronin Wasilij* A. 9
- Worotyniec Jan 75
- Worotyniec Krzysztof 75
- Woyna Jan 99
- Woyna Józef 99
- Woyna Hołownicz Konstanty 74
- Woynianka Zofia zob. Korsakowa Zofia
- Woysznarowicz Jan 100
- Woysznarowicz Kazimierz Jan 100
- Woysznarowiczówna Barbara zob. Chełchowska Barbara
- Wus Awłas 75
- Wyrwicz Andrzej 81
- Wysokińska Nastazja zob. Dukszczyńska Nastazja
- Wysocka Róża zob. Wazgirdowa Róża
- Wyszyńska Marianna zob. Doroszkowska Marianna
- Zabłocki Symonowicz Fiedor 87
- Zacharzewski 60
- Zaleski Józef 138
- Zaleski Korsak zob. Korsak Zaleski
- Załenski Jan 140
- Załenski Stanisław 140
- Zaraneek Horbowski Andrzej 110
- Zarankowa (Horbowska) Andrzejowa Krystyna Łuskinówna 110
- Zaronowski Łuskin Jerzy 118
- Zaronowski Łuskin Józef 92, 118

[Zaronowski] Łuski Michał 118
Zaronowski Łuski Stefan 118
Zawilejski (Zawilejski) Jakob 85
Zawilejski Włodzimierz 88
Zburzyński Józef 135
Zenowicz Jerzy 13
Zenowicz (Zienowicz) Despot Krzysztof
    Kazimierz 143
Zenowicz, starosta sznitowski 81
Zenowiczowa Janowa Eleonora z Kijanow-
    skich 140
Zenowiczowie 27
Ziembicka Skłotowska 83
Zienowicz zob. Zenowicz Despot
Zygmunt August 10, 13, 14, 16
Żaba Hieronim 83
Żaba Jan, starosta koszański 91, 92, 93, 94,
    96, 97, 110, 111, 112, 113, 115, 116, 122
Żaba Walerian Antoni 100, 112, 113, 115,
    128, 130, 137
Żabina Krzysztofowa 111, 136
Żabowie 27
Żelazowscy 98
Żlutko *Aleś A.* 9
Żochowski Cyprian 83–84, 86, 87, 88
Żochowski Samuel 143
Żuk Michał Józef 105
Żuk Stefan 129, 135
Żyliński Andrzej 90
Żyżniewska Aleksandrowa 116

INDEKS NAZW GEOGRAFICZNYCH*

- Afanasowszczyzna zob. Pohost Afanasowszczyzna
- Affanowszczyzna zob. Czyszkowszczyzna
- Affanowszczyzna
- Alexandrowicze zob. Zahłowo Alexandrowicze
- Amusno zob. Omutnia
- Andronowicze 75
- Andruki 69
- Andruszów 16, 18
- Antonowo zob. Borkowicze Antonowo
- Apanasowszczyzna (Ofanasowszczyzna) 49, 101, 102
- Apanasowszczyzna zob. Hromoszcza Apanasowszczyzna
- Arciejkowicze (Arciejkiewicze) 70, 72, 105, 118, 139, 140
- Arciejkowicze zob. Treskowicze Arciejkowicze
- Arszczenie 53
- Arzczenie 53
- Awdoszkiewicze 122
- Babczo 129
- Babiczewo 119
- Babiński Ślad zob. Ślad Babiński
- Bajowo, dobra lenne 128
- Bajowo *alias* Werebijowo 128
- Baldysze zob. Bołdysze
- Bałyk (Bałtyckie Morze) 8, 12
- Barankowszczyzna 58, 59
- Barsuki zob. Borsuki
- Bartoszewszczyzna 50
- Berezowo 134
- Berezwech 84
- berezwecka ihumenia 84
- Berezyniec 130
- Bereżewie (Bereżenie) 66
- Beynarowszczyzna 59
- Bezdzedowicze 63, 67, 126
- Bezdzedowicze Paplińszczyzna 117
- Biała 84, 102
- Białe 43, 48, 58
- Białe Daniewo 118
- Białoruś 32, 34
- Białowodka 54, 135
- Biały Furtajów 83
- Bieczkowszczyzna 50
- Biedrzyca 136
- Biedrzyca Nacza 126
- Biedzco 80
- Bielakowszczyzna (Bielkowszczyzna) 59, 64, 71
- Bielakowszczyzna zob. Kublicze Bielakowszczyzna
- Bielczyca 15

---

* W indeksie nie uwzględniono terminów: połockie województwo, połockie księstwo, połocka ziemia, Połoczczyzna, Wielkie Księstwo Litewskie, Litwa

Bielejowszczyzna 119
 Bielkowszczyzna zob. Bielakowszczyzna
 Biereżno 137
 Bierzki 72
 Bieszenkowicze (Bieszonkowicze) 63, 124
 bieszenkowicka parafia 22
 Bijowo Sienkowszczyzna 75
 Bikłozy (Bikłozia, Bokłaze?, Bykłozie) 72, 103, 137
 Bikolenicze (Bikulinicze) 50, 103
 Bliźnica 58, 123
 Błodzina zob. Bołodzyna
 Błozniki 66, 70, 73, 99, 132, 142
 Bobcze 44
 Bobrowo 89
 Bobrowszczyzna zob. Psuja Bobrowszczyzna
 Bobynicze 52, 53, 56, 63, 67, 69, 74, 87, 111, 113, 129, 136, 138
 bobynicka plebania 76, 87
 Bobynicze zob. Osowszczyzna Bobynicze
 Boczejków 41, 70, 93
 boczejkowska plebania 87
 Bohost zob. Pohost
 Bohuszewicze 42, 125
 Bokowicze Żochtowicze 46
 Bolin (Bolyn) 44, 57, 108, 116
 Bolin Hrehorowicze 57
 Bolonia (Bonona) zob. Bononia
 Bołdysze (Bałdysze) 81
 Bołotnica 44, 50, 52, 56, 105, 111
 Bołotnica zob. Hryby Bołotnica
 Bołodzyna (Błodzina) 134
 Bononia (Bolonia, Bonona) 46, 65, 107
 Bordziłowicze 62
 Borkowicze 57, 101, 117
 Borkowicze zob. Ulino Borkowicze
 Borkowicze Antonowo 101
 Borkowszczyzna 84
 Borkowszczyzna zob. Zadołhoje (Zadothe) *alias* Borkowszczyzna
 Borowe (Borowych) 141
 Borsuki (Barsuki) 68, 74–76, 101, 129
 Boryskowicze (Boryskiewiczze) 42, 94
 Borysowszczyzna 50
 Borzdziłowicze (Bordziłowicze?) Zaborze 126
 Brandenburgia 22
 brasławska protopopia 87
 brasławski powiat 15, 66
 Bratoszyn 50
 Bratoszyn zob. Nacza Bratoszyn
 Brodowicze (Zbrodowicze) 68, 135
 Bród 69
 brzesko-litewskie województwo 15
 Budniki (Rudniki?) 49, 134
 Buj 106
 Bujalszczyzna zob. Udział Bujalszczyzna
 Bujanowszczyzna 122
 Buławki zob. Konopaczyna Buławki
 Bykłozie zob. Bikłozy
 Bykowszczyzna 58
 Bykowszczyzna Ptakowszczyzna Puciłowo 56
 Bykowszczyzna zob. Wietrzyzno Bykowszczyzna
 Bystrycza (Bystrzyca, Bystra) Szewerdzińska 67
 Bystryja (Bystyja?) 106
 Carowo 142
 Charakowo 141
 Charczewszczyzna 45
 Charkowszczyzna 50
 Chęciny 7
 Chlewiszczce 66, 133
 Chodce (Chodyc, Chodziec) 47, 68
 Chołomierz 43
 Chorobrowo 84
 Chrońkowicze 68, 128
 Chrońkowszczyzna (Chrońłowszczyzna) 53, 111
 Chudobelszczyzna Trośnica 53
 Chwatynia (Chwatyn?) 83
 Chwoszczownica Świadowo 52
 Chwoszczowo 113
 Ciapin (Ciapino) 42, 143
 Ciechomicze 120, 122
 Cieszewo (Cieszew) 87, 111

Ciereszkowo 94
 Cieszonkowo 58
 Cieszyłowice 43, 68
 Cieszyłowice zob. Horki Cieszyłowice
 Cimonowszczyzna 43
 Cimonowszczyzna zob. Obola Cimonowszczyzna
 Cimonowszczyzna zob. Udział Cimonowszczyzna
 Cimoszkowszczyzna 59
 Ciotcza 14, 15, 84
 ciotczańska plebania 86
 Citukowszczyzna 50
 Curaki zob. Czuraki
 Czarna 54, 98
 Czarnoruce 57
 Czarny Ruczaj 94, 104
 Czarny Ruczaj zob. Nacza Czarny Ruczaj
 Czaszniki (Czaśniki) 57, 58
 Czaszniki, miasto 141
 czaśnicka protopopia 76
 Czemiesa (Czemiosy) 80, 122
 Czerec 48, 70, 108
 Czerepieta 99
 Czerepowszczyzna 97
 Czeresowo (Czeroszowo) 47, 69, 143
 Czereszkowo 50
 Czerkasowszczyzna 142
 Czernica 65, 80
 Czerniewice 71
 Czermosowo 121
 Czeropowo 46
 Czeroszowo zob. Czeresowo
 Czerświaty (Czerstwiaty) 15, 70, 84
 czerświackie starostwo 84
 Czołmiszki 65, 103
 Czołnyki 124
 Czuraki (Curaki) 69, 89, 136
 Czuryłowice 83, 138
 Czykowszczyzna (Sczykowszczyzna) 46, 47, 102
 Czyszkowszczyzna Affanowszczyzna 58
 Ćwiecin (Ćwiecino) 42, 49, 88, 93, 105, 106, 111
 Ćwiecin Kononowszczyzna 104, 105
 Dalki 76
 Danie 58
 Daniewo 42, 63, 115
 Daniewo Wyszukowszczyzna (Waškowszczyzna) 54
 Daniewo zob. Białe Daniewo
 Daniewo zob. Orzechowno Daniewo
 Dawidkowice 69, 106
 Dąbrówka zob. Dubrowka
 Dąbrówka Zaponie 69
 Deulino 16
 Dmitrowszczyzna 93
 Dniepr 10
 Dobia (Dobieja) 43, 108
 dobrohorscy bazylianie 88
 Dobryń (Dobrzyń) 41, 46, 47, 98
 Dokuciewo (Dokucio) 58, 118
 Dolce 65, 84, 130
 dolecka plebania 86
 Dołhe 42, 56, 87
 Dołhe, wieś 123
 Dołhe Borowa *alias* Psuja 94
 Dołhe zob. Kościanka *alias* Dołhe
 Dołożec, dobra lenne 104
 Dołujowo (Dołubowo?) 106
 Domątowszczyzna (Dowmontowszczyzna) zob. Kublicze Domątowszczyzna
 Domżerycze 131
 Doroszkowice (Doroszkiewice) 43, 74, 109, 114, 131, 139
 Doroszkowice Horki 43
 Dremłowszczyzna zob. Ludczyce Dremłowszczyzna
 Drozdowice 48
 Drozdowszczyzna zob. Nacza Drozdowszczyzna
 Druczany 53, 56, 109, 112
 Druczany Fiedorowszczyzna 55
 Druczany Iwanowszczyzna 113
 Druczany zob. Kowalewszczyzna Jakubowszczyzna Druczany
 Druczany zob. Uście Uszacza *alias* Druczany

Druja 73, 83
 drujscy dominikanie 83
 drujaska parafia (plebania) 82
 dryska plebania 76, 85
 Dryssa, rzeka 15
 Duba 46
 Dubiszczce 69
 Dubowiki 69
 Dubrowina zob. Kublicze Dubrowina *alias*
     Newelszczyzna
 Dubrowka (Dąbrówka) 69, 70
 Dubrowki 63, 116
 Dubrowlany (Dubrowka) 63
 DUBY 58
 Duchnowicze zob. Duchownica
 Duchorowicze 138
 Duchownica (Duchnowicze) 54
 Dudary 69
 Duszki 42, 94
 Dworce zob. Dworzec Gałaszewski
 Dworzec 46
 Dworzec Gałaszewski (Dworce) 49, 94,
     101, 115
 Dworzec Gałaszewski, wieś 103
 Dworzyszczce 80
 Dwór zob. Nowy Dwór
 Dziedzino 63
 Dziechciary (Dziechciorki) 64, 107
 Dziehotki 84
 Dzieńsionki (Dzienisiąki) 42, 96
 Dziernowicze 41, 52, 56, 60, 67, 114
 Dzieruszki 72
 Dżisna 13, 18, 42, 76, 80, 93, 114, 120, 126,
     142, 143
 dzisieńska jurydyka zob. Świńsk
 dzisieńscy bazylianie 76
 dziśieńska (dzisieńska) parafia (plebania)
     22, 42, 76, 82
 dziśieńska (dzisieńska) plebania (unicka)
     76
 dziśieńskie (dzisieńskie) starostwo 74, 80
 Dziwniki 45, 51, 52, 114
 Dźmitrowo zob. Uście (Uscze) Dźmitrowo
 Dźwina, rzeka 8, 12, 15, 22, 143
 Estonia 8
 Eszejkowszczyzna 66
 Europa Północna 12
 Europa Wschodnia 8
 Fiedorkowo 71
 Fiedorowszczyzna zob. Druczany Fiedo-
     rowszczyzna
 Filipino (Philipino, Pilipino) 59
 Filipowo 71
 Furtajów zob. Biały Furtajów
 Gałaszewski zob. Dworzec Gałaszewski
 Gdańsk 8
 Girdziuszowo 90
 Głęboczno 111
 Głębokie 77, 84, 111
 głęboccy karmelici bosci 77, 84, 116
 głębocza parafia 22
 Góra zob. Kasperowa Góra
 Grodno 19, 65
 grodzieński powiat 17
 Grulewo 46, 101
 Hala 68, 135
 Hatowszczyzna 73
 Hawryłowo 128
 Hehorowicze (Hrehorowicze) zob. Hryho-
     rowicze
 hermanowska plebania 76
 Hiholnica 43
 Hlinnik (Hlinniki) 89
 Hłaskowszczyzna (Hłazkowszczyzna) zob.
     Zamszany Hłaskowszczyzna (Hłaz-
     kowszczyzna)
 Hłuszniew 48
 Hodyce 47
 Hodykowszczyzna 46
 Hołomyśl 26, 55, 93, 107
 Hołowczyce 57, 67, 131, 134
 Hołowczyce Janowszczyzna 130
 Hołowczyce Ozarkowszczyzna (Ozarkowsz-
     czyzna) 64, 109, 135
 Hołowczyce Sokoliszcze 74
 Hołubice Wielkie 54

Hołubicze 92
 Hołuby (Hułuby) 59
 Hołysowszczyzna (Hołyszowszczyzna) 55, 127
 Horany 69, 137
 Horedzewicze zob. Horodczewicze
 Horki 47, 49, 62, 63, 66, 67, 74, 90, 97, 108, 137
 Horki, wieś 140
 Horki zob. Doroszkowicze Horki
 Horki Cieszyłowicze 50
 Horki Łakisowszczyzna Narbutowszczyzna 43
 Horki Ochramieniewszczyzna (Spirkowszczyzna) 54, 72
 Horkie Lubicze 104, 105, 126, 127
 Horoda 142
 Horodcewicze *alias* Słobodka Horodzińska 132
 Horodczewicze (Horedczewicze) 64
 Horodec zob. Horodziec
 Horodek zob. Koszczyzn Horodek
 Horodek zob. Koszczyzn Horodzie (Horodek)
 Horodyszcze 46
 Horodzie (Horodek) zob. Koszczyzn Horodzie (Horodek)
 Horodziec (Horodec) 77, 140
 Horodziej 75
 Horodzieniec 132
 Horodzko 45
 Horsple 63
 Hory 133, 138
 Hory Pupowicze 92
 Hrebienie 72
 Hrehorowicze 99, 104, 105
 Hrehorowicze zob. Bolin Hrehorowicze
 Hromoszcza Apanasowszczyzna 101
 Hryby 56
 Hryby Bołotnica 123–124
 Hryby Mazniewszczyzna 118
 Hryby Oszytki 117
 Hryhorowicze (Hehorowicze?, Hrehorowicze) 51, 131
 Hryszkiewicze 50
 Hryszkowszczyzna 104
 Hubin 69, 83, 142
 hubińscy franciszkanie 83
 Hułuby zob. Hołuby
 Huskin 123
 Huszczyzn (Huszczyno) 48, 139
 Huszczyzn zob. Obole Huszczyzn
 Ikażń 73, 140
 Iliudczyce zob. Ludeczyce Dremłowszczyzna
 Imperium Rosyjskie zob. Rosja
 Inflanty 8, 12, 14–16
 Isakowszczyzna 90
 Ist 59, 120
 Iwanowo 109
 Iwanowszczyzna zob. Druczany Iwanowszczyzna
 Iwańsk zob. Kozłowo Klikunowo (Klimowo) Niesiadowo (Niefiedewicze, Niefudowo) Kiwańsk (Iwańsk)
 Iwaszkiewicze 135
 Jabłoniec 121
 Jakiki 60
 jakimańska plebania 77
 Jakubowszczyzna zob. Kowalewszczyzna Jakubowszczyzna
 Jakuszewszczyzna 55
 Jam Zapolski 14, 15
 Jankowszczyzna 55
 Janowszczyzna zob. Hołowczyce Janowszczyzna
 Jasa (Jas, Jassa) 53, 55, 68, 112–113, 123, 135
 jaska plebania 77
 Jasienowiec (Jasieniowicze) 80
 Jaskowo zob. Rabszczyzna Jaskowo
 Jazienica 100
 Jazienica zob. Poddzisienie Jazienica
 Jazno 57, 75, 108, 114–115, 119, 132, 139
 Jazno Królewskie, dzierzawa 66, 81
 jaźnieńska plebania 86
 Jaźnica 66
 Jemieniec 95
 Jezieryszcze 45
 Jezierzyce (Jezierca) 41, 92
 Jeziora 106

Jeziorzyszcze (Ozieryszcze) 12
 Jodziejowszczyzna 98
 Jurkowo 127
 Jurkowszczyzna 58, 118
 Jurzewicze 56
 Juszyn (Justyn) 66

 Kabak 65, 134
 kałuckie wójtowstwo 82
 Kamienica 65
 Kamień 47, 86
 kamieńska plebania 86
 Kamień Porzecki 66
 Kamień Wielki 124
 Kamięszczyzna 76, 89
 Kamięszczyzna (Kamięszczyzna) zob.
     Ruskinowo Kamięszczyzna (Kamię-
     szczyzna)
 Kaminowszczyzna 63
 Kamionka 65, 140, 143
 Karaczyn (Karaczynowo) 42, 94
 karcieniowskie wójtowstwo 82
 Karcino (Kartyńskie) zob. Porzecze Karcino
     (Kartyńskie)
 Kasperowa Góra 121
 Kasperowszczyzna 54, 90
 Kasztalanowszczyzna 51
 Kaszyce zob. Klaszyce
 Kazanówka 141
 kickowska plebania 88
 Kisielów 57, 124
 Kisielów (Kisielowo) *alias* Komorzowo 75
 Kisty (Kissty) zob. Zadziłowki Kisty (Kissty)
 Kiwańsk zob. Kozłowo Klikunowo (Klimo-
     wo) Niesiadowo (Niefiedewicze, Niefu-
     dowo) Kiwańsk (Iwańsk)
 Klaszyce (Kaszyce) 79
 Kleciszcza 103
 Klikunowo zob. Kozłowo Klikunowo (Kli-
     mowo) Niesiadowo (Niefiedewicze,
     Niefudowo) Kiwańsk (Iwańsk)
 Klimiaty zob. Zaucie Klimiaty
 Klimowo zob. Kozłowo Klikunowo (Kli-
     mowo) Niesiadowo (Niefiedewicze,
     Niefudowo)

Klimowszczyzna 100, 102
 Klimowszczyzna *vel* Krasny Staw 49, 65
 Kniażyce (Kniażyce) 46, 48, 71, 101
 Kniażyce Kowszelewo 101
 Kniażyno Nacza 91
 Kochanowicze 61
 Kochanowicze zob. Swoźna Kochanowicze
 Koleno 42, 94
 Kołodno 83
 Kołpin (Kołpino) 63, 125
 Komajsk 46, 47
 Komorzowo zob. Kisielów *alias* Komo-
     rzowo
 Komsza 133
 Konasowszczyzna 72
 Kononowszczyzna 118
 Kononowszczyzna zob. Ówicin Kono-
     nowszczyzna
 Konopacyczna Buławki 116
 Konowszczyzna zob. Orzechowno Ko-
     nowszczyzna
 Konstantynopol 8
 Kopciowo (Kopciowo?) 86, 142
 kopciowska plebania 86
 Korajewicze 57, 58, 61, 75, 101, 118
 Korniłowszczyzna 48
 Korolkiewicze zob. Mieźowo Korolkiewicze
 Korona Polska zob. Polska
 Korościelewo 68
 Kosarzewo 73
 Koskowszczyzna 54
 Kosowszczyzna (Kossowszczyzna) 59, 91
 Kossarowo 54
 Kostołomy 68
 Koszczyń (Koszczyń) Horodzie (Horodek)
     53, 112
 Kościanka 117
 Kościanka *alias* Dołhe 116
 Kościna Słoboda (Słobodka) 64, 115
 Kotowicze 91
 kowalewska plebania 85
 Kowalewszczyzna Jakubowszczyzna 56
 Kowszelewo (Kowszelowo) 41, 50
 Kowszelewo zob. Kniażyce Kowszelewo
 Kowszelowszczyzna 104

Kozianki 67
 Kozłowo 117
 Kozłowo Klikunowo (Klimowo) Niesiadowo
 (Niefiedewicze, Niefudowo) Kiwańsk
 (Iwańsk) 44
 Kraków 8, 10
 Krasne 89
 Krasny Staw zob. Klimowszczyzna *vel* Kra-
 sny Staw
 Krataj (Krataje) 81
 Kreszuty (Krzesztujcie) 65, 80
 Kropiwna (Kropiwno) 109
 Krupin Obole 67
 Krupnica 64, 68, 85, 102, 124, 135
 Krupnica zob. Tarankiewicze Krupnica
 Krynki 84
 Krzemieniec 98
 Krzesztujcie zob. Kreszuty
 Krzywcowy (Krzywców) Posad w Połocku
 65, 94
 Krzywlin 49, 63, 108, 124
 Kubek 55, 56, 110
 Kubek Rożnowo 106
 Kublicze 42, 44, 47, 51, 53, 63–65, 75, 82,
 97, 99, 112, 113, 128
 kublicka parafia (plebania) 22, 82
 kublicka plebania (unicka) 76, 86
 Kublicze Bielakowszczyzna 128
 Kublicze Domątowszczyzna (Dowmon-
 towszczyzna) 82, 94
 Kublicze Dubrowina *alias* Newelszczyzna
 61
 Kublicze Pietuchowszczyzna 64, 83
 Kublicze Prudzin 130
 Kublicze Słobodka 128
 Kublicze Sorzowo 82
 Kuczewszczyzna 52
 Kudzinowo 95
 Kuksin (Kuleszyn) 71
 Kulbowszczyzna 94
 Kułozniki 119
 Kunińszczyzna zob. Nacza Kunińszczyzna
 Kupnino 139
 Kurlandia i Semigalia, księstwo 16
 Kurowicze 132
 Kuszliki 81, 84
 Kuszniarówka 76
 Kuźmino 122
 Lachowo 139
 Lachowszczyzna 65, 74
 Łatyhołowszczyzna zob. Łatyhołowszczyzna
 Lepel (Stary Lepel) 13–15, 82
 Lepel zob. Nowy Lepel
 lepelska parafia 22, 76
 Leszczyłowicze 46, 55, 68, 82
 Leszczyłowicze Prudzinki 102
 Leśno zob. Lisno
 Lewczowszczyzna *alias* Świsłocz 55
 Lewonowszczyzna 66
 Leżna 46
 Lipowie (Lipowiec) zob. Uszacz Lipowiec
 Lisno (Leśno) 79
 liśniańska plebania 88
 Litewszczyzna (Litowszczyzna) 51, 107
 Litwoszczyzna 91
 Lubicze zob. Horkie Lubicze
 Ludezyce 64, 107
 Ludezyce (Iliudezyce, Sliudezyce) Drem-
 lowszczyzna 54
 Ludzki 104
 lupanckie wójtowstwo 141
 Ładośno (Ładośna) 53, 58, 59, 65, 69, 84,
 85, 88
 Ładośno Naramowszczyzna 137
 ładośniańska plebania 85
 Łahunowo (Łuhowo) 50
 Łakisowszczyzna zob. Horki Łakisowszczy-
 zna Narbutowszczyzna
 Łaskowa Obola 99
 Łatyhole zob. Pole Łatyhole
 Łąki 84
 Łodziejna zob. Warapajowszczyzna Ło-
 dziejna
 Łokaczewszczyzna 119
 Łotwa 8
 Łatyhoły 74
 Łatyhołowszczyzna (Łatyhołowszczyzna) 68
 Łowoża 46, 47, 98

- Łowoże (Łowoje) Sudziłowicze 48
 Łowoże Szczykowszczyzna Obole 50
 Łuhowo Ruszunszczyzna 50
 Łutowo (Łutów) 42–44, 53, 90, 96, 110
 Łutów (Łutowo) *alias* Obuchowszczyzna 55
 Łużki 100
 łużeccy pijarzy (Szkola Walerianowska) 100
 łużecka plebania 85
- Machirowo 142
 Maciejowce 72
 Maćki 47
 Maki 48
 Makucie 141
 Małachowo, pustosz 139
 Małachowszczyzna 104
 Mamonowszczyzna 142
 Marcynowszczyzna 136
 Masłowszczyzna zob. Pohost Masłowszczyzna
 Mazniewszczyzna zob. Hryby Mazniewszczyzna
 Mereckowszczyzna zob. Udział Mereckowszczyzna
 Metliczyce 56
 Midkiewiczce zob. Mitkiewiczce
 Mienica 58, 123
 Mieża 85
 Mieżany 60
 Mieżowo, jezioro 138
 Mieżowo Klikowszczyzna 108
 Mieżowo Korolkiewiczce 53
 Mikołajewska zob. Słoboda Mikołajewska
 Mikuliczno 45
 Milonki 80
 Miniuta zob. Mniuta
 Minturowo 136
 Mińsk (Minsk, Miensk) 9, 10, 13, 35, 72
 mińskie bernardynki 141
 mińskie województwo 15, 17, 47, 56, 59, 70
 Miory 82
 miorscy augustianie 82
 miorska ihumenia 82
 Mitkiewiczce (Midkiewiczce) 68, 134, 137
- Mniuta (Miniuta) 62, 63, 126, 130
 Mochirowo 41, 71
 Mochirowo Przypiesze 41
 Mohilno 63, 125
 Mohiłki 70, 99
 Mojsiejewicze 66
 Mokno 71
 Mokre Poźnia 113
 Mołodziejowo 72
 Mosarz 46, 102, 103
 Moskalonki zob. Pleskunowo *alias* Moskalonki
 Moskwa (państwo) zob. Rosja
 Moskwa (Moskau) (miasto) 9, 10, 33
 Moszna (Moszno) 59, 67, 122
 Moszno Dworce 45
 Motyryno (Motyrzyno) 26, 57, 118
 Możujki (Możniki) 70
 mścisławskie województwo 18, 53
 Murochwy (Murochy?) zob. Nieszczorda
 Murochwy (Murochy?)
- Nacza 41, 45, 49–51, 60, 63, 68, 71
 Nacza, rzeka 15
 Nacza Biedrzycka (Biedryca) 71, 72
 Nacza Bratoszyn 94–95, 125
 Nacza Czarny Ruczaj 72
 Nacza Drozdowszczyzna 68
 Nacza Kunińszczyzna 105
 Nacza Orzechowno 136
 Nacza Oskierczyńska 56
 Nacza Ostrowszczyzna 52, 112
 Nacza Sipowszczyzna 94, 104
 Nacza Szewino 137–138
 Nacza Uście 136
 Nacza Złodkowszczyzna (Nacza *alias* Złodkowszczyzna) 136
 Nacza zob. Biedrzyca Nacza
 Nacza zob. Kniażyno Nacza
 Nacza zob. Uście Nacza
 Nacza Maślikowa zob. Szkiele *alias* Nacza Maślikowa
 Nadlinne zob. Zajezierze Nadlinne
 Nakowaniki 60, 107
 Nalesze 76

- Naramowszczyzna zob. Ładošno Naramowszczyzna
- Narbutowszczyzna zob. Horki Łakisowszczyzna Narbutowszczyzna
- Naszcza zob. Niszczce
- Nawlicze 53, 103
- Nawlicze Hrydkowszczyzna (Naulicze Hrytkowszczyzna) 85
- Newel, dobra (włość) 9, 12, 16, 18, 19, 20, 133
- Newel, miasto 133
- newelska plebania 81
- newelski trakt 128
- Newelszczyzna zob. Kublicze Dubrowina *alias* Newelszczyzna
- Niasadowo zob. Kozłowo Klikunowo (Klimowo) Niasadowo (Niefiedewicze, Niefudowo) Kiwańsk (Iwańsk)
- Nichołki 119
- Niebyszyn 47
- Niefiedewicze zob. Kozłowo Klikunowo (Klimowo) Niasadowo (Niefiedewicze, Niefudowo) Kiwańsk (Iwańsk)
- Niefudowo zob. Kozłowo Klikunowo (Klimowo) Niasadowo (Niefiedewicze, Niefudowo) Kiwańsk (Iwańsk)
- Niekraszewszczyzna 135
- Nieposzcza 49
- Nieposzcza zob. Uła Nieposzcza
- Niesino 26, 121
- Nieszczorda 142
- Nieszczorda Murochwy (Murochy?) 97
- Nieszczorda Sarakwaszyn 119
- Nieszczorda Trośnica Stołpca 55
- Nieszczorda zob. Ohulnica Nieszczorda nieszczorecka plebania 85
- Niewiedra (Niewiodra) 86, 124
- niewiodrańska plebania 86
- Nirsza (Niroza) 58
- Niszczce (Niszczca, Niszczco) 53, 56, 61, 79, 109
- niszczkańska plebania 86
- Niszczco (Niszczca) zob. Niszczce
- Nizhołowo 62, 106, 114, 128
- Norów 46
- Nosilice 84
- Noszczenicze (Noszczewicze?) 73, 122, 136
- Noszczewicze 136
- Noszczewicze zob. Noszczenicze
- Nowogród Wielki 12, 15
- nowogródzki powiat 60
- Nowosiółki 69
- Nowy Dwór 137
- Nowy Lepel 85
- nowolepelska plebania 85
- Obela 124
- Obola (Obol) 98, 99, 119, 137, 139
- Obola Cimonowszczyzna 94
- Obola zob. Łaskowa Obola
- Obola, rzeka 15
- Obole 46, 47, 57
- Obole Huszczyn 49
- Obole Szmaty 48
- Obole zob. Krupin Obole
- Obole zob. Łowoże Szczykowszczyzna
- Obole
- Obrub Szyszczkański (Obrub Szyszczkański) 67, 131
- Obuchowszczyzna zob. Łutów (Łutowo) *alias* Obuchowszczyzna
- Ochowaja Skoroda 59
- Ochowo 47
- Ochramieniewszczyzna zob. Horki Ochramieniewszczyzna (Spirkowszczyzna)
- Odyńcowszczyzna zob. Wydryn Odyńcowszczyzna (Odzinkowszczyzna)
- Odzinkowszczyzna zob. Wydryn Odyńcowszczyzna (Odzinkowszczyzna)
- Ohulnica Nieszczorda 94
- Okieńczyzna 65
- Okolnik 47, 102
- Ołoki (Zołoki?) 142
- Omutnia (Omietna, Amusno) 66, 75
- Opalkowszczyzna Orzechniewicze 127
- Orłowo 131, 139
- Ormija (Ormiej) 43, 44, 96, 127
- Orsza 47, 48, 57
- orszański powiat 15, 18, 46, 57, 59, 60, 68, 69, 76

Orzechniewicze 61, 127
 Orzechniewicze Podjazienie 117
 Orzechniewicze zob. Opalkowszczyzna
     Orzechniewicze
 Orzechniewicze zob. Podjazienie Orzechniewicze
 Orzechowno 57, 62, 63, 90, 96, 115, 119, 136
 Orzechowno Konowszczyzna 96
 Orzechowno Daniewo 42
 Orzechowno zob. Nacza Orzechowno
 Osieciszca 131
 Osiedzyce 60
 Osinowiki 69
 Osinowka (Osinówki, Osinówek) 47, 88, 135
 Osinowki zob. Rukszenicze Osinowki
 Oskierczynicze (Oskierczyno) zob. Uszacza
     Oskierczynicze
 Ososkowszczyzna zob. Pohost Ososkowszczyzna
 Osowin 69, 70
 Osowińska słobódka 69
 Osowszczyzna Bobynicze 113
 Ostaszowo 141
 Ostrowlany (Ostrolany) 53, 98
 Ostrowlany (Ostrowle) Pohorełe 42
 Ostrowno 47, 104, 114, 127, 128
 Ostrowszczyzna 122
 Ostrowszczyzna zob. Nacza Ostrowszczyzna
 Ostróg 12
 Ostrów zob. Zielony Ostrów
 Ostry 9
 Ostry Koniec w Połocku 142
 oszmiński powiat 15, 45–48, 50–52, 60, 63, 66, 70, 72, 75, 85
 Oszytki 50
 Oszytki zob. Hryby Oszytki
 Ościewiczze 49
 Oświęje 73, 140
 oświęjska plebania 76, 87
 Oświęcim 8
 Otuch 46
 Otuzki zob. Szapczyn Otuzki
 Owdokowicze 66
 Owdziejewicze 75
 Ozieryszcze zob. Jeziorzyszcze
 Ożarkowszczyzna 131
 Ożarkowszczyzna (Ozarkowszczyzna) zob.
     Hołowczyce Ożarkowszczyzna
 państwo moskiewskie zob. Rosja
 państwo zakonu krzyżackiego 10
 Papińszczyzna zob. Bezdzedowicze Papińszczyzna
 Pawłowicze 82
 Perochocie 65
 Petersburg zob. Sankt Peterburg
 Pieciulowo 58
 Pieluchawszczyzna zob. Pietuchowszczyzna
 Pietrasowo 75
 Pietuchowszczyzna (Pieluchawszczyzna?) 53, 132
 Pietuchowszczyzna zob. Kublicze Pietuchowszczyzna
 Pietuchowszczyzna zob. Uszacza Pietuchowszczyzna
 piński powiat 15
 Piotrowicze 51
 Piotrowskich (Piotrowska), wieś 107
 Plekunewo zob. Pleskunowo
 Pleskowszczyzna 47, 59, 122
 Pleskunowo (Plekunewo) 66, 68, 129
 Pleskunowo *alias* Moskalonki 135
 Pleszowo 89
 Plewki 107
 Plino 44, 97
 Plisa 63, 130
 pliska plebania 85
 Poddubie 75, 109
 Poddzisienie Jazienica 127
 Podjazienie Orzechniewicze 117
 Podjazienie zob. Orzechniewicze Podjazienie
 Podrysie 54
 Podrysie Szypowo 55
 Podubie 54
 Pohorełe 83, 96
 Pohost 56, 59, 64, 67, 68, 109
 Pohost Afanasowszczyzna 64
 Pohost Masłowszczyzna 128
 Pohost Ososkowszczyzna 128

- Pohost Radosiewski 99
 Pohost (Bohost) Rakusiński (Rakusiszki) 47, 122
 Pohost zob. Wodwa Pohost
 Pokryszki 57
 Polanka 65
 Pole Łatyhole 137
 Polejenowszczyzna 90
 Polesie, kraina 15, 17
 Polesie, dobra 52
 Politejwszczyzna 142
 Polska (Korona Polska) 29, 32
 Połudowicze 121, 122
 Polzin 56
 Polzno Swołna 109
 Połock (miasto połockie) 8, 9, 15, 18, 22, 29, 54, 65, 66, 75, 79, 81, 83–84, 94, 98, 115, 126, 134, 135, 136, 138, 139, 140, 142
 połoccy bazylianie 84, 88
 połoccy dominikanie 77, 83
 połocka archiepiskopia 84–85
 połocka archimandria Borysohlebska 87
 połocka ekonomia 79
 połocka ihumenia Bohojawleńska 86
 połocka parafia 22
 połockie bazylianki 84
 połockie kolegium SJ 81
 Połota, rzeka 12, 15
 Połowica 85
 Połozowo 65
 Porzecze 103, 134
 Porzecze Świackowszczyzna 134
 Porzecze Karcino (Kartyńskie) 67
 Porzecze Tuszyńskie 74
 Poule (Pouille) 75, 120
 Poznań 15, 25
 Poźnia zob. Mokre Poźnia
 Prosiełkowszczyzna (Prosołkowszczyzna, Prosołkowicze) 60, 122
 Prozoroki 44, 45, 68, 70, 97
 Prudowa 48
 Prudziany (Prudzin) 69, 135
 Prudzin zob. Kublicze Prudzin
 Prudzinki zob. Leszczyłowicze Prudzinki
 Pruna 57
 Prusy 10
 Przesmuszki 135
 Przydrujka, przedmieście 82
 Przydrujsk 141
 Przypieszce 4, 89, 93, 94, 122
 Prychaby 80, 115, 122, 139
 Psków 15
 Psów 118
 Psuja 45, 51, 114
 Psuja Bobrowszczyzna 120
 Psuja zob. Dołhe Borowa *alias* Psuja
 Ptakowszczyzna 58
 Ptakowszczyzna zob. Bykowszczyzna Pta-
 kowszczyzna Puciłowo
 Puciacin (Puciacino, Puciacyno) 44, 97
 puciacińska plebania 86
 Puciłkowicze 46, 129
 Puciłowo 58
 Puciłowo zob. Bykowszczyzna Ptakowsz-
 czyzna Puciłowo
 Puczyno 55
 Puhacze 129
 Pupowicze 108, 117
 Pupowicze zob. Hory Pupowicze
 Pustynki 87
 pustynskie wójtowstwo 141
 Puszcza 107
 Puzyrowo 60
 Pyraszowo 60
 Pyszno 133, 138
 pyszniańska plebania 87
 Pyszyn 59, 69
 Rabszczyzna (Robszczyzna) 95, 142
 Rabszczyzna *alias* Jaszkowo 95
 Rabszczyzna *alias* Samarynowo 95
 Radosiewski zob. Pohost Radosiewski
 Rakusin 104, 105, 129
 Rakusiński zob. Pohost Rakusiński
 Raniec zob. Uszacje Rżawiec
 Rejmowo 131
 Robszczyzna zob. Rabszczyzna
 Ropno (Ropna) 86
 Rosica 43
 rosicka plebania 87

- rosicki klucz 140
Rosinowo 64
Rosja (Wielkie Księstwo Moskiewskie, państwo moskiewskie, Moskwa, Imperium Rosyjskie) 9, 12, 14–16, 18, 19, 21, 22, 30, 32
Rosona 129
Rostowskie 84
Rowiec 43
Rożnowo zob. Kubek Rożnowo
Równe Pole zob. Sargowkiszki *alias* Równe Pole
Ruczaj zob. Czarny Ruczaj
Ruda Sienkowszczyzna 72
Rudniki 52, 54, 110, 111, 112
Rudniki zob. Budniki
Rukszenicze 52, 60, 67, 75, 89, 109, 125, 137
Rukszenicze Osinowki 122
Rukszenicze *alias* Żywołoka 56
Rulewszczyzna zob. Wąlkowszczyzna *alias* Rulewszczyzna
Rurańszczyzna (Ruszunszczyzna) 50
Rusiły 58
Ruskinowo Kamieńszczyzna (Kamięszczyzna) 89
Ryga (Riga) 8, 9
Rypińszczyzna 106, 138
Rzeczpospolita 8, 14, 16, 17, 21, 22, 29, 95, 96, 97, 100, 106
rzeczycki powiat 46
Rżawiec 43
Rżawiec zob. Uszacje Rżawiec
- Sachonówka 72
Sajlińce 69
Sakowszczyzna zob. Strumiłowszczyzna
Zaszczesło (Zaszczesto) Sakowszczyzna
Sałatczyn 67
Samarynowo zob. Rabszczyzna Samarynowo
Saniki zob. Sanniki
Sankt Petersburg (Petersburg) 8, 13, 15, 28, 30
Sanniki (Saniki) 59, 70, 73, 87, 125
Sapieżyn 73, 140
- Sarakwaszyno zob. Nieszczorda Sarakwaszyno
Sargowkiszki *alias* Równe Pole 66
Saria, rzeka 15
Sawejki 141
Sciudzieniec zob. Studzieniec
Sczykowszczyzna zob. Czykowszczyzna
Semigalia zob. Kurlandia i Semigalia
Siebież, miasto 133
Siebież, włość 9, 12, 16, 18, 19, 20, 128, 133
siebieska parafia (probostwo) 82
siebieska plebania (unicka) 87
Siedmiogród 22
Sielec 130
Sielihory 58, 122, 132
Sieliszcze 26, 44, 97
Sieliszcze Waškowszczyzna (Woskowszczyzna) 55, 115
Siemkowszczyzna, folwark 142
Siencirowo 50
Sienkowszczyzna 61
Sienkowszczyzna zob. Bijowo Sienkowszczyzna
Sienkowszczyzna zob. Ruda Sienkowszczyzna
Sienkowszczyzna zob. Uszacja Sienkowszczyzna
Sierdzieje 123
Sigowo 95
Silino 55
Sińsk 99
Sipowszczyzna zob. Nacza Sipowszczyzna
Sirocin 85, 87
sirocińscy bazylianie 87
Sitco 51
Sitno 80
Skandynawia 8
Skomorochy 87
Skomoroszkowo 111
Skoroda 62, 74
Skoroda zob. Wydroże Ochowaja Skoroda
Skrusina Kuźmicze 45
Sliudczyce zob. Ludeczyce Dremłowszczyzna
Śładniewiczze (Śledniewiczze) 76
Słoboda Mikołajewska w Dziśnie 143

Słoboda (Słobodka) zob. Kościna Słoboda (Słobodka)
 Słobodka Horodzieńska zob. Horodcewicze *alias* Słobodka Horodzieńska
 Słobodka w Połocku 140
 Słobodka zob. Kublicze Słobodka
 Słobodka (Słobotka) zob. Wysoka Góra
 Słobódka 69
 słonimski powiat 66, 72
 Słoszczenica (Słowszczyzniki) 69
 Słowienie (Słowieny) 46, 102
 Słowszczyzniki zob. Słoszczenica
 Smoleńsk 16
 smoleńskie województwo 16
 Snitowki zob. Sznitowki
 Sokoliszcze (Sokoliszczyna) 52, 67, 71, 74, 89, 104, 105, 110
 Sokoliszcze zob. Hołowczyce Sokoliszcze
 Sokorowo 103
 Sołoniec 130
 Sonkowszczyzna 48
 Soroki 107
 Sory 60
 Sosno 75
 Sośnica 43
 Sośnica, rzeka 15
 Sośnin (Sośnina) 124
 Soż (Soża) 91
 Spaścierz 108
 Spirkowszczyzna zob. Horki Ochramieniewszczyzna
 Stajki 46, 54, 90, 122
 stajska plebania 76
 Starkańce 62
 Starosiele 52, 62, 95, 111, 115, 142
 Starosiele Czeszki 52
 Stary Lepel zob. Lepel
 starolepelska plebania (unicka) 87
 Starzyna 45, 47, 58
 Starzynki 103
 Stasiulewo (Staszulewo) 62, 127
 Stawry 51, 107, 112, 139
 Stołpca zob. Nieszczord Trośnica Stołpca
 Stołpce (Stołpoce) Suchorukowo 91
 Storonkowicze zob. Toronkowicze
 Stowpiec (Stołpiec?) 112, 123
 Strumiłowszczyzna Zaszczesło (Zaszczesto) *vel* Sakowszczyzna 64
 Struń (Strunia) 66, 84
 Strzyżewo (Strzeżewo, Strzeżewo) 66, 129
 Studzieniec (Sciudzieniec) 95
 Sucha 10
 Suchorukowo zob. Stołpoce Suchorukowo
 Sudziłowicze 47, 48, 61, 62, 70, 84, 99–100, 102, 121, 125
 sudziłowickie starostwo 84
 Sudziłowicze Wieśnick 62
 sujecka plebania 86
 Sukurowo 72
 Surmin 104
 Susza 14, 72
 Suszyno (Suszyn) 64, 130
 Swońna 41, 69, 71, 72, 142
 swońniańska plebania 86
 Swońna Dołhe 90
 Swońna Kochanowicze 123
 Swońna Szypilowszczyzna 71
 Swońna Żółtowszczyzna 47
 Swońna Żudziłowki 101
 Swońna zob. Polzyno Swońna
 Szaciłowo (Szeciłowo) 68, 137
 Szapczyn (Szapczyno) 68, 121
 Szapczyn Otuzki 59
 Szatki 53
 Szatrowo 80
 Szczerbinkowo 98
 Szczykowszczyzna zob. Łowoże Szczykowszczyzna Obole
 Szechowo 128
 Szeciłowo zob. Szaciłowo
 Szepielowo 67
 Szeredna 53
 Szewino, wieś 69, 138
 Szewino, jezioro 138
 Szewino zob. Nacza Szewino
 Szkiele *alias* Nacza Maślikowa 122
 Szmatowo 131
 Szmaty zob. Obole Szmaty
 Sznitowki (Sznitowski) 81
 Sożkowszczyzna 141

- Szołomowszczyzna 46
 Szołowy 97
 Szostaków 46
 Szostowo 43, 117
 Szumborowszczyzna zob. Uszacza Szum-
 borowszczyzna
 Szwecja 22
 Szylńce (Szylańce) 75
 Szymkowo 56
 Szymkowszczyzna 69, 136
 Szypiłowszczyzna zob. Swolna Szypiłowsz-
 czyzna
 Szypowo 54, 112
 Szypowo zob. Podrysie Szypowo
 Szyszczyński zob. Obrub Szyszczyński
- Ślad Babiński 65
 Śledniewicze zob. Śladniewicze
 Świackowszczyzna zob. Porzecze Świac-
 kowszczyzna
 Świadowo (Świadoje) 52, 56, 113
 Świadowo zob. Chwoszczownica Świadowo
 Świbel 41, 71
 Świecza 72
 Świerzno (Świrzno) 52, 109, 125, 137
 Świło 42, 45, 59, 77, 116, 120
 Świnno 63
 Świńsk, jurydyka w Dziśnie 107
 Świrowszczyzna (Świrawszczyzna) 41, 71
 Świsłocz zob. Lewczowszczyzna *alias* Świ-
 słocz
- Tarankiewicze Krupnica 68
 Tarantowicze zob. Ulanowo Tarantowicze
 Tarantowo 54, 56, 58, 141
 Tobołki 47, 62
 Tołkaczowo 109
 Tołścikowszczyzna 90, 122
 Tomaszewszczyzna 45
 Tomsin 121
 Toronkowicze (Storonkowicze) 28, 49, 56,
 57, 64, 91, 96, 102, 134
 Tracewszczyzna 72
 Trankowicze 75
 Treskowicze 86
- Treskowicze Arciejkowicze 50
 trockie województwo 8, 20, 46
 Trojdzewicze 54, 117, 123
 Trojeckie 84
 Tronkowicze zob. Toronkowicze
 Trońnica 50, 51, 65, 135
 Trońnica zob. Chudobelszczyzna Trońnica
 Trońnica zob. NieszczordaTrońnica Stołpca
 Tupiczyń 62, 89
 Turcja 19, 22
 Turosa 54, 62, 108
 Turowla 87, 115
 Turyce 57
 Turyczyn (Turyczno) 73, 142
 Turzec Cerkiewny 87
- Uchwiszcze (Uchwiszcza) 51, 107, 129
 Udraja 126
 Udział 55, 112–113
 Udział Bujalszczyzna 112
 Udział Cimonowszczyzna 123
 Udział Mereckowszczyzna 137
 Uhły 74
 Ukraina 22
 Uła zob. Uła
 Uła Nieposzcza zob. Uła Nieposzcza
 Ulanowo (Ulianowo) 52, 56, 74, 110, 127, 131
 Ulanowo Tarantowicze 75
 Ulanowo zob. Wołcze Ulanowo
 Ulianowo zob. Ulanowo
 Ulino (Ulyno) 57, 62, 70, 72, 73, 98, 143
 Ulino Borkowicze 58
 Ulino zob. Zaborze Ulino
 ulska plebania 86
 Uła (Ula), dobra 49, 106
 Uła, rzeka 15
 Uła, miasto 129
 Uła (Ula) Nieposzcza 116
 upicki powiat 17
 Uroda 142
 Usaja 46, 50, 62, 103
 Usowszczyzna 102
 Uszacza (Uszacz) 47, 53, 61, 65, 66, 69, 70,
 72, 83, 87–88, 96, 102, 110, 111, 115,
 116, 132, 137, 138, 142

Uszacza Słoboda Frąckiewiczowska 96
 uszacy bazylianie 87–88, 96, 139
 uszacy dominikanie 83
 Uszacza, rzeka 15
 Uszacza Lipowiec (Lipowie) 53, 111
 Uszacza Oskierczynice (Uszacje Oskierczyno) 61, 139
 Uszacza Pietuchowszczyzna 112
 Uszacza Sienkowszczyzna 96
 Uszacza Szumborowszczyzna 91
 Uszacza Uście 112
 Uszacza Wiry 53, 56
 Uszacza Wołcza (Uszacza *alias* Wołcza) 42, 67, 91, 93, 126
 Uszacza Zamosze 116
 Uszacza Zienkowszczyzna 126
 Uszacza zob. Uście Uszacza
 Uszacza zob. Wiry Uszacza
 Uszacza zob. Wołcza Uszacza
 Uszacje Rżawiec (Raniec) 46
 Uszacje zob. Uszacza
 Uszanicze 70
 Uście (Uszcze) *alias* Dźmitrowo 88
 uszczańska plebania 88
 Uście Nacza 91
 Uście Uszacza *alias* Druczany 112
 Uście zob. Nacza Uście
 Uświat 12
 Uświecza (Uświecze) 75, 138
 Uświej (Uświj, Usweja) 73
 Utuha 53, 54, 62, 75, 126
 Uzmiony 62
 Użyca, rzeka 15

 Vilnius zob. Wilno

 Wałkowszczyzna *alias* Rulewszczyzna 74
 Waluszki 83
 Warapajowszczyzna Łódziejna 132
 Warapajewszczyzna 66
 Warszawa 14, 16, 19, 22, 26, 33, 35, 81, 128
 Wasilewicz 48, 59
 Waškowszczyzna zob. Daniewo Wyszkwowszczyzna (Waškowszczyzna) Żerczenicze
 Waškowszczyzna (Woskowszczyzna?) zob. Sieliszcze Waškowszczyzna
 Wela (Wiela, Wiella) 99
 Werebijowo (Wierebiejewo) 128
 Werebijowo zob. Bajowo *alias* Werebijowo
 Wianuża (Wienuże) 49, 110
 Widze 66
 Wiechowicz 73
 Wiejnick zob. Wieśnick
 Wiela (Wiella) zob. Wela
 Wielec 46
 Wielkie Księstwo Moskiewskie zob. Rosja
 Wielkie Sióło 50
 Wienuże zob. Wianuża
 Wierbinty 46
 Wierebiejewo zob. Werebijowo
 Wierzbołów (Wierzbiłowo) 55, 84
 Wiesino 26
 Wieśnick 47, 64, 68, 100, 112, 128, 130
 Wieśnick (Wiesnick) Sudziłowicz zob. Sudziłowicz Wieśnick
 Wietryzn (Wietryzno) 42, 56, 58, 65, 86, 132
 wietrzyńska plebania 86
 Wietryzno Bykowszczyzna 118
 wileńskie bernardynki 82
 wileńskie województwo 8, 15
 Wilkonowszczyzna 125
 Wilno (Vilnius, Wilna) 9, 13, 22, 23, 27, 35, 66, 85
 Wiry Uszacza 110
 Wiszenka (Wiszenki) 46, 103
 Witebsk 8, 9, 33, 60
 witebscy dominikanie 83
 witebska ziemia 9
 witebski powiat 20, 75
 witebskie województwo 12, 15, 20, 45, 47, 50, 59, 68
 Witunicze 69
 Wodwa 68
 Wodwa Pohost 88
 Wojciechowo 139–140
 Wojlewicz (Wojlewo) 43, 104
 Wojłakowo 89
 Wojstom 48
 Wołcza 93, 113, 131

Wołcza Uszacza 42, 67, 124, 126
 Wołcza zob. Uszacza *alias* Wołcza, Uszacza
     Wołcza
 Wołcze Ulanowo 43
 wołkowsky powiat 55, 62, 66
 Wołma, rzeka 15
 Wołodźkowa Słobódka 69
 Wołodźkowo 42
 Wołożna 46
 Wołyniec (Wołyńce) 53, 124, 142
 Woron (Woroń), dzierzawa 60, 88, 100, 142
 worońska plebania 88
 Woronocz (Woronecz) 14, 15, 84, 86
 woronecka plebania 86
 Woskowszczyzna zob. Sieliszcze Woskowszczyzna
 Wrocław 34
 Wydroże 59
 Wydrzyn (Wydrzyn) 67, 133
 Wydrzyn Odyńcowszczyzna (Odzinkowszczyzna) 52, 64, 65
 Wysoka Góra, słobodka 83
 Wyszowszczyzna zob. Daniewo Wyszowszczyzna (Waškowszczyzna) Żerczenicze

 Zabiele (Zabiały) 90, 142
 zabielscy dominikanie 126, 142
 Zabołocie 47, 51, 134
 Zaborze 60, 62, 69, 73, 97, 121
 Zaborze, dzierzawa 81
 Zaborze Ulino 71
 Zaborze zob. Borzdziłowicze (Bordziłowicze?) Zaborze
 Zacharenicze (Zaharynicze, Zacharewicze) 70, 71
 Zacieklasio 138
 Zadołhoje (Zadołhe) *alias* Borkowszczyzna 68
 zadoroska parafia 22, 77
 Zadwinie 73
 Zadzieże 47
 Zadziłowki Kisty (Kissty) 70
 Zadzwinie w Połocku 143
 Zaharynicze zob. Zacharenicze

 Zahlinniki (Zahlin) 47, 57, 116
 Załowo Alexandrowicze 71
 Zajezierze Nadlinne 139
 Zakamień 137
 Zakrzywicze 53
 Zalesie 41, 60, 85, 92, 98, 121, 124
 zaleska plebania 86
 Załosiemie (Żałosiemie?) 99, 101, 110
 Załucze 93, 113
 Załuże 57, 58, 105
 Zamielocz 69
 Zamosze 46, 76, 83, 88, 94, 126
 Zamosze zob. Uszacza Zamosze
 Zamszany 67, 84, 101, 115, 130, 139
 Zamszany Hłaskowszczyzna (Hłaskowszczyzna) lub Hłaskowskie 48, 56
 Zapole 41, 93
 Zapolenicze 90
 Zapółocie w Połocku 65, 70, 86, 98, 142
 Zapółocie zob. Zabołocie
 Zaponie 72
 Zaponie zob. Dąbrówka Zaponie
 Zaponie Dułkowe 72
 Zaprudzie 107
 Zaremkowicze zob. Zierębkowo *alias* Zaremkowicze
 Zarębkowo (Zarembkowo) 50, 53, 110
 Zarzeczenie 104
 Zaskorki 48, 105
 Zastarzynie 54, 70, 108, 117
 Zaszczesło (Zaszczesto) zob. Strumiłowszczyzna Zaszczesło
 Zaucie Klimiaty 97
 Zawidzice (Zawidzicze, Zawiedzycze) 47, 102, 103
 Zawieczele 84
 Zawołoże 52
 Zaworonie 128
 Zbrodowicze zob. Brodowicze
 Ziabki 44, 120, 121, 122
 Zielki 51, 129, 140, 143
 Zielony Ostrów 103
 Zienkowszczyzna 83, 123
 Zienkowszczyzna zob. Uszacza Zienkowszczyzna

Zierębkowo *alias* Zaremkowice 56
Złodkowszczyzna zob. Nacza Złodkowszczyzna
Zołoki zob. Ołoki
Zołotkowszczyzna zob. Nacza *alias* Zołotkowszczyzna
Zsze 74

Żałosiemie zob. Żałosiemie
Żarkowszczyzna 67
Żary, wójtowstwo 100
Żerczenice 54, 55, 70, 74, 113, 115
Żezlino (Żezlyn, Żezlin) 52, 61, 109, 126, 127
Żmaczyno, pustosz 139

Żmaki 114
Żmatowo, pasiszcze 139
Żmudź 19, 20
Żochtowice 99, 101
Żochtowice zob. Borkowice Żochtowice
Żołtowszczyzna zob. Swoła Żołtowszczyzna
Żółkowszczyzna 142
Żudziłowki zob. Swoła Żudziłowki
Żurawna (Żórawno) 53, 73, 111
Żwane 93
Żylno 64
Żyrowice 84
Żywołoka zob. Rukszenicze *alias* Żywołoka
Żywołoki 67

